

NUGÆ VENALES

NUGÆ VENALES,

SIVE

THESAURUS

RIDENDI & JOCANDI

AD

Graviſſimos Severiſſimoſque Viros,

PATRES MELANCHOLICORUM

Conſcriptos.

Editio ultima auctior & correctior.

ANNO 1720.

Proſtant apud NEMINEM; ſed tamen UBIQUE.

Huic Editioni accessere,

I. Theses de Hasione & Hasibili qualitate.
II. Cortum Versicale de Flois Swartibus, &c.
III. Disputatio Physiologistica, de jure & natura Pennalium.
IV. Disputatio de Cornelio, ejusdem natura ac proprietate.
V. Themata Medica, Beanorum, Archibeanorum, Beanulorum & Cornutorum quorumcunque affectibus & curatione.
VII. Pugna Porcorum.
VIII. Crepundia Poëtica aucta.
IX. Canum cum Cattis Certamen.

Misce stultitiam consiliis brevem.
Horat.

PRÆFATIO.

Festive Lector,

S*Emper jocari, stultorum: nunquam risui operam dare, non minus fatuorum hominum est: utpote qui id, quod sibi proprium est, faciunt quasi minime proprium. Si enim homo rationalis, etiam risibilis est. Atque hoc est, quod homini proprium, & quidem quarto modo, appellant cum ratione differentes Logici. Ex his autem modum tenere, sapientis est.*

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci,

Horatius ait, & omnium calculo approbatur. Quomodo autem illud fieri possit, haud facile explicari potest. Ego, qui tamen unicuique liberum suum judicium relinquo, non sic severo studio

inhiandum existimo, ut propterea omnis risibilitas proinde humanitas, tollatur exuatur; neque sic risui operam dandam puto, ut ea de causa omnis severitas, omnis authoritas exulet, atque ita fieri potest, ut

Sit modus in rebùs, sint certi
denique fines.
Quos ultra citroque nequit consistere rectum.

Cujus modi tanto major habenda ratio est, quanto major utilitatis. Est enim id, ut iterum hoc dicam, optimum utilissimumque, seriis festiva miscere. Quod ut majori cum delectatione facere possis, quisquis es, Lector, visum fuit hæc ridicularia, elegantissima simul cum aliis festivis opusculis recudere, risuique promovendo iterare. Tu interim

His utere, Lector amice;
Quæ bona sunt, lauda; falsa refelle:
vale.

Quæ-

Quænam in mundo admiranda?

RESP.

QUod omnes cornices sunt nigræ: quod ratti æque citò currant ac mures: quod canes ossa arrodant & deglutiant: quod rusticus armaturam induat, galeam capiti imponat, hastam arripiat ad defendendum pullos gallinaceos, cum singulis diebus tam diligenter observentur à vulpium orphanis. Mirabile quod feles nequam post cœnam, densis existentibus tenebris, sine lumine, sine gladio, sine pileo, nudis auribus pedibusque, absque crepidis calopodiisque audeant aggredi ingentem exercitum honestorum murium & glirium. Mirabilius quod hiems nunquam ita caleat sicuti æstas: uti legitur apud Quinquarillam, sine perspicillo in libro per omnia albo, in illis verbis *pata, pata, pon.* Mirabilissimum omnes fœminas hoc vitio laborare, ut per unum idemque foramen mingant & cacent, *cum (scilicet) latrina podicem obverterint.*

Quid est scholasticus;

R. Est filius patris sui, frater sororis, nepos avunculi, doctor omnium, præsertim

in naturalibus: utpote qui ſe libenter adjungit puellis, quæ ex ſimplicitate caſeum feli cuſtodiendum commiſerunt. Summa ſummarum ſtudioſus melius loquitur furno; etiamſi os ejus non ita large pateat; profert aurea verba, etiamſi roſtrum ipſius non ſit flavum.

Noctis commoda quanam?

RESP.

1. Nocte conficiuntur homines. 2. Nocte amatores amaſias ſuas adeunt, & cum iis fabulantur. 3. Nocte Coſinographi, Aſtrologi, Philoſophi contemplantur planetas. 4. Nocte ebrii ſine ſcandalo ſeſe inebriant & planetas (hem patinas dicere volui) perſcrutantur. 5. Nox arridet magis, quo liberius ſuam magiam exerceant; placet furibus ut tutius furentur: meretricibus ut delectabilius coeant. Breviter (ut 600. literis dicam) nox confert dulcem quietem, & inducit oblivionem omnium malorum. Certe ſi nox non eſſet, multi artifices ſe perditum irent; qui candelabra, & candelas conficiunt, quanam re compararent ſibi victum? Lenones honeſti quomodo ſeſe ſuſtentarent? Magni mercatores ſulphuratorum mendicarent; quid enim opus eſſet ſulphuratis, ſi non eſſent candelæ; quid candelæ ſine nocte? *Object.* Luna eſt candela naturalis, ergo non opus eſt candelis artificioſis? R. 1. Luna non ſemper lucet, & tunc homines inſtar glirium ſtertere cogerentur. Eſt quidem Luna candela naturalis lucens noctuis & veſpertilionibus, non & hominibus, multo minus furibus.

Mu-

Mulier quænam pudibunda?

R. Quæ tegit faciem cum indusio suo.

Quibus sibi Sapiens homo debet cavere?

RESP.

1. A zelo amantium. 2. A rapina militum. 3. A penna Notariorum. 4. A subtili practicâ Procuratorum. 5. A mercatoribus non dantibus mutuò. Contra non renuet prandere cum Abbatibus; cœnari cum Advocatis; jentaculum sumere cum commissariis aliisque magnatibus; celebrabit pascha in ædibus suis, at quadragesimum ubique. Præceptores nostri sic nos instruere solebant. Quinque hominum genera frequentant nundinas, 1. emptores, 2. venditores, 3. spectatores, 4. ii qui spectatum veniunt, 5. trium literarum homines, vulgò crumenisecæ, ab hoc quinto hominum genere, discipuli, vobis cavete.

Cur odium Vatinianum inter Monachos & Canonicos?

R. Quia Monachis ova, Canonicis gallinæ in deliciis sunt. Monachi accusant Canonicos, quod gallinas devorent, quæ illis ova esculenta parere possunt; contra Canonici accusant Monachos, quod ova comedant, è quibus pulli gallinacei (cibus Canonicorum) excuduntur. Iudex & Scabini sic responderunt; Monachorum rationibus perpensis illis assentimur: sed perpensis rationibus Canonicorum & illis assentimur, itaque neutra pars causa ce-

cidit. Monachorum una ratio est è millibus petita, quia possunt esse gallinæ absque ovis, nam Deus in prima creatione creavit gallinas cum nullum esset ovum. Contra Canonici asserunt Deum gallinas non ex nihilo creasse, sed ex materiâ quâdam confusa, quam Judæi *tohu vabohu*, poëtæ *chaos* nominant. 2. arcte accurateque tenent, gallinas posse produci etiam non existentibus gallinis: idque probant experientiâ. Nam cives in Alcair urbe Turcicâ, in furnis suis calidis ex ovis pullos exsilire faciunt: itaque *adhuc sub judice lis est*, quis victor, quis victus, dubitatur.

Fœmina formidolosa quænam?

R. Quæ caudam intra crura deponit.

Homo cujus partis orationis est?

R. Participii partis: quia partem capit ab omni animalium genere. Sic multis *struthiocameli* ventriculus est, qui durissima concoquere possunt; aliis adest cor *Leonis*, in quorum numero sunt milites quidam; plures *canis* natura gaudent; quam plurimi *suis*, omnia promiscuè devorantes; infiniti *Asini* complexione delectantur, à Gallis dicti, *Asnes à courtes oreilles.*

Quotuplices sunt crepitus ventris?

R. Sunt multiplices. Tormentarii horrendos edunt sonitus, domicella crepitus suos premunt intra nates, exilesque sonos emittunt; crepitus apothecariorum nihil aliud redolent, quam vinum aromatites vel anisum con-

conditum: aromatarii nil nisi zingiber in podice habent; procuratores articulant suos crepitus, sicuti causam alicujus processus; advocati (quos auri sacra fames exagitat) nil nisi aurum tonant in suas braccas, experiemini, & proculdubio invenietis aliquid merdæ.

Fœmina audax quænam?

R. Quæ duos homines per unum foramen exspectat.

Quid est Rusticus?

R. Liberalis est, ut dives avarus; delectabilis, ut stercus saccaratum; syncerus, ut miles tempore belli apud pulchram fœminam; amabilis ut podagricus; albus ut civis ex Æthiopia, civilis ut rusticus Montensis. Breviter, Dominus rusticus (cui Deus largiatur vitam donec moriatur) est pulchrior monacho sine cappa, mendico sine scutella, advocato sine codice & decretalibus, ebrio sine cantharo. Dominus rusticus est insignis & generosus miles: qui uno oculo torvo tremorem incuteret integro exercitui muscarum, imo scarabæorum: in illius honorem sequens carmen pono:

Rustica gens est optima flens, sed pessima gaudens
Ungentem pungit, pungentem rusticus ungit.

Quosnam usus præstat charta?

RESP.

1. Ut nates mundemus, alioqui digitis illas tergere oporteret. 2. Memoria optimorum librorum chartâ reservatur: hinc extat Ovidius amoribus, speculum Ululæ, quatuor

 filii

filii Aymonis, &c. probati authores, qui ex incendio Trojæ reservati sunt. 3. Literæ amatoriæ ad amasiam chartâ transmittuntur. Quid historiographi, poëtæ, oratores essent sine charta? sine gramine campus, & sine crine caput.

Fœmina meticulosa quænam?

R. Quæ non audet dormire sine viris.

Quis sagittarius collimat ad pedes; & tangit nares?

Crepitus ventris. Germani sic efferunt;

Der unghewisse Schutz binn ich ghenannt,
In allen Landen sehr woll bekannt,
Ich ziel dir nach d'versch, und tref dir die Nasz
Kanstu es mir sagen, du bist ein Basz.

Bona Eunuchorum quænam?

RESP.

1. Sunt immunes à carnalibus voluptatibus, quibus homines brutorum more agitantur, & quasi in furorem præcipitantur. 2. Moriuntur in suo individuo, sicuti phœnix, avis nobilissima. 3. Habent vocem exilem & musicalem. 4. Præficiuntur gynæceis imperatorum, Regum, Principum, &c.

Quatuor occidunt hominem ante tempus,

Uxor formosa, tristis familia, immoderatus cibus ac potus, aër corruptus.

Vinum à quibus in pretio habitum fuit?

Romani authorem vini tam magni fecerunt, ut eum inter Deos ponerent; Græci in vino

vino veritatem esse dixerunt, ideo Bacchus pingitur nudus & juvenis: quippe qui sine malitia & fraude veritatem aperit. Hippocrates & Galenus asserunt vinum esse medicamentum præstantissimum. confortat enim & calefacit nervos frigidos; purgat melancholiam; provocat urinam; calefacit stomachum; sistit vomitum; & animat homines ad actus heroicos.

Cur asinis sese mutuo fricare licet?

Hoc privilegium omnibus asinis & quadrupedibus & bipedibus concessum, se mutuo scabere, quia genealogiam suam ducunt à tritavo illius asini, cujus maxillâ Cain occidit fratrem suum Abelem.

Quis usus raparum & brassicæ capitatæ?

R. Sunt optima medicamenta pro ægrotis, nam mollificant merdam. Decoctio earum pellit cholicam ventosam, quæ sese exserit per posticum; & sensum odoris vellicat fœtore maligno.

Quid est homo sine barba?

R. Piscis sine squammis, ursus sine crine, fœmina sine pilis, canis sine cauda.

Mulier nausea abundans quænam?

R. Quæ nihil appetit, nisi jure perfusum

Avarus cui similis?

R. Est similis porco, nam nemini prodest, nisi post mortem. Sed invidus, neque post mortem quicquam utilitatis adfert, & in vita suâ valde parum.

Crepitus ventris estne corporale quid?

R. Ita: probatur sic; ratio corporis organici consistit in subtilitate sensuum. Atqui nihil æque sensibile est ac crepitus. Ergo crepitus est corpus organicum. 2 Ecce alia ratio deprompta ex profunditate meæ braccæ: Ea omnia quæ constant ex quatuor elementis sunt corporea. Sed crepitus sunt compositi ex quatuor elementis. Ergo (*Minorem probo.*) quia crepitus sunt sicci, humidi, frigidi & calidi, fac periculum victo dabis manus. Quam pulcrum est philosophiæ operam dedisse! ubique enim locorum nobis adjumento est. 3. Quæ suas habent dimensiones, longitudinem, latitudinem & profunditatem corporea sunt. Ergo crepitus sunt corporei. Quia quidam crepitus magni, quidam longi, quidam breves, quidam curti, quidam obliqui, quidam largi, secundum magnitudinem foraminis.

Cæci quibus rebus minime indigent;

R. Candela & perspicillo, juxta illud:
Was bath Kertz oder Brill,
Wan die Eul nicht sehen will.

Quid remedii pro odoratus amissione?

R. Recipe medicamentum quod in officinis vocatur *Diamerdis.*

Papirus, unde denominationem habeat.

R. A Priapo, Deo, inter Gentes & amatores, satis noto: anagrammatizet quis voculas *Priapus & Papirus* inveniet easdem literas. Ideo autem à *Priapo Papirus*, quia eo amatores utuntur, dum ad amasias suas literas transportandas curant. *Qui-*

Quibus in locis publice licet loculos exhaurire?

R. 1. In Ganea. 2. In Caupona. 3. In ſphæriſterio.

Coitus quid efficit;

R. Efficit largam, parvam, curtam & magnam amicitiam.

Crepitus ventris eſtne ſpiritualis?

R. Ita, probatur ſic: 1. Quæ inviſibilia ſunt, ſpiritualia ſunt. Atqui crepitus ſunt inviſibiles. Ergo ſpirituales ſunt: minorem probo, dum vos oro ut inſignem crepitum emittatis, mihique indicatis cujus coloris ſit, vel metimini mihi ulnam unam, ſicuti metiri ſolent pannus, & vobis, ut in concurſu lampada tradam. Quæ habent agilitatem, ut nullus hominum poſſit eorum ictus evitare ſunt ſpiritualia. Sed tales ſunt crepitus. Ergo, &c. His adde, etiamſi crepitus proveniunt ex ſpelunca & naſcantur ſine viſu, ſicuti talpæ, attamen non ſunt palpabiles, ſicuti tenebræ Ægyptiorum. Ergo, &c. 3. Fides ex auditu eſt. Crepitus ſunt ex auditu & odoratu. Ergo crepitus ſpirituales ſunt.

Fœmina ſuperba quanam?

R. Quæ tantum *magnos* intuetur.

Phlegmaticis & pulmoniacis quomodo ſuccurrendum?

R. Clyſtere auriculari, ſeu in aures injecto, quo cerebrum eorum purgetur à pituitoſis & bilioſis humoribus. Hoc medicamentum heri veſper (nolo enim numerare, menſes, ſeptimanas & dies) inveni in aliquo libro

 im-

impresso triginta annis ante mundi creationem. In quo etiam libro inveni medicamentum ex helleboro albo confectum, quo sumpto lens abortiit & pediculus sternutavit. O quam pulchrum est, esse Medicum! etiamsi nasum stercori admovere debeat: quid tum postea; ex re quâlibet bonus odor lucri: licet stercus & urina sint medicorum fercula prima, non curo; modo mea bursa semper sit gravida Jacobitis; modo meum armamentarium semper probè sit instructum (si non pistolis saltem pistolettis): sit interim (per me licet) medicorum *recipe. decipe.*

Quodnam est præsentissimum remedium colicæ?

R. Occludere os, aperire nates. Agimus vobis gratias Reverendi Doctores & in gratitudinem osculamur manus vestras, vos in recompensationem osculamini nostras nates.

Quid est honor?

R. Est nihil apud Latinos, *rien* apud Gallos. Honor est, quod facit fumare culinam, honor est, quod replet granaria & cellas; honor est, superbe vestitum esse; honor est, strenuè evacuare cantharum, honor est 1000 homines in prælio occidere & ne unum quidem procreare.

Mulier Hugenota & Papistica quænam?

Hugenota est, quæ omni tempore desiderat carnem; Papistica quæ sæpe volvit & tractat aspergillum.

Volatus avis paradisi quam vim habet?

R. Mare reddit humidum & salsum, ignem efficit

efficit calidum, & aromata efficacia cordi corroborando.

Quanam sibi honorifice cedunt;

R. Dies cedit nocti, tempus serenum pluvioso, dies sabbati, diei solis.

Quid est crepitus?

R. Crepitus est flatus ventris, quem natura provida sanitatis tuendæ causa per podicem ejicit: materia ejus existens paulum crassa. Hæc est definitio essentialis & quidditativa, constat enim ex genere, quod est flatus, & differentia, quæ est ventris, nisi velis nos æque per os ac per podicem pedere.

Ære alieno obærato quid jucundissimum?

R. Si terminum dilationis ei datur eo usque dum induciæ fiant inter feles & mures.

Mendici quam varia nanciscuntur nomina?

R. Si juxta rivum Rheni comedant, Domini Rheni appellantur, si in plateis pediculos colligant custodes platerarum vocantur, si juxta exercitum sese scabant, generosi milites sunt, si furentur, patibuli incolæ existunt, si panem petant propter Deum proprie mendici dicuntur.

Quid est fœmina?

R. Est secunda pars necessaria ad propagationem & conservationem generis humani: Græcus quidam dixit, ignem, aquam & fœminam esse tria mala, atque ita fœminam bonam quis inveniet? Philemon testatur, bonam capram, bonum mulum, & bonam fœminam, esse tria pessima animalia, Simonides

 dicit,

dicit, fœminas natas vel ex ſimia, vel ex vulpe, vel ex muſtela; alter clamat earum pulchritudinem eſſe inſtar roſæ ſpinis circumdatæ, verba earum fraus, ornatus earum cauda pavonis, amor earum veluti ſerpens, qui in amplexu ſtrangulat marem ſuum. Fœmina (quod ſub roſa dictum velim) eſt homo leviſſimus vix ponderans duo grana, fœmina conſtat ex tenuiſſima materia cujus ulna emitur teruncio.

Quare rex rhombuli, trifolii, cordis & ligonis, quatuor chartarum reges ſemper ſunt pauperes?

R. Quia continuo ſunt in luſu: juxta illud: Ludus homini perditio: Miſerrima eſt præterea conditio eorum regum; Nam ſi uni parti nimium pecuniæ detraxerint, condemnantur ad ignem & ſicuti magi in cinerem rediguntur.

Quibus caput facile tumidum ſit?

R. Illis quos deficit moneta. Homunculi quidam cum in popina quadam abdomini inſerviiſſent, capita eorum ita intumuerunt, ut inde egredi non potuerint.

Quid eſt melancholicus?

R. Eſt ſtultus inter omnes aſinos, qui non intelligit carnem perdicum eſſe longe delicatiorem vaccina.

Familia ſpiritualis quænam eſt?

R. Cujus vagina capax eſt magnarum rerum.

Cre-

Crepitus ventris est ne bonus?

R. Ita, probatur sic: illud censetur esse bonum, quod utile, jucundum & honestum est. Cicer. 1. officior. Atqui tales sunt crepitus, Ergo, &c. Minorem probo: utiles sunt crepitus: quia qui animose pedit prolongat vitam suam juxta proverbium vulgare; utilitas crepitus inde quoque apparet, quod omnes fere artes ex eo originem suam duxerunt. *Musica* ex crepitu orta est, quia tota pendet ex varietate sonorum sicuti non inveniuntur duo nasi per omnia similes, ita vix ac ne vix quidem duo crepitus ejusdem soni, sed quot peditores, tot soni. Antiqui prædicebant pluviosum aut serenum tempus ex tono & sono suorum crepituum ,. Ecce *Astrologia.* Germani, qui crepitus emittunt, tamquam ex profunda aliqua spelunca, hinc bombardæ & tormenta bellica inventa; Galli, hinc confecere pilam lusoriam, quam follem appellant. Nautæ artem navigandi, inde didicerunt, ut uno vento ad contraria loca navigare possint, hac consideratione moti, quod crepitus collimet ad pedes & feriat nares: Galenus, Hippocrates, Avicenna, Rases, &c. multa secreta quoad medicinam, inde auferunt. 1. Crepitus est jucundum quid; quia cantat nascendo, & nascitur cantando. Imo quod plus est, unus crepitus clare editus omnes sodales etiam omnino melancholicos, ad risum concitat. Imprimis crepitus canis aulæ delectabilis est, quippe qui veniam pedendi largitur Domicellis omnibus horis, dummodo

modo dicant, abigite canem, quia pepedit. 3. Crepitus est honestum quid: quia utilitatem adfert maximam, & hominem vivificat, unde quidam ex retento crepitu obierunt. Hinc Cæsar quidam Romanus edicto permisit, ut cuilibet crepitum clare emittere liceret etiam in ipso convivio.

Filii prodigi quinam?

Quorum abavus est Midas. Nam Midas omnia quæ contingebat, mutabat in aurum, ita prodigi omnia Midæ bona relicta transmutant in merdam, colore eodem, sed odore plane diverso.

Quomodo efferes uno vocabulo latino quinque animalia eaque pilosa?

R. Vultis scire? unico verbo hoc *concul-cavimus*. Prima syllaba est *con* Gallicanum, quod Latinis sonat cunnum. Secunda syllaba est *cul* quod etiam Gallicum est, Latinis autem est podex. Tertia syllaba *cat* picardicum est, Latinis cattus. Quarta syllaba est *vi* & est opifex naturæ. Quinta syllaba est *mus* animal satis notum, Gallicè *souris*.

Mulier debilis quænam est?

Quæ statim in dorsum cadit, simulac eam vel digitulo quis tetigerit.

Quænam est differentia inter pediculum formaliter sic dictum, & pediculum planum, seu inguinalem?

R. Pediculus ut sic totum perreptat corpus, at pediculus planus inhæret mystaci, palpebris &c. occupatque, portum posticum; Gallis,

le

le port souffle au cul. dictum. Dicam planissime, ut cæci videant, surdi audiant, leprosi sentiant. Pediculus inguinalis est instar planetæ fixæ, at pediculus vulgaris instar planetæ erraticæ: aliquando tamen boni amici sunt, ita ut eadem mensa imò eadem quadra utantur.

Rapæ quomodo prosunt?

R. Auferunt à filiabus cordis palpitationem, syncopen, anxietatem, pleuritidem, appetitum inordinatum, colorem pallidum, tremorem, vomitum oris sed non podicis. Summa rapæ & brassicæ capitatæ prosint. Nam brassicæ procreant ventum & rapæ crepitum, Quidam multas comedendo rapas femoralia permerdavit. Si quis non vult credere admoveat nasum & sentiet procul dubio, nisi prorsus careat odoratu.

Quis est author ventorum?

Follis confector & podex.

Bona Domestica quænam est?

R. Quæ omnibus satis pensi exhibet.

Quid sunt Bohemi?

R. Sunt homines rotundi, quorum nasus, dum vivunt, semper intra duos oculos consistit, qui æquè sordide egrediuntur mundo ac intrant, qui habent ventum in podice æque ac follis; minimum eorum natura donavit 32. dentibus, qui maxilla instar crepitaculi leprosorum. Bohemi plebeji equitant super fœminas, at magnates & nobiles super equos, stulti sunt per naturam, estque iis stultitia proprium quarto modo, frigent præ calore, & æstuant præ frigore.

Qui-

Quinam sunt excommunicati?

R. Qui crepitum emittunt & non aperiunt podicem.

Quam quisque novit artem in hac se exerceat?

R. Itaque Philosophus loquatur de Philosophia, medicus de merdis, cerdo (vulgo aurifex in corio) de veteramentis, barbitonsor de barba. Cæcus delectetur baculo suo, Doctor caputio, monachus cappa, faber securi, nauta navi, &c.

Recita laudes podicis.

R. Dominus *podex* cætera omnia membra dignitate superat. Nàm 1. Est *philosophus*, quia gerit barbam. 2. Est *advocatus* insignis, quia tam clarè animi sui sensa exprimit, ut nullus advocatorum audeat nasum suum admovere: 3. Est *Capitaneus* animosus, nam aut vult vincere, aut vinci sive mori, ita præfractè pugnat. 4. Est *Rusticus* insigni charitate præditus, sæpe enim vicini sui agrum gratis stercorat. 5. Dominus podex est excellens *pictor*, præsertim quoad indusium, linteamina enim tam citò non sunt extensa, quin picturas varias adumbret. 6. Est probatus *pharmacopola*, quia optime conficit confectionem *Diamerdis*, 6. Est optimus *musicus*. Nam quamvis musica divina & vocalis sit jucunda, nihil tamen ad podicis musicam. Nam vocalis musica, tantum satisfaciat auribus, at podici musica, non tantum tangit auditum, sed etiam odoratum, gustum, visum, tactum. 8. Est *vir honorabilis*, quia primus locus ei assignatur. Incon-

conviviis hoc cernere licet, ubi parietes tapetis ornati ſunt & pulvinaria compoſita, nam ibi audiuntur ſtatim hæc & ſimilia: tu pone podicem hic, tu ibi, hem tu nimis humiliaſti podicem, tu non ſatis commode ſedes, nimium exaltaſti podicem, tu eas allatum vinum cum tuo podice, tu manes hic cum tuo podice, & ego vobis ago gratias & abeo cum meo podice.

Fœmina curioſa quænam?

R. Quæ appetit ſcire, quid quivis poſſit.

Qui maximè omnium lucrantur?

R. Qui in hoc ſeculo ſunt verſipelles, tempori ſervientes & inſtar Chameleontis quemlibet colorem induentes, qui cum affirmantibus affirmant, cum negantibus negant, hic quæſtus hodie eſt uberrimus.

Braſſicis capitatis quinam delectantur?

R. Fœminæ: idque propter acrimoniam earum, & cum eas miſcuerint cum farina zizaniorum, provocant annos, dies & menſes ſuos, ſuppoſitis in modum ſuppoſitorii: loquor de *Androgyne*, id eſt, corpore compoſito ex duplici podice & quatuor clunibus, quod mirifice facit ad conſervationem generis humani. Galenus ait, braſſicam capitatam admodum utilem eſſe iis, qui tremori & convulſionibus ſunt obnoxii: quare conſulo juvenibus, ut omni mane ſumant ſcrupulum unum ut nates tremant, quando virga eis minatur, ſumant item tandem recens nuptæ, ut

poſſint

poſſint alacrius perficere opus, quod primà nuptiarum nocte exſequendum.

Fœmina guloſa quænam eſt?

R. Ad hanc quæſtionem utpote difficilem, ſolus reſpondere nequeo: ſubvenite viri qui ornati eſtis more Moſaico ſecundum vetus Teſtamentum ſcilic. Hem devorate manipulum unum cinnamomi, ſyncope corripiamini, apprehendite trabem ne cadatis: quid jam dicitis: Illa guloſa eſt, quæ amat rem delicatulam. Rem acu tetigiſtis.

Quis naſus eſt optimus?

R. Magnus. Vide catalogum Imperatorum Romanorum, omnes fuerunt naſuti. Numa ſecundus rex Romanorum ſeſquipedalem naſum habebat, ideoque nominatus fuit Pompilius, quaſi dicas, naſus in ſuperlativo gradu. Lycurgus & Solon habebant inſignem naſum, ſi fides ſit adhibenda Plutarcho. Summa omnes reges Italiæ fuerunt naſuti, excepto Tarquimo ſuperbo, qui ideo etiam urbe & regno pulſus fuit. Quiſque apprehendat naſum ſuum, & videat, num poſſit fieri Imperator. Qui habent magnum naſum cæteris ſapientiores ſunt, & melius exercent animi functiones, quia melius excrementa exeunt. Unde Homerus quia erat ſapiens naſutus dicitur. Et proverbio illi dicuntur prudentes, qui è longinqno odorantur, & de ſtupido dicitur, non habet naſum: præſertim naſus eſt indicium brachæ: juxta illud.

Ad formam nasi cognoscitur ad te levavi.

Quanam est differentia inter sapientem & stultum?

R. Aliqui mensuræ duæ vini discriminant sapientem à stulto. Nam cum doctor mensuram unam atque alteram biberit; nihil differt à stulto. Alii qui plus vident quam 25. cæci cum suis perspicillis, sic respondent, nullam aliam esse differentiam inter sapientem & stultum, nisi quod hic publice, ille privatim sive clanculum, suam exercet stultitiam. Certe in quibusdam etsi stultitia foris non appareat, semina tamen stultitiæ intus latitant. Sed qui se putat aliis sapientiorem esse, is stultorum imperator dicendus est. Est enim primus stultitiæ gradus sese aliis anteponere. Huic quæstioni finem imponens vobis omnibus opto annos Nestoris, divitias Midæ, ipsius autem auriculas iis, qui non habent.

Fœmina frigida quanam est?

R. Aquæ potatoribus res ista decidenda relinquitur non vinolentis: qui capite & podice suum negotium defendunt, sicut cornix, quæ nuces frangere & dejicere desiderat: uno verbo: frigida est, quæ desiderat operiri visibus.

Cur data est barba viris?

R. Ut sit signum dominii in fœminas, iisque præpolleant. Fœminæ iratæ Jovem adierunt, petentes ab eo barbam, tum Jupiter subiratus, in medio, inquit, consistit virtus, bar-

barbamque illis affixit in medio. Juro per ambas nates hoc formaliter ita sese habere.

An viri cornigeri sint infames?

R. Nequaquam. Nam cornua portare honori datur. Sol spargens radios super terram, nonne videtur dicere, videte cornua mea. Luna crescendo & decrescendo ostendit cornua sua. Magna pars quadrupedum gerit cornua. Imo ipsi Diaboli si pictoribus sit habenda fides, habent cornua. Monoceros, Taurus, hircus gloriantur cornibus suis. Moses cornutus pingitur. Pan Ethnicorum Deus cornua habet, παν Græcum est, Latinis omne, si addas cornua, idem est ac si dicas, omnia sunt cornuta. Cum igitur in Cœlo, in terra, in inferno sint cornua, quare & viris cornua non competerent?

Expone versus istius Epitaphii.

O Deus omnipotens vituli miserere Joannis
Quem mors præveniens non sivit esse bovem.
Corpus in Italia est, habet intestina Brabantus:
Ast animam nemo; cur? quia non habuit.

R. Est epitaphium factum in honorem cujusdam studiosi nobilis Heydelbergæ studentis, qui cum insigniter genio indulgeret, vinumque non pitissando, ut decebat, sed plenis buccis hauriret, vitam suam abbreviavit. Illius sensus est: *O Deus omnipotens vituli miserere Joannis.* Vocabatur enim Joannes *Kalb* seu vitulus. *Quem mors præveniens non sivit esse bovem.* Metuendum enim, ne si diutius vixisset, ex vitulo bos factus fuisset. Corpus in-

in Italia eſt, &c. cum nobilis eſſet, corpus ejus Italiam verſus miſſum, inteſtina vero ad Brabantos, aſt animam nemo: cur? quia non habuit. Certe ebrioſi neque vitam neque animam habent.

Quid eſt barba?

R. Eſt pilus. Quid eſt pilus? R. Eſt barba.

Quinam ſunt omnium maxime guloſi?

R. Fœminæ: quia non ſolum de die, ſed etiam de nocte carnes comedere volunt, una vice tantum devorantes ut penè ſuffocentur.

Quæ eſt differentia inter barbam & crinem?

R. Barba naſcitur in fœminis juxta os pubis, at crinis in pericranio & auribus.

Narra lepidam Thraſonis Irriſionem.

R. Quidam cum à Thraſone egregie fuſtibus mulctatus eſſet, interrogante populo cur ſe non defendiſſet, reſpondit id ſtrenue feciſſem, niſi metuerem Thraſonem hunc alio tempore me aggreſſurum, & minaciter in culum meum ſufflaturum, quod pati nullo modo poſſem quin in illius faciem & oculos ſcrearem, quod redoleret merdam.

Fœmina diligens quænam eſt?

R. Quæ bis ſuum opus perfecit, antequam altera ſemel.

Quomodo pronunciabis uno verbo, radices eſculentas, carnem & piſces?

R. Vocula *Pekulharing*. Pe enim Brabantinis ſonat radicem; Colonienſ. & Germanis *Mur-*

Murren oder *gelbe Ruben*, *Haring* est piſcis: & *kul* ſeu teſtes carnem ſignificat.

An pecuniæ obediunt omnia?

R. Sic? Nam magni mercatores ſulphuratorum apud combibones in majori pretio ſunt, quam ipſe Plato, ſi maledicto iſto metallo deſtituatur, juxta illud: *Si nihil attuleris, ibis Homere foras.*

Quænam ſunt privilegia ſcabioſorum?

R. Si tres ſodales aſſideant & ſint niſi duo vitra, Dominus ſcabioſus habebit unum pro ſe, privilegiatus eſt, ut ſolus bibat, ſolus edat, ſolus merdet. Si octo hoſpites diverterint in diverſorium, in quo ſit curta ſuppellex, & ſint niſi tres Lecti, Dominus ſcabioſus privilegiatus eſt ut unam occupet (cæteris omnibus ringentibus) ſolus dormiat, ita bene meretur de omnibus ſcabioſus. Innumerabilia ejus Privilegia ſunt. Hoc privilegium etiam in eos competit, quod leproſos nitore ſuperent, quodque duo ſcabioſi oculati plus videant quam ducenti cœci cum ſuis perſpicillis.

Cur crepitus eſt generis maſculini cum pertineat potius ad fœminas, & mentula generis fæminini, cum pertineat ad maſculos?

R. Miſſos faciamus Chamæleontes, qui niſi ventis & fumo veſcuntur, cordatos conſulamus. Prima quæſtio eſt, cur crepitus ſit generis maſculini, &c. agitata fuit in collegio magiſtri Aliborum. Vos qui eſtis *Naſuti* dicite

dicite sententiam vestram:accedite hic: Nonne veteres Romani condiderunt legem de crepitu propter fœminas? quæ eum intra nates suffocabant, & totum sodalitium humectabant sine humore vini vel cerevisiæ, ita ut labia non madefierent? R. Verum quidem est, mentulam proprie pertinere ad masculum, sed quia fœmina ea die nocteque exercenda est, dixerunt esse generis fæminini. Per quam regulam. Esto fæmineum, &c.

Quænam est suppellex mobilis maxime necessaria de nocte?

R. Sulphurata. Nam simulac nox ingruit, candela accendi & focus exstrui debet, hoc autem fit beneficio sulphuratorum; quod si desint, jam vicinos importune adire oportet, & precario ab illis ignem petere. Et quam necessaria sint sulphurata hinc apparet, quod magna pars pauperum victum inde sibi quæritant, hinc *Cornucopiæ* pauperum dici possunt, quia ex illis victitant quoad necessaria alimenta scilicet & vestes. 2. Si quis tempore nocturno incidat in syncopen, aut apoplexiam, statim subsidium petendum à sulphuratis & ignitabulo (Nam hæc duo inseparabilia sunt) statim candela accendenda ad accersendum medicos, pharmacopœos, chirurgos, quod si sulphurata desint, ecce Homo mortuus. Unde recte Belgæ de sulphuratis:

Ein grosz gemach umb ein klein Geld.

Mu-

Mulier liberalis quænam?

R. Quæ nihil deneget petentibus aliquid à se.

Est ne mendicus præferendus diviti?

R. Est. Quia Alexander totius orbis monarcha invidebat Diogeni paupertatem suam, dicendo: si non essem Alexander, vellem fieri Diogenes. 2 Quia paupertas artes perdocet: necessitas enim artium inventrix & ingenii largitor: & revera dum pauperes student, divites abdomini indulgent: & quia paupertas semper in magno pretio habita fuit, ideo mendici immunes sunt ab omnibus vectigalibus; & ubique locorum jus municipale (quod quibusdam in locis multo constat) gratis obtinent. 3. Omnes reges totius mundi, principes, cives, &c. de jure divino tenentur illis pendere tributum & dare eleëmosynam, privilegium hoc illis nunquam deerit quamdiu mundi hæc compages stabit, nam mendicos semper habebimus nobiscum. Verum quidem est quod multam adhibeant diligentiam, quo sibi acquirant panem quotidianum, at id illis commune est cum advocatis, procuratoribus & totâ tribu furunculorum. 4. Cum per mare, per terras currat mercator ad Indos, idque sæpe cum vitæ periculo, soli mendici à latronibus liberati sunt, juxta illud; Cantabit vacuus coram latrone viator. 5. Cum obærati à suis creditoribus vexentur, in solos mendicos neque procurator, neque creditor, neque magistra-

ſtratus ullum jus habent: quia calvum vellere difficile eſt, tonſi ſunt uſque ad cutem, eſtque illis domi curtiſſima ſuppellex. Itaque petentes ablegant; contra ab omnibus ſtipem petunt, cives ſunt totius mundi, cum cæteri homines una civitate incluſi ſunt veluti Pariſiis, Roma, Colonia, &c. 6. Præterea neque fæda uſura animam conſpurcat, nemo illis fortunam invidet. Videtis ergo paupertatem eſſe malorum refugium, miſeriæ aſylum. 7. Donum pauperis ruſtici in vola manus portantis pauxillulum aquæ ad Artaxerxem, nonne ſuperat divitias 100. Dominorum? Pauperibus enim nunquam deeſt bona voluntas. Et Thebanus Philoſophus niſi cognoviſſet paupertatis prærogativam, nunquam projeciſſet bona ſua in mare, dicens; *mergam vos ô Divitiæ, ne mergar à vobis.* Fabritius id quoque exactè cognovit, cum rapa ſua prætulit auro Samnitarum. Magnus Philoſophus nudus exivit civitate Priena. Diogenes nunquam rupiſſet ſcutellam ſuam ligneam, niſi ſciviſſet, naturam nobis de omni ſupellectili ſatis ſuperque providiſſe. Et certè tot homines docti non fuiſſent amplexi paupertatem, niſi guſtum aliquem boni in ipſa percepiſſent. Breviter mendici quiete dormiunt, non timent crumeniſecas neque latrones nocturnos. Neque opus habent Helvetiis ad theſauros ſuos cuſtodiendos. Et ut id quod res eſt, dicam, homo qui paucis contentus eſt, perfectè dives eſt, imo ditior quam ſi poſſideret opes Cræſi & Alexandri.

Pauper nihil poteſt omittere & tamen ſingulis diebus lucrum facit.

Qualis futurus eſt Antichriſtus?

R. Erit prægnans & pariet 18. Elephantos ſcarlatos & cæruleos, & hac de cauſa anſeres tam alte vociferabuntur, ſicuti ſolebant ante 100 annos, neque dignabuntur calefacere pedes, quando volent ire cubitum.

Mulieres cur potius nubunt Juris perito, quam Medicis & Theologis?

R. Poëta neotericus.

Ut juris myſtes jus, fas rectumque miniſtrat,
Fœmina ſic rectum ſemper amare ſolet.

Meretrix quid & unde?

R. Meretrix rectè à quibuſdam dicitur Ephippium *Reipublicæ*: ejus avus fuit eques ruſticus, & ne ipſa degeneret à ſtirpe ſua, vocatur eques aurei velleris, ſive mavis, equus. Meretrix unam manum ori admovet alteram crumenæ, niſi quando aſſidet menſæ: meretricis unus oculus in patinis eſt, alter in quadra vicini ſui, uno oculo ridet altero flet, aurem unam aperit culinæ odori, alteram claudit precibus amicorum, curæ cordique illi eſt ſodalium ſanitas. nam eos non ſinit ſtertere nec die nec nocte, & præſertim tempore pomeridiano, quod eſt admodum inſalubre: habet aures patulas ſimiles auribus (ſalva reverentia) aſinorum, os illi eſt inſtar fornacis, quamvis ad tantam capacitatem non accedat. Uno verbo meretricum virtutes tot ſunt, quot ſunt muſcæ in autumno, pe-

diculi in pallio mendici, farcimina Parisiis, & ne videar eis adulari, est *tanquam equus & mulus in quibus non est intellectus.*

Mendacia adferuntne quid utilitatis?

R. Quod sic. Nam Chaldæi, Ægyptii, Græci & Romani, cum animadverterent veritatem non sufficere populi ferociæ domandæ, formarunt religiones mendaciis scatentes. finxerunt Neptunum cum tridenti, Cupidinem cum sagittis, Vulcanum cum face ardenti aliaque mille figmenta, & mendacia quæ excogitarunt ut subditos in perpetua obedientia & concordia continerent. Idem fecit Minos in Creta, Lycurgus Lacedæmoniis, Mahomet suis mendaciis totum imperium stabilivit. Bellorum præfecti & quæstores ærarii mendacio admodum opus habent, similiter & judices in suis functionibus. Et Domini Advocati, qui defendunt, quod prætor eis mentiri permittat. §. *Nam si cui ex justa causa.* Mercatoribus & artificibus mendacium panis quotidianus est, ex quo plerique victitant, & multorum res ad restim rediisset, nisi se hoc modo sustentassent. Amatores nunquam ad finem optatum pervenirent, nisi mentirentur per gulam, Medici, chirurgi, lenones, imo agyrtæ omnes nonne palam utuntur mendaciis? Judith nonne mentita est, ut patriam liberaret periculo, quod illam premebat. Et divinus Plato, quamvis magnus zelator veritatis (qui in secunda sua lege omnes poëtas exilio multavit, eò quod insigniter mentirentur) nihilominus lib. 2. de re-

pub. dicit: selectas fabulas matres ac nutrices pueris narrare hortabimur, quasi dicat, instilla infantibus mendacia. Et ut breviter dicam verbis circiter 18000. Rhetorica quid aliud est., quam ars mentiendi.

Charitativa quænam est?

Responde, tu qui tantum cerebri habes quantum pulicum in podice canis, qui repletus es sapientia à culo usque ad gurgulionem. Hæreo: dicam ergo: charitativa est, quæ libenter hospitio excipit cœcos.

Quodnam est maximè necessarium & speculativum in domo?

R. Dicam aperte, ut surdi audiant; monoculi & cœci videant, inodori odorem illius participent; est *latrina*. Ea enim omnes uti coguntur de necessitate naturæ, unde excretio opus naturæ, dicitur. 2. Latrina est admodum speculativa; nam nos omni scientia instruit, Si quis desiderat esse *Mathematicus*, *Philosophus* aut *Astrologus*, adeat latrinam, ibi percipiet, quando cœlum pluet, ibi videbit eclipses cum lunares, tum solares, ibi intelligit rotunditatem orbicularem cum suis influentiis, cognoscet ventum Australem flantem ex loco proprio, ibi intuebitur patinam (hem planetam dicere volui) Veneris, inspiciet horologium, in quo horæ ad amussim indicantur. Si quis discere velit *artem militarem* admoveat nasum suum latrinæ, percipiet sonum bombardarum, tormentorum, &c. Si quis desiderat scire

Mu-

Musicam, adeat latrinam, audiet varios sonos, discantum, tenorem, altum, bassum. Si quis vult esse *mercator* & facere lucrum ingens, adeat latrinam, petat mille libras, non ei denegabitur, semper janua patens erit. Si quis vult esse *coquus* adeat latrinam, ibi videbit omnes generis cibos præparatos, tartas, farcimina &c.

Cur Helvetii in braccis suis gerunt vaginas, in quibus enses recondunt: Hollandi vero, Galli, aliique Germani non item?

R. Quia Helvetiorum filiæ simplicissimæ sunt, ideoque ejusmodi signis indigent: contra filiæ Gallicanæ, Hollandicæ, &c. longe sunt astutiores ideoque signum certius sibi eligerunt; optime enim callent hunc versiculum:

Ad formam nasi cognoscitur ad te levavi.

Recita verba ridiculi cujusdam oratoris.

R. Quidam dum pe roraret inter cætera sic dicebat, ubi incipiam, auditores, nescio. Nam quantum ad Theo logiam attinet, nihil intelligo, quantum ad Mathematicam valde parum, quantum ad Philosophiam sum alter ignorans, & quantum ad reliquas omnes scientias, nihil scio. Deo sit laus & gratia. Nam quantum ad Jurisprudentiam aliâs rectum *das recht*, ei rei fœminæ vestiæ melius studuerunt quam ego, & vos docebunt quidem aliquid. Itaque nihil habeo, auditores reverendi, quod vobis proponam, nisi meam stultitiam, & si non vultis me audire perorantem

 de

de hac insigni materia, vos omnes inanes dimittam, sed quia video aures vestras apertas instar crumenæ Advocati vel erectas instar asinorum, dicam vobis verbum unum atque alterum. Dicite mihi bona fide, existimatisne vos me sapientia antecellere? si putetis, jam stulto stultiores estis. Nam primus gradus stultitiæ est; sese aliis anteponere. Nonne legistis apud probatos authores stultorum numerum esse infinitum? An ego vos stultitia supero, dum ridicularia vobis narro; an vos me eadem superatis. qui ridicularia auditis? Certe plures sunt stulti, quam sunt syllabæ in Calepino; dicam apperte ut Surdi quoque audiant, *Die Welt ist der Narren voll.* Vultis probationem? Nonne proverbium est? *Oportet stultescere, vel in juventute, vel in senectute.* Itaque stultitia regnat vel in hoc, vel illo tempore.

Quibus non licet curare cuticulam?

R. Quibus panis, vinum & dentes desunt.

Quare fœminæ non sunt caudatæ?

R. Quia caudam à viris aut à vicinis suis mutuo accipiunt.

Porci in quibus homines superant?

R. In vestibus & cibo. Nam vestes habent naturales, setas scil. & cibus eorum est delicatior nostro, quia est exactè masticatus, ita ut nihil aliud restet, quam ut deglutiatur.

Quinam sunt infortunati?

R. Qui habet memoriam cuniculi, qui currendo se perditum it. 2. Qui è lecto surgentes

gentes podicem elevant antequam nasum elevaverint.

Quænam non saturantur?

R. Oculus visu, auris auditu, &c. & fœmina nunquam fastidit virum.

Quid est hypocrita?

R. Qui incedit capite reflexo intra duas scapulas, qui habet brachia sua intra manicas, togam supra coxendicem gestat, & podicem intra femoralia abscondit.

Quinam sunt ejusdem farinæ homines?

R. Dominus Be-fa-be-mi, id est, musicus. Dominus palpator pullorum an ova parere velint vulgo *Hennentester*. Rogier bon temps, id est, comessator & Bacchi filius vulgo *Schmerborst*.

PROBLEMATA LUDICRA

& Historiolæ ridiculæ

A N I M I

Relaxandi

CAUSA EXCOGITATA.

Quænam sunt raro contingentia & fere contra naturæ cursum?

RESP.

PUella adolescens sine amore: nundinæ sine furibus, antiquus Judæus sine divitiis; antiquum horreum sine muribus: antiqua vestis pellicea sine pediculis: anti-

 quus

qnus caper fine barba, antiqua monialis fine religione.

Quis vulgo dicitur Calcearius Dei?

R. Qui corium furatur & calceos propter Deum dat.

Quis præfertur nobilibus fine fervis incedentibus?

R. Afini molitoris: illi enim fervo comite ingrediuntur.

Cur mendici numerofam habent prolem?

R. Quidam, quia levibus utuntur ftragulis feu tegumentis ideoque arcte coëunt: hinc Liberorum multitudo: quidam aliter; quia tuto folent coire, exploratum habentes non fe fed nos eorum pueros effe educaturos; ipfi enim faciunt, nos autem cogimur educare.

Ridicula cujufdam ægroti refponfio.

Ægrotabat quidam, & cum de ejus vita defperatum effet, cæpit parochus hominem admonere fuæ migrationis, & inter alia verba confolatoria ita dixit, præpara te ad fummam felicitatem, hodie enim portaberis ab Angelis in finum Abrahami: ad quod ægrotus: Hoc mihi profecto gratiffimum eft: nam fi longa eft via non poffum ire pedibus, adeo defeffus fum & infirmus.

Jocus nautæ in ebrium.

Ebrius quidam cum aliis multis fe lacum Acronium trajecit, ac in prora paulum obdormifcens, in lacum eft præcipitatus: Socii autem illius cum clamarent ut navem fifteret nauta, quoniam ebrius in lacum decidiffet: Ille

Ille diſſimulavit aliquandiu, ſurdiſque auribus lacum ſulcavit: Tumultuantibus vero tandem omnibus ut ſiſteret, ſineretque educi ebrium: Reſpondit ridicule: Quam fatui eſtis, creditis hunc hominem aquâ ſuffocari? Acclamantibus illis, jam fere actum de vita ejus, niſi ſubveniret confeſtim. Stultis, inquit, ſtultiores eſtis: vino ſuffocatus aquam in nullam corporis partem admittit.

De Naſuto Adoleſcente.

Erant ſtudioſi literarum Adoleſcentes, qui una iter faciebant; & cum eſſent cauponam ingreſſi procax mulier unum ex illis Naſutum cepit irridere. At ille, Deus, inquit, uno eodemque tempore meum & tuum naſum creavit, mihique optionem fecit, aut tuum eligendi, aut meum: Itaque cum tuus mihi diſpliceret, ita apud me cogitabam, elige tibi longiorem, & caca in hunc breviorem.

Quinam ſunt omnium Lætiſſimi?

R. Sacerdotes, qui etiam in funere, & juxta mortuos canunt, & monachi qui die nocteque pſallunt.

Quiſnam Cauponem egregie decepit?

R. Bavarus quidam qui comedit in ovo integrum pullum gallinaceum, & non ſolvit.

Quinam ſunt omnium liberrimi?

R. Medici, & carnifices: quibus ſolis licet hominem impune occidere, & cum homicidium aliis capitale ſit, illis etiam mercedem affert.

Quanam utilitates nasi?

R. Nasus discernit omnis generis odores, muscum, zibetum, crocum, quæ nasi beneficio in magno habentur pretio. Imo ipsi cæci per nasum sentiunt Ventum flantem ex provinciis inferioribus.

Quæ res periculo non vacat?

R. De magnatibus majorumve gentium diis dicere; veritas enim odium parit, periculosum est iis aliquid scribere, qui possunt proscribere. Italorum proverbium est,

Scherza con infanti, Et lascia star i Santi?

Id est, cum pueris jocare & sanctos finito stare.

Quem universus mundus vocat nepotem?

R. Qui pulchram habet uxorem.

Mira descriptio hominis pygmai.

Narrabo quid ridiculi, unde auris vestra sinistra titillabit. Vos qui libenter saltatis ab equis ad asinos, imo qui estis asini ipsissimi arrigite aures; hæc enim faciunt ad palatum vestrum. Pygmæus ille est homunculus rufus cum barba nigra, ipsius pileus factus erat in modum syringis apothecarii, globuli ex cæpis constabant, collare ex corio Hispanico, vulgariter Corduano, periscelides ipsius compositi erant ex farciminibus; veniebat è regione, in qua nullæ erant personæ, flumenta & homines excipias, optime callebat artem auferendi Lendes è manibus & natibus: sciebat quoque arrodere ungues, despumare lebetem, & quod mirabile dictu est vorabat sicuti Lupus,

pus, bibebat ficuti vacca, erat bene verfatus in probatis autoribus, in Calepino duorum foliorum & in multis aliis Libris, nam quantum conjectura affequi poffum ponderabat circiter Libras 28 cafei Hollandici, excepto pileo illius nocturno feu cucupha, quam pignoris loco hofpiti reliquerat: memini me illum aliquando vidiffe Parifiis in balneo, fed tunc erat purgator caminorum; ftylus ipfius erat fatis amplus & nitidus & fplendebat ficuti matula. Legerat multos commentatores per exiguum foramen oculi fui, fed ipfi non arridebant, itaque ablegavit illos ad mille Diabolos, ficuti globulos in Ludo pyramidulorum. Nam prædicti autores erant ita obfcuri, ficuti tenebræ Ægyptiorum. nihil poterat comprehendere, & nefcio an vos quoque poteritis ruminare, unus dicebat Bran, lingua Rouana effe merdam, alter differebat, non omnes rufticos quadratos effe in terra Montenfi, quia etiam multi reperiuntur inter craffos Batavos, tertius affirmabat febrem quartanam effe pulcrum ollare pro Angelis in præmium illorum gulofitatis, quartus differebat, fed in magno cætu, ubi folus erat, ut culinæ civis de cupediis acriter ad fanguinem ufque difputaffet & vidiffe ibi hominem, exiftentem in prætorio, qui merdaverat in granarium quo magnificum fibi nomen præ rattis & muribus compararet.

Familia omnium inutiliffima & triftiffima quæ prædicatur?

R. Gallina fine ovis, porca fine Suculis,

 vacca

vacca sine Lacte, filia quæ noctu extra domum divagatur, filius lusor, uxor furtim bona viri absumens & famula prægnans.

Recita lætitiæ gradus?

R. Si vis gaudere per unum diem radas barbam, si per septimanam, vade ad nuptias, si per mensem eme pulchrum equum, si per semestre, eme pulchram domum, si per annum ducas pulchram uxorem, si per biennium fias sacerdos, si semper vis esse lætus & gaudens, sis sobrius.

Quinam sunt insignes fatui?

R. Fidelis amator puellarum, probus Lusor & misericors miles.

Quomodo quidam vicinum suum ad prandium invitavit?

R. Hoc modo: ô bone vicine, veni hodie in domum meam & mecum prande: si enim edulia tecum apportaveris, non nisi ad vini solutionem te compellam.

Quinam sunt omnium probissimi?

R. Homines rufi scilicet, quia Christus solius rufi Judæ Iscariotis (quem rufum pingunt) osculo tangi dignatus est.

Cur pulices plus mulieres quam viros infestent?

R. Quoniam postquam cibo sunt exsaturati, etiam flumen & aquas apud illas habent quibus & sitim exstinguere possunt.

Recita cujusdam ridiculum testimonium?

Quidam Tubingensis in testem adductus tale testimonium dedit: Ego jacui & dormivi,

atta,

attamen vidi & audivi, quod actoris caput ligone percuteret, nescio tamen an tetigerit eum.

De Paulo Wüst.

Paulus Wüst, id est impurus ex inconditis salibus & scommatibus cognominatus, cum Eberhardus princeps noster barbatus rogasset eum, ut suus familiaris esset, Respondit, Pater meus procreavit sibi proprium fatuum, tu item, si vis unum habere, facias tibi ipsi, sicut pater meus fecit.

De Nobili amplexatore.

Rotenburgi ad Nicrum quidam Nobilis in Caupona amplexaturus puellam: Quid inquit praemii acceptura es & passura, ut mea manu inguen tuum attrectem, nam si clamaverit, ut Catus, farcimen ei statim à me dabitur? Puella subridens, quid tu, inquit, à me vis auferre mercedis & anum meum inflare: Nam si vocem emiserit anus, qualem edit cornu venaticum, continuo leporem ego tibi capiam.

Fatui cur mulieribus grati?

R. Quoniam omne simile appetit sibi simile, vel quoniam pares cum paribus facillime congregantur.

Amor quare api comparatur?

R. Quia in ore mel, in cauda aculeum habet. Flos veneris rosa est, sed sub ejus purpura multae latent spinae.

Principium dulce est, at finis amoris amarus.
Laeta venire venus, tristis abire solet.
Obsequium amicos, veritas odium parit.

Pistor quidam cum in spectaculo quodam

Christum crucifixum præsentaret, Judæi illum probrosis dehonestabant verbis, quod cum patienter tulisset, nec iis commoveretur, dixit unus ego hominem exagitabo, clamavitque ad eum sæpius *fur Farina*, Tum pistor, tace, aut ego te cruce in terram prosternam.

Facetum rusticæ puellæ dictum.

Quidam Nobiles cis Necharum Sueviæ nostræ flumen præteribant quasdam lotrices rusticas, quarum ob nimium frigus pedes rubebant: unde unus illorum, cur tam rubent (inquit pedes vestri? Respondit una rusticarum, quia ignem habemus in calcibus. Iterum ille: Rogo ergo ut accendas mihi hanc meam virgulam, educendo virilia. Cui Rustica rejectis post terga vestibus, clunes ostendens, dixit: Age, mi Domine, descende & suffla mihi in culinam meam pro excitando igne, qui mihi jam exstinctus est.

Quinam nasi pretiosissimi?

R. Rubicundi quique habent carbunculos. Nam iste color pluris constat, quam color vestis scarlatæ.

Scientiæ suntne inutiles?

R. Ita probatur. I. Rhetorica est ars mentiendi, ex albo facit nigrum, hominem candidæ vitæ atramento & meris carbonibus denigrat. Theologia superat captum nostrum. Medicina boletos venenatos & artem intoxicandi nos docuit; Ars coquinaria gulositatem inducit. Imo Historiographus quidam tradit, nescio in quo libro, coquos in causa fuisse

ut

ut dives ille helluo Evangelicus ad inferos descenderit. Nisi enim cibos opipare conditos illi apposuissent non ita genio indulsisset; summa summarum scientia multa incommoda procreat, inducit vigilias, parit catharros, &c. Qualis autem effectus, talis causa. Ergo conferamus nos omnes ad Abbatem fratrum ignorantiæ, missos faciamus alchymistas cum suo auro imaginario, Philosophos cum ente rationis, &c. Arrigite aures auditores sicuti lepores; hoc enim scriptum inveni in vocabulo Reformatorum, quam pravam imaginationem tum perversis quibusdam hominibus ademeris, cum crepitum ex asino mortuo extruseris.

Recita testamentum porci.

R. M. Grunnius Corocotta porcellus tale testamentum fecit. Ego infrascriptus de visceribus meis dabo sutoribus setas, rixatoribus capitinas, surdis auriculas, caussidicis & verbosis linguam, bubulariis intestina, esiciariis femora, mulieribus lumbulos, pueris vesicam, pullis caudam, cynædis musculos, cursoribus & venatoribus talos, latronibus ungulas, musicis chordas, epulonibus rostrum, rusticis merdam, fueculis mammas nec nominando coquo, do, lego, pistillum, quæ mecum detuleram à querceto usque ad haram. Liget sibi collum de reste. Optimi amatores mei vel consimiles vitæ, rogo vos ut corpori meo satisfaciatis, bene condiatis de bonis condimentis, nucleis piperis ac mellis ut nomen meum in sempiternum nominetur.

Pra-

Practica vera in multos annos duratura aliena ab omni mendacio.

De Dominis hujus anni.

Plures & varii futuri sunt præsentis anni Domini, quilibet supra alium se extollere studebit, scabella super scamna ascendere conabuntur, ancilla super servos, vir super fœminam, in Magistrum dominabitur scholasticus, felis super murem præceps ruet.

De anni qualitate?

Aureus numerus hoc anno parvus erit & modicus, apud pauperes multæ futuræ sunt hoc anno tenebræ, mediæ noctis præsertim tempestate; scarificare & sanguinem minuere bonum est & utile, quoties hominem necessitas ad hoc impulerit, vitanda tamen maxime sanguinis minutio, quæ fit à rusticis circa festa Bacchanalia, dum illis farciminibus repleti sunt. In Martio aliisque temporibus utilia sunt scabiosis balnea & unguenta; frictio quoque illis non erit ingrata. In Julio ex frigidioribus cellis allata sitientibus sunt jucundissima. In Decembri autem tunicæ jumentorum pellibus subductæ stomacho & toti ventri sunt opportunæ. Imbres hoc anno erunt humidi propter respectum Aquarii, propter naturalem & consuetum cursum solis dies longiores æstate quam hyeme. In æstate lilia & rosæ in copia provenient, sed timendæ tunc tonitrua & fulmina. In autumno folia de arboribus cadent, & flores deflorebunt & marcescent. In vere omnis vis terræ erigitur ad producendos fructus.

De

De morbis hujus anni.

Corripientur homines diversis infirmitatibus secundum diversas eorum complexiones, ille laborabit podagra, alter febribus, hic dysenteria, ille lumbagine: omnes autem avari laborabunt chiragra: aliqui autem convalescent, alii morientur, sani melius habebunt, quam infirmi, pariter divites quam pauperes. Tam principes quam populares hoc anno timere habent mortem; principes præsenti anno sibi caveant à gravibus morbis, tum enim sani & bene validi manebunt. Quod si minus fecerint timendum ubi morbus invaluerit quosdam eorum morituros esse. Communis plebs si multum austeri lactis, pruna & similia comederit, formidandum ne ex ejusmodi esu ventris profluvium patiantur, si aquam biberint ne iis venter intumescat ac grave periculum incidant, præsertim si indoctum medicum curatorem susceperint. Ex cerasorum esu homines calculosi efficientur, per podicem enim innumeros calculos ejicient.

De Frugibus.

Triticum, siligo, avena, hordeum & quicquid aristam habet in rupibus & saxis tenuiter crescent, in stercoratis autem bene cultis copia crescent omnis generis frumentorum. Non tamen semper pari vendentur pretio, sed nunc pluris, nunc minoris. Ita etiam cæteræ res in fortunæ rota modo ascendent postea descendent velut servus & ancilla. In his futuris annis pretiosius futurum est triticum

quam

quam milium, & milium acceptius quam lolium. Rapæ, raphani, cæpæ, &c. Ad satietatem in foro reperientur exili pretio. Nemo tamen nimium illis vescatur: tussim enim generant, & crepitum supra & infra, osculumque eorum qui hæc comederint, puellæ exhorrescent.

De Communi plebe.

Calcearii, sutores, peltiones opificesque reliqui & propolæ multa mentientur, & hæc lucri causa facturi sunt; pecunia inæqualiter inter homines præsenti anno dividetur. Advocati & Procuratores invigilent bene suis officiis & causis si venari voluerint sine rete & canibus; opifices & plebeji nisi laboraverint patientur penuriam victus.

De mulieribus & virginibus.

Mulieres & virgines debiles erunt & brevis memoriæ, sed prolixiorum crinium; uxores hoc anno communiter viris suis imperitabunt, maritisque multa (quanquam non omnia de Deo) concionabuntur: meretrices vetulæ optimæ erunt amasiorum internunciæ. Conjunctio Veneris cum Jove demonstrat quam plures fœminas prægnantes fore, quæ ante gravidæ non fuerunt & si masculum conceperint parient masculum, si fœmellam, parient fœmellam: quod si magna conjunctio fuerit Martis & Veneris, fient & virgines gravidæ, quoniam sagittarius in corpus earum aget; multæ fœminæ quærent habitus formas novas atque pleræque delectabuntur choreis

choreis, cantibus & inſtrumentis muſicis, nonnullæ nocturnis præliis, omnibus vero gratum erit laudari.

De cantatoribus, amatoribus, fiſtulatoribus, artificibus & pictoribus.

Hi omnes magnam erga mulieres habebunt fortunam, in latere, quo loculus pendet & inter pocula de magnis rebus gloriabuntur, plagam autem S. Urbani, id eſt, ebrietatem vix cavere poterunt.

De populi ſeditionibus.

Poſt kalendas Februarii magna futura eſt populi ſeditio, tunc enim ſtultorum erit infinitus numerus. In Octobri ingens ſanguinis & cruoris erit effuſio, plurimi enim boves, ſues, capellæ & hædi mortui in ſanguine jacebunt.

De quorundam hominum penuria.

Magna erit *ſacerdotum* penuria adeo ut quidam tria quatuorve vel plura habebunt officia eccleſiaſtica, penuria etiam *Nobilium*, nam & ruſtici conabuntur eſſe nobiles. Erit præterea penuria in Judæis, quia Chriſtiani uſuram & fœnus exercere ſtudebunt.

De vino & cereviſia.

Vites plurimis in locis vini copiam dabunt. Multis autem vinum erroneam vitam faciet, fæceſque, & ſupra & infra egeret. Magnas item diſcordias & ſeditiones Bacchus excitabit; præterea vinum magnum calorem intus, ſed intenſum frigus extra cauſabitur dum vacuam crumenam & veſtes malas & de-

detritas calvasque faciet, maxime si tessera-
rum concursu utatur. Vinum Cretense (quod malvaticum vocant) carius erit quam vinum vernaculum, erit etiam melioris saporis, hoc ebriosi testabuntur, nisi eorum palatum flava bile infectum fuerit. Ingentes quoque in se continebit virtutes; nam mane stomachum confortabit, meridie refrigerabit corpus, vesperi sitim exstinguet, per totum vero annum refrigerabit, non secus Hebræorum sichar, si uva non bene maturuerit, erit vinum acerbum. Cerevisia erit optima, si nimium aquæ infusum non fuerit.

De mulierum infirmitate.

Mense Majo cum sanguis in homine renovatur, quasdam mulieres pruriginibus vexabit, pro remedio viri illas scarificare debent: quod si non profuerit, ungendæ sunt circa lumbos unguento confecto ex cinere incombusto.

De rebus quibusdam nocivis.

Res quædam hoc anno, hominibus nocivæ futuræ sunt ut serpentes, viperæ, vespertiliones, ova putrida. Ne hinc ergo detrimentum accipias, non comedes ulla ova rusticorum abstinebisque diligenter ab ovis zephyris *wind eyer*, vulgo *eyer ohne schalen*.

De ventis.

Venti hoc anno instar chamæleonis mutabuntur, modo enim flabit ab aquilone, modo ab austro, omnes autem venti dirigentur secundum rostrum galli gallinacei super pinaculum templi stantis.

De

De quibusdam futuris effectibus hujus anni.

Dies quibusdam plus æquo breviores videbuntur, ut nox longa, quibus mentitur amica. Mercenarios sæpe hoc anno capiet laboris tædium; utilius erit pecuniam accipere, quam dare qui vinum cerevisiamque non spernet. Conjuges tamdiu inter se pacem habebunt donec litigare inceperint. Nigræ vaccæ lac album præbebunt.

Brevissima concio cujusdam parochi.

Parochus rogatus ab Episcopo, ut coram se ruri sacram haberet concionem, annuit: at aulici, quorum animus in patinis erat, clam insusurrabant in aurem parochi, ne pateretur in longum produci sermonem, qui benè in præsens quadraret, sicuti longa farcimina tosta ad ignem, juxta illud vulgare, *Kurtze metten lange bratt Wurst.* Recte, ait parochus, monetis, ego potissimum studebo inservire tempori. Et exorsus dicere: cum plusculi, ait, me rogarunt, ut brevibus complecterer sermonem: accipite igitur vos aulici, hunc sermonem Christi Servatoris, quo ait, se reprobis dicturum, *Ite maledicti*, Quid potest dici brevius; & si quoque vultis in ignem longa tosta farcimina, quando quidem & illa nobis sunt in promptu, non negabimus, comprehenduntur autem in verbis proxime sequentibus videlicet, *in ignem æternum.* Præterea si quis coquos desideret, qui piper aspergant, & illi ad manus sunt *Diaboli & Angeli* ejus.

Quare

Quare in piſcibus ſunt ova rotunda in volatilibus oblonga figura?

R. Quia calor movet à centro, & maxime ad figuram pyramidalem, quod patet in flammula ignis, quæ tendit in conum, etſi lata ſit in baſi, & ideo quia calor fortior eſt in volatilibus, quam in piſcibus, ova volatilis ſunt oblonga, piſcis rotunda, quia calor debilis diſpergitur in gyrum.

Principum quænam prærogativa?

R. Principes dum ſunt ebrii, vocantur familiaribus læti, dum ſunt nigri dicuntur fuſci, dum ſunt ſtulti dicuntur probi, ſimplices & innocentes; dum tyranni, vocantur juſti.

In Germania cur tanta copia mendicorum vagatur?

R. Quia mendicus mendicum procreat. Non enim parentibus curæ eſt, ut liberi eorum honeſta aliqua arte ſeſe ſuſtentent, ſed in eo toti ſunt, ut eorum veſtigia ſequantur, oſtiatimque mendicent.

Recita ridiculum cujuſdam **Parochi** *factum.*

Quidam parochus cum in facie Eccleſiæ matrimonium contractum confirmare vellet, maritum interrogavit *Chonrade quod eſt tibi nomen?* Chonradus cum maximo aſtantium riſu, dicis (inquit) vocor, Nomen enim meum tu ipſe pronuntiaſti.

De Unoculo.

Quidam unoculus, cum duxiſſet puellam de-

devirginatam, quam ipse virginem credebat, acerrime ei exprobrabat læsam pudicitiam. Ad quod illa: Cur tibi integra esse deberem quum tu sis luscus careasque altero oculo? Hoc damnum, inquit vir, ab hostibus atque inimicis accepi: At ego meum ab amicis respondit puella.

Versus leoninus de amore.

Post visum risum post risum venit in usum
Post usum tactum, post tactum venit in actum,
Post actum factum post factum pœnitet actum.

Cur in mundo monstra monstrosiora inveniuntur, Theologus ebrius, vel avarus, Jurisperitus injustus, Medicus valetudinarius, qui seipsum curare non potest?

R. Quia eorum professioni vita omnino non quadrat.

Puella interrogata utrum vellet in anserem mutari an in gallinam, quid dixit?

R. In Gallinam, quia hæ anseribus sunt feliciores, quæ quotidianum Venerem norunt, anseres vero vernam duntaxat.

Quanam est differentia inter fures privatos & publicos?

R. Fures privatorum furtorum in nervis atque in compedibus vitam agunt, fures autem publici in auro atque in purpura. Scite Diogenes, videns magistratus quendam, qui ex ærario phialam furatus fuisset, comprehensum ducentes, *magni* (inquit) *fures parvum ducunt.*

Pul-

Pulchra etymologia nominis Philippi.

Phi, nota fætoris, lippus malus omnibus oris.
Phi malus & lippus, totus malus ergo Philippus

Recita historiam ridiculam cujusdam Itali morituri?

Italus quidam è vita migraturus cum corpus Domini à sacerdote manducandum acciperet, adactus solenni Centurionis dicto; *Domine non sum dignus ut intres*, verba hæc non gravatim reddebat. At cum ventum esset in eum locum, *sub tectum meum*, quod Italice suggerebant his verbis *à casa mia*: Ille vehementer reclamabat, *Non à casa mia*: atque id cum semel atque iterum fecisset, astantibus multum ægre ferentibus, causam rogatus, *Ego inquit, quoad vixi semper in conducta domo habitavi.* Quod verbum omnibus ridendi materiam præbuit.

Mors Mordet, Omnia Rostro suo ad Viatorem.
Disce mori quicunque legis mea scripta viator.
Omnes æqua manent funera, disce mori.
Disce mori frater, discat cum præsule clerus,
Cum juniore senex, cum patiente rudis.

Quænam est interpretatio harum Literarum S. P. Q. R.?

R. Quot capitolia tot sensus dicebat ille. *Romani* sic exposuerunt *Senatus Populusque Romanus*; alii sic, *salutem Populi quære Romani.* Sibyllæ de Deo sic, *Serva populum quem Redemisti.*
Beda ut derideret Gothos; *stultus populus quærit Romam.*

Galli

Galli, *Si peu que rien.*
Itali, *famosi Poltruni, questi Romani.*
Germaniæ proteſtantes, *Sublato Papa quietum regnum.*
Catholici, *Salus Papa, quies regni.*

Quare fatui flent ſplendente ſole, & rident quando pluit?

R. Quia poſt ſplendorem ſolis ſequitur pluvia, poſt pluviam autem ſplendor.

Jocus Ciceronis.

Cicero cum à quodam cœna exceptus eſſet, ſatis parca & quotidiana, nam pene ſe nulli negabat, valedicens hoſpiti, tacite ei in aurem ſuſurrabat, *Non putabam me tibi tam familiarem.*

Milites cui ſunt ſimiles?

R. Parochus quidam videns aliquot templum intrantes, abrupto concionis filo ſic illos aggreſſus eſt: vos milites, inquit, ſimiles eſtis Chriſto: ſicut Chriſtus toti mundo exoſus fuit, ita etiam vos hominibus exoſi eritis: ſicuti Chriſto multæ fuerunt tenſæ inſidiæ; ſic & vobis inſidiæ tendentur. Chriſtus fuit captus, vos etiam capiemini. Chriſtus fuit condemnatus ad mortem, vos etiam condemnabimini. Chriſtus fuit mortuus in cruce, vos etiam moriemini ſub patibulo. Chriſtus rogatu cujuſdam fuit ſepultus, vos etiam ſi qua gratia reſtat, ſepeliemini. Chriſtus reſurrexit à mortuis: vos etiam à mortuis reſurgetis. Chriſtus aſcendit ad cœlos, at vos deſcendetis ad 100, mille Diabolorum.

Synonyma quænam sunt?

Unus Nobilis	——	Duo Nequam.
Unus Magnus	——	Duo parvi.
Unus albus	——	Duo nigri.
Unus Carolus	——	Duo Joannes.
Unus Aſtutus	——	Duo ſimplices.
Unus Sobrius	——	Duo ebrioſi.
Unus Leo	——	Duo Leonardi.
Unus audax	——	Duo formiduloſi.

Pueri cujuſdam lepidum dictum.

Cum optio quibuſdam hominibus data eſſet, hic ſe Pontificem maximum, alter opimum Canonicum, alter quippiam aliud ſe velle eſſe aſſeverabat. Tum puer loquaculus, qui aderat: Ego, inquit, pepo eſſe vellem. Rogatus quam ob cauſam, quoniam omnes mihi culum olfacerent, eſt enim mos frequens, ut melones empturi, poſteriorem olfaciant partem.

Quot ſunt genera ſtultorum?

R. Quatuor, 1. Quod tantum minatur, quod à nullo timetur, 2. Quod tantum jurat, quod ei nihil creditur, 3. Quod tantum dat, quod nihil retentum, 4. Quod cum non habeat ſervitorem, ſibi ſervire recuſat.

Narra lepidam hiſtoriam de duobus ſacrificulis.

Sacrificus quidam collectam ex Miſſa pecuniam in angulo altaris depoſuit cum hac inſcriptione, *Ecce locum ubi poſuerunt eum*. Alius ſacrificus forte fortuna ſcedulam invenit, ſurrepta-

reptaque pecunia chartam illam inanem & complicatam relinquit cum hac inscriptione, *Surrexit non est hic.*

De impari Conjugio.

Sponsam juvenculam, quæ seni marito nupserat, quidam in Nuptiis, ut mæstiorem solitò consolatus: Bono animo, inquit, esto: nam vetulus eques tam longum iter potest conficere quam juvenis. *Es trabt ein Schimmel so weit, als ein Hengst.* Huic illa, ductis ex imo pectore suspiriis, & manibus ventrem demulcens, respondet: At non in hac semita.

Insulsum dictum Rustici cujusdam.

Cum cuidam rustico in montibus Helvetiorum uxor omnesque liberi peste obiissent, rusticus indignabundus: Ego semper audivi, inquit, quicquid homini charum sit, aufert ei diabolus.

Duo versus retrogradi.

Posco mihi dones sadai cæli sator alta.
Alta sator cæli sadai dones mihi posco.
Triste mihi tollas sadai præbens rogo læta.
In mendicum qui se pro medico gesserat.
Tu te fers medicum, nos te plus esse fatemur.
Una tibi plus est litera quam medicus.

Utrum qui consuevit multos cibos accipere, plus sustineat jejunium, quam solitus parum comedere?

R. Multum comedere solitus melius sustinet jejunium, quia propter præcedentem repletionem habet paululum caloris, & ideo potest

test plus jejunium sustinere: in alio accidit è converso.

Jocus Ciceronis in Vannium, qui paucis diebus consulatum gesserat.

Magnum ostentum (inquit) anno Vannii est, quod illo consule, nec hyems, nec ver, nec æstas, nec autumnus fuisset.

Quare avidius vorantes citius satiantur?

R. Quia avide vorantes multum aëris cum cibo inferunt per hiatum ructus, vel crebritatem respirandi, igitur ubi aer vias compleverit, fastidium cibi fit.

De tribus studiosis Theologiæ historia lepida.

Obsonium delicatum tribus theologiæ tyronibus appositum, sed ita pusillum ut una vice devorari potuerit. Pacti sunt igitur inter se, ut qui aliquid huic rei congruum, ex evangelicis literis protulerit, toto vesceretur solus. Primus dixit: *Desiderio desideravi hoc obsonium manducare.* Alter ait: *Domum quampiam ingressi, comedite, quæ apponuntur vobis.* Tertius directo obsonio & una vice devorato, in toto Evangelio, inquit, non occurrit huic rei aptius verbum, quam extremum illud, quo usus est Dominus, videlicet, *Consummatum est.*

Raphani marini vires.

R. Raphanus marinus stomachum calefacit, cruditates absumit, calculum pellit, omnis generis obstructiones aperit, oculorum vero aciem lædit; & hebetat; ut recte Ovidius,

Nil prodest, quod non lædere possit idem.

An senes possint rejuvenescere.

Tradunt de aquila naturalium rerum scriptores,

res, eam quolibet decennio juventutem renovare, ſerpentes vero etiam quolibet anno. Sed pennarum iſta acuta, non corporis mutatio. Aquila enim cum alis ad volatum haud amplius aptis ſe impedire ſentit, concitato curſu in ſublime fertur, ideoque ad frigidiſſimas aquas converſa, ter iis immergitur, poſteaquam in nidum evolans, alis pullorum tecta, in ſudorem reſolvitur veteribuſque plumis exutis novas recipit, unde ſenectutem ipſam exuere creditur, nihil interim minus, quam mutationem in corpore paſſa: Serpentes vero cum calorem habeant admodum debilem, & cutem hyberno tempore conſtrictam ac fuliginibus exhalare cupientibus exitum intercludentem, ideo quicquid fulginoſi humoris hyeme eſt congeſtum in ipſam cutem colligitur, quam ſiccrioremque redditam à ſubjecta pelle, nullo corporis malo detrahunt, ut mobiliores evadant. Quod ſi eſt rejuveneſcere, quid obſtat, quomodo & Homini cui exciſi ſunt dentes renaſcuntur, & poſt ſcabiem exſiccatam nova cutis effloreſcit, juveneſcere dici poſſit.

Lepidum dictum Auguſti Cæſaris.

Auguſtus Cæſar cum audiret inter pueros, quos Herodes rex infra biennium juſſit interfici, filium quoque ejus occiſum, ait *melius eſt Herodis porcum eſſe quam ejus filium.*

Vivere noſtrum quid?

Ita comparatum eſt, ut tum primum nos mori arbitramur, cum extremum ducimus

ſpiritum, quod ſi animadvertamus, nos ſingulis diebus & horis ac momentis mori comperiamus, mortem ſeu inuſitatum quid animo concipimus, cum nihil æque familiare nobis circumferamus. Haud aliud eſt vita noſtra quam mors continua, tantundem vitæ decedit, quantum accedit. Qui triens ætatis ſuæ tranſegit, tantundem ſui parte mortuus eſt: qui ſemiſſem, ſemi-mortuus: præteriti noſtri temporis portio mortua eſt, præſens vivit ſimulque moritur, futura ſimiliter morti mancipabitur. Nemo eſt qui non eſt morti propinquior poſt annum, quam ante annum fuit, & cras quam hodie, hodie quam heri, quicquid temporis vivitur de ſpatio vivendi demitur.

Jocus Ciceronis.

Cicero cum veniſſet ad Pompejum dicentibus aliis tarde eum veniſſe, *non* inquit *ſero veni, quia nihil paratum invenio.*

Nigredo Æthiopum unde?

Multis perſuaſum eſt, Æthiopes propterea eſſe nigros quia calidiſſimam regionem inhabitant. Sed obſtat 1. Quod filii Æthiopum etiam in frigidiſſimis regionibus naſcantur nigri etiam ſi calorem patriæ nunquam ſint experti. 2. Quod in calidiſſimis regionibus, etiam ſint homines non nigri, ſed vel Europæorum inſtar candidi aut fuſci. 3. Quod Hiſpani in Æthiopia degentes, non gignerent Liberos alterius coloris, quam in Europa. Cauſa igitur duplex eſſe videtur. 1. à regionis æſtu. 2. occulta ſeminis proprietate, qua

qua fit ut è nigris nigri, è candidis candidi generentur.

Jucunda historia de Rege Franciæ.

Rex Franciæ Philippus clericos quosdam pauperes ad cœnam invitaverat, at unus illorum in fine mensæ caponem abstulit. Illum Rex animi gratiâ semotis arbitris interrogat quam scientiam profiteretur, Theologiam inquit, tum rex: Nonne legisti in S. I. Nolite esse soliciti de cibo. Imo respondit & ego volui deponere omnem solicitudinem & certus esse, ideo caponem mecum sumere volui.

Crepitus ventris excusatus.

Emiserat quidam ingentem ventris crepitum in densa hominum turba; Objurgatus ob hanc rem ab amico, per Jovem, inquit, meus podex jam dudum loqui desiderat, sed nihil illi deest, præter linguam tuam.

De Puella delicata Straubingensi.

Erat Puella delicata & præpetulans Straubingensi Cauponi cuipiam: hanc lascivus Sacerdos amabat. Fortè miles ex Ungaria rediens apud Cauponem divertebatur qui & ipse Cauponis filiam perdite amare incipiebat, sed ab ea repulsus aliquoties, cepit tandem observare, quem amaret: viditque colloquentem in templo cum Sacerdote. Quadam nocte, cum hospites cœnam diutius protraherent, & puella sæpius ad ingressum domus descenderet, miles subsecutus sese occultavit sub gradibus. Intromissus ibi Sacerdos & à puella in balneolum deductus atque ibi moras trahe-

re jussus fuit, dum hospites irent cubitum. Pollicetur meretricula se mox rediturum, atque inde in suum cubile secum abducturum. Miles his auditis; ut primùm ascendit in superiorem domum puella, statim magno cum impetu in balneolum irrumpit, Patrem se filiæ esse simulat, verberibus mulctat Sacerdotem eique vestem detrahit, & extra domum proturbat: se verò in balneolum confert, & desertam à Sacerdote stationem occupat. Jam ubi hospites cubitum ivissent, celeriter redit virgo, & apprehensum toga sacerdotali militem pro Sacerdote secum in lectulum suum per tenebras abducit. Nocte intempesta ad ostium revertitur exturbatus Sacerdos, & fenestram cubiculi, in quo meretricula cum milite cubabat, longurio pulsat. Illa rata militem esse istum pulsatorem, monet suum amatorem ut hominem lotio perfundat: Hic inquit, miles est qui has nobis facit molestias. Quæso te mi Domine, hac urinâ madefactum ab ostio remove. Paret miles & sacerdotem undique conspergit. Ille tristis recedit, & iratus meretriculæ. At miles antelucano tempore à meretricula discedit, quasi ad preces matutinas in templum iturus. Progressus à caupona, ubi sacerdotale pallium reliquerat, abit in templum, sequitur paulò post meretrix, ut Sacerdotem quæreret, & de causa derelictæ vestis eum rogaret. Verum ubi Sacerdos illam conspexit, iratus exprobrat illi suam exclusionem, & acceptam nocte contumeliam. Dolo militis cognito, veniam puella impetrat, Sacerdos

cerdos noctu recipitur, miles auro corrumpitur, ut rem istam alto silentio teneat.

Diogenes Cynicus domum epulonis cujusdam videns inscriptum, pretio venalem, quid dixit?

R. Sciebam aliquando fore, ut diuturna crapula Dominum evomeres.

Cur sternutantes salutantur?

R. Romæ aliquando pestis inguinaria fuit tam sæva, ut homines in via, in mensa, in ludis, in colloquiis subito morerentur. Itaque cum quis sternutabat sæpe cum sternutatione spiritum exhalabat, unde, cum aliquem sternutantem quis audiebat, statim accurrens, Deus te adjuvet, acclamabat. Et abhinc adhuc consuetudo servatur, ut cum aliquem sternutantem audimus, Deus te adjuvet, acclamemus.

Senes cur suspiciosi?

R. Quia increduli, increduli quia experti, hoc est, quia compertum habent, quanta sit hominum perversitas non facile credunt, sed suspicantur.

Cibus Rusticorum qualis?

R. Panis ater, caseus, pisa, lentes, olera, carnes bubulæ & vaccinæ, vetustissima cæpa & allium.

Ebrietas varia.

Ebrietas est varia, pro ejus natura qui bibit, & pro vini conditione in facultate, colore, consistentia & sapore: si quis enim cute perspirabili, utatur tenui vino, quod non aspi-

 rando

rando est nervis molestum, is non facile ebriusfiet, aut si fiat, facile evanescet ebrietas: Si quis vero non sit perspirabili cute, ut mulier, se liberalius vino invitat, ut non facile ebria fiat, diutissime tamen durat illa ebrietas: cerebrum enim in his frigidum, & humidum una cum ventriculo: hinc inopia caloris nativi, unde non facile dissipantur vapores à vino elati.

Homo qua re maxime indiget?

R. Eâ, quam medici recusando accipiunt, & recusant accipiendo: quia dicendo *nolo* accipiunt pecunias, ita auferunt apostemata vestrorum marsupiorum, eorumque interea plane examinant & purgant. Jocose & eleganter Belgæ, *Rapen is een soo goede kruyt, alle man is om rapen uyt.*

Quando Lupus fuit mansuetus?

Respondit quidam studiosus macilentus quadragesimalis ex Hungaria oriundus: *Lupus fuit mansuetus dum esset in arca Noe.* Tunc enim se captum videns vix obliquis oculis ovem intueri audebat. Recte aliquando etiam olitor est opportuna loquutus.

Quinam sunt stulto stultiores?

R. Aucupes & venatores: hi enim mane surgunt, nulla tempestatis habita ratione, per æstus, per frigora, incertæ exiguæ prædæ spe sub dio vagantur hyberno maxime tempore, quando feris anatibus insidiæ struuntur. Jam canes secum ducunt, jam accipitrem manu ferunt, jam retibus, amitibus, aliisque deci-

decipulis ad ficedulas, perdices, coturnices, alaudas,&c. capiendas accommodatis, onusti incedunt; tum retia operose explicant, falconis vel accipitris volatum observant, redeuntem anxie exspectant, ac sæpe media hyeme, per flumina per nives totum diem sequuntur, non sine valetudinis discidio: completo die vix unam, aut alteram aviculam, domum reportant. Quod si ineat rationem ejus quod in falcones, canes, retia aliaque instrumenta impenderit videbit sine perspicillis se cum ratione insanire.

Anhelitus felium veneficum.

Pravus est anhelitus felium, novi enim quosdam, qui cum noctu in lectis feles secum habuissent, & in lectum ab eis aërem inspirassent, hectica febri tandem consumpti perierunt. Nec ita pridem in monasterio quodam, ubi permulti catti familiariter nutriebantur & in cœnaculis cubilibusque, & lectis frequenter erant, adeo plerique infecti sunt, ut intra breve tempus, nec Missa nec Vespera eo in monasterio decantarent. Ex his intelligere est, quam minime fabulosum sit, quod vulgus dictitat, feles infantibus esse exitiales: ipsorum enim ori toto corpore incumbentes, fuliginis exitum, & thoracis motum intercipiunt, ac pestifera, quando se demittunt, aura, & exhalatione tenellorum infantium spiritus inficiunt & præfocant.

Cum mulieribus infœcundis quid agendum?

R. Mitte illas ad Thermas Badenses & res

 erit

erit in vado: de his enim thermis ita Poggius Florentinus Leonardo Aretino scribit: Nulla (inquit) in orbe terrarum balnea ad fecunditatem mulierum magis accommodata esse: innumerabilem multitudinem nobilium & ingnobilium ducenta millia passuum eo venire non tam valetudinis quam voluptatis causa. Omnes amatores, omnes procos, quibus in deliciis vita est posita, eo concurrere ut fruantur rebus concupitis, multas fœminas corporum simulare ægritudines cum animo laborent, omnibus unam mentem esse tristitiam fugare, quærere hilaritatem, Non de communi dividundo agere: sed de communicando divisa. Has ipsas thermas. *August. Busbeq. epist.* 3: *fol*, 138. conciliatrices amorum vocat, quod si sinistro quodam fato balnea ista nihil proderunt, uxores ad Academias mitti possunt, ubi omnium facultatum studiosi facile rimabuntur sterilitatis causas: norunt enim plerunque morbos mulierum, præsertim studiosi medicinæ, quibus pro viva Anatomia esse possunt, facilique labore sterilitatem abigent, fœcunditatemque provocabunt.

Præscribe mihi aureum dogma.

R. Quæ supra nos nihil ad nos. Itaque auriga loquatur de curru, sutor de crepidis, nauta de ventis, faber lignarius de securi, coquus de jure, carne assa, elixa, frixa, de brassica & de omnibus ad culinam pertinentibus.

Ubi visuntur quam plurimi cornuti.

R. Nullibi magis quam in Italia & in primis

mis Venetiis: ubi enim mercatores ultra annum peregre profecti, inferiorem corporis partem, instrumento quodam ex ferro & chajybe confecto, & gossypio artificiose refecto circumdant & obseratam relinquunt, sed quam vanum hoc sit, palam est.

Mus miser est antro, qui saltem clauditur uno.
Sie wissen mehr löcher als eines. Invitam namque, custodire æque difficile est, quam in ferventi sole gregem observasse. Et licet eas custodiretis, non secus ac pater Acrisius suam Danaen.

Quam turris ahenea Robusta
Quæ fores, & vigilium canum
Excubiæ muniebant. Horat.
lib. 2. od. 6.

Imo *Wann jhr sie an die seiten henget, Wie ein Fuhrmans tasch*, consilium tamen invenient, quo vos eludent, certius namque, si nullis repagulis clauderentur, fortassis fideliores essent, sed si Argum apponas, aut Atlantem custodem constituas, erumpet tamen & evadet, maneat potius quilibet domi, ne longæ ipsius exspectationes pertæsæ, tu Clytemnestra cum servis, qui tenentur operas Domini præstare, se commisceat, *Dan wen jhnen dasz fleisch hebt an zu jücken, nehmen sie was da ist*, & secundum Bechmannum,

Non herbis hic sit rigidis quos educat hortus
Carne opus est illis si saturare velis.

Hinc etiam Dianira anxie conqueritur quod ob crebram mariti absentiam, ea vo-

luptate destinatur, qua aliæ mulieres solerent oblectari, qua ratione & viduam se nominat.

Vir mihi semper abest, & conjuge notior hospes,
Monstraque terribiles persequiturque feras.
Ipsa domo vidua, votis operosa pudicis.
Torqueor, infesto ne vir ab hoste cadat.

Certè, quo sæpius mariti proficiscuntur, eo sæpius uxores eorum obliviscuntur, unde Helena Menelai uxor de marito absente conqueritur, —— *prorsus ne sola jaceret.*
Hospitis est tepido nocte retenta sinu,

Scitum Demadis dictum.

Cum Athenienses vellent Alexandro divinos honores impendere, dixit Demades, *Videte* (inquit) *ne dum cœlum custoditis, terram amittatis.*

Est ne ducenda Aulica?

R. Nullo modo, caveat sibi quilibet ne ducat talem, *Den sie pflegen gemeiniglich mit zerbrochen geschirren zu jubiliren.* Moneo harum sectatores, ne semper amabiles sperent nescii auræ fallacis, nec nimium illis fidant, sed mucronem alio vertant.

Nam aulicæ ancillæ thermis & balneis inservientes, meretrices & nutrices sub eodem militant vexillo, juxta illud.

Hoff Magd, Bad Magd, huren und Ammen,
Gehören zusammen in einem stammen.

Tot enim & tam multi Equites, & Domicelli virginum claustris & thesauris latronum more

more insidiantur, *Wie jederman an ihnen zu Ritter worden*, partem Lenociniis verborum, amorem extorquent, & cum puellulis istis (*Non sit, pulonas molliat apta manus.*)

His saltem de rebus colloquuntur quæ ad amorem faciunt tantos obscænos sermones proferunt, quibus ipsum Plutonem ex infernis producere possent, *Da sparet mon beyderseyts der Ehren, und behilfft sich alleweil des scandirens.* Ibi prudens & ætate confecta Gynæcei magistra (à Jove principium) à quot olim procis sit adamata narrat, quibus muneribus dignata, quibus blanditiis ambita. Hæ enarrat, quot gemmas, quot monilia, quot catenulas extorserit, quot strophiola, quot basia illa reddiderit. Alia commemorat singulari quodam dicendi lepore, quoties nuper cum hoc vel illo collocuta fuerit, ô inquit quæ dixit eorum recordabor quoad victurus sim! Tanta pietate præditus est, adeo si cum eo dormiam, nihil incommodi mihi illaturus est; altera illius sermonem interrumpit & de Comœdiis tragœdiisque incipit, quisque melius suam personam expresserit, facere dijudicat. Tandem discessa gynæcei magistra Pamphilus adest, qui glycerium suum bene absolvit: Hisce sermonibus tempus terunt, & quæcunque dicunt, secum aliarum admiratione dicere putant, si recte considerabis internum non externum Aulicarum habitum, invenietis sub formosis istis pellibus turpissima monstra latitare: memores enim aulicarum deliciarum earum non obliviscuntur, &

qua,

qua, ut verum fateamur, fidelitate & integritate maritis puram virginitatem afferunt, notum eſt, ubi ſperant ſe in Angliam profecturos in Hollandiam pelluntur. O quanto dolore miſer maritus afficitur; quoties cogitur legere *Mathiam de Afflictis*, dum illa legit *Joannem in extravagantibus*; ferenda omnia, diſſimulandæ hanreitates, & patiendi factus. Quod ſi maritus extravagationes prohibere velit incipit illa ſtomachari & rixari *Wirſt mit Schelmen und Dieben umb ſich, ſonderlich wenn ſie Margaretha heiſt, derer ſieben den Teuffel die höllen zu eng machen. Margarides ſeptem ſpoliaſſe feruntur Avernum.* Interdum, cum amatoribus paciſcuntur, ut maritum bene contuſum & communibus impenſis delumbatum remittant, quod injuriam ſibi factam ulciſcantur & vindicent, eos adamata accipiunt, quos antea nihil pendebant.

Unde *Ovid. lib. 2. de arte amandi non* immerito de ira fœminarum ait,

Sed neque Salvus Aper media tam ſævus in ira eſt.
Fulmineo rapidus dum rotat ore canes.]
Femina quam. &c.

Cur canes ſublato altero pede poſteriori mingunt?

R. Ne ſibi urina calceamenta contaminent.

Hiſtoria jucunda de quodam Italo.

Italus quidam opulentus, cum ſtipem opimam mendico erogaret, mendicus illi gratias

tias egit, multaque fausta homini precabatur, atque inter cætera optabat, ut angeli animam ejus in paradisum veherent: dives aversatus hoc votum, respondit *piu sero che puo esser.* id est, serius quam fieri potest: divitias suas cognitas, cœlestibus ignotis & adhuc sperandis præferens.

An alterius uxoris custodiendi absente marito causa nos solum de die sed etiam de nocte adesse cogitur?

R. Negat id *Nov.* 134. *cap* 9. Verum nos contrarium asserimus, valde enim periculosum solum dormire præsertim sexui fœmineo, propter lemures, spectra nocturna, incubos à quibus valde infestantur, qui timidum mulicrcularum animum facile consternare possunt: sic ex nimia solitudine oritur melancholia, quæ difficulter curari potest, ergo eam ut proprium corpus defendere tenetur. Multæ fœminæ inveniuntur, quibus talis consuetudo innata est, ut ne unam noctem solæ dormire possint, nec illud ullo modo evelli & eradicari potest, qui vero id fiat nos latet, siquidem non omnium rerum ratio reddi potest, præter quod dicimus, tantam consuetudinem iis esse alteram naturam, & propterea.

Naturæ sequitur fœmina quisque suæ.

Circa hoc tamen estote providi ut hanreizetis in occulto, ne habeatis mercedem vestram in propatulo, vitam enim qui in amoribus habet, os habeat obseratum oporret.

Cu.

Gu. Horol. prin. l. 2. c. 12. Mann muſz ſchweigen wenn einem Barmhertzigheit widerſahren iſt. Facile enim contingere poſſet, ut te repudiato alter admittatur.

Jocus de quodam Helvetio.

Helvetius quidam in alpibus paſcendi pecorum curâ detentus, quod rariſſime in templa Deorum veniret, ſemel inſtigatus à vicinis ſuis in hebdomada magna, quam & ſanctam vocant, matutinis interfuit. Et cum ſolito more exſtinctis luminibus tumultus fingeretur, quem Judæi concitaſſe creduntur in captione Chriſti, ille extracto gladio, in angulo fani ſtetit ſummo timore perculſus: cumque lumina rurſus accenderentur, vicinum ſuum acclamans, quæſivit anne vulneratus eſſet? Et interea vidit Sacerdotes imaginem crucifixi portantes; & quoniam non novit imaginem, dixit, Ego benè cogitavi tantum tumultum non finitum iri ſine homicidio.

Hiſtoria de Rege Philippo.

Regi ſummo Philippo obviam factus mendicus petit largam eleemoſynam quia frater ejus eſſet, quæſivit rex ex qua parte, de Adam inquit: rex juſſit ei dare numulum. Et cum diceret, hoc non eſt donum regis fratris, reſpondit rex: ſi omnibus fratribus tantum darem, nihil penitus retinerem.

Quæritur, an quis cum ſponſa nondum ad maritum deducta hanreitatem committere dicatur?

R. Quidam negant: Nos affirmamus *arg. l.* 13. 83. *ff. ad l. Jul. de Adulte.* & verbum; plecti-

plectitur, ut facit l. 1. *de v.* 5. Concedimus quidem: quod uxor Domini non sit ut est textus *l.* 12 *ff. de ritu Nupt.* uxor tantum esse intelligtur in his, quæ ad ejus honestatem pertinent, & non nuptiæ duntaxat, verum etiam spes nuptiarum violari non debet, & quamvis carnaliter non cognoverit, *Ist noch nicht mit dem ledern seil drüber gewesen*, tamen ipsius uxor est sponsus æque ac maritus subjectum patiens & bonus vir dicetur. Et quis ignoret cingendum haberi pro cincto, moribundum pro mortuo, condemmandum pro condemnato, sponsam copulandam pro copulata, repudiandam pro repudiata, *Gad de v.* 5 *ad* 5. 12. *nu.* 15. Alii distinguunt inter sponsalia de futuro & de præsenti, ut faciunt canonistæ in *c. pen. x. de spons.* quam tamen distinictionem usus fori hodierni non observat, ut notat. *Treut. de nupt. l.* 1.

Jocus Diogenis in Aristhenem.

Diogenes ita in Aristhenem magistrum jocabatur: ipse me pauperem fecit ex divite, & pro ampla domo fecit in dolio habitare.

Pœna Hanreitatis quænam?

R. Licet apud multas gentes gravis pœna constituta erat Hanrificis, tamen Germanos ullam pœnam illis constituisse nullibi invenio. Apud Ægyptios illis virilia exsecabantur, alibi naribus amputabantur, *Diodor. Sicul. lib.* 2. *bibl. cap.* 3. *Epigr.* Apud alios pilorum evulsione puniebantur, pœna quidem ridiculosa, sed tamen ignominiosa. Apud antiquos

quos germanos mos fuit, ut rebellionis seu conspirationis in Imperatorem Rom. rei, canem imperii, ignominiose in dorso gestarent. *Span. in Chron.* Interesset Reipub. ut singulis diebus festis spectante universo populo duo Cornua cervina capite gestaret Cornutus.

Mulieres & virgines qui illibatas conservare velint quid faciendum?

R. Diligenter sibi caveant ab illis, quos vulgus vocat studiosos sive studentes, adeo enim rapax est hoc genus hominum, & ita saluti mulierum pariter ac virginum insidiantur, ut fidem omnem exsuperet, circumeunt eas ut rugientes leones, occasionemque quærunt qua mulieribus & virginibus impune possint imponere, tam humaniter tam amice se gerunt, ut putares esse parvos Angelos, cum revera sint meri Diaboli; in pellibus ovinis ad vos veniunt, intrinsecus vero sunt lupi rapaces, *Sie zerbrechen den hafen, und lassen euch die Scherben auſz lecken.* Sæpe ad templa non quidem orandi gratia veniunt sed ut uxores vestras filiasque, quæ in uno tertio cum illis conveniant, spectent & videant, nutibusque vel gesticulationibus amorem suum illis patefaciant. Et si caveæ illas incluseris, ut Tamerlanus rex Scytharum Bajazetem regem Turcarum. *Munst. fol. l.* 4. vix ab harum harpyarum incursu essent securæ. Quilibet igitur hunc versum in frontispicium domus suæ scribat:

Wer sein hauſz wil halten keusch und rein,
Laſz kein Studenten und Huhren hinein.

Didi-

Didicerunt enim ex Terentio ſtudioſi, *quod non ſit vitium adoleſcentem ſcortari.* Quando ergo ex accidenti videtis illos domum veſtram introeuntes, ſcitote quod non orent Pater noſter. *Bald. in l. natal. ff. de probat.* Nam Veneri ſtudioſos eſſe deditos ex eo patet, etiamſi in domum conductam meretricem ducant, non tamen poſſint inde pelli, cum locator debuiſſet prius conſiderare, quod ſtudioſus non viveret caſtus *Bald. in l. eamem c. locat.* Deinde cane pejus & angue fugiatis copulatrices, vel conciliatrices *Koplerinnen.* Quod ſi videatis ejuſmodi ſiniſtræ famæ mulieres domos veſtras intrantes; cogitate quod finis inſtet, & quod de noſtro corio jam ludatur, ſolent enim eſſe juvenum Mercurii *Poſtbotten*, Poſtillion, veſtræ famæ inſidiatrices, & quantum poſſunt, alias reddere ſibi ſimiles ſatagunt. Interdum etiam citantur à propriis ſororibus & ancillis ad exercendam erga bonos maritos infidelitatem. expellite itaque illas, vobiſque & uxoribus veſtris conſulite, ne poſt hac cum Euripide dicere cogamini: *malarum fœminarum introitus me perdiderunt, quæ mihi loquentes hos perſuaſerunt ſermones.*

Abſtrahite etiam uxores filiaſque veſtras ab illis hominibus qui inverſi ſpurci, *Die ſcandieren, oder mit der Säwen zu Marckt gehen,* Corrumpunt enim bonos mores colloquia prava. unde Romulus legibus cavit, ut quicunque, in præſentia mulierum uſus fuiſſet ſermone laſcivo, non ſecus ac homicida punire-

niretur, & etiamnum die judice nostro *L.* 15. *S.* 16. 17. 18 25 *ff. de injur.* Hinc refer quoque cantiones obscœnas. Item picturas, quid illæ efficere possint. Terentianus ille Cherea satis innuit *T. dr. Eunuch. Act.* 3. *Sce.* 5. *Et Propert.* 2. *Eleg.* Hanreitatis originem obscœnis picturis attribuit, quandoque has intuentes in libidinis cogitationes ruant.

Quæ manus obscœnas depinxit prima tabellas,
Et posuit castra turpia visa domo:
Illa puellarum ingenuos corripit ocellos,
Nequitiæque suæ noluit esse rudes.

Hinc merito Aristoteles publicam pœnam, stabilivit pictoribus, qui talia proponunt quibus libido inflammatur, & Hanreitas propagatur.

Convivia quoque, & spectacula publica, qualia sunt: *Abentdantz*, *hochzeiten*, *Comedien*, &c. Quodam modo Hanreitatem dilatare solent, *arg, l.* 2. *c. de Repub.* Hoc cum suo dedecore expertus Imperator Aurelius, cujus uxor Faustina invito marito spectaculis quotidie intererat, teste *Guevara Horol. princ.* Hanc ne Imperator offenderet Amasios ipsius ad summa officia, promovit. Huc respexit Ovidius Veneris ille triumvir:

—— Ludi quoque semina præbent
Nequitiæ.

Sublatis namque spectaculis choreæ incipiuntur, *Da musz der püchlichte harffen peter auffseijn.* Hic cum illis libere loqui licet, palpitare, oscula basia & suavia figere, mordicus detractis caligis & nudato capite delambere, hic

hic divaricatis tibiis artificiose bibitur *Arschkerebenkter* ex bona charitate in fraternitatem & sororitatem. Hic incertarum esse solemus manuum, *Hir gibts blinde griff*, interdum etiam *ein züchtigen Ehrengriff*, easque sursum versum in omnes angulos inserere & immittere in more habemus, & frequenter tanquam oves erramus, præsertim si lumina intercidant ad latebras, ubi liberiuscule omnia sine periculo peragi possunt confugimus, ubi *ut Virgil. lib. 1 Æneid.*

—— Cythara crinitus Jopas.
Personat humana, docuit quæ maximus Atlas.

Quod si non saltatur vel bibitur etiam præsente marito sicca & inani tussicula *Ehum Ehum*, oculorum nictu, sculpturitione pedum, compressione & tactu manuum, quæ solet esse fallax, propinatione poculi, furtiva oculorum luxuriantium mollitie, vel aliis indiciis affectum suum declarant (videatur hic, *Eleg. 4. amor. lib. 1.* ad quem omnes amando utpote hisce temporibus admodum utilem & necessariam.) Interdum maritus ab Amatore inebriatur ut neque oculus neque pes suo officio fungi possit, domum deducitur, quem uxor ne forsitan cadat, comitari vult, attamen precibus emollita manet, benedictionemque exspectat, quæ si commode ob præsentiam aliorum impertiri non potest, ad ædes lotricum & nutricum (*Bey denen die Ehre gemeiniglich auff höltseren Steltsem gehet*) se conferunt, ubi actio de communi dividundo intenditur per quam corporaliter fit rerum divino

no *L. 2. b. 1.* Cui adhæret actio de in rem verso. Nonnunquam tubicinibus præeuntibus, uxor ab Amatore domum ducitur, vix crapulam concoxit, surgit de lecto maritus, & uxorem excipit, affert bellaria, poma, pyra, nuces,

Castaneæ molles & pressi copia lactis.

Ficus, mala punica, persica, cerasa, sacratum panem S. Marci contectum, seu, ut ille vocat, defectum (quæ tantum differunt ut causa & effectus) omnis generis Caseum, & si illibenter uxor videat; quia.

Abbreviat socium quem diligit illa.

Tamen ne amorem suum prodat, clanculum ipsius esum ipsi desuadet, vel etiam aperte, quod nimium officiat valetudini, propter difficilem concoctionem, *sey zu nacht ungesund.* Euge bone cornute, ita sunt excipiendi hospites, ita tui rivales; affer vinum, infunde, salta, & talem te gere, qualem volunt.

Tandem cum tempus discedendi videtur hospes hospitem ad posticum comitatur, ut maneat rogat, satis adhuc superesse temporis. Ille se excusat, alio tempore reversurum se ait. Hoc facto illius domus arctius obsidetur quam olim Carthago à Scipionibus, tum circum ambulant rivales, unius ejusdemque rei consortes, fenestras inspectant, parietes transcendunt, ad fores excubant, per transennam solicitant, tegulas dejiciunt, angulos obsident, dicteria scribunt, conficiunt cantiones amatorias, cithara pulsant *heckerling und haberstroh*, cantio-

cantionem Gratiani,& alias innumeras aſtutias excogitant, quæ omnia in pulchritudinem tuæ uxoris tanquam ſcopum diriguntur, ad tui vero redundant opprobrium & dedecus. quod ſi parum majeſtatem tueri conatur maritus, *Fahrt ſie auff als ein furtz im bad*, quam me putas, ego credo te me meretricem eſſe exiſtimare, amicis & cognatis meis iſta dicam, ſi aliquid in animo haberem te revera ſpectatorem non apponerem, &c. Quid vero ille, ſeipſum & horam nativitatis incuſat, hoſpiti nuper ſuo uxorique omnia dira precata, interim tamen nutrivit murem in pera, ſerpentem in gremio & ignem in ſinu.

De puella quadam.

Quidam minatus eſt puellæ, ſe ad eam noctu clam venturum, illa ſub interminatione mortis prohibuit: qua cultrum ſub lecto ſe collocaturum, quo eum interimat, teſtatur. Ille verò noctu veniens, invenit eam jacentem, quæ altum ſomnium finxerat: unde callide ſe ſimulaverat exiturum. Cui exeunti, puella evigilanti ſimilis, dixit; Mane:. quia non habeo cultellum.

Factum cujuſdam Francigenæ.

Quidam Francigena (ut eſt genus hominum fallax & verſutum) in civitate Ticino à quodam cive centum aureos mutuo accepit, oppignorando ei aureum torquem: atque illius uxorem accedens, dixit: Hoc accipe, centum atque unam noctem voluntati meæ obſequaris. Mulier prædæ dulcedine capta cum ſit

 num-

nummus optimum expugnandæ pudicitiæ instrumentum) consensit. Francus postridie expleta libidine virum accessit, suum torquem exegit, quoniam aureos omnes uxori illius reddiderit, quæ conventa non potuit negare, frustraque Franco fuit obsequiosa.

De eo qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

Alter uxorem, quæ in flumine perierat, quærens, adversus aquam proficiscebatur. Tum quidam admiratus, cum deorsum secundum aquæ cursum illam quæri admoneret, nequaquam hoc modo reperiretur, inquit: Ita enim dum vixit difficilis ac morosa fuit, reliquorumque moribus contraria, ut numquam nisi contrario & adverso flumine, etiam post mortem ambulet.

Medicina ad tollendos fœtores anhelitus provenientes à cibis quibusdam.

Sectile ne tetros porrum tibi spiret odores.
Protinus à porro fac mihi cæpe vores.
Denuo fœtorem si vis depellere cæpa
Hoc facile efficient allia mansa tibi.
Spiritus at sit post etiam gravis allia restat
Aut nihil, aut tantum pellere merda potest.

Quinam sunt nimium audaces?

Qui lupum in Januario non timent, rusticum in carnisprivio & sacerdotem in jejunio quando confitendum est.

Vir bonus à quibus libris uxorem arcere debet?

R. A Lectione Amadisæi, Ovidii de arte amandi, Euryali & Lucretiæ, à *Darten* societatis,

tis, equitis Ponti, Galmi, Baptista de campo fragoso, præsertim vero fugiant Joannis Bocatii librum, quem Cento Novellarum inscripsit. Hic enim magno interstitio cæteris post se relictis æternum nomen sibi comparavit: hoc enim lecto & Theoriæ fundamentis feliciter jactis, quam felicissime praxin exercere possunt: nihil enim aliud sunt quam callidissima Hanrificorum stratagemata & strophæ,& nulla unquam fœmina fuit, quæ non ejusmodi lectionibus, & historiis ad furorem adacta fuerit, quia in illis miscetur utile dulci.

Cur posteriora hominis tam turpem habent fœtorem?

Respondent quidam, quia obstetrix neglexit eam partem, nec satis abluit. Alii autem huic sententiæ plurimum refragantur: nam aër illius regionis ita pestilens & fœtidus est, qui eum locum occupavit, & ventus qui perflat, non locus ipse.

Cujusdam terribile factum.

Quidam faber ahenarius Basileæ suspensus erat, & alius nescius rei cum ad forum Basiliense, intempesta nocte maturaret, & nimià festinatione clausas adhuc portas suspicaretur, cepit sub arbore, non procul à patibulo, quietem: non autem multo post tempore venerunt alii, & ipsi ad forum properantes: qui patibulum intuentes atque suspensum cognoscentes, illum inclamaverunt, si vellet, ut secum ad forum iret. Quibus verbis ille excitatus (quem dixi, primum quietem cepisse sub

arbore) acclamabat, exſpectate; ô boni ſocii; ego veniam. Unde illi mortuum loqui exiſtimantes, adeò extimuerunt, ut celerrimâ fugâ penè exanimarentur. Ille verò ſemper ſequutus; Manete, inquit, rogo, ego vobiſcum ibo, & quanto plus clamavit ſequutuſque eſt, tantò magis illi feſtinârunt: adeò ut ſemianimes tandem ante portas urbis reperirentur, atque non niſi longo demum tempore ſanitatem priſtinam ex longa conſternatione receperunt.

De quodam ſuſpenſo, qui ante mortem tumulum ſibi conſtruxerat.

Hunc ſibi Belnenſis tumulum quem cernis inanem.
Struxerat, invidit cui loquens tumulum.
Debuerat certe ſors ſi foret omnibus æqua.
Tardius hic fieri, vel prius ille mori.

An poſſit uxorem repudiare maritus ſi forſan Amatorem cum ea Ludentem invenit? quem u ſum interpretantur manuum in ſinum immiſſionem (handſchuh machen *noſtrates vocant*) *aut ad pectus ejus vel ad alium locum unde turpe eſſe poſſit?*

R. Affirmant quidem *Borch. cap.* 8. *de feud. num.* 28. *Roſenthal. cap.* 10. *concluſ.* 54. & *Thomas Cant.* Oſcula quintam viam ad amorem vocat. Nos vero illis contradicimus, omneſque prædictos refutamus: requiritur enim ut in ipſo actu & in rebus veneris & in ipſo facto deprehendantur, ſeu ut Plautus ait, corpus corpori incubarit. *Act.* 4. *ſce.* 4. *in Amphit.* velut *Lucian in Eun.* cum reperire habet membra

in

in membris. verum apage illos cum rigido judicio, ablegentur ad Garamantas, Indos, & Æthiopicos fratres, quibus in ferendis carbonibus, usui esse possunt.

Quinam optime Viros fallunt?

R. Uxores hospitum, *Gastgeberin:* Hæ enim ex tam variis peregrinantibus unum atque alterum admittunt; habent enim neminem quem timeant, quia in uno loco diu moratur.

Quæritur num id facere conveniat?

R. Rationem dubitandi movent Politici quia peregrini officium nihil præter quod sui muneris est agere, nihil de alio inquirere, minimeque in alterius messem falcem immittere. Est enim pacis publicæ turbatio, cujus pœna est Bannum. Alii aliter suam sententiam probare nituntur exemplo Marii, qui ob stupratam vi hospitam diro mortis genere duos milites affecit, ut Capitolinus refert. Nos distinguimus inter id quod fit licite, & inter id quod fit coacte: Hospita enim si ad concubitum nos invitat, omnino illi obtemperandum, suscipit enim nos, fovet, cibat, & omnia præstat, quæ potest. Nos igitur decebit ut favorem favore compensemus,&duplicemus, fortunamque quæ sese offert non omnino despiciamus. Tale diversorium fuit olim Antverpiæ *zu Tausendt mittlen*, in quo nihil, quod ad voluptatem tum corporis, tum animi fecit, defuit, *und da der wirt ein hanrei ist, ziehen die Gäste gerne ein.* Deinde si aliquid supererit, si triorches eris, potes paululum ancillæ communicare, ut illa etiam habeat, quo tui re-

 mi-

minifcatur. Fontes enim tui deriventur foras.

De eo, qui multas cunas emerat.

Quidam in Francia Orientali, cui uxor, quam ante quatuor hebdomadas duxerat, cum peperiffet filium, mox properavit ad quoddam forum, ubi tot cunas emit, ut quadrigas impleret: atque domum rediens, cum interrogaretur quid fibi vellent tot cunæ, dixit: Opus habeo; fi enim uxor mea tam fœcunda eft futura, ut in brevi tempore fit femper paritura, vix hæ fufficient.

De quodam Heluone.

Heluo quidam pupillis à magiftratu datus tutor: cum patrimonium illorum univerfum abfumpfiffet, & juffus tutelæ geftæ rationem reddere, nihil fupereft, inquit, hanc rationem accipite, aliam nefcio: verum magiftratu urgente, ut libellos offerret, qui acceptum continerent & expenfum, ille os primò oftendit, deinde podicem, illic recepta effe fubindicans omnia, hic expofita.

Ebrii cujufdam dictum jocofum.

Quidam homo facetus, cùm diverfis vini generibus fe ingurgitaffet, ita ut diutius continere non poffet: dixit aftantibus fodalibus ad vina bibita: Inite inter vos concordiam, aut ego vos è feneftra præcipitabo.

De caupone & Viatore.

Divertebat apud Cauponem Viator, atque dum pro cœna menfa non effet laute, atque pro Cauponis voluntate inftructa, dejecit ipfe Caupo ex feneftris orbem unum, quem nodifcum

discum vocamus. Hoc viator conspicatus, pocula omnia, vasaque vinaria, & quicquid in mensa erat, dejecit, Caupo stomachosus, cur hæc faceret interrogabat? Putabam, inquit Viator, nos inferius cænaturos.

Hanreium faciens quo nomine est indigitandus?

R. Quidam eum vocant Domesticum inquilinum *hanschan*, *verwalter*, *hausz genossen*, quod frequenter domum tuam adeat. Alii eum vocant Amicum, sed is qui clam & invitus alterius ejus occupat, amicus non est, diverso tamen respectu esse potest. Nonnulli hostem, sed perperam. Hostis enim is est, qui nobis, aut nos illi bellum decrevimus. Privati verò sibi bellum denunciare nequeunt: regale enim est, & summo principi ex natura majestatis in se considerata soli competit. Aliqui Cucurbitam vocant, sed male, siquidem id de vasallo uxorem domini hanreizante dicitur. Vocabuli hujus derivationem *vide apud Cala. & Hort. feud. in verbo Cucurbita*: miramur valde quod veneranda antiquitas in perscrutando hoc vocabulo non fuerit curiosior. Latinissimo vocabulo nos vocamus Capellanum, vicarium, seu, ut Munstero libet matrimonii coadjutorem, *Ehe helffer*, *unbesoldete* substituit, qui cessante marito onera matrimonii supplent.

Scorta cur alicubi per convitium pulmones appellantur?

R. Quia vilia sunt aut vento quodam turgida, & vere vana. Cum matrona quædam puel-

puellam lascivientem hoc verbo criminata maledicentiæ pœnas dedisset, gravi insuper adjecta mulcta, si denuò verbo mulierem lacesseret: verum non ita multo post cum excandesceret, quo pœnam effugeret, periphrasi quadam usa ejusdem convitii. Et quid inquit, ego te nominabo? Caro es, quæ egreditur ollas, constat enim id genus intestini in decoctione tumescere, & sic plerumque lebetes transcendere, ut vi sua erumpat, ac dejiciat etiam opercula.

Uxores hanreizantes quomodo debent appellari?

R. Hanrifici certant, & adhuc sub judice lis est.

Meretricis nomen (quod genus hominum sine præfatione honoris nominari nequit) illis non competit. Nam hæc à merendo dicta est. Ulpiano dicuntur practicæ seu quæstuariæ *Ernehren sich mit der hand, da sie auff sitzen*, pecunia suam exercent militiam, multorum libidini servit, & est vidua, ut pote, quæ 23000 virorum absorbuit ictus. Hæc nulla accepta pecunia, sed amoris, qui est furoris species, & benevolentiæ causa hanreizat: E contra meretrix se prostituit in silvis, ut propter Norimbergam, *im Newen wald*, quem locum sæpius inviso. Lipsiæ *auff dem Rubeht, da sie das grasz mit den hintern abmäijen*. Unde vocantur Nymphæ silvestres, pecora campi *wald Gottinnen.* Antverpiæ *in die Lepelstraet*, ubi die nocteque meretricum cochleationes visuntur. Francofurti in foro piscario, &c. Hæc vero est in-

inviolatæ existimationis, quia amoris vi cuncta solis amantibus sui copiam facit. Errat igitur hic *Connanus lib.* 8. *cap.* 13. Qui illam meretricis nomine indigitat. Rectissime ab Ovidio & aliis vocatur *Amica*, cum quibus consentimus & facimus.

Hanreitas quid est?

R. Est vocabulum mere Germanicum, sed in latinitatem jam olim degeneravit, ex antiquissimo vocabulo *Han* qui est Gallus, & voce, *Rein*, quod chorea, sive *dantz*, quasi dicas, Galli choreus, nostrates vocant *hanreingeschlossenegesellen*. Montecuculos vocat item Cornutos; cornua enim gerunt satis manifesta & conspicua, extra pileum sæpe protuberantia, & ne omnibus appareant, pileum non detrahunt etiamsi aliquem prætereant, & hoc est verum Hanreicæ gravitatis signum. Conveniunt in hoc cum Gallis, quia licet gallus proprias uxores habeat, quæ tamen etiam ab aliis visitantur; ita & hi licet proprias uxores alant, ab iis etiam alii admittuntur viri. De cornua ferre, multi multa scripserunt. *Niceph. lib.* 2. *de imper. Andr. Constanti.* sic inquit: *Longe alia fuit Andronici luxu & libidine præditi intentio, qui cornua cervorum, quos venatus erat, insignia & rari aliquid habentia in porticibus fori suspendebat specie quadam ostentandæ magnitudinis ferarum quas cepisset, cum revera civitatis mores & uxorum, quas ipse corrumpebat lasciviam notaret.* Atque ad multas gentes (opinor) promanavit, ut qui malitia vel injuria suis conjuges adulterari sinerent, probroso sane convitio

cornua ferre dicerentur. Germani injurium rei verbo leniori mitigantes vocant. *Einen frommen einfältigen mann, der seiner frawen nicht genug thun kann.*

Cur fœminæ amant brassicas?

R. Propter earum acrimoniam. Nam mistæ cum farina lolii provocant earum annos, dies & menses, modo iis utantur per modum suppositorii. Hæc est vera *Androgyna* composita ex duobus culis, & quatuor natibus, Messiores per postam in corbe huc veni, ut hæc nova vobis annuntiarem. Credite vera dicenti, veritas nulli cedit. Caput capiti opponam sicuti cerevisiarii exportantes vasa, putatisne me vel fugere? nullo modo, apponam potius frontem fronti imo barbam barbæ sicuti duo podices, qui bellum gerunt: ô quam libenter surdus talia audiret!

An non omnis mutatio bona?

R. Mutatio bona est quæ vergit in meum commodum. Si mea bursa inanis esset, vestra plena pistolettis, ego essem asinus, vos docti, per me fiat mutatio stante pede, & ero plane novus homo. Item si tu haberes fœminam pulcro vultu, ego vero Hecubam aut aliquod remedium amoris, vellesne mutare?

Quid est vetula?

R. Est antiqua dementia, Harpya, Diabolus in veste fœminea, & ut omnia uno verbo complectar, est concionatrix loquacula, quæ non Evangelium, sed convitiorum plaustra evomit.

Quid est pædagogus?

R. Est advocatus Lutosus, collegii pestis, cujus supellex est bibliotheca, qui cœnat mane ne de nocte permerdet lectum, qui totius collegii anitergia colligit ut pultem avenariam calefaciat & pugillum unum carbonum lucrifaciat, est alter Euclio. Est miles animosus, qui statim hosti calcanea suorum sandaliorum vertit & se salvat in gymnasio, qui jurat per tabulam rasam Aristotelis, per Bucolica Virgilii, per Veneris nates, per testiculos Saturni, per pecus Melibæi, breviter per omnes autores tam Latinos quam Græcos, rem ita sese habere.

Quid est Advocatus?

R. Advocatus est, qui amat ducatos, eosque pluris facit ipso sacco mendicorum etiamsi confectus esset ex finissima tela Hollandica. Advocati raro visuntur in hospitiis sed sæpe sunt in domibus suis & alibi consultando, libenter audiunt cantilenam *Domini*. Hic dator illis adhæret in matrice animi ab æterno. Natura advocatos fecit ex argilla tam pulchre madefacta ut nunquam habeant manus frigidas & ideo idonei sunt conficiendæ glaciei tam in æstate quam in hyeme. Advocati viderunt quoque titulum Veneris sed tribus perspicillis.

De quodam Advocato.

Quidam advocatus, post multas causas, in quibus victor evasit, Monachus factus est; & cum in negotiis monasterii præpositus, mul-

tis in causis succubuissent, interrogatus est ab Abbate. Cur omnino in causis agendis mutatus esset? Respondit ille: Non audeo mentiri ut ante, ideo amitto causas.

Musca culinaria quænam?

R. Est Dominus *parasitus*, Germanice *Tellerlecker*, qui cibum è flamma petit, qui constringitur non funibus, sed farciminibus, cujus uxor pro uno ovo cum matre sua, bursam naturalem seu vulvam venalem habet. Jam incitavi ad risum asinos clamore magno, uti vos estis testes.

Historia jucunda de quodam sacerdote.

Quidam sacerdos suis rusticis concionaturus dixit; *salutat vos Lucas medicus*, ut habent sacræ literæ: sed postea præ pudore ita obstupuit ut ne unum quidem verbum ulterius enarrare nequiret, illud ipsum subinde repetens: tum ex senioribus unus assurgens, dixit, habeat gratias, atque si quando ad eum reditis, dicito & illi nostro omnium nomine plurimam salutem.

Pueri quomodo sapientes efficiendi?

R. Podicis cappa illis detrahenda ipseque podex virgis cædendus: ita enim sapientia è podice ad caput evolabit.

Supellex pædagogi quænam?

R. Est ferula sub axilla cum bibliotheca, quæ constat ex Despauterio impresso tempore Laurentii Vallæ, sed siste gradum lector alteratissime, (hem literatissime volebam dicere) Bonum mane, Bonum mane, bonum serum hoc est saluto per totum diem.

Vir-

Virgines cur libenter nubunt Iuris peritis?

R. Ut juris Myſtes jus fas rectumque miniſtrat.

Virgo ſic rectum ſemper amare ſolet.

Quonam in loco pluris venditur aqua?

R. Ubi caupones vino exotico aquam admiſcent, ſic enim aqua vini etiam cari pretium poteſt contingere.

Cereviſia unde dicitur?

R. Aliqui dicunt, cereviſia quaſi ceteris vinum. Alia ſic:

Unde ſibi ducat quaris cereviſia nomen;
Quod cerebrum inviſat ſæpe Sabelle tuum.

De Potatione.

Ad primum morſum, ſi non potavero mort ſum.
Gaudia ſunt nobis maxima dum bibo bis
Ad trimum potum latus ſum, dum bibo totum
Lætificat quartus cor, caput, atque latus,
In quinto potu, vaſto potamus hiatu.
Dulcis & ipſe cibus dum bibo ſex vicibus,
Potu ſepteno latus ſum corpore pleno,
O nos felices octo bibendi vices.
Nona cherubinum pingit potatio naſum,
Si decies bibero cornua fronte gero.
Undenaque vice tibi prabibo dulcis amice.
Et his poſt decies eſt mihi tota quies.
Poſtea dico ſatis ſed cum potavero gratis.
Tantillum digitum latus eo cubitum.

De ſcorto.

Corpus, opes, animam, conſortia, fædera, famam,
Debilitat, perdit, necat, odit, deſtruit, aufert:

Dies macilenti quinam?

R. Sunt dies jejunii in quibus saturamur pane cælesti, cibo spirituali eoque levi; qui non generat per se in stomacho cruditates sed tantum per accidens.

Hymnus in quo omnes notæ musicales comprehenduntur.

Ut queant laxis Resonare fibris *Mira* gestorum *Famuli* tuorum, *Solve* pollutum *Labus* reatum, Sancte Joannes.

Igniaria & sulphurata quibus odio sunt?

R. Amatotibus & furibus. Amatoribus, quia laxato fræno opus suum peragunt sine tympano, candela & candelabro: furibus, quia clandestina eorum furta illuminant & in lucem proferunt.

Hercules in quo peccavit?

R. In eo quod occiderit scelestum *Cacum* qui plane imberbis erat, primogenitus ac quasi recens exclusus *Wie ein jung hun das erst ausz den Eyer Schalen kompt.*

Historia jucunda de parocho.

Militem puerulum è baptismatis fonte, suscepturum, parochus interrogavit, Domine miles tune idoneus es huic muneri sustinendo? ad quod miles, puto quod sic, tum parochus, nostine præcepta Dei? ad quod miles, quidni: tum parochus, quodnam est primum præceptum? respondit miles, non vorabis, *Du solst nicht fressen*, erras perverse miles, inquit parochus, primum enim præceptum

ceptum eſt, *Non habebis Deos alienos in conſpectu meo*: Imo regerit miles, Dominatio veſtra fallitur; Nonne enim Deus ſtatim à creatione præcepit: *de Ligno ſcientiæ boni & mali ne comedas Gen.2.* Tum parochus, ô miles magna eſt fides tua, ſuperas me eruditione vel potius aſtutia.

De quibuſdam ſimplicibus Ruſticis.

Prope patriam meam eſt vicus agreſtis, nomine Mundingia, iſtic dicuntur inprimis eſſe ſimplices Ruſtici: illorum unus ſemel ad forum Ehingenſe profectus, cum domum rediret audivit in confinibus duos cuculos ſibi invicem ſuo cantu reſpondentes. Erat autem in ſylva Mundingenſi unus, alter in ſylva finitimæ villæ; Et cum cuculus alterius ſylvæ ſuum clamore ſuperare videretur, ille demiſſo equo cui inſidebat, aſcendit arborem, atque ſuum cuculum ſtridore illo incompoſito adjuvabat. Interim lupus equum illius devoravit. Quare Ruſticus repetens domum ſuis compagnis conqueſtus eſt; quomodo propter Reipub. honorem & communis emolumenti gratiâ, quod ſuum cuculum juviſſet, accepiſſet hinc non mediocre damnum. Unde illi conſenſu communi & impenſis, damnum illius ſublevaverunt: indignum judicantes, ut qui pro ſalute & honore publica laboraſſet, inde jacturam pateretur.

De Nobili & monacho.

Nobilis quidam patribus noſtris notiſſimus, atque bellator egregius, cum publicus

eſſet

eſſet cujuſdam Imperialis civitatis hoſtis; atque Monachum quendam civitatem intrare volentem apprehendiſſet, portantem pannos pro veſtiendis confratribus ſuis, ille partem panni Monacho abſtulit, ut & ſe veſtiret: Monachus indignanter abiens, minatus eſt in extremo judicio illum pannos redditurum. Quod nobilis audiens, dicens: Quum talem mihi dilationem & tam diuturnum terminum ſolvendi concedis, ego ſi poſſem, tibi etiam monaſterium auferrem.

Chriſtiani & Judæi diſputatio.

Matthias quidam Ulmenſis, parum prudens, in libris tamen Bibliorum multum exercitatus, diſputabat cum Judæo de fide ejus & Chriſtianorum, utra melior vel verior eſſet. Tandem dicebat: Vos Judæi non ſignati baptiſmate, in extremo judicio, ſicuti canes à carnifice in urbibus non ſignati, à dominis cædimini: Nos autem ſignati, impunes erimus. Tum Judæus interrogavit, Ubi eſtis ſignati? Matthias reſpondit, Charactere baptiſmatis (ut loquuntur Theologi) qui eſt impreſſus animabus noſtris. Ad hæc Judæus dixit: Cum in extremo judicio aderitis cum corpore: nemo poterit videre hoc ſignum animæ, nos verò Judæi ſumus circumciſione & præputio ſignati. Cui Matthias, O impudentiſſimum Judæum, inquit, velles tu in cœtu ſummi Judicis atque tot millium hominum oſtendere virilia, & pudenda educere? Vade ad patibulum cum tua impudentia. Itaque victor ſe judice abiit.

De

De Martino.

Martinus chlamydem pro paupere dimidiavit.
Ut faceremus idem nobis exemplificavit.

Secreta quinam aperiunt?

R. *Si secretarum seriem vis noscere rerum,*
Ebrius, insipiens, pueri dicent tibi verum.

Epitaphium insigne.

Hic in propriâ recubat villâ
Pater Aristulphus cum ancillâ:
Cui à dextrâ forte Mamillâ
Dat Pater oscula, deficit illa.
Sed per spatia ævi pauxilla
Post hac funera vivit in villâ:
Nam dum sapit huic admodum squilla
Cum bene sapidâ cocta anguillâ,
Dum dat famulo cella sigilla,
Ut depromat vina Cyprilla.
Vivere desinit Pater in villa,
Sitis urgebat quippe pusilla.

Incerti autoris.

Ex minimis, vitium, cœlum modulamina, castra,
Venit, alit, penetrat, mitigat, exsuperat,
Seditio, requies, oratio, cœna, favilla.
Maxima, longa, brevis, semibrevis, minima,

Quare multi ad magnos honores mundanos perveniunt?

R. Hoc sæpe fit ob commodatam domino uxorem. Hinc hic fit Secretarius, ille Senator,

tor, hic comes, & iisdem artibus à magnatibus multi præpinguia venantur officia, uxores quæ ob id non immerito superbiunt, quarum radiis maritus fulgeat. Item se illas esse, quarum amore princeps gaudeat, dicunt, nullam, ex Domini hanreizatione fieri impudicam, earumque maritos, qui ineptis Hirci videri possent, ita excellere aureis cornibus, ut dignitate cunctos anteeant. *Paulus Jovius in vita Galeacii Sfortiæ*, & à prudentibus nulla alia compendiosior via ad honores adipiscendos, quam hæc ipsa habetur. Exemplo luculentissimo nobis erit historia Euryali ab Ænea Silvio conscripta. videatur hic ulterius. *Nevez. lib.* 4. *num.* 82.

De quodam Consule Ulmensi.

Quidam Consul Ulmensis, quum venisset in legatione ad Dominam Mechthildam Ducissam Austriæ: atque inter orandum crepitum ventris edidisset, nihil commotus est, sed processit in sermone. Quod cum domina audivisset ac dissimulasset, virgines autem ejus ac pedissequæ se invicem aspicientes, occulte riderent, pepedit & una ex illis. Quod Consul ille audiens, atque ab instituto sermone digrediens: Procedit, inquit, ex ordine, & postquam me ordo rursus tetigerit, ego redincipiam. Unde omnes sunt in risum effusissimè commotæ, dominaque facetâ ejus responsione permota, magnifice eum tractavit.

Possuntne mulieres peregrinari illæsa pudicitia?

R. Vix quidem: quia viæ teruntur ab omnis

nis generis hominibus, qui pretio illecebrisque, nec non vi Hanreitatem expetunt? Sic Dina, *Genes.* 34. & Angla illa, de qua Sylv. epist. peregrinationis fructus uberrimos protulerunt, & Comicis frequenter peregrinatrices sinistræ sunt famæ: nam bene sciunt, absente fele saltare mures; Imo in peregrinationibus adeo fiunt applicabiles, subjectibiles, & tractabiles, ut Theologiæ studiosis pro cathedra quam conscendant: Juristis pro pulpito, cui corpus imponant, & Medicis pro vivæ Anatomiæ subjecto, ac denique nemini non inserviant.

Carmina in quibus omnes prima litera incipiunt ab F.

Femellas furtim facies formosa fefellit
Fortuito faciens ferventi furta furore.
Fur foritas fertur fatuens flagroque feritur.

Carmen jucundum.

Hircum cum pueris, puer unus, sponsa: maritus
Cultello, lympha: fune, dolore cadit.

De anu per crepitum animam exhalante.

Uno animam crepitu Jana pepedit anus.

Gallice sic.

Vous qui passez, priez pour cette Dame.
Qui en petant par le cul rendit l'ame.

Comparatio mulieris & canis.

Comparantur à nostris canes & mulieres, illi dum volunt, mingunt, hæ dum volunt flent, ut Juven. Saty. 6. & Ovid. Ut flerent oculos erudiere suos.

De rixosa Muliere.

Habebat quidam jurgiosam imprimis Mulierem;

lierem: adeo ut, five caupona rediret, five laboraret, aut comederet, maledictis ab ea impeteretur: quicquid tentavit, femper ei Mulier maledixit, atque quanto eam frequentius verberaverat, tantò contumeliofior reddebatur, magis jurgabatur. Quod cum verbera nihil profeciffent, alia via aggrediendum putavit, atque quotiefcunque ipfa ei maledicebat nihil movebatur, fed continuo tibia, cuculus erat indoctiffimus, canebat. Quòd cum feciffet, ipfa acrius maledicere cœpit. Ille vero perfiftente propofito, ipfa præ ira faltare cœpit: quo pergente, ipfa ex manibus ejus tibiam excuffit, qui cum nihilominus refumpta tibia fine commotione caneret, mulier indignatiffima domum exivit, afferens fe pofthac non perpefluram nequitiam viri, & temulentiam illam intolerabilem. Et cum poftero die cum folita maledictione rediret, vir ad folitum tantum reverfus eft. Quare mulier fe victam oftendens, imprecationibus abftinuit, benevolentiffimamque fe futuram viro pollicita eft, modo tibiam feponeret. Memorabile exemplum, pertinaciam muliebrem variis artibus frangendam effe.

F I N I S.

THESES
DE
HASIONE
ET
HASIBILI QUALITATE,

De quibus ſub præſidio

FABII STENGLECI LEPORINI,

Reſpondente

LEPIDO CAPITONE PRO GRADU in eadem Facultate Aſſumendo.

Diſputabitur

Horis Pomeridianis, veſpertinis & nocturnis in magna frequentia omnium ejuſdem facultatis ſtudioſorum ad Calendas ædiles, ludiles, bibiles in Auditorio majori Phantaſtarum.

Quis vetat Hafoni ridendo dicere Verum.
Socratico & leporem fatuum condire lepore.

THESIS I.

SI Naturam hominis, prout nunc est, moresque & conservationes humanas penitus inspexerimus, videmus occurrere adhuc novam aliquam facultatem, quæ ad nullam quatuor specierum referri possit. Unde prædicamentum illud non satis ab Aristotele explicatum esse manifestum est, sed addendum novum aliquod ens, quod est HASIO & HASIBILIS qualitas.

2. Erit ergo hæc nova & quinta species, ac illi homines, qui hac qualitate ornati sunt, ex quinta essentia constant, quos ob id neque homines, nec per omnia lepores, sed mixtum quid quasi *anthropodasypus* seu homini lepores, sive lepori homines, aut homines hasios dicere possumus.

3. Nec pueriliter putandum hanc speciem idem esse quod passio & passibilis qualitas. Nam licet plerumque in conviviis Hasiones sint in passibili qualitate, tamen sæpe numero sunt in agibili, nempe tunc cum currunt, ut inferius patebit.

4. Est autem Hasibilis qualitas morbus ortus ex superfluitate & Privatione intelligentiæ albæ in cerebro, in quo spiritus turbati, humores vitiati, & elementis gravitatis & levitatis immixti, confusionem temperamenti faciunt in cerebro, ventremque gravidum faciunt iisdem vitiositatibus, & pedes manusque crebris

crebris gesticulationibus. Hoc morbo laborantes hasiones aut lepores vocantur.

5. Ex qua autem terra & regione hic morbus epidemicus primò ortus sit, variæ sunt sententiæ. Quidam enim ex Cæphali, quidam ex Turpeti, quidam ex Franconali, quidam ex Italica regione ad Germanos traductum esse volunt. Cum autem sub judice lis pendeat, animadvertendum, ex qua regione conterranei plurimi hoc morbo laborare videantur. Nam similis simili gaudet.

6. Ex definitione verò supra posita facile intelligi potest non esse tantum simplicem hujus morbi speciem, sed multiplicem. Quædam enim hasibilitas consistit in spiritibus, quædam in humoribus, quædam in elementis, non secus ac febris quædam.

7 Nam hasibilitas in spiritibus consistens omnium maxime conspicua est in viris magnis, spectabilibus & doctis, aut etiam in iis qui cum tales non sint, tales esse volunt: hi enim habent altos & elatos spiritus, qui omnes inferiores præ se contemnunt, sua laudant & prædicant, etiam si aliquando graviter mentiantur, & nihil nisi sententias & versus proferunt, aut jubent à se carmina conscribi, ut fiant candelabra patriæ, & variis linguis loquuntur.

8. Ut exempli gratia, cum quis in conviviis bonorum virorum solus totum colloquium vult habere, & ordinare omnia in mensa pro suo arbitrio: omnia solus dirigere, qui gloriatur de sua doctrina, & tamen stultus

tus eſt: qui ſemper vult diſputare, qui vult canere, qui vult ſtrenuè bibere, & tamen nihil horum poteſt, qui multa dicit de opibus ſuis, ſemper in ore habet centum mille, millena millia, & tamen pauper ſocius eſt: qui gloriatur de virgine ſua, cum vix ac ne vix quidem locum habet apud ancillam, & tandem qui profitetur omnes facultates & ſemper nova dogmata, novas artes Methodicas invenit: & reliqua omnia vult refutare

9. Ejuſdem farinæ ſunt qui in platea anſati atque anſati incedunt, caput jactitant, pedes ad æquilibrium movent, naſum erigunt, ac ſi velint in cœlum conſcendere, ac obſervant diligenter ubi quam plurimi homines convenerint, ut illos prætereant, quod digito monſtrentur, ac qui nobilem ſe jactat cum ruſticus ſit, & pediſſequum habet, qui ipſe nunquam fuerat factus Dominus: quique aureos annulos geſtant cum adhuc non deceat. Omnes enim hæ & ſimiles ſpecies, ex elatione ſpirituum, qui ſunt in ſummo gradu, oriuntur.

10. Haſibilitas ex humoribus eſt quæ in ſobriis nunquam eſt, ſed creſcit tunc cum cerebrum aut gula, vino, aut cereviſia immaduit, ut ſunt omnes, qui, cum ſunt ſobrii, optimè ſe quidem gerere poſſunt, ſed quam primum conjuncti ſunt; ibi peſſimè hunc morbum contrahunt. Et hæ ſpecies iterum variant ſecundum quatuor humores, ſanguinem, bilem atram, bilem flavam & phlegma.

11. Ex humore ſanguinis oritur haſibilitas

quæ in risum exit, quo seipsum quis facit ridiculum, seque aliis sponte deridendum exponit, aut cum vexatur & se ab aliis vexari omnino non intelligit, se alios vexare putat & quidvis patitur sibi persuaderi.

12. Bilis atræ hasibilitas est, cum quis in conviviis exhilarationis gratia institutis sedet ut Mopsus aut Corydon, morosus, nihil loquens aut ridens, sed ac si omnes vellet devorare: quod ideo facit, ut convivæ dicere debeant, eum in profunda melancholia sedere, doctum esse, & rebus gravissimis intentum, vel speculari in divinis.

13. Hasibilitas ex flava bile in illo est, qui audito inter jocos vel unico verbo sinistro statim arma corripit, & vult homines omnes trucidare, & vivos mortuosque mactare, præ nimia virilitate ut caper: quod ideo facit, ut homines dicant eum equestrem hominem esse, nec devorare orbem casei.

14. Phlegmatica hasibilitas est orta ex nimia bibendi fidelitate, qua fideliam nimis sæpe elevans cogitur vel in mensa, vel in lecto, vel in mediis choreis infimo vel supremo ore vomitum edere & realia verba proloqui. Hic humor, illo exonerato & fideliter deposito, desinit statim esse hasio (cum reliqui etiam post factum nomen retineant (& propterea non Hasio & Grobianus & Rulcius dicitur, & cadit sub exemplum gravitatis.

15. Restat hasibilitas quæ est in elemento sita: Sunt autem duo genera elementarium corporum; grave & leve. Unde secundum hanc

hanc *dichotomiam* hasibilem; dicuntur alii hasiones gravitatis seu probitatis; alii levitatis seu subtilitatis.

16. In hac autem specie multi superiorum concidunt, quod mirum non est, cum omnes sint ex una stirpe orti, & sub uno omnium genere contineantur. Gravitatis autem hasibilitas se maxime exserit in moribus: quo facile videri poterit, an quis etiam suam civilitatem morum studuerit: qui secus fecerit, ad hanc classem referri debet.

17. Ut qui virginibus inservit & vel bonum *enpoſticum*, vel bombum prolocutus fuerit; vel alias caput justo tempore non aperuerit, & exspectaverit donec prius salutetur: Et alium salutans per digitos transpiciat, num etiam resalutetur. Summa qui Grobianum egregie callent, Hasiones gravitatis vocantur.

18. Hasibilitas levitatis ultima est, sed omnium frequentissima & omnium latissime patens. Huc enim spectat varietas vestium, gesticulatio, manuum osculatio, pedum varia vibratio in choreis vel cum virginibus, vel cum adolescentibus.

19. Ut exempli gratia, qui nunquam ex patria exierunt, vel brevi tempore à maternis mammis abfuerunt, & redeuntes gladium, plumas, varias formas vestium, magnum ventrem, (in quo gestari pulli dicuntur hasionum) amplissimum pileum, magna collaria, acutas caligas ad formam, Y literæ Pythagoricæ (unde hæ caligæ vocantur Pythagoricæ vel ypsilonicæ) duplices crepidas &

ſimilia gerunt: Qui item manus oſculantur, frequenter nutant, pedibus verrunt terram, & innumeris utuntur eminentiis, reverentiiſque.

10. His cognati ſunt qui veſtes partim Gallicas, partim Germanicas geſtant, & veſtes habent variorum colorum rubri, flavi, virides, albi, ex quorum numero niger excipitur.

21. Nec tantum levitatis haſiones in veſtibus ſunt, ſed etiam in choreis & aliis actionibus in quibus ſaltant, circumcurſitant, jam Italicam, jam Polonicam, jam Anglicam, jam Germanicam choream affectant, & ſe omnibus modis familiare reddere ſtudent apud virgines, quo evenit, ut hi haſiones ſimul amatorii & Venerei haſiones dicantur: & ſæpiſſime viam in gratiam hujus vel iſtius puellæ iterant, & ſe omnibus modis applicabiles puellis reddere ſtudent.

22. Symptomata harum haſibilitatum ſunt omnes his affines qualitates, Cornelius, Ciglio, Eulenſpigelius, Paul cave tibi, Papa de calvo monte, Claus ſtultus, omnis ignorantia, ſuperbia, amor, cochleatio, helluatio, ſcurrilitas, impudentia, beatitas in alter plus, in altero minus. Summa totus curſus cum arundine longa.

24. Signa ſunt riſus, cachinnus, vociferatio, circumcurbitatio, geſticulatio, ſaltatio, oculorum gyratio; capilli longi & muliebris figuræ, veſtes, inceſſus. Quibus addere plura, qui converſationem hanc arte

con-

considerat, & seipsum in sua cute examinat; facile potest juxta illud: Stultorum plena sunt omnia. Ergo nullibi dantur vacua, & per consequens veteres male dixerunt vacuum esse in rerum natura.

CORONIDES.

1. *AN basibilitas contingat masculis & fœminis? affirmatur.*

2. *An basio sit generis communis secundum regulam: Quæ conveniunt, &c. affirmatur.*

3. *An aliquis tangendo proprium nasum, apprehendat basiones secundum qualitatem & quantitatem? utrumque affirmatur.*

4. *An duæ vel plures Species basionum possint esse in uno subjecto? affirmatur.*

5. *An virgines cochleando basificent vel basificentur, vexent vel vexentur: & an etiam verum sit de adolescentibus cochleantibus? utrumque affirmatur.*

DISPUTATIONIS DE HASIBILITATE

Curſus Secundus.

THESIS I.

Abſoluta ſuperiore diſputatione, quæ partim Logica, partim Phyſica fuit, de Natura, & proprietate Haſionis; Reliquum nunc eſt, de ipſa Haſibilitate ſeorſum agere; quatenus in conſiderationem Medici venit, juxta illud Ariſtotelis: Ubi Phyſicus definit, ibi incipit Medicus.

2. Neque vero ſupervacaneum eſt, de hac materia tam prolixe agere, quia veteres dixerunt: Noſce te ipſum. Et cum omnibus hoc ſeculo nihil magis volupe ſit quam diſputare; habet hic unuſquiſque ſemper quod agat *ſicuti ſcabioſus.*

3. Breviter igitur rem comprehenſuri, à Definitione exordiemur, quæ cum ſuperius prolixe tradita ſit, brevioribus eam hic verbis repetemus, pro intentione noſtra: Nam quod pulchrum eſt, bis terve repeti non eſt abſurdum.

4. Eſt autem Haſibilitas, ſive morbus, ſive depravatio intelligentiæ in cerebro, dependens

dens ex superfluitate spirituum, aut Humorum.

5. Hæc definitio perfecta est, omnibus enim suis partibus constat.

6. Genus seu formam diximus esse morbum: manifeste enim actiones lædit, SED SINE DOLORE: & est hæc Lues magnæ ACTIVITATIS, quia ad SIMILITUDINEM AGIT TRAHITQUE maxime secundum Formam.

7. Ut autem uniuscujusque morbi magna est latitudo, ita & Hasibilitas alia magna est, sive vehemens; alia parva, sive remissa: alia diuturna, alia brevis: alia recens, alia inveterata.

8. Subjectum universale est Cerebrum, statuerunt enim veteres, & sapientiæ & stultitiæ sedem esse cerebrum. Pro varia igitur ejus læsione, variæ emergunt differentiæ: vel enim totum laborat, & tunc febrientibus, aut etiam furentibus interdum similes fiunt HASIones: vel pars tantum affecta est, & sic mediocriter currunt. Præterea pro illius varia constitutione naturali, variæ etiam actiones oriuntur, mediante tamen causa, de qua mox.

9. Causa efficiens est superfluitas spirituum, aut Humorum. Hinc alia hasibilitas humorosa est, alia flatulenta.

10. Si enim ex spiritibus est, aut extrinsecus originem traxit, aut intrinsecus. Extrinsecus quidem, ex conversatione aliorum, qui infecti sunt, quorum contagium facile quis-

que contrahit. Vel saltem ex re aliqua lepida, quam sive videt, sive audit, Intrinsecus vero ex parentum hereditate, ex morbo, ex mala educatione, innata libidine, licentia, luxuria: Inde enim fit, ut paulatim Spiritus ex depravatis visceribus ascendentes, capitis domicilium occupent, & hinc inde accrescentes, multis modis id molestent, ut laborantes ad quidvis persuaderi, aut converti possint. Unde tot generum ineptiæ, nugæ & culpæ de quibus supra.

11. Quod si ex Humoribus hic affectus sit, pro varietate intemperiei, variæ erunt differentiæ. Hinc alia Hasibilitas sanguinea est, alia pituitosa, alia cholerica, alia Melancholica. Et cum hæ causæ cum subjecti constitutione, & *crasi* magnam affinitatem habeant, ejusmodi humores ingluvie nati, ab anni tempore, ætate, regione, & natione adjuti, cerebri substantiæ conjuncti, prout sunt, alia atque alia Symptomata proferunt.

12 In his autem & Quantitas consideranda: si enim exigua copia fuerit, non agit quidem hæc lues, ut quamvis in corpore hæc ipsa sit, non tamen manifesta sit ejus actio, & licet non agat, lædat tamen actiones, sed clanculum, ut homines non animadvertant. Imo experientia sæpe testatur, quod cum per annos aliquot hoc malum latuisset, tandem magis magisque actum, sese ut sorex prodiderit suo indicio. Sed sunt nonnulli, qui etsi hunc nequam in sinu habeant, tamen aut

ver-

verborum subtilitate, & lepore, aut alias Dominatione, & auctoritate sua præcellenti tegere possunt: & tamen infecti sunt, si verum dicere velimus.

13. Modus etiam causæ considerandus: nam quædam materia tempestive movetur, quædam tarde, quædam medio modo se habet. Unde actio & Critica & Symptomatica emergit. Et hoc est, quod in conviviis passim videmus, quod quidam valde cito currunt, alii tanquam balistæ sequuntur, & alii dimidio vento, navigant, juxta versiculum.

CURRITE FELICI SIDERE VOS LEPORES.

14. Qui etiam si vehemens erit motus materiæ, vehemens etiam actio. Si continuus, talis quoque actio. Si interpolatus, interpolata actio.

SIGNA DIFFERENTIARUM.

15. His ita examinatis, ad differentiarum signa accedendum.

16. Et quantum ad Formalis causæ signa, ea quidem medenti innotescunt ex relatione astantium, nequaquam vero ægrotantis: nemo enim vult HASIO videri, cum maxime sit.

17. A subjecto sunt: Raro dolor capitis & is quidem per *Sympathiam* ventriculi ex bibitione: Præterea ea omnia, quæ constitutionem Sanguineam. Phlegmaticam, Cholericam, Melancholicam sequi dicta sunt disputatione superiori.

18. A causa efficiente quæ sumuntur,

 cum

cum jam nominatis conjungentur, & similiter ante disputatum est: nunc ea denuo recensere, supersedemus. Hoc saltem in genere hic annotamus, magnam esse Dyscrasiæ humoralis analogiam ad Nationem, ætatem, anni tempus, aërem, & cæteras nonnaturales. Siquidem enim hæ omnes in uno eodemque gradu simul convenient, habebis utique signa talia, quæ absolutissimo Hasioni debentur.

19. Objectum verò spirituosum, seu vaporosum, denotat status non fixus; sed errans & quidem tensitivus, sine pulsatione, & gravitate, subtilis interdum, interdum crassior, nonnunquam ructos aut crepitus edens: & hæc omnia cum magna latitudine.

20. Qualitatis verò vel magnæ, vel parvæ signa sunt, antecedens vitæ ratio, sive in convivio sive alibi, & vel liberalior, vel parcior tractatio, & quæ incitamenta solent accedere: habitans item corpori, prout is est.

21. Criticam actionem arguunt Crisim futuram monstrantia, ut sunt motiones animi, oculorum, capitis, pectoris, expectorationes, exspuitiones, pedum strepitus, gesticulatio, vertigines, rubedines, multi & magniloquia, &c.

22. Symptomaticam vero, si ab aliquo objecto extrinseco, affectu interno alio oboriatur, Reliqua ex astantibus petuntur: Quia ex ægroto per vehementiam morbi tunc non licet.

INDICATIONES.

23. Post hæc signa, dicendum de indicationi-

tionibus, quæ ab definitione petendæ. Forma & causa, vendicant sibi locum rerum præter naturam, ideoque sui ablationem indicant. Subjectum occupat locum rei secundum naturam, & sui conservationem denotat.

24. Quantum ad subjectum conservans, vel alimentum administratur, vel respectu virtutis totius, prout debilis est, vel fortis: vel partis respectu affectæ. Specialis autem constitutio specialem tractationem cupit. Hinc aliter Hasiones sanguinei quam cholerici tractandi, &c. Semper autem indicans prohibentibus cedit. Et notandum præceptum Hippocratis, Impura corpora, quo plus nutries, eò magis lædes. Et hoc esset idem, ac si stulto baculum porrigeres.

25. Forma quidem ratione vehementiæ anodyna, & narcotica indicat, ut fit in crassioribus.

26. Causa etiam indicat contraria. Flatuosa designat discutienta Objectum immateriale. alterum Materiale, Evacuans & penitus eradicans. Quantitas ejusdem postulat remedium majus, vel minus. Motus vero Revulsionem, si vehemens sit, aut derivationem, si lenis. Causæ autem nos omnes externæ si adhuc adsint, removeri postulant.

PROGNOSTICA.

27. Post has indicationes, colligendum ex Methodo prognosticandi. In genere quidem prognosticare licet, affectum non esse negligendum, quia nobile membrum

laborat. Ex adverso vero: curationem esse difficilem, & tardæ operationis: quia est morbus contumax. In specie sic licet: à forma, si vehementia adsit, & vigiliæ multæ, & potationes accedant, &c. metuendum ne æger delirio, aut Melancholia corripiatur. Si cum tempore, loco, & quiete ad se redire potest, is non ita est in periculo, quamvis venatione non careat.

28. Porro inveteratus affectus, recenti deterior. Et ratione subjecti, præscimus, si per sympathiam saltem laboret, facile terminari & ratione efficientis, immateriale diutius durare, quam compositum, curatuque esse difficilius: quia spiritus sunt instabiles. Et hoc fit contra communem Regulam.

PRÆSIDIORUM MATERIÆ.

29. Postremo de materiis præsidiorum agendum est, quæ si in vulgaribus rei Herbariæ scriptoribus non inveniuntur, nemini mirum esse debet: peculiaribus enim & noxiis morbis, peculiaria & nova invenienda sunt remedia: satis est, intentionem nostram, à communi scopo, non abhorrere, & nos eum assequi.

30. Discutientia igitur, & alterantia erunt, hæc leviora: frequentes cachinni, derisiones, punctiones: & hæc fortiora: jocus cibusque serius, vexatio, tribulatio, explosio, Cornelizatio. Quæ omnia exacerbanda, vel minuenda pro magnitudine morbi.

31. Purgantia sunt: Vellicatio, Tornatio, verberatio, dispositio, fumicubatio, mulcatio

catio; ſyncopizatio, Myćterismus, naſi ſuſpendium, ciconiſatio, condyliſmi, apocoracismi & omnis generis ludibria, pœnæ atque mulctæ. Tum, ſi groſſities materiæ ita exigat, aliquot Hellebori, aut Antimonii libræ intrinſecus, & extrinſecus unguentum ex cineribus incombuſtis, cum magno & frequenti ictu & frictione. Trahantur etiam nares & pili, & digiti fortiſſima ligatura duplicati ſtringantur, in extremitatibus ſine omni miſericordia, (nam hoc faciendum ſæpe, ne in ſyncopen deveniant) & ſues habeantur cum porcellis coram facie ejus quotidie in loco ſecretiori qui cogantur clamare fortiter, ut ſtypticitas ſolvatur. Interdum probatur baculatio ad ſanguinem loco phlebotomiæ. Sed hæc poſteriora Grobianis propriè conveniunt, & Beanis, quorum nominetenus pauciſſimi ſunt, re ipſa vero innumerabiles juxta illud: *Narraverunt patres noſtri.* Et hic notandum non poſſe ſemper obſervari præceptum Hippocratis ubi docet: jucunde eſſe curandum. Sufficit hanc jucunditatem in medente eſſe.

32. In corroborantibus numeramus extreme tenuem victus rationem, juxta illum Hipp. aph. 8. 10. 11. lib. 1. Imo ipſam à victu abſtinentiam, donec hanc cruditatem concoquat, & ad frugem redeat æger, alias enim facilè in recidivam incidet, In medicamentoſis habemus Objurgationem: admonitionum, laborum, & negotiorum variorum ana, aliquot quotidie uncias, ad lubitum.

33. Atque hæc de curatione breviter & rudi Minerva, difficile enim eſt ſcriptis hæc auxilia complecti. Multo & facilius, & gratius eſt, hæc practicare, & ad oculum demonſtrare. Eſt enim Medicus ſenſatus artifex. Quod qui experiri cupit, in ſeipſo exemplum ſtatui jubeat.

PROBLEMATA.

1. *Hoc Primum quæritur, an locus Cicer. 2. de Oratore*: Ineptus eſt, qui ante tempus quid poſtulet, non videt, aut plura loquitur, aut ſe oſtentat, aut eorum, quibuſcum eſt, vel dignitatis, vel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinnus, aut ſtultus eſt, &c. *ipſam Haſibilitatem ſufficienter explicet? Aff. quod ſic.*

2. *Hinc etiam quæritur, cum Cicero loco citato, nationem Græcam eruditiſſimam, hoc tamen vitio cumulatam dicat, an non multo magis id de aliis nationibus ſit prædicandum? Creditur quod ita.*

3. *Sic etiam non incommode quæritur, An qui curationem Haſibilitatis ſuſcipiunt; ipſi ſint Haſiones: Reſp. Secundum quid, non ſimpliciter.*

4. *Præterea etiam; an Haſiones in Paroxyſmo habeant ſenſum communem?* Negatur.

Omnia probate, quod bonum eſt, tenete.

FINIS.

F L O I A

CORTUM VERSICALE
DE
FLOIS SWARTIBUS,

Illis Deiriculis, quæ omnes fere Minſhos Mannos, Weibras, Jungfras, &c. behüppere & ſpiezibus Schnaſlis ſteckere & bitere ſolent.

Autore

GRIPHOLDO KNICKKNAKIO
ex Floilandia.

Cortum Verſicale de Flois.

ANgla flöoſque, canam, qui waſſunt pulvere ſwarto.
Ex Wateroque ſimul fleitenti, & blaſide dicko,
Multipedes deiri, qui poſſunt huppere longè
Non aliter, quam ſi floglos natura dediſſet,
Illis ſunt equidem, ſunt, inquam corpora kleina.
Sed mille erregunt menſchis martraſq, plagaſque
Cum ſteckunt ſnaſlum in livum, blautumque rubentem
Exſugunt: Homines ſic, ſic vexeirere poſſunt,
Et quæ tandem illis pro tanta lonia reſtant,
Vexeritate, & quem nemant per vulnera, dodum
Sunt variæ plagæ, quibus ob ſua Sünda, ſuamq;
Ob mutwillitiam ſtraſit Menroſque Frauaſque
Ipſe Deus, cœlum & ſternas, qui fecit & Erdam.

Hunc

Hunc steckit slangus, lopit Dulhundus in illum,
Et bitit in livum, ut cogatur fundere Geistum,
Ast alium Wolffus fretit berusque toritit,
Hic heffit multos lusos, & tempore nullo
Fredam heffit, lopunt per Kleidros, valdeque bitunt.
Ast reliquos inter deiros non bosior ulla est,
Nec magis anfechtit minschos, illisque molestat
Erregit plagas, quam swartia turba floorum
Non illis satis est sinistri sub tempore nachti.
Steckêre, & seuto meudos upweckere slapo:
Sed quoque sub dago perkrupunt undique kleidros,
Nunc huc nunc illuc huppentes scarpibus atque
Bitentes schnaflis, sic ut de lifide blautus
Sæpe fluat, pleckique rubri cernantur in huto,
Glosite quæso mihi, mihi glosite quæso sodales,
Sæpius expertus credo hoc, cum Wolkibus altis
Deleuchtunt Sternæ, schinit Mane undique lechte,
Et vadent slapum volbringere tempora finstra,
Solum verhindrunt tardum suvara agmina slapum,
Nunc heffunt lustum per Wickum springere Beddum.
Nunc vero upstigunt Beinos, Beinisque relictis
In medio sittunt livo propè nablia runda,
Nunc quoque per Bordum kripunt, dant custia mundo,
Custia quæ smertant, ogos nasosque bekickunt
Deinde juvat rursus warmum sub krupere Beddum.
Et schuldros, armosque handosque invisere, quicquid.

Sæpe

Sape etiam wandrunt infra , ruckumque besenkunt ,
Et rundos lendos driventes undique lustum ?
Sicut quando etiam wandrit Mordorus in Holte ,
Non tantum wandrit longum verdrivere tempus ,
Sed schlagit steckit , warpit , donditque subinde ,
Si qui begegunt Ludi , qui Beutlia plena
Geldo hoffunt , Kleidrosque bonos in corpore dragunt
Sic quod nigrorum damnanda caterva floorum ;
Non tantum in Beddo krupit , Kleidrosque bekickit ,
Ob longam quoniam , sed quando cernit in esse
Kleideribus blautum , & schonum quoque merckita thurum
Esse nec ob dictum veluti morderus adhuppit ,
Uthsteckit schnaflum , sub quo sunt anglia scarpa
Anglia sanguinem deipe qua stickit in hutum ,
Ut sugit blautum , nescitque uphorere , donec
Livum cum blaso swartum bene fulluit intra ,
Nec sugit tantum , verwundit & undique livum ,
Ut schlangus steckit , furiosus bittit ut hundus.
Est post se multos plectos , mahlosque relinquit
Rotigenos , Sclapens hec quando feulit , in hogum ,
Cum livuo sese Werpit , Weg stotit & handis
Deckbeddum , scurit neglis , schadumque beseudit ,
Sed quando mortram gledro vertrisit ab uno ,
Mox flous ex stundo bhendus weghuppet , & altum (est ,)
Dat wundum , si nec fleddo quoque tutus in illo
Rursum alio springit , proque una vulnere steckit
Plurima , ut ille semel qui schlapo upwakuit alto ,

Non

Non iterum possit meudos thoschlutere ocellos,
Se Waltrit misere ruckit, flankitque, Kisitque,
Insequiturque floos, soletque in corpore, verum
Gripere cum tentat, blotum sibi gripit in hutum,
Sæpe igitur totos sine schlapo ducere nachtos
Cogitur, & multas lidit martrasque Plagasque
Nec saltem hæc fiunt beddo cum ligimus alto,
Sed quoque cum lesumus, cum scrivimus, & imo,
Bedere cum volumus bene plagitur undique corpus.
Præcipuè beinos intra, tenerisque sub armis
Summis in kragiis hic, hic sunt regna floorum,
Hic kreflunt, steckunt, bitunt, kitzluntque subinde, ut
Patere non possis, cum schuras neglibus hutum,
Et quod verwundrunt omnes, non ullus in Erda,
Lebit deiriculus, nonnullus in aëre schwebit,
Qui tam magnanimus, tam sit quoque kenus, ut unus
Exiguusque flous non furchtitat ille potentes
Kerlos: non Pabstikrona verschrickit ab ipsa,
Bokum perkrupit sanctum lopitque hekende:
Donec berorct blotum cum schnaslide livum,
Cogit ut huic Pabstus flotos crutzumque sacratum
Werpere de manibus, deirumque fugare bitentem.
Non furchtit Keysros, non Reges, non Patriarchas
Non Cardinales, heudos qui margine breido
Dragunt in Koppis, verum nihil achtit hic heudos
Nec stafos goldo decoratos, steckit in hutum
Hau-

Haudus ut ex koppo, fallatque ex bandile stasus,
Nec flous an Doctor sit fragit sitve Magister,
Ille vel ad backum vel se bene settit ad halsum
Adque anglum scarpum, per dunnum drucitat hutum,
Ut fedrum dextra leva smitatque papyrum
Ipse Ego dum schribo hæc, possum non hessere fredam.
Pumphosios nunc upmako & sento undique floos,
Nunc hosenbendros uploso, & nadia circum
Kiko, & non findo, mox quando rursus ad ipsos
Me seddo beutros, proh quam tunc plagere primum
Incipiunt: sæpe upspringo, propterque dolores
In stuba circumdantzo, tifoque sed illi
(O bösi deiri) nihil hæc scheltwordia curant,
Sed quia libendum est aliquid, libo illa sed absque
Murmure non lido, nec eos wegspringere lato,
Cum krigo, mestum nemo wegschnidoque Koppum
Anne floo quisquam est in toto audacior orbe,
Non lopit quando droſceri steglide Kornum
Uthschlagunt, plagunt, ut vix arbeitere possint.
O kleinum deirum, tu non armensia spornis,
Agmina, Schweinherdos, Scapios, Wechtrosque tudentes.
Betlerosque armos misere per strata schreientes
Visere non dubitas, Schelmos Deifosque besokis,
Cumque illis vitam latis cruce, ac sarlicte rado
O te felicem floe si vortelia nosses,
Inque rauchis beltzis tantum stoltisque woneres
Kleidris, in warmis hosis, sic tutior esses,
Quam si bedleros miseros miserasque besokis.
Nunc ut ad Wisras veniam Jungfrasque hebendas.

Qua-

Quadam bereuramt quando non omnia possum.
Flogia turba hominum generi non syndior ulla
est
Quam Wifris: Wifra stridunt noctesque diesque,
Deiros cum swartis, teinunt in krigia dira
Ut sape blauto sittant: schrekibile visu,
Sed multa reliquas vincunt schelmstuckibus argis
Amplius & didicere olim quam fretere brotum,
Hac quando ex doro lepunt sub tempore fasti,
Atque coxantes peddenu horunt ex fontibus
ützos. (dextra,)
Quos non audivere prius, tunc se, se Crutzere
Incipiunt, swartosque floos beschwerere mortis
Ut nito lopere, springere trupere turba nigella
Cogatur Stubis Kamris Bedisque salisque.
Qui tantum wortis vinci potuere sed ita,
Dum fiunt Deflo Dustus wegtrifit, & omnem,
Ex huso pulicem. Sunt deinde ex jungfrida turba
Qua bittrum kakunt dranckum de flore lupini
Perque omnes Kamra wincklos non spargere
cessant,
Donec mane flous pereat qui liggit in Erda
Ast reliqui lopunt per agros, haluntque viren-
tem
Herbam, qua pulicem cepit pulicaria nomen.
Quam quando Sonus nondum de wolckibus altis
Schinit, per Kamras spargunt, tunc nigra ca-
terva
Insittit gruno solio, atque exugit acerbum
Saffum, ut non valeat rursus verlatere blatum.
Tunc nemit besmum virgo wegkerit & herbam
Atque floum simul uthkerit, dreckoque bedeckit.
Quid memorem? Cordus doctissimus ille poëta
Nos

Nos exorcisare docet nigra agmina versu?
Hic etenim schrifit septeno carmina libro:
Nec te nocturni pulicesque fatigent,
Hunc exorcismum candide lector habe:
Mansula, corrios budiogosma tarantula calpe,
Rhymula dinari galba caduna trepunt
Hos novies lectum scansurus concine versus
Tresque mori calices ebibo quaque vice.
Quis dubitet verum nobis cecinisse Poëtam?
O vos felices Wifras si talia vobis
Nota essent cunctis, non vel flous unus in Huso
Bliferet: wordis, aut drancko, aut frutice bittro
Schwartes deiriculos stundo doderet is in uno.
Sed quid de rickis dicam, splendente potentes
Auro, sæpe floum vidi sibi krustere grotum
Et seu captivum helben si in schludere goldo,
Ut tantum upgesat tenebroso in carcere geistum.
Quid vero Wifræ quæ non didicere volantes
Arte floos kleidris, ipsisque uthdrifere beddis,
Hæ sæpe erregunt cum deiris, krigia grota,
Nunc kragitum uplosunt, & evehunt titia circum
Nunc angunt magis & wisunt sua ruckia blota
Ut fengant schlagantque flloos, nunc scurere lendos
Incipiunt, handos subflectunt scortisque beinisque,
Quid seggam? sæpe & soccos detrectere sutis
Vidi illas rokumque updeckere & undique soccos
Nunc huc nunc illuc bescukere, strickere seutos,
Namque sciunt Wifræ, quod gerne in soccine wonant

Nec

Nec quando in Wullam ſemel inceſſere rugoſam
Hinc poſſunt ſacili rurſus wegſpringere, jam cum
Affertur foccus, Deus ò bone quanta floorum
Agmina mitbrengit, veluti ſi ſemine ſwarto
Eſſet conſperſus totus. Tunc bella videres,
Tunc angſtum magnum drifit captiva floorum
Turba, atque arbeitet toto cum corpore, ſnaſlum,
Utreckit, beinos ad ſaltos ſettit adholtit
Wulla vel eludit, tunc ſenqunt ordine Wifra
Nigrantes ſchelmos, & tollunt banckio in hardo
In diſcumve, hic hi mordunt, handiſque tremendis
Invahiunt ſettunt niglos in corpora ſwarta,
Et gnisk gnack ſpelunt, ut circum blautus in Erda
Fleitat, nec prius uphorunt, niſi tota caterva
Tradita ſit Dodo. Tunc leggunt agmina tanta,
Vitam quilatue re ſuam, ut Wegrapere poſſes
Handis, ſed beſmo wegkerunt, ſæpeque fullunt
Ingentem moldum, ſchudeluntve & flumine mergunt,
Quid memorem jungfras, megdaſque, ſchonuntne vigillis
Deiriculis? ſchenkunt vitam? non ſchenkere fas eſt,
Ajunt, Nam quando debent hæ ſpinnere Wockum,
Vel quando Holnadium ſcarpis uthnehere nadlis
Sittunt, nulla illis Freda eſt. ſit ſwartus in huto,
Huto molliculo flous & ſe ſanguine meka
Fullit repletus per kleidros ſpringit & huppit,
Vexeritque adeo, aut Iungfra ſeque abſque pudore

U-

Upspringunt sese & Beinos, Bauchumque bekickant,
Et scurant, donec paulum Webtagia cedant,
Sæpe etiam Cragium upmakunt & Titia runda
Defendunt, arcentque floos ne snaslide lædant,
Et blutum uthsugant. Namque hoc embehrere multum
Non possunt. Eadem Megdæ faciunt, & ad unum
Si fieri posset, vermos ad tartara nigros
Projicerent. Vidi quasdam, non lego Gasellas,
Si quando vaccas herdo nachdrifere vellent,
Solo himbdo indutæ poterant non heffere fredam
Nunc bando in ruckum sulebant nunc sua neglis
Tittia crantzebant, nunc lendos, nunc Knigiosque.
Nec scio quid reliquum schurebant torve tuentes.
Hæc ideo vobis ô fratres scisko fideles
Sæpe ut denckatis, gutumque lesbatis amicum,
Et quoties bitunt vos nigri schnaslide deiri,
Et quoties handis vestris ingripitis hosos,
Fengere nempe floos, tales effundite wortos:
Jam flous, Hamburga quem schickunt urbe politus
Oldus Bekandus, blodum me steckit in hudum,
Scilicet ut denckamque sui, denckamque jocorum
Pussorumque simul. Denckam ergo, cedito rursus
Parve floe & nostrum misere quoque plage Bekantum
Frundum; ut sit memor & nullis vergetiat annis
Nostri, sic durat Frundschoppia. Num is & uthe.

Disputatio Physiologistica,
DE
JURE ET NATURA
PENNALIUM,

Per multas quotidianas decisorias conclusiones, cum valentiis & fallentiis, ex generali Universitatum Studenticarum styli observantia collecta.

Ad bonum omnium modernorum practicantium in foro vexatili tam Activè quam Passivè versantium.

Quam Præsidente.

ONUPARIO PALLÆOTTO,
Pennalium Cardinalis ordinis Crucigerorum & & miserabilium personarum in curte Regali advocato famosissimo.

Excutiendam proponit
D.D. LUCAS DE PENNA,
Utriusque Grobianitatis Candidatus, studens pro tempore in studio juristico apud Formalistas in Academia Actuarisensi.

THESIS I.

PRo declaratione rubricellæ facio vobis notum, quod duplici modo conducat hæc doctrinalis materia. Uno modo studioso, ad quod faciendum obligetur, quia turpe

turpe est homini studioso jus & naturam pennalium ignorare cum quibus versatur. Altero modo pennali ad quod patiendum teneatur. Quia etiam si illud nesciat, hoc tamen sibi non esset prospicuum. Nam respondetur ei; quod hæc est ignorantia juris quæ neminem excusat: & quod paria sunt, scire & scire debere, hinc allegans propriam turpitudinem in tali casu non esset audiendus.

2. Ideo decrevi in præsentia quasi in breviculo comprehendere, omnes intrinsecas, & extrinsecas qualitates & astutias pennalium, & ad quid studiosi obligentur: Item actiones inde competentes tam directas quam contrarias, tam civiles quam pennales, quas possitis sequi in fiducia in practicando. Quia magnus est error circa hos modernorum tam quo ad excessum, quam defectum.

3. Et quia in omni materia scibili debet in principio declarari quidditas entitativa ejus rei, quæ venit in scriptionem; Ideo ponam vobis ob oculos formalem definitionem pennalis secundum longitudinem, latitudinem & profunditatem suam.

4. Definitur autem quod sit *animal brutum habens neque modum neque mensuram rusticitatum suarum.*

5. Et dicitur Pennalis ad adjuncto proprio, qui assuetus est gestare pennas in theca sub cingulo suo ad excipiendum omne verbum, quod cadit ex ore præceptoris sui.

6. Et notate, quod nomen hoc fuit valde bonum & honorabile; quia & idem cum Scho-

lari

lari, & nemo dicitur erubescere ob id quod est sui officii, quod est adeò necessarium, ut quod militi est in bello hasta, hoc est clerico in schola penna: Sed hodie propter quosdam magnos Monseuros, qui non sunt multum studentes; sed tantum sunt ambulantes basilicè in stratis cum gladio tanquam ad guerram, & ideo decipiunt scholares qui non sunt sibi similes; Unde factum est id nomen odiosum, nimirum facetum ut pœnè habeatur pro infami. Verùm plus obtinere dicitur in rei veritate quam quod est in opinione.

7. Humanistæ juvenalem vocant, vocabulo leniori tristitiam rei mitigantes, & hoc dupliciter; Uno modo univoce; quia recens venit ab ubere matris suæ, & non est diu, quod depositor dedolavit eum, & labra sua sunt glabra, nimirum ut appareat quasi modo genitus, vulgò Neovistus, *Ein Rapschnabel* Germanicè.

8. Altero modo æquivoce, quia est Juvenis quoad vitam Academicam; licet non quoad vitam scholasticam, quia diu sedit in primo scamno primæ classis, & solitus est proxime ire ante præceptorem, quando deduxerunt funus; Et quia est veteranus gerens barbam tres ulnas longam sicut caper.

9. Sed pro majori intelligentia deducam vobis aliquot pulchra collectaria & apostillas definitionis præmissæ: quia utile est hoc, & facit ad multa singularia.

10. Et primo advertite, quod dico in definitione animal brutum: quia scriptum est:
pen-

pennalis indomitus est veluti lascivus vitulus. Non enim possunt se accommodare ad mores bursaticos, quia de istis subtilitatibus non quilibet gustavit asinus. Et animalis homo non percipit ea quæ sunt studiosorum. Et est ei stultitia, & non potest id in grosso suo cerebro concoquere.

11. Et licet aliqui quoad hoc teneant contrarium dicentes secundum viam Thomisticam & Scholasticam, quod animal in quantum animal possit esse tam bene fundamentum in scientiis, neque tam experimentatum in poëtica, neque tam zelosum in concionando, sicut est Pennalis, tamen eo non obstante dicite, quod hoc non est absurdum in terminis logisticis, quia fictione juris habetur pro bruto, quoad insulsitatem suam.

12. Qua occasione quæro: an Pennalis possit ire ad virginem, & respondetur, quod multa permittuntur quæ ignorantur, quæ tamen non conceduntur si essent obvia.

13. Igitur quæro; si de facto pennalis sedeat apud Virginem, an teneatur surgere, & eam studioso cedere? Videtur quod non, quia qui prior est tempore potior est jure. Sed vos contrarium determinate; Quia Pennalis non habet legitimam personam standi in conspectu studiosorum, & hoc est tutius propter periculum tumultus.

14. Sed si Pennalis peritior est cochleando ita ut virgines malint apud ipsum sedere, quam apud studiosum? Licet præsumptio stat pro Pennali quod ex diuturna actione contra-

xit habitum, tamen nolite hoc virginibus indulgere propter lubricum consilii: Quia præsumuntur laborare contra propria commoda. Tum quia est res mali exempli.

15. Ulterius quæro: An Pennalis possit gestare aureos annulos in digitis suis, aut plumas in vertice, aut gladium ad latus: Quia Pennalis est incapax omnium dignitatum studenticarum, & non habet jus aureorum annulorum, sed debet pro gladio virgas, ut cuique suum tribuatur, & omnia fiant decenter, & ordine in republica.

16. Et licet id facto quidam facere præsumat; tamen hoc non dicitur vobis præbere scandalum; quia tempus degradationis suæ nondum venit. Nam ad extremum cadit omne malum super proprium caput suum, & tunc coguntur deflere, ordinamenta sua in sacco & cinere

17. Ideo dabo vobis bonum consilium, qui estis adhud in statu innocentiæ, ne præsumatis affectare, quod vobis non debetur, aut videri quod non estis. Quia mendaces sunt filii Diaboli: & melius est alienum nomen non assumere quam assumptum cum infamia deponere.

18. Et pro hoc suggeram vobis sententiam definitivam, quæ fuit lata in causa magni cujusdam stutzeri, qui gerebat se publicè pro studioso & ibat per plateas plumatus & gladiatus & habebat magnum adspicere, & virgines urbis pendebant ab ore ejus: quia postea innotuit, quod adhuc esset *bacchans*,

passus

passus est status quæstionum, & degradatus est, & fuit ruina ejus ingens valde, & traditus est in manus depositoris, donec persolveret extremum quadrantem. Quod tenete mente quia posset adhuc de facto contingere.

19. Sed revertendo ad definitionem dico ulterius; *Habens neque modum neque mensuram rusticitatum suarum*, ut distinguatur à bacchante. Quia hic cogitur habere suas scurrilitates in freno propter ferulam; quia delictum suam habet paratam exsecutionem sine ulla appellatione.

20. In simili debetis annotare, quod dicit quidam antiquus glossator, quod Pennalis est fæx studiosorum, videns sibi multum, pectus gerens stultum, caput sine fronte, mucro sine acie, multos adhuc in crinibus gerens ramos de cornubus. Et hoc bene perpendite, quia est profundum nimis & habet in se multa doctrinalia.

21. Ultimò volo vos advertere, quod Pennalis quoque dicitur monstrum, quia natura quando voluit eum facere studiosum aberravit, & fecit eum pennalem; & ideo dicitur studiosus occasionatus. Sed ob hoc nolite tristari vos juniores, quia natura, nihilominus possunt ad finem suum pervenire, remoto obstaculo; Quia eodem modo dissolvitur, quo quid colligatum est.

22. Nunc ex prædicta lectura vos observate quasdam notas physicas, quibus possitis pennales à studiosis discernere. Quia Reipubl. interest publice tales homines à quoli-

bet agnosci, & hoc non erit vobis admodum difficile, si adferatis attentionem. Quia aures Midæ possunt quidem tegi ad tempus, sed non in totum abscondi in cappa.

23. Pro primo notabilis, quod Pennalis est natura tenax & avarus, in tantum ut citius digitos suos è manu sua amittat, quam unum nummum è bursa. Quia didicit ex sua Grammatica quod est magnum vectigal parsimonia. Et tenete mente: quia est unum necessarium requisitum & proprium in quarto modo.

24. Et pro hoc referam vobis unum pulchrum exemplum de quodam Eremita, cui cum privataret popularis suus superveniens partem farciminis abscidit, ipse ivit ad Rectorem plorabundus postulans ut hoc per triduum jejunaret in carcere.

25 Ideo rationabile est statutum quo talis depositori juramentum præstaret, quod non velit pecuniam ex Academiis secum domum ferre: quia si non hoc esset, ipse fieret unus mercans, aut Judæus fœnoraretur super pecunia sua, & congereret grandes divitias, & ita in totum non intraret in regnum cœlorum.

26. Sed ego audivi quendam fundamentaliter contra arguere: quod hoc argumentum non est servandum; Quia vi & metu esse extorrem, & esset contra bonos mores, & invitaret juvenes ad profusionem: quod remitto ad Theologos, quia est res spiritualis, quæ concernit animæ salutem.

27. Pro secundo notabitis, quod Pennalis est

est valde attentus ad rem, advertens graviter quæ non sentias: Et ideo abscondit argentum sub stramine culcitræ suæ, & unus obulus est ei totus mundus. Et in sympofio numerat omnes haustus canthari, & nemo possunt sibi ad curiam facere: quia filii scholæ sunt prudentiores filiis Academiæ.

28. Et circa hoc volo vos admonitos, ne cum illis eatis in cauponam, aut vobis imputetis, si quid metunt, ubi non seminarunt, & bibunt quod non solvunt. Nam tolerabilior est ejus prudentia & crumena, quam impudentia in cute. Nec enim quicquam faciunt propter naturam suam, quia Pennalis turpiter facit, quia est Pennalis: non verò turpiter gerit, quia est Pennalis.

29. Pro tertio notabitis, quod Pennalis amat occupare primas sessiones in mensa, & non vult videri ultimus: quia est adsuetus disputare propter primum locum ex regulis Syntaxeos, vel syllogismis Dialecticæ, ubi dedecus est & plagabile esse ultimum. Et talis consuetudo est sibi altera natura. Nec possunt facilè ab ea recedere, quia omnis subita mutatio est periculosa, ut dicunt Medici.

30. Ideo vidi quendam, qui postulabat à Magnifico certum sibi locum in Collegio & apud mensam assignari: quia dicebat omne bonum consistit in ordine, & quod est magna confusio, ita doctos inter indoctos sedere sine aliqua prærogativa.

31. Pro quarto notabitis, quod in conviviis solet carpere lautissimos bolos è patinis,

& est valdè discretivus in eligendo cibo, & renes cum adipe sunt ei deliciæ suæ, quia est adhuc delicatus puer, & non est diu quod venit à mammillis matris suæ, & mater sic docuit eum & renes dant sibi vires apud Cortisanas suas.

32. Pro quinto notabitis, quod semper vult haberi primus apud virgines, & puellæ diligunt eum; nec alius quisquam audet eas comitari ad secretum, &anitergia præbere, & matulam effundere præ illo in tantum ut Heroës suos eligant solos Pennales, quia possunt decenter cochleari, profunde basiare, & viriliter manum movere, & pulchras galliardas saltare, & sibi facere bonas currasias, cum citharis cantilenis suis.

33. Et declarabo hoc per exemplum, quod meo tempore contigit in Virgine; quæ multos & veteranos studiosos habuerat pro amasiis, & postea tamen elegit Pennalem in maritum, quia iste erat vir secundum voluntatem suam, & spiritus singularis erat in eo, & poterat fortia prælia præliari, & studiosus à multis annis non erat ei similis in gratia & virtute.

34. Pro sexto notabitis, quod Pennalis est audaculus & rixosus valdè, & provocat ad campionem unumquemque, & vult se cum omnibus pallistare, & putat quod nemo est fortior se. Est enim benè experimentatus in schola super summo, quia poterat virgam præceptoris sui comprehendere, & caligas è manibus calefactoris subtrahere, asserendo se in libertatem, & nemo audebat dicere: Quid facis?

35.

35. Pro septimo notabitis, quod Pennalis est meticulosum animalculum quoad statum suum. Quia putat quod quilibet scriptas habet in fronte omnes iniquitates, unde Poëta ait.

Pennales animos timor arguit.

Et ideo si fiat mentio status sui, sedet tacitus, & non audet attollere oculos suos, quia est peccator magnus: sed percutit pugno pectus suum, dicens: O Domine, fine hunc annum abire in pace & festinatione.

36. Pro octavo notabitis, quod est bonus latinisator valde doctus & sapiens, & eruditio pendet ei ex naribus & ore sicut vermes, quia per multos annos fuit primanus, & dudum contrivit Grammaticam totam sub calceis suis, & omnes potest Metaphysicos terminos recitare ad unguem, tanquam Pater noster, & scribere commentaria super Euclidem, disputare pro & contra in summâ Philosophantium corona, & multa paradoxa statuere contra B. Priscianum & Ælium Donatum. Et nemo est qui possit spiritui suo resistere,& ideo possunt Magistrum sumere quando libet.

37. Nono notabitis, quod Pennalis est valde superbus & insolens, & nemo potest sibi comparari quoad auctoritatem suam; Quia scientia parit cristas & producit grandes Spiritus; ideo comparate eum pavoni, quia turgescit quando doctrinam suam adspicit, tristatur cum statum suum recognoscit; Quia res ferox & res submissa est pennalis.

38. Decimo notabitis, quod Pennalis eſt valde diſputax, & in converſando vult ad omnia reſpondere, interrogatus & non interrogatus, & unumquemque confundere in ſermone ſuo, & nemini cedere, ne quidem Diabolo. Quia pulchrum eſt digitis monſtrari & dicier hic eſt. Et ſcientiæ non viſæ & theſauri abſconditi nulla eſt utilitas. Ideo ſcriptum eſt: Luceat ars veſtra coram ſtudioſis, ut videant bonum intellectum & manifeſtetur gloria veſtra & nomen veſtrum.

39. Ultimo notabitis finaliter, quod Pennalis eſt homo loquax, dicax, mordax, vorax bibax, rapax, tenax, ſcapax, in tantum ut nomina in Ax ſint generis Pennalis, qui in ſcholâ cum TAX, TAX, ſonaret in tergo ſuo inde impreſſa ſunt ſibi monſtroſa vocabula.

40. Et hoc tenete fideliter menti, quia unum ex his eſt vobis ſufficiens commonſtrare quem quæritis, & tunc ſignate vos ſancta cruce & dicite. A tali Pennali libera nos DOMINE.

41. Pro cautione tamen volo vos ſcire, quod Pennales quidam ſunt multo aſtuti circa hoc ut nævos ſuos occultent. Quia quilibet præſumitur honori ſuo conſultum velle: Ideo ex circumſtantiis multa actori relinquo, ſunt enim hæc facti, quæ cum infinita ſint, non poſſent in unam regulam generalem includi.

42. Sed quia inter pennales & ingenia eorum varia eſt differentia ideo debetis meminiſſe quod ſecundum Magiſtralem diſtinctionem

nem gl. vulgaris. Pennalis est vel animorum vel morum, vel temporum & morum simul. Ex quibus posteriores, omnium deterioris sunt conditionis, quia ex illorum statu nulla est redemptio, in tantum ut ad extremum in eo possint promoveri in porcum. Quia senex Pennalis bis Pennalis: Et veterana mancipia non facile est reformare ad meliores mores.

43. Pro his est bonum remedium quod dicit Scriptura: Indica fratri tuo errores suos, & reduc eum ad sanitatem ut desinat à malo, & faciat bonum. Et si tu hoc solus non possis facere, assume alios ad *TE*, qui sunt fortiores te. Qui si nihilominus noluerit vos audire, tunc fustigate eum: Quia sua interest, ne moriarur in delictis suis.

44. Et tunc cum eo nulla est compassio habenda: Quia præsumitur potius consuetudine peccare, quam ex imbecillitate labi, immo ipse vobis habebit aliquando multam gratiam, & dicet, Bonum est, quod humiliastis me, quia, postquam vexatus sum, egi pœnitentiam.

45. Nec enim dicitur propter id irasci, quia amicus ex mente debet perpendere voluntatem amici, & nemo præsumitur eum vexare, ex quo diligit amicum suum, reprehendit eum.

46. Immo ne cui officium suum sit damnosum, tenetur ei quandoque vocationem dare, & facere sibi amicos cum Mammone injusto, ut se recipiant aliquando in ordinem suum.

47. Et hoc faciam cum bona gratia: Quia hilarem datorem diligit Deus. Et scriptum est, Pennales estote subditi studiosis, & nolite murmurare contra eos, quia modici temporis afflictio transfert vos in diuturnam requiem. Et tunc quod quisque juris in se aliis concessit, idem ab aliis vicissim postulabit.

48. Sed quæro: Si Pennalis nolit hæc pati, an tunc possit se actori opponere? & concludite quod non: Quia injusta est defensio, ubi justa est offensio. Est enim Pennalis in prædicamento passionis, & ideo patibilis qualitas debet esse in eo, & de eo prædicari multiformiter.

49. Quod si Pennalis est duræ cervicis, & incrassatum est cor ejus,& frons exuit omnem pudorem, ut non intelligat subtiles terminos? Tunc quia nemo tenetur divinare alterius sermonem debet sibi dici per directum, quod per indirectum non potest capere.

50. Sed quid si multa quidem messis sed pauci operarii?& dicendum quod nemo debet se ad hoc excusare, quia qui patitur pennalisare pennalisantem, is vires administrat audaciæ, & talis censetur pennalisare cum eo.

51. Immo qui hoc facit, habebit aliquando mercedem suam, quia qui reducit errantem in viam facit opus misericordiæ & charitatis.

52. Sed quæro: Si studiosus fuit olim suus optimus frater, & iverunt simul ad unum amicum, & fuerunt collegæ in una classe; an tunc possit illum transjuyare ne vexetur

xetur? Quod negate in totum, quia hoc publicam caussam continet, & Reipublicæ interest, ne delicta maneant incorrecta. Immò talis fieret prævaricator, & incideret in pœnam ICti Turpiliani.

53. Circa hoc tamen suggeram vobis utile consilium, ne acerbe nimis eam potestatem exerceatis, quia modica tantum correctio vobis concessa est, & nimia sævitia culpæ annumeratur.

54. Nam quandoque miseris venit in præcordia virtus, & tunc habes pugnos & malleos, & bajulant ut rustici, neque possunt dare plagas ad mensuram, quia sunt agrestes nimis; & hoc vult vos annotare, ne cum detrimento & post facto sapiatis, sicut id sæpe in fore nostro vidi practicatum cum dolore.

55. Prædicta observat etiam quoad secundum genus, quia isti debent ejus naturæ æstimari, quæ magis in eis prævalet.

65. Quoad temporales vero major occurrit dubietas, an debeant immunes esse ab omnibus operibus vexaticis. Quod videtur, quia tempus non est modus inducendi delictum, ideo non dicitur graviorem esse pœnam, quam fuit culpa.

57. Sed vos contrarium determinate, quia præscriptionis tempora præcise servanda sunt, nec sufficit unum adimpletum ubi duo conjunctim requiruntur.

58. Unde pro declaratione prædictorum resolvam vobis aliquot pulchra notabilia, &

quæro primum: An quoad hoc vexatio fit justa? Videtur quod non. Quia est injuria verbalis, quæ ejus existimationem apud bonos viros & pulcras puellas gravat. At nemo debet alterius pacto prægravari.

56. Contrarium tamen sequimini: Quia est utilis & dat intellectum, ut habet vulgaris Theoria, & est quasi purgatorium mundanum per quod absterguntur omnes maculæ pennalitatis, donec completo tempore perveniat ad studiositatem.

60. Præmissa conclusio ampliatur, & extenditur, ut etiam procedat in eo, qui est ultra vulgarem modum doctus in tantum, ut possit unam septimanam magistrare, & post duos menses doctorare, quia doctrina non mutat statum.

61. Immo licet præsumatur talis habere omnes regulas Ramisticas in scrinio pectoris sui, adeo ut de ejus eruditione dubitare sit instar sacrilegii: non tamen præsumitur scire notiones primas & secundas, quia ista sunt Arcana Academiarum, quæ non cadunt in Scholares.

62. Secundo ampliatur & concludit in eo, qui est Nobilista vel Cortisanus, licet enim talis habeat aliquam præeminentiam quoad jus civile, non tamen etiam quoad naturale: quia natura omnes æquales fecit, & communi vitio commune est remedium: immo Nobilista, qui peccat, duplici pœna punire debet propter exemplum.

63. Tertio ampliatur, ut etiam valeat in

eo,

eo, qui eſt admodum civilis, & poſſunt facere virginibus pulcras credentias & ſubtiles baſimanus, & nudat caput ſuum pro omnibus: quia licet ſciat ea quæ ſunt communis civilitatis ex geſto ſuo, non tamen etiam ea quæ ſunt conſuetudinariæ localis: quia quilibet præſumitur ignorare ſtylum alieni fori.

64. Sed quod ſi etiam æmulari affectet? dicite quod Jura conſtituantur ex eo, quod utplurimum accidit: non ex eo quod raro; & quod ſemel aut bis accidit, non attendunt actores.

65. Quarto ampliatur & deciditur in eo, qui ſolet dare vocationes, & vult videri magnificus, & oſtendit ſe præter naturam liberalem: quia nemo in neceſſitatibus liberalis exſiſtit, & talis ſe potius quam alium reſpicit: ideo dolus dolo vindicandus eſt.

66. Sed quid? ſi fuit Baſſiſta, aut Tenoriſta, & potuit graviter infimas voces murmurare, velut unus frater cappatus in choro, vel leniter diſcantum fiſtulare, ut virgo 10 annorum: vel ſi in totum fuit præfectus in cantoria, vel carenda? Ad hoc idem dicite, quia tales præſumuntur imperioſi, eo quod multos habuerunt ſub baculo, & quando dixerunt uni, cane, cecinit; & alteri ſolmiza, ſolmizavit.

67, Sed ſi ſit magnus Signior apud Domaſcellas ut periculum ſit, quod taliter vexatus cadat per corbem, & perdat omnem amabilitatem ſuam. Tunc mitiorem ſententiam amplectimini, & quia talis præſumitur multa ſibi ab iis acquiſiviſſe clenodia, non debet

bet multum torqueri, quoad vexationes, sed magis visitari quoad vocationes.

68. Supradicta conclusio limitatur & restringitur, ut melius procedatur cum eo, qui pœne tempora sua adimplevit. Quia cingendus habetur pro cincto, & desinit esse miles vitiorum, quia factus est miles virtutum.

69. Adhuc limitatur, ut non procedat quoad extraneos; quia quoad hos pennalis censetur legitimus, ideo contra hos debet honorem suum defendere usque ad cutem & sanguinem, quia vita & fama pari passu ambulant.

70. Unde incidenter quæro: An Pennalis sit honoratior Schmutzone? Omninò dicite quod sit: Quia quod studiosus est inter pennales, hoc est pennalis inter pices & amplius.

71. Facit quod pices illi sunt infames quibus non patent portæ dignitatum; quia in malitia sua devorant sanguinem studiosorum, unde dictum est: O quo vadit anima picis! Sed quæstio hæc est minus dubitabilis, ideo supersedeo eam latius declarare.

62. Nunc revertendo ad priores terminos: an Pennalis pro tali vexatione possit studiosum ad guerram vocare? Quod videtur, quis crudelis est, qui famam suam negligit. Sed hoc nolite sequi, quia pennalis præsumitur inhabilis ad pugnandum, & virgas magis quàm arma tractare posse.

73. Et licet videatur habilis de facto propter robustitatem, tamen est inhabilis, & de jure debet gladio privari & virgis onerari:

Quia

Quia qui gladium ſumit, peribit cum eo. Et hoc obſervat totus mundus.

74. Quæro ulterius: an poſſit agere de injuria verbali, puta quando ſibi dictum eſt Pennalis? Dicite quod non, tum quia eſt animal, in quod nec jus, nec injuria cadit, tum quia veritas convitii ſatis excuſat convicïantem.

75. Sed quid ſi ſibi facta eſt injuria realis, puta, quod eſt fuſtigatus in foro, aut bajulatus in plateis, aut inundatus in aqua? Et videtur negativa amplectenda: Quia pennalis eſt ſervus, & ideo capite, non minuitur, qui nullum caput habuit.

76. Sed vos amplectimini diſtinctionem legalem: quia ſi id fiat in eo loco, in quo ei nullum jus fuit verſandi, aut ambulandi, maximè ſi alter proclamavit, ut abiret, neque ille abivit, ſed reclamavit: Tunc damnum quod ipſe accerſivit, ipſe muſſitabit, & ſibi imputabit.

77. Quid ſi id fiat in ſua domo, ubi dedit vocationem? illud dicendum eſt, quia cuique domus tutiſſimum refugium eſt: Et nemo dicitur duplici damno onerari; niſi fortè ibi fuit valdè importunus & inutilis, & voluit habere magna verba ſolus, nec dare Cæſari, quæ ſunt Cæſaris.

78. Quæro iterum: An poſſit ſe pennalis vocatione liberare à vexatione; Licet de ſubtilitate juris rigoroſi id non videatur concedendum; tamen vos utilitatem æquitatis ſequimini: qua ignoſcendum eſt ei, qui ſanguinem ſuum taliter qualiter redemptum voluit,

79. Sed

79. Sed quid si sit valdè obæratus, & non habeat multos obulos in bursa? Tunc adhibete cautelam, ne vos decipiant: quia sunt astuti valde in occultando thesauro suo, ideo non debet talis excusatio facile admitti, nisi præstito juramento paupertatis, quia nemo præsumitur vacuus ad peregrinas regiones migrare; maxime si sit charus filius, vel cecinit in cantoria.

80. Si tamen hoc de facto contingat: tunc quod non habet in ære, luat in corpore; & sic vexetur bene, quia non persolvit plenè. Quia licet prædictus puniatur mitius quoad pœnam pecuniariam, quàm alius bene nummatus, debet tamen puniri gravius quoad pœnam corporalem, & ita servatur in praxi.

81. Pro cautione tamen notate, quod tales interdum habeant privilegia miserabilium personarum, si sunt valde lamentabiles; quia tunc satis ipsa paupertate premuntur, afflicto non est addenda afflictio.

82. Sed quid si sit valde simplex, ut non possit unum puerum offendere; & habeat magnam devotionem, & eat precabundus per civitatem? A talibus cavete vobis, quia veniunt ad vos in vestitu ovium, sed intus sunt lupi rapaces, & habent Diabolum sub cappa sicut frater aliquis pœnitentiarius.

83. Sed quid si Pennalis lateat & non faciat sui copiam? Tunc si non potest haberi de die, solet visitari de nocte, & interdum cum Musica instrumentali cantari sibi unum bonum carnem, ut exeat sonus in universum

Museum

Museum; Resonet in laudibus, cum jucundis plausibus.

Vitrum nostrum gloriosum
Per omnia kling klang klangerum.

Et hoc de consuetudine loci, licet jure destituamur.

84. Circa tamen hoc estote providi, ut faciatis cum moderamine, & in occulto ne habeatis mercedem vestram in propatulo; quia posset hic allegari pacis publicæ turbatio, cujus pœna est Bannum, quod parit multos & miserabiles Cornelios in cerebello.

85. Nunc ad extremum tradam vobis modos; per quos dissolvitur pennalismus, quorum primus est: Præscriptio, quia de jure Saxonico, si pennalis vivat in studio Academico per annum & mensem unicum; talis præsumitur didicisse mores civiles & bursaticos, & ideo habetur pro studioso, nisi mores forte contrarium suadeant.

86. Dico utilem, ut supputetis tempora climactericè, ex quo stetit in Academia animo studendi, non vero commorandi tantum: ne alioquin is fiat studiosus, qui per naturam studiosus esse non potest.

87. Item ut intelligatis ad tantum valere in præsentes. Quia quoad absentes non valet præscriptio, etiam si tempus interveniat, cujus initii non exstat memoria.

88. Circa hoc quæro: An Pennalis discedens ante completum spatium ex Academia, postea reversus nihilominus habendus sit pro studioso? Et decidite distincte: Quia si in con-

continenti, redeat, tunc habet jus post-liminii, & dicitur tempus, quod abfuit suppleri alio tempore ad duplum, ut ita procedat præscriptio.

89. Si verò ex intervallo, tunc quia censetur interrupta præscriptio debet tempus suum de novo inchoare, & ita ad studiositatem pervenire: quia res devenit in eum casum, à quo incipere non poterat.

90. Quod si totum domi remaneat, & fiat ibi Magistellus, aut Baptizans, vel Uxoratus: tum per fictionem Leg. Cornelii censetur nunquam in Universitate fuisse, & ita in statu suo mortuus.

91. Iterum quæro: An Pennalis possit deponere pennalismum in Patria? Sed hanc quæstionem supersedeo determinare, quia est salebrosa nimis.

92. Secundus modus est emancipatio, puta si Pennalis sit valde acceptabilis apud Virgines, & sciat gravitatem Academicam tenere, potest talis vocationem dare aliis studiosis, ut absolvetur à peccatis suis, & emancipetur à pennalismo.

93. Et ad hanc requiruntur certæ solennitates, quia debet Virgo aliqua primaria, quæ ejus rei scientiam habet, in judicem eligi, & debet præter alia cognitio causæ intervenire, an persona supplicans sit habilis ad hanc dignitatem. Quo examinato debet Pennalis ante virginem super genua procumbere præstando ipsi juramenrum, quod velit Pennalem exuere, & induere studiosum. Sed hic modus est

val-

valde periculosus,quia una solemnitate omissa totus actus annullatur.

94. Quæro tamen, an talis bullatus studiosus censeatur quoque legitimus, quoad alios qui non fuerunt in vocatione & absolutione; & dicite quod, quia privatorum pactis jus publicum inverti non potest.

65. Tertius modus est, Legitimatio per subsequens Magisterium, puta si Pennalis intra annum fiat promotus Magister aut Baccalaureus, tunc enim habetur pro studioso; quia cum infamibus portæ dignitatum non pateant, censetur per istum honorem abolita omnis macula pennalitatis, & per Magisterium purgata omnia antecedentia.

96. Sed. tamen quia talis fecit contra juramentum suum, quod dedit Depositori, ideo debet super eo gratiam facere dando ei vocationem,ut anceps periculum perjurii evitetur.

97. Ultimus modus est legitimatio per Rescriptum principis, puta: si princeps aut alius qui famæ habet restitutionem, det alicui hoc privilegium,quod non debeat esse pennalis, & hoc publico diplomate testatum faciat, debet hæc voluntas principis pro lege servari; quia videtur respexisse ad doctrinam & merita personæ Et ideo qui vocat eum pennalem, committit crimen læsæ majestatis.

98. Sed quia tale privilegium non præsumitur violari, ideo debet Bulla sibi data præsenter inspici an expresse scriptum sit, quod talis non debeat vexari, & tunc tenor ejus circa hoc servandus est.Si verò hoc non scriptum

sit,

ſit, ſed tantum ſimpliciter indultum, quod non debeat eſſe pennalis, Tunc poſſunt nihilominus vexari. Quia cenſetur Princeps ſe conformaſſe ad juris communis diſpoſitionem & non voluiſſe uti plena poteſtate.

99. Pro additamento debetis ſcire, quod hodie per Nov. Conſtit. omne jus vetus circa pennalem abrogatum eſt, per quas omnes Beani naturalibus reſtituuntur, ita ut ſtatim à primis depoſitionis incunabulis una atque ſimplex ſtudioſitas illis competat, id eſt eadem quam habent ſtudioſi à multis annis.

100. Dura quidem lex eſt, verum ita ſcriptum eſt, non tamen credo, quod practicatur ab omnibus quia ſtylus curiæ in viridi obſervantia poſitus, ipſa lege quandoque potentior eſt, unde fit ut Novella Leonis hodie in foro non attendatur. Circa prædicta haberem quidem aliquot adhuc pulcra, notabilia, ſed quia odioſa ſunt reſtringenda, ideo remitto vos ad praxin, ut iſta omnia aptius ex ipſis rerum documentis in uſu quotidiano cognoſcatis.

Ad Mandatum regium cum Privilegio.

Procancellarius manu prop.

Explicit, explicuit, cætera praxis habet.

F I N I S.

DISPU-

DISPUTATIO
DE
CORNELIO,
ET
EJUSDEM NATURA, AC PROPRIETATE

Cujus Positiones

SUB PRÆSIDIO

Ampliss. Famosiss. Clariss. Spectatiss. & Celeberrimi Viri,

Dn. VESPASIANI CURIDEMI omnium facultatum Doct. in Illustri Gaudecapensium Academia,

Publicè proponit

ZACHÆUS PERTINAX Hierosolymitanus.

Habebitur disputatio in Collegio Medio ad fontem Arethusæ, quoties lubet.

THESIS I.

QUamquam ſcriptitandi cacoëthes noſtri ſæculi homines ſupra modum intoxicavit, adeo ut omnes mercatorum, clericorumque Bibliothecæ voluminibus farciantur; nemo tamen inventus huc uſque mortalium eſt, qui utiliſſimam de Cornelio materiam in apricum eruerit.

2. Cujus rei cauſam nos contra Telaugen, qui ſterilitatem pro cauſa adfert, in ejus difficultate ſitam defendemus.

3. Eſt enim nodoſa, cerebroſa, & rugoſæ frontis materia, ut rectè dixiſſe videantur Ultramontani, non eſſe eam bonæ fidei, ſed ſtricti juris.

4. Nos igitur de re litteraria bene mereri operam dantes practicabilem hanc materiam proponemus, ut huic labori addictis feneſtram aperiamus penitius introſpiciendi & meditandi.

5. Id quod nulla ratione aptius fieri cenſemus, quam ſi quis egregie pictus, hoc eſt ut Zonaras interpretatur, probè fuſtigatus, variiſque coloribus à lictoribus ornatus, ſecum ſolus ambulet, in locis, quæ hominum frequentiam non facile admittunt, ibique crumenam ſuam ære vacuam aſſidue inſpiciat.

6. Quid autem ſit Cornelius, & unde dictus, variæ ſunt literatorum ſententiæ, nullaque

que adeo facultas est, quam non strenue Cornelius hic exerceat.

7. Theologi quidem in sacris Bibliis hanc quæstionem non attingi affirmant, nec esse de talibus admodum inquirendum, cum plus satis sit, si rem ipsam habeamus. Qui enim Cornelium habet, non multum solicitus est de substantia aut nomine ejus, quin retro ad causam ejus ut plurimum oculos flectit.

8. Jurisperitis Cornelius est defectus pecuniæ, qui ei, qui multum debet, facultatem satis faciendi eripit, & eundem subterfugere facit, sicut & fugitivus indidem nuncupatur, in *l.* 5. *C. de recept. arbit.* Verum hæc definitio cum nimis sit angusta, recte exploditur à *Don Anton. de Crampaignis tract. de fum. & flam. c.* 6. *n.* 194.

9. Neque vero cum Medicis facimus asserentibus Cornelium esse passionem animi, quæ contraria causa reprimitur: nec enim semper contrario repellitur Cornelius, quod videre est in irato verberato rustico adversarium suum demulcente pugnis, quem certe Cornelium habere nemo ibit inficias: hic si pulsari deberet ab eo quem ille tam castigat, in tantum per hos contrarium Cornelius ejus non tolletur, ut etiam augeretur.

10. Philosophi exstimant illi Cornelium esse nomen inane sine re, ortum ex festivitate quapiam: Cum enim in comico loco quidam Cornelii nomine, Conscientiæ personam sustinuisset, isque ex scenis prodiens, chorum semper lætum inventum, subinde

 di-

digrediens tristem ac mœrore plenum reliquisset, abiisse has affectuum vices in proverbium, ut quoties quis solito mœstior esset, diceretur Cornelium habere. At hæc sententia communiter improbatur, cum aliter in praxi edoceamur.

11. Nos igitur, utpote qui nulli facultati nos mancipamus (simile enim sumus Achilli illi Perseo, qui de omnibus materiis æque feliciter dissertabat) censemus Cornelium nec hominem simpliciter esse, nec spiritum. Omnino enim cum Lactantio statuimus duo Dæmonum genera, cœlestes & terrestres: & putamus Cornelium esse spiritum corporeum ex atræ bilis copia conflatum, qui certis exacerbatus causis hominem inquietat. Unde Germanicum illud ariolâmur esse, quoties Corneliosum quem contuentur, ut dicant, *Er schlägt sich mit dem Teuffel.*

12. Derivato nomine à Græco *coreo*, id est, satio seu saturo, & *neleos*, id est, immisericors, seu crudelis, dicaturque Cornelius quasi *coreon neleos*, id est, crudeliter satians. Testatum enim experientia fecit, eos qui hac peste onerantur, ita inhumaniter excipi, ut per unicum modo diem laborantes jam tum ceperit Cornelii satietas.

13. Causam efficientem si quærimus, non unam reperimus, idque hac in materia mirum esse monet Hyprocras Guidone *de sect. venar. c.* 7. Cum enim alias unus filius uno saltem patre possit gigni, hic tamen unus filius, id est Cornelius, pluribus ex causis: iisque separatis nascitur.

14.

14. Pro varietate autem temporum & locorum, perſonarum item & circumſtantiarum aliam atque aliam matrem agnoſcit Cornelius. In his enim eſt ex defectu pecuniæ: in aliis ex amore, in aliis ex crapula: in aliis ex verberibus, in aliis ex chartis luſoriis: in aliis ex melancholici humoris ebullitione, &c.

Sic nonnullos Cornelius invadit tempore matutino cum ſurgendum eſt, quo tempore etiam meditationes ſuſcipi conſueverunt de ſolœciſmo pridie per vinum commiſſo; quoſdam veſpertino tempore cum caupo ſe diutius potum daturum renuit: alios poſt meridiem quando amica in horto relicta ad urbem redeundum: alios media nocte cum ad caveam, ſeu ut Romani loquuntur, ad carcerem migrandum.

16. Pari ratione quidam in conclavi ſuo Cornelium ſentiunt, dum labores, libros, præceptores, & id genus aliud nugarum inveniunt, nonnullos autem compotores aut confabulantes; quidam in templo, dum concio nimium protrahitur; quidam in area nuptiali, dum amicam abeſſe ſuam comperiuntur: quidam in lecto, cum lectus denuo bibit, quæ ipſi ſub veſpere biberunt: quidam in foro dum amaſiam ſuam præterituram præſtolantur, quæ tamen alii juncta patrono ægrotum hunc parum curat, hinc illæ lachrymæ, dolor, fletus & ſtridor dentium.

17. Quidam juxta alios incedentes, Cornelium inde concipiunt, ſi alteri ſuperiorem locum relinquere debeant, qui tamen longe

& dignior & honestior est. Hi tam possunt Corneliosi vocari, quam asini & Cnolli, qui sibi vel Fabiorum prosapiam vel Solonis sapientiam imaginantur, cum tamen, ut Poëta inquit:

Non est in toto corpore mica salis.

18. Præterea has omnes nonnulli passim jugibus Cornelii speculis, tanquam Furiis agitantur, eumque sicut ædes testudo, assiduè secum portant, quales sunt ii, quibus fumus est in domo, id est, quibus mala herba, seu, ut vulgus ait, mala mulier est. Item, qui ad scientiæ & doctrinarum mercaturam in Academiis ablegati, omissis literis alias sibi merces, ut sunt vinum, meretrices, alea, folles, equi, & id genus aliæ, comparant: & postmodo domum revocati à parentibus, tabernam suam aperire erubescunt: mercium enim emptarum pudet & nummorum consumptorum tædet, jamque sunt & manent miseri socii, coguntur que vel agriculturam, vel cauponariam, vel cerevisiæ coctionem, vel tale quid arripere, suntque ministri, cum esse domini potuissent, in quos cadit illud Poëtæ:

Consumptis tandem facunda in pocula nummis
Hoc veri invenio: nil scio, nil habeo.

19. His accedunt & illi quos avaritia, omnium malorum radix, obsedit. Hic enim si judices sunt, partem nullam læta expediunt fronte, nisi sciant:

Quod possit gravis are domum sibi dextra redire.

Si mercatores sunt, nunquam satis nequiter

ter aliis imposuisse se credunt, hi scilicet enim aliquando audiverunt, licere se mutuô in emtionibus circumvenire, idque dicunt Jurisconsultos concedere, *l. in causa* 16. §. 4. *ff. de minor*. Si alterius generis sunt homines, quales Aristot. 4. ethic. 7. *baucopanurgous* indigitat, quales sunt monachi, & id genus homines alii, nihil humanitatis à se faciunt proficisci, nisi videant brachia Græca & manus dativas, summa omnia faciunt gratis sed dativo casu.

20 Materia Cornelii ex definitione colligitur: cum enim humidum radicale sit tenue, & calor nativus imbecillior, oritur spiritus quidam siccus & frigidus, ater, tristis, raro subridens, sui impos, qualitercunque condensatus & incorporatus, & breviter tale monstrum, cui nec Homericus Polyphemus, nec Virgiliana Fama, nec Ovidiani gigantes, nec Horatiana pictura, nec ullum vel à Wigoleisa, vel à Seufrido, vel ab Amadiso, vel à quopiam necessariorum ejus, debellatum portentum comparari queat.

21. Formam Cornelii intuentibus, pro diversis subjectis in quibus dominatur, variè se instar Protei manifestat. Quidam enim hominum consortia fugientes ad loca solitaria properant: alii versantur quidem cum mortalibus, sed taciturni, cernui, morosi, quibus dici solet, eos Calendaria componere, aut speculari in divinis, aut claves quærere, aut Cornelium habere, quorum postremum prioribus tribus verius nos existimamus: non-

nulli, præsentibus aliis, ubicunque recursis spatiis deambulant.

Spectantes terram, manibus post terga rejectis. & succinentes sibi melancholico murmure, cujus harmoniam nec ipsi, nec alii, sed solus qui eos vexat, Cornelius intelligere potest.

22. Finis est, ut agnoscant mortales omnes, verum esse quod scriptura dicit: Omnis stultus est fatuus, & omnis fatuus est stultus.

23. Objectum Cornelii sunt res, actiones & verba. *Res* ut calcei, vestes, uxor, ligna candelæ, sanitas, morbus, vinum, virgines, cerevisia, compotores, corrivales, pulices, pediculi: quamque primo decuisset loco poni, pecunia, & similes. Actiones, ut si cochleatorem impediat mariti præsentia, quo minus osculari ex voto possit Venerem suam: si quis concurbitari se norit, quod tamen mutari nequit; si patientiam Socratis addiscere quis tenetur: si quem pulices infestant, ubi capere dedecet: si puella supercicilliosa, quæ se Dianam aut Junonem esse persuadet, ne nimis demissa, aut humilis videatur, procum suum asperius repudiavit, quem tamen perdite amat, & reverti iterum ac instare, tacite exoptat: ille vero nihil de ea sollicitus aliam, quod ajunt, quercum excutit, similis cordato illi Canonico Herbipolensi, qui concubinæ suæ electionem dabat, utrum appellari mallet *Ein Ertzhure*, an vero *ein Landhure*. *Verba*, ut si cochleator amasiæ suæ verba duriuscula extimescit, & reconciliationem redimit annulo, armillis,

serica tunica, molli thorace, aut ejus generis pretioso Xenio, aut si lepus quidam, cui cor in caligis, Thrasonis alicujus minis perterrefactus, pacem & requiem emit aliquot Joachimicis, aut ducatis, aut florenis, in convivium commune exhibitis, memor illius Maronis Æneid. 11.

Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

24. Effectus Cornelii interdum bonus est, interdum tolerabilis, interdum vero pessimus.

25. Bonus est cum resipiscit morio, seque peccasse intelligens, mores abinde corrigit; ut si puer mechanicus aut mercatorius, alaparum impatiens, à magistro, dominove suo aufugit, sed postea miseriarum impatientior, revertitur & pati consuevit. Item si adolescens cum loculo turgente ad Academias accedens, inque omnibus conviviis primas obtinere cupiens, magnificus, munificus, pugil, eques, miles, dimicator, venator, aleator, clamator, scortator, potator, viridis, gilvus, ruber, cæruleus, flavus, fulvus, ravus, Italus, Gallus, Iberus, Anglus, nunquam Germanus, nec verbis, nec re, nec veste, & paucis loquendo, *Dollerhundt oder Stutzer*, tandem dilapidatis nummis, absumpto tempore, ætate provecta, deceptis offensisque parentibus, eum vidit se stolide egisse, agnoscens barbam crescere, patrimonium evanescere, pallium vilescere, & caput nihil discere, ad meliorem frugem rediens, vitam emendat, & in virum magnæ dignitatis evadit, id

 quod

quod tamen rarius practicari in foro testatur, *Gail.* 3. *observ.* 40. *n.* 34.

26. Medius effectus est, quod impediat orexin, inducat pallorem, rugas, taciturnitatem, exstinguat sales & omnes delicias, &c.

27. Pessimus est cum invalescentes spiritus impuri vires hominem adigunt:

Ut nidum informis lethi trabe nectat ab alta.

alius, non poëtaster, sic effaretur, ut se suspendat. Verum cum hoc Cornelii genere nihil nobis est negotii, sed Theologis & Jurisperitis hoc elaborandum relinquimus, qui id existimant, & læsæ conscientiæ vulnere pullulare. & Juvenal. Sat. 1. vocat mentem criminibus frigidatam, nec medici ullum repererunt antidotum præter laqueum stupeum, quem adeo dicunt infrigidare, ut hanc frigiditatem prorsus exstinguat.

28. Nunc in gratiam valetudinariorum hac peste corruptorum, pauca subjiciemus contraria seu remedia, quibus hic semispiritus fugari plerunque soleat; quorum in numero primo rectè collocamus somnum; qui enim dormit, non peccat. Et hanc vera ratio, non ea quam adstruit Virg. Æneid. 6. quod sopor sit lethi consanguineus. Quanquam minus hoc in Virgilio miramur, cum sit poëta, id est, nugivendulus, ut rectè objicitur poëtæ in bello grammaticali. Quod si Corneliosus dormire nequit, aptissimum est ut vigilet, sed res non caret difficultate, teste Hippocrate Sect. 2. aphorif. 1.

29. Quod si somno non vinceretur, recipe tres congios vini Malvatici, tertio purificati,

cum

cum pane bis coćto, & misce ut fiat cibus: si parum id juverit, adde sextantem spiritus vini mixti aqua nota: si necdum incalueris, accede ad ignem Terentii calesces plus satis.

30. Nonnulli suadenti recipiendos esse novem sacculos, mediæ magnitudinis Joachimicorum, cum totidem sacculis aureorum, qui misceantur, & fiat permutatio in tabernis cum rebus quibus indiges. Hic modus sanandi tam à Theophrasto, quam à Galeno & Averroë præteritus est, sed nec Dioscorides, nec Vesalius ejus meminerunt, quod mirum est, cum alias viri fuerint doctissimi.

31. Nos verò non tædebit arcanum quippiam communicare, quod à nemine mortalium literis proditum est, & tamen præsentissimum juvamen (cupimus enim de omnibus benè mereri) recipe igitur tonnam electri, auri puri, addito complexu virginis, vividi coloris & succi plenæ (sunt enim & aliæ virginum species & utere quoties lubet, non ultra quinquies in singulas 24. horas, ne nimio suo calore laborantem exficcet & languefaciat.

32. Hæc de medela satis, ne quis nos empiricos aut seplasiarios credat. Nunc dubia quædam de Cornelio subnectemus, à paucis hucusque prodita.

33. Quæstio elegans est, an perpetua morositate laborantes, sicut Areopagitæ illi, qui in Trophoni antro somniasse videntur, quos vulgus Mopsos appellat, Corneliosi nuncupari queant. Nos à negantium partibus stabimus quia rectius murrosii vocantur.

34. Corneliosum non posse bona conscientia ridere multi adfirmant, quod falsum est, nam conscientia in risu non consistit, sed in corde & animo.

35. Invidum recte dicimus Corneliosum cum omnibus ethicis: toties enim paroxysmus effervescit, quoties cum alio bene agi cernit. Verum qui perpetuo livore turgidus, alios opprimere sedulo conatur, potius virum malum nominari censemus qui una cum Cornelio in Insulam deportetur, ut vocant Jurisconsulti.

36. Qui Cornelio tribulatur, testis esse in judicio utique non cupit, quia non est mentis compos, ac testes tamen habere potest, nec enim propter Cornelium civis esse desinit.

37. Suspendendus an possit Cornelium habere nonnulli ambigunt: Communiter tamen affirmant, id quod & nos credimus contra Palæmonem.

38. Corneliosum posse bonum virum nuncupari probabimus: idque vel eo solo, quod Cornutus. Id est, ejus uxor est communicativa, possit Cornelium habere, cum tamen ipse bonus vir sit, quia patitur, quod multi non paterentur.

39. Cornelium esse spiritum ex humore natum diximus: sed de sexu quæritur: an Cornelius sit etiam mulier. Nos putamus Cornelium esse generis masculini, sed in fœminis tamen potenter quoque dominari, præsertim in virginibus annosis; in quibus tam alte suas extendit radices, ut etiam in fronte & facie passim promineant.

40. Qui

40. Qui insano amore compulsus matrimonium promittit, uxorem ducit, & postea nihil habet, quo sibi victum quærat, posse cum Cornelio tactum dici, putamus, sed tamen beneficium impune esuriendi non est ipsi denegandum.

41. Quoties Corneliosus inebriatur, pulchrè dubitatur, an ipse Cornelius ebrietatem sentiat, quod omnino asserendum arbitramur. Videmus enim ebrios Cornelio plerumque non vexari, quod utique non contingeret, nisi Cornelius quoque inebriaretur, ille vero vino delectatus, malitiæque suæ oblitus, hominem tunc lætari sinit usque in crastinum.

COROLLARIA.

I. Grammaticum.

AN Cornelius possit declinari? Affirmamus, præterquam in genitivo casu, quem non putamus declinabilem.

II. Dialecticum.

An Cornelius in homine habeat respectum subjecti occupantis, an subjecti occupati? posterius affirmamus: nam falsum est, quod vulgo dicitur nos habere Cornelium. Nos enim Cornelium non habemus, sed Cornelius nos habet.

III. Rhetoricum.

Dictum est, suspendendum, posse Corneliosum esse; quæritur, quo tropo hoc dicatur, Respondemus

Ætinus per tapinosin seu meiosin, est enim non mediocris extenuatio.

IV. Musicum.

Cornelius licet per omnes declinabiles casus possit cani, suavissimum tamen in ablativo statuimus, ibi namque vim suam exserit Lydius, teste Cassiodoro 2. variar. 40.

V. Arithmeticum.

An cadat numerus in Cornelium? negamus, Continetur enim monade: at monas non est numerus, sed numerorum origo, teste Macrob. somn. lib. 2. c.

VI. Geometricum.

Potesinè Cornelio applicari quod Geometris celebratur bis bina his esse solidum? adfirmamus, quia Cornelius est quadratus, hoc est, rusticus & impudens qui etiam non vocatus & ad invitos venit.

VII. Astronomicum.

Cui signo conveniat Cornelius, in Zodiaco respondemus, Capricorno per omnia.

VIII. Theologicum.

An Cornelius in aëre degat inter alios male conciliatos nebulones, respondemus negative, semper enim cum hominibus versatur.

IX. Juridicum.

An Cornelius possit contra Corneliosum agere interdicto uti possidetis. Negamus, quia Cornelius vi possidet, cui non datur hoc interdictum. l. 1. §. ult. ff.

X. Medicum.

An Corneliosus, quatenus Corneliosus est, possit dici Cacochymia laborare: atque sic phlebote-

botomiam utiliter adhiberi Negamus, nisi per accidentiam, si nimirum Cornelius tenacior sit.

XI. Physicum.

Cornelium augmenti & decrementi esse capacem, atque ita subjacere alterationi, arbitramur, contra Arist. de generat. & corrupt. lib. 3. c. 33.

XII. Metaphysicum.

Cornelium esse Ens, putamus, & propterea est in loco, nimirum intra capitis territorium, ubi etiam jus dicit & accipit.

XIII. Philologicum.

Dubitatum meminimus, uter sit natura prior, ipsene Cornelius, an vero Corneliosus. Hunc esse priorem statuimus, tanquam subjectum adjuncto suo.

XIV. Politicum.

An deceat in benè constituta repub. Corneliosos habere, negamus: tunc enim, teste Platone, beata est respub. cum cives sunt beatissimi. At beatus nemo dicitur propriè qui Cornelio afficitur. Ergo, &c. Siqui igitur cives Cornelium habent, id de facto fieri apparet.

XV. Historicum.

An Cajus cæsar cum acceptis vulneribus veste faciem tegeret jam moriturus, sub illa veste Cornelium habuerit, negamus. Est enim hoc Cornelii genus irregulare rectiusque dicitur ægrotus esse, qui vulneribus confectus animam agit.

THEMATA MEDICA,

DE

BEANORUM,

Archibeanorum, Beanulorum & Cornutorum quorumque affe-ctibus & curatione.

Ad quæ Præsidente

ADMODUM PRÆCELLENTI,

Et Exquisito Cornelio Cerasto Cornano Medico & Chirurgo Regio Beanorum,

Respondebit

CARIOLINUS TEVETIO

CRUPENAS.

DE POSITORIBUS ET BEANORUM CHIRURGIS S.

I.

CUm hoc symptoma priscis sæculis ferme ignotum jam in dies magis divulgetur, pluribus etiam adhuc Medicis ignotum male curetur, ita ut ægri sæpe succumbant, aut pejores recidivas patiantur: Operæ precium duximus, ob publicam utilitatem, ea quæ in praxi jam aliquot annis observavimus, hoc loco proponere, ut tam fœdæ luis accuratione pateat natura & curatio.

2. A nomine ideoque rem auspicabimur: Vocantur hi patientes Latinis, ut Ciceroni & Quintiliano Beani, Beanuli, & Archibeani & è primario symptomate Cornuti, licet distincturi simus in progressu sermonis. Germanis *Bacchanten*, *Pennal*, *Lanip*, *Gehörnte*, *Wilde*, quod vix cicurari possint, *Geschossene geseln*. Græcis *Asen* licet hoc nimis sit generale. Hebreis *cubtacha*. Nos autem Grammaticis vocabula linquentes, ad pugnam tam sævi hostis properamus.

3. Beanismus hic definiri potest quod sit symptoma actionis depravatæ facultatis à parentum semine & mala educatione, vel utriusque

que ortum ducens, & cornibus extra cranium exeuntibus, se prodens.

4. Et licet multiplex sit hoc symptoma & varie dividi possit, optima tamen divisio est, in ARCHIBEANOS, BEANOS, & BEANULOS.

5. Archibeani sunt in quibus malum planè inveteratum, & cornua habent plurima, maxima, fœdi coloris, emedullata, tertum odorem exhalantia, inæqualia, ramosa, dura aspera, quadrata, nigricantia, liventia, longa, curva, & dicuntur POLYCORNES.

6. Beani mitiora quodammodo habent accidentia, cornua ut plurimum bina, eaque media inter utrosque liventia aut flaventia, aliquid habentia medullæ, & dicuntur BICORNES.

7. Beanuli cornu unicum saltem habent satis acutum, in medio plerumque frontis, duorum aut trium cubitorum, idque mole, glabrum, rotundum, simplex, recta sursum tendens, subflavi coloris, parum fœtens, copiosæ medullæ, &c. & hi appellantur MONOCEROTES.

8. De loco affecto imprimis sollicitos nos esse oportet, nam frustra alias in curatione sudabimus: est autem is cerebrum potissimum, & quidem membrana ipsius dura mater, quæ inde nomen habet, ubi etiam plerumque desinit, licet ad radices oculorum quandoque pertigisse referat Doctiss. D. Cajus Caruarius in sua praxi nondum edita fol. 20. 36. 51. 66. Qui quoque suspicatur corneæ tunicæ inde nomen migrasse.

9. Caussæ

9. Caussæ hujus affectus multiplices, Aër sylvestris & obscurus qualis est in scholis particularibus, ut sunt Lavingana, Lyncensis &c. Item, Dolpelhusensis, Bubendorfensis, Stockfischhusensis. Pickelhæringensis, aliquibus in locis Bataviæ, Sueviæ, & adhuc Misniæ, Grimæ & Portæ. Item, Halæ, Magdeburgæ, Brunsvigæ, Hildesiæ, Amstelodami, Stetini, Lubecæ, Bremæ, Paderbornæ, Sauwfurti, Stierfurti, Hasfurti, Servestæ, Bresslaviæ, Ambergæ, Nabburgi, Dusseldorpi, Ultrajecti.

10. Apud varios varii cibi in causa sunt, & quidem ii qui crassum imo crassissimum generant succum, ut carnes animalium cornutorum, asinorum, asellorum marinorum: panis item scholasticus, caseus putridus præsertim der *Hasenkasz den die alten Weiber verkauffen*, fabæ & legumina reliqua, unde perspectus Pythagoras suos discipulos arcebat à fabis, cerevisia, &c.

11. Motus etiam hic recensendus. Nam videmus eos qui vagantes, cantantes, cursitantes, vociferantes, balantes, bacchantes clamitantes, vorantes, potantes, ingurgitantes, mendicantes, hiantes, boantes, in curta tunica saltantes, nullum angulum intactum relinquunt, hoc malo potissimum detineri, urgeri, torqueri. Sive contra, quia in claustris, carceribus, cellis, ergastulis, angulis, cameris scholasticis tanquam pistrinis, mille repagulis, compedibus, vincti, catenati, ferrati, ligati, servati, ob inopiam aëris purioris in hunc

hunc affectum prolabuntur, aut prolapsi confirmantur.

12. Somnus & hoc loco aliquid potest. Qui enim ex iis glires agunt, magis divexantur, ut noctu hiantes, ronchantes, sternutantes, furzantes, cachantes, schnarchantes, &c. Hiantibus præsertim magis periculi subest, noctu enim animalcula, ut cimices, pulices, culices, tineæ, vespertiliones os intrantes, irreptantes, permerdantes, & mentem perturbantes, divexantes, subtile serum exsiccantes, & mala alia excientes, misellos hosce asellos misellè excruciant, & dilaniant. Idem quoque de vigilia esto judicium.

13. Excreta & retenta suum quoque in hoc affectu locum habent. Dum enim pulverem scholasticum absorbent, deglutiunt, imbibunt, attrahunt, retinent, coquunt, assimilant, apponunt, magnum cornibus fulcrum addunt: ita etiam bono quoque alimento excluso & excreto fæces sibi reservant, & sui infortunii auctores exsistunt. Ex pathematis sunt ira beanina, timor *fur den wilden Grosz vätren und für den schlüsseln* ut & virgis & alapis *des grossen Schulfuchses*, qui Archibeanorum omnium est pater, avus, abavus, atavus, proavus, *uhr*, *uhr*, *uhr*, *grosz Altvatter und* Rabbi, Khimmel. Pavor, mœstitia, horror, rigor, perturbatio mentis; frustrati amores, quos sequitur Desperatio asinina.

14. Proxima causa est lac maternum, mala educatio: Unde crassi exhalantes fumi mentis sedem occupant, quos dum frustra natura expel-

pellere conatur tandem in duram & corneam ſubſtantiam convertens eam extra cerebrum foras protrudit.

15. Signa. Primo prodit ſe intuitu Beanus, cornua enim gerit ſatis manifeſta & conſpicua extra pileum protuberantium, pulſus ipſi magnus, vehemens, celer, durus, plenus, frequens, inæqualis inæqualiter, bis vel ſæpius feriens, ferratus, capriſans omnium frequentiſſimus apparet. Urina craſſa, turbida, cruenta, fœculenta inſtar jumentorum cornutorum plurima, fœtida & grave olens, rubra, imo etiam nigricans, vel viridis, ſpumans in qua volitant ranæ, cantharides, lacertæ, veſpertiliones, ſcorpiones, ſubſident ſpectra, capripedes, capræ ſaltantes, draco volans, grandines, &c. Inveniuntur etiam ramenta cornuum, capita leporina, flatus retenti furſum tendentes, nolæ quæ pugni magnitudinem ferme æquant, & id genus alia tonitrua: torvis tuetur oculis, juxta illud torva tuentibus hircis, frons ipſi ſimiæ aut aſini, capilli recti, rigidi, craſſi, *wie ein Pfenning ſtricke*, impexi, qui findi poſſunt in 4. 3. 6. 7. & plures partes: caput quadrangulare, nigricans exuſtum, calidiſſimum, duriſſimum, diſtortum, acutum, os lividum, inſtar proboſcidis elephanti, dentes aprini, prominentes, prælongi, craſſi, oculi cyclopici, aures leporinæ, ſurdæ, collum picis inſtar niveum, barba aut nulla aut ſchuſtralis, inculta, ſqualens, horrentibus aſpera dumis, nares curvæ aquilinæ *kumpffig wie die ſchafnaſen*, ſpirantes avernum, exhalan-

tes

tes Mephytim, facies plane Æsopica, Therſitica, Marcolphica: corpus denique totum,
Monſtrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum.

16. Signa alia moralia maxime hic notari debent: inceſſus ciconialis ſecundum tabulaturam Belgicam, hinc inde nutans, gradus grallatorius, interdum teſtudineus vel formicinus, interdum velociſſimus. Pallium etiam habent ægri ab uno latere dependens, quando domo exeunt pallium non ſtatim applicant, ſed poſtquam jam aliquot ſtadia vel jugera fuerunt emenſi, de brachio, in quo inſtar virginis puerum recens natum baptiſmo deportantis, ante geſtarunt, deponunt; & ſcapulas ſuas latas, ventrem ſeſquipede exſtantem, abdomen inſaturabilem, turgidum, inexplebile tegunt. Palliis ſe quandoque involvunt, ſeu ſubcingunt inprimis cum ex Galliis veniunt, vel in nundinis Francofurtenſibus Gallum viderunt. Ligulas circa collum pendentes aëri exponunt. Oculos habent Vranoſcopi, manus geſticulationes hiſtrionicas exercentes *wie andere Fabelhanſen und* cornuti *Vettern*, vociferationibus, coaxationibus, mugitu, rugitu, grunnitu, gannitu, boatu, balatu, latratu, ceu ruſtici temulenti implent omnia templa, plateas, ædes, hoſpitia, cubicula, popinas, latrinas, fana, fora, quatuor mundi Elementa, imo cœlum infernum & purgatorium, Limbum Sanctorum Patrum, ſumma quaſi Jovi & Plutoni inſultantes. Canum etiam inſtar ipſo meridie quemvis murum permin-

mingunt, præclari Diogenis Cynici imitatores, O MORES! O RES!

27. Nimis adhuc parum diximus, ipsorum modestia plane est immodesta, gregatim volant ut grues: catervatim discurrunt ut sues: mores ipsorum in mensa horrores aliorum, canini, vola utraque illota (nam certis anni temporibus pro sua devotione & superstitiosa religione lavant) manibus pro cochleari utuntur: os cibis & bollis infractum & gravatum clamitationibus distendunt, quasi essent in balneo, muscas carnibus, caseis panibus & patinis insidentes, veluti Justitiæ cultores singulari dexteritate ipsis solummodo propria Cyclopice, miserabiliter, horribiliter, immaniter jugulant, decollant, excruciant, exenterant, exossant, trucidant, dissecant, discindunt, diffindunt, diffringunt. Utroque cubito tanquam firmis fulcris, aut Herculeanis (plus ultra) columnis innituntur, perforant orbes, quadras, cochlearia, boream naribus spirant, diductis hinc inde labiis resonando vorantes sues Bavaricos & Bohemicos imitantur. Et ad summam, deglutiendo tantam molem adsumunt, ut si nova comparemus antiquis, ipsum Milonem Crotoniatem oporteret manere domi.

28. Doctrina pollent tam excellenti & multiloqua, ut in minimo ne cedant antiquis, veteres Philosophos licet nunquam viderint tam exacte tenent: ut quamvis tyrones cum emeritis tamen pugnare ausint. Idem de reliquis esto judicium. Tot compendia, tot metho-

thodos, tot denique inveniunt nova, inaudita, inusitata, mirabunda, ut antiquitatem obscurare videantur, Sed interim tamen perpetuas lites agunt cum Prisciano & Ælio, proh DEUM:

Non mihi si lingua centum sint oraque centum,
Ferrea vox, omnes Bacchantum scribere formas Sufficerent.

19. Amant quin etiam, quod mirum: an amentur, dubitamus satis: Interim tamen acquirunt aut quærunt potius amorem variis modis, inter quos:

Chytara schustralis, est omni tempore talis;
Qualis Bacchantum, magna cum voce balantum.

Insuper canunt ad numeros & saltant per plateas, tantummodo cum Beanis conversantur, similis enim gaudet simili secundum versum.

Cornua fer tecum, si vis colludere mecum.

20. Ne cornua omnibus appareant, pileum, tametsi honestum virum prætereant non detrahunt, si ab aliis detrahatur, illi modicè extrema tangunt, cornibus suis parcunt & gravitatis Beanicæ specimina edunt. Imò magis fugiunt honoratum virum quam Diabolus, quod ajunt, crucem, & aquam lustralem, aut annosam vetulam.

21. Cum diutius hæseriums in signis, prognostica breviora facimus. Sciendum itaque Archibeanos esse incurabiles. De Beania rem esse iubricam. Beanulos autem bene curari posse. Incipiunt autem cornua foras exire circa tempus pubertatis & post vigesimum primum vix eradicari possunt.

22. Et

22. Et ne quis ridiculum existimet symptoma hoc incurabile esse, afferamus aliquot historias, quæ exstant apud supra citatum ornatiss. doctiss. & fide dignum Cajum Cornarium Centuria curationum 28. *lib.* 99, fol. 2. 16 3. 8. 9. 5. 1. 29.

23. Primus patrum nostrorum memoria vixit Lobedæ, ibidem scholæ minister, laborans hoc affectu, qui à Medicis omnibus pro desperato relictus misere obiit, cujus hoc exstat Epitahium.

Heus tu qui præteris, gradum
Siste, considera fatum,
Nefandum, miserabile,
Durum, inexorabile
Johannes ins musz, genus
Qui natus est in Hornerlandt
Hic dum vellet deponere
Cornua, præ magno onere.
Propter ingentes mœrores,
Et maximos dolores.
Mortuus est, & jacet in pace,
Jam abi domum mox, & Tace.

B. ANNOS. XL. M. II. D. V. V III.
O. ANNO. M. D. C LI. VI. IUL. II.

24. Exstat & aliud Lavingæ cujusdam, qui post mille dolores miserè obiit ob putrescentia cornua & vermium in cavitate ipsorum multitudinem enatorum, hoc modo:

Hier ligt begraben Kasz und Brodt,
Den hat ermordt der bitter Todt,
Dieweil er gelitten grosse Noht,

An

An ſeinen Hörneren ohne Spott ,
Sie ſeind geweſen gantz Blutroht ,
Und haben geſtuncken wie ein Koht ;
Darzu gewogen wol tauſendt Loht ,
Den wolt beklagen , er iſt Todt ,

25. Hoc nuper cuidam poſitum eſt.

BEANE.
QUI PRÆTERIS.
LEGE.
ET. FRATRIS. FACTUM.
DOLE.
ARCHIBEANIS. S.

Natura quæ donaverat
Cornua , non volui
Deponere , ſed renui
Opem juvantis Medici :
O miſer & me perdidi
Poſt Putrefactis cornibus
Et intus natis vermibus
Summo dolore perii.
Cave Lector , cave tibi
Nunc mortuus hic jaceo
Exemplum , quamvis taceo
Rogo , velis deponere.
Ut releveris onere.

26. Meminimus quoque nos legiſſe hoc Epitaphium Ceraſti Archibeani , Herbornæ in cœmiterio Cornutorum.

Si non fuiſſem arrogans
Et Cornuum non peramans
Non eſſem eſca vermibus
Et mortuus cum cornibus ,
Quare quicunque præteris

Si

Si istum hominem sequeris
Ne cornu rogo teneas
Et sicut ego pereas.

27. Hoc præterita septimana mihi missum ab amico, positum est cuidam vere mortuo gymnasio Stetinensi, Bremensi.

Hic conditur Tremellius
Cum grossiculo nasiculo
Superbus decem cornibus
Quadrato conditorio
Nam qui quadratis cornibus
Quadrata fronte & pedibus
Quadrata lingua & auribus.
Et qui quadrato ore
Et qui quadrata voce
Quadratis adest vermibus.
Abi homo vidisti mirabunda
Si te manes quadrati audiant
Quadratis cornibus te projiciant.

28. Ut igitur his omissis ad curam nos convertamus, tres hosti phalanges objiciemus, Diætam, Pharmaciam & Chirurgiam.

Aër eligendus purus, subtilis, lucidus, à Beanorum sylvis, collegis, latibulis, antris, casis, turguriis valde remotus. Imprimus laudatur ille qui est Ingolstadii, Helmstadii, Jenæ, Lipsiæ, Marpurgi, Heidelbergæ, Francofurti, Coloniæ, Wittebergæ & similibus in locis. Huic aëri, modo consultum sibi velint, aliquot annis assuescant, necessum est.

Cibus sit tenuis, concoctu facilis imprimis medicamentosus ut inferius in Pharmacia dicetur, poterunt etiam singulis diebus ter pro-

pinari ursæ item canes villosi, morosi, rabiosi, ut molossus, Hylax, lycisca, atrocreati ex farina fuliginosa subacto inclusa. *Oder den Eulenspiegel in einem gälben Bruhe.* Potus parcus vinum aquosum, lautum, conventum, rastrum, *Junker*, *Guckguck*, *Klappit*, *Glatsch*, Notetur hic versiculus Lipsii.

Eijn Topff *scherpentum*, Zwen *rastrum* spanque *conventum.*

Aqua in qua caudæ murinæ, aures leporinæ, podex atque ungues asini sunt decocta. Vino primo anno curæ omnino abstineant, sub finem primi & ineunte secundo confortationis loco in prandio parum concedatur. Tertio mediocriter admittatur. Nam non convenit ipsis antequam corpus à cruditatibus scholasticis sit bene purificatum, Beanos enim:

Vina parant asinos faciuntque hos fustibus aptos.

31. Somnus, vigilia, motus & quies mediocria omnia.

32. In excretis & retentis maxime studeant Retentioni, taceant scilicet, audiant studiosos, silentium Pythagoricum observent, nec quicquam nisi bene noverint, effutiant & excernant.

33. Pathemata animi fugiant supradicta. Conceduntur ipsis humilitas, humanitas observantia erga Studiosos, dicendi studium, & diligentia, obtrectationes & objurgationes aliorum modeste audiant, & secundum has vitia sua paulatim emendent.

34. Tria proposita nobis habemus, subtractionem humoris morbifici, ablationem

cor-

cornuum & denique confortationem cerebri. Quod ut melius assequamur, crassos primum attenuabimus & præparabimus humores ut syr. de axungia rotæ, syr. de specillis, syr. de sagittis, syr. de falce messoria, syr. de novacula, qui omnes in nostris officinis præparati habentur. Imprimis autem convenit syrupus de multiplici infusione fustium simplex, vel qui melior est compositus, qui aromatisetur claviculis ferreis. q. s. Exhibeantur cum decocto ferularum, Brusci, paliuri. Herbæ post coctionem, vel quod melius, recentes capiti arctissimè applicentur & alligentur, habent enim singularem vim in digerenda materia crassa & emolliendis cornibus. Dosis syruporum pro Medici judicio ad ægri tolerantiam augeri minuive possunt.

35. Purgabitur optime materia præparata pilulis de baccis ovinis, asininis, globis equinis, suillis, quadris vaccinis, de dumis, fustibus, rastris, vomere, bidente, tridente. Pilulæ quæ ore saltem retentæ vehementer & mire purgant ex præsegminibus ungularum equinarum, corii, stercore columbino, anserino, felino, canino, &c. Veteramenta & corrigia calceamenti trochiscata. Commendantur præ reliquis pil. de ligno buxi, pinastri, ilicis, abietis, tornentur ad magnitudinem juglandis, deglutiantur singulis mane numero x x x v. plus minusve. Si æger aversetur, conchyliis involvat, aut visco obducat, asperso pulvere nostro cordiali, de quo alibi diximus.

36. Generalibus præmiſſis, ſpeciales ſuccedunt evacuationes, quæ fiant Errhinis, ſternutatoriis, naſaliis, Apophlegmatiſmis, maſticatoriis ex ficubus equinis, radice liripipii, radicibus a, b, c, d, cranio equino, aut aſinino, caudis murinis, glirinis, bovinis, vaccinis, leporinis, ovinis, felinis, cervinis, caprinis, cancrinis, muſtellinis, leoninis, camelinis, elephantinis, talpinis, agninis, aprinis, arietinis, caballinis, hircinis, hædinis, lupinis, vulpinis, porcinis, taurinis, vervecinis, urſinis, vitulinis. Imo & roſtris avinis, accipitrinis, aquilinis, anatinis, anſerinis, columbinis, corvinis, cuculinis, ficedulinis, gracculinis, grumis, gryphinis, merulinis, milvinis, palumbinis, pardalinis, paſſerinis, ſturninis, vulturinis.

37. Nec parum laudantur gargariſmata ex decoctione albi græci, medullæ inteſtini recti animalium ruminantium, ut vaccarum, boum, &c. Decoquantur ad tertias, dulcerentur felle lucii piſcis, murenæ, canis marini hippotami Indici.

38. His ita peractis in revulſionibus magna ſpes poſita eſt, quæ fiunt compedibus, verberibus, virgis, alapis, pene bovis exſiccato & ſubula bene longa condito, *Mit einen Ochſenfüſel*, flagellis, fuſtibus, laqueis nauticis, clavis Herculeanis, raſtris, venabulis & ſimilibus ingeniis, quæ prudenti Medico committimus.

39. Cornua jam antequam eradicantur emollienda erunt, quantum fieri poteſt, medicamentis emollientibus, quorum quædam

ſupra

supra recensuimus, præsertim commendatur penis bovinus supradicto modo præparatus, & ante cibum, vel etiam sæpius applicatus summa vi & industria, vicem quoque ejus supplere possunt mallei majores fabrorum, ligna decem pedes longa, quatuor crassa, singula ferro aromatizata, libræ tres quatuorve plumbi filo crasso adpensæ & applicatæ, &c. poterit etiam caput incudi submitti aut prælo includi ad horas 5. aut 6. Pileolum seu cucupham si adhiberi opus sit, fiat ex 90. aut 100. libris plumbi, intus obducatur pelle histricis aut erinacei, applicetur singulis mane per horas 3. aut 4. æger abstineat à somno, laboribus, & domi maneat nec sedens, nec jacens, sed stans potius, vel cubito innitens.

40. Et jam tempus accerrimum aggrediendi hostem. Ægro manibus post terga revinctis ut & pedibus, caput inter binas antennas tam arctè collocetur, ne id movere possit, cui genibus nitenti debita ratione chirurgus serra primo majores ramos, dein dolabra & lima si opus sit, reliquias aufert.

41. Si vero possit, quod melius erit, ablata pelle & nudato cranio forcipe radices funditus extrahat, vel aqua forti absumat, ne quid reliquum maneat, quod vicissim expullulare possit.

32. His peractis ferramento candente, si malum inveteratum sit radices perurat, ne recrescant, salem sapientiæ ori imponat, habet enim hic mirabilem virtutem & prohibet,

ne radices putrescentes cerebro noceant, putrefactas quin etiam fortiter expellit & naturam pristinæ restituit integritati: cui adjungi quoque debet vinum capiti infusum, quod eadem facit.

43. Hoc loco annotandum est, quibusdam etiam maximum dentem, Beaninum dictum, molestum esse, qui easdem habet causas & naturam ut cornua, quem simili modo dexter curabit Chirurgus.

44. Post ablationem in lecto collocetur æger, urtica Romana strato in quo jejunus quiescat per 46. dies, & singulis diebus quater lectus mutetur, pelle asinina diligenter tegatur, capite leporinis exuviis insuto, sudor ipsi provocetur loris, hasta regia, &c. Amuleti vici ad collare nolit refertum maxillæ asini, equi, cameli, Rhinocerotis, *oder ein par Last-stein* appendantur. Hæc enim singulari antipathia hoc symptoma longe propellunt.

45. Cum vero rarò, imo nunquam planè auferri possit, præservativis opus erit ne revertatur affectus. Miris modis prodest theriaca Beanorum, quam descripsimus in nostra practica majori, quæ singulariter pugnat cum affectione, quam hortamur ut omnes pharmacopoei in suis officinis ob maximam necessitatem paratam habeant. Proderit quoque album Græcum trochiscatum, confectiones ferularum & roboris quercini, condita cotis & silicibus, morselli ex aloë, colocynthide, diagridio, assa fætida in tabulis, &c.

46. Conclusionis loco Empiricum hoc ad-

adjiciemus, quod celeberrimus Rabbi Moises Chaldæus & Caballiſta, in Aſia, Africa, Europa & America in multis hominum millibus probavit, quod medicamentum facit ut nunquam recreſcant cornua, quod gratis communicamus miſellis hiſce Aſellis, eſt autem tale.

R. Saburræ ℔ 12.
Mercurii Sublimati ℔ 10.
Squamæ aëris.
Fuliginis Camini ana ℔ 8.
Balſami Beanorum ℔ 6.
Scharabeorum,
Locuſtarum,
Cantharidum,
Cimicum ana ℔ 4.
Vitri Veneti pulv. ℔ 2.
Fungorum ℔ 1.
Diagridii Z. ii. & G. ii.
Opii.
Cicutæ ana ℔. 1.
Gypſi,
Auripigmenti ana C. 1. ſ.
Comminutis comminuendis.
Recip. Fœturæ Ranarum.
Axungiæ rotæ.
Viſci ana q. ſ.
Miſce F. Electuarium.
Signetur *Bachanten Latwerg.*
Doſis cochl. 27.
Singulis mane ventriculo jejuno decem horis ante paſtum ſumatur.

COROLLARIA.

I.

AN hic affectus etiam cadat in sexum fœmininum? A licet rarius eveniat, teste Hipp. Aph. 26. sec. 1. Cal. 15. Meth. c. 2. Taliacotio lib. 6 quæst. Chirurg. quæst. 17. Ratio in promptu est, quia cum hic sexus sit habitus mollioris, & calorem habeat mitiorem, materia non potest in tantum indurescere, nec calor eum per durissimum Cranii os expellere: faciliori igitur via onus hoc ad mammas ablegat, & reliquias per menses expellit. De qua re latius in praxi nostra egimus, quo lectorem ablegamus.

II.

An in hoc malo sit vena tundenda. N: ob summam cacochymiam. Si tamen adsit plethora in phlebotomia locum succedent; hirudinum more, Basilisci, viperæ, scorpii, colubri, hydræ, lacertæ, dracones, bufones, cæciliæ, salamandræ, & similia applicata. fiant autem hæc † existente in Sphæra octava ad præsepe aselli cum oppositione aut quadrato Martis.

III.

An cornua resecta usum habeant. A. Primo in Medicina. Præparata enim ad modum Cranii humani, pulverisata, & Beanis paroxysmi tempore ad † ʒj *administrata, sudores egregie promovent. In Archibeanis, ubi res est desperata singuli mane sumpta curæ palliativæ vicem gerunt: Beannulis condimenti instar præscribuntur: Si quoque mater tempore gestationis & lactationis frequenter hisce cornibus utatur, fætum*

tum ab hisce plane immunem enitetur? ut enim scorpius suæ plagæ est remedium, ita etiam singulari antipathia cum affectibus Cornutis pugnare hæc creduntur, teste Alberto magno in secretis. Deinde habent alium quoque usum, fiunt ex hisce, dentium, aurium, & linguarum scalpella, manubria, cultraria, amuleta, pocula, annuli, arcus, siphones, globuli, lagenæ, inductoria. Tintenfaßer, Pinal, Standbüxen, &c. *Omnia Beanorum utilitati accommodatissima, quæ judicio industrii artificis relinquenda ducimus.*

IV.

An definitio hæc sit perfecta, Barnus est Animal Nesciens Vitam Studiosorum? - Aff.

V.

In quo prædicamento reperiatur Beanus? R. *in omnibus, quia est super omnia & transcendens.*

VI.

Cornua Beani, & alia cornua Animalis an differant specie? N. *Coll. Conimb. c. 6. quæst. 7. art.* 8. §. *Beanus.*

VII.

Possuntne etiam homines dici? Respondetur posse, sed improprie & late sumpta significatione, eodem modo quo phrenetici & stulti, homines, dicuntur, in quibus tamen ratio, qua homo à bruto differt, planè occulta imo sepulta delitescit.

VIII.

Utrum debeant admitti ad conversationes studiosorum, & hic utiliter quæritur. Resp. distinguendo: Qui enim curabiles sunt, & jam sub

Chirurgi fuere manu: cur non admittantur? Imo cum magna ipsorum fiet hoc utilitate; Incurabiles autem ablegentur ultra Garamantas & Indos aut Æthnæos fratres: quibus in ferendis carbonibus usui esse possunt. Nihil etiam in his tentandum auxilii, nec præsidia diffamentur, quæ multis fuere saluti.

TANDEM. VOS. QUI. FELICI. MANV. HVMANO. CONSVLITIS. GENERI.
ET. PRÆCLARA. METAMORPHOSI. EX. VRSO. APRO. TIGRIDE. LEONE. ASINO.
IMO. QVAVIS. FERA.
HOMINEM. EFFORMATIS. IMPENSI. ROGAMVS.
VT. CANICULARES. HOSCE. SALES. BENIGNE. ACCIPIATIS.
BEANVM. TE. AVTEM. HORTAMVR. QVI. HÆC. LEGIS.
VT. E. IOCIS. SERIA. ADDISCENS. MENDAS, EMENDES. VITÆ.
ET. BEANINIS. DEPOSITIS. EXVVIIS. STVDIOSO. INDVARIS.
SIC. TIBI. DEMUM. NOSTRA. HÆC. VERE. PLACEBVNT.
SIN. MAVIS.
TVO. PERICVLO. BEANVS. SENESCAS. LICET.
ET. AD. GRÆCORVM π. ACTÆON. ABEAS.

Zum Sawrbrunnen.

V A L E.

THESES INAUGURALES,

QUAS,

EX SENATUS

PARTHENICI, SOCIETATISQUE Amasiorum Maximæ Decreto in Alma Halecophagorum universitate,

Auspice

CANDELA ET CANDELABRO,

PROPUGNABAT

Ingenua & erudita D. Cornelia Carnivora, *dicta Inquieta*, *Philosophia naturalis Baccalaurea.*

SUB PRÆSIDIO,

Clarissimi, Nobilissimi, Expertissimi, Consultissimique D. D. Kuckelbrionis, *Morolog. Doctoris, Medicinæ Licentiati, & Pandectarum Decretaliumque in F. Jur. Professoris publici, Poëtæ Laur. Cæsar. Comitis Palatini, Equitis & civis Romani & adhuc sexagenarum rerum si vellet.*

TRACTATUS PRIMUS, DE VIRGINIBUS.

QUÆSTIO PRIMA.

Quid sit virgo?

STATIUS *Speckschwardus* ait, virgo est nomen mirabile deduciturque à viro quia viro apta est, quia gamma per incuriam interjectum est; *contra Paulus Faniculus*, nomen barbarum esse dicit, virgo *est ein verheiter Nam*, derivatur. Sed omissa Etymologia sit.

CONCLUS. 1. Virgo est prævaricatio sive error naturæ, qui nonnisi subsidio viri tolletur. Partem priorem defendit Aristoteles, & Galenus. Posteriorem sic concludo: Imperfectum aut vitium naturale non possunt corrigi, nisi à perfecto (quoniam cæcus cæcum absque ruina ducere non potest.) Sed vir est perfectum quid, & virgo imperfectum. Ergo manus manum fricet *Eins musz dem andern beyspringen, und nicht im stich lassen.*

CONCLUS. 2. Virgo est ens refartibile, omnia non integra sunt refartibilia; Sed tale quid est virgo, Ergo *musz man das beste bey ihr thun.* Major verissima est, minor potius demonstrationis eget, quam syllogisticæ conclu-

clusionis: experto crede Roberto, quod in quibusdam summopere perfectificatio necessaria sit, aut Conveniens refartibilitas.

QUÆSTIO II

Quid sit officium virginis.

OFFICIUM est actio, qua vel aliquid exsequimur, aut aliquid nobis faciendum ferimus, ex quo elucet officium duplex esse, activum & passivum.

CONCLUS. 1. Officium Virginis est exsequi, aut sibi permittere fieri. Ad utrumque parati sumus, *wie es jetz schmekt, seind wir darzu ghestreckt*. Probatur prior pars, quia Domino intranti ostium aperire, vestem pelliceam applicare, sed tamen prius eam purgare debet, *Wann der Herr ins Hausz wil, so musz sie ihme den Peltz anlegen, doch zuvorn ausz stauben*: quod aliqui putaverunt, specifice convenire ancillis, sit ut sit, nos præsupponimus, ancillas esse virgines, & virgines per terminum convertibilem ancillas, ut deinde ostendemus. Posterior pars probatur; Quod per se fieri nequit, hoc, si debeat, aliena vi fiet. Sed quædam sunt, quæ virgo ipsa facere nequit, ut calceamenta consuere, tibialia consarcire, *Schuhe flicken, hosen stricken*, ergo necessaria sibi fieri permittet. Similiter si virgo ad alteram Rheni ripam trajicere averet, id per se fieri nequit: experto igitur naturæ eam provinciam demandare debet.

CONCLUS. 2. Virginis officium est se subjicere *das ist unterthänig machen:* & præsertim respectu virorum. Probatur quod non potest *quin*, hujus officium est se subjicere, sed virgo non potest *quin*. Ergo: Et quoniam hoc luce meridiana clarius est, non indiget probatione.

Dices primò: Nulla materia sive causa secunda, est altera causa nobilior, in suo sexu. Ergo cum virgo æquè sit causa secunda quam vir, aliud alio non erit nobilius, & sic sequeretur, quod virginis officium non sit se supponere, vel subjicere, Respon. Antecedens est falsum, & consequentia *Kahlgnug*, id est, utrumque negatur. Quia qui in agendo sunt fortes, illi sunt etiam magis mobiles, quia nusquam in Annalibus legimus mulieres Capitolia celsa Quirini exstruxisse, aut palmam ante Pragam in Bohemia retulisse.

Dices 2. Quod non potest quin illum terminum te intelligere non posse, Ergo probationem præmissæ conclusionis non esse ratam. Negamus consequentiam, quia etiam nescis qualem barbam Lutherus nutriverit, quando America ædificata sit, qualis caseus ibi conficiatur. Ergo quod mentiris, ejusmodi non sunt scilicet ex tuo captu, Reverendus Doctor Martinus non habuit barbam.

COROLLARIUM. Cum dicimus, non potest quin, subaudi se subjiciat. Et quæ debent se subjicere, earum eatenus est objectum & officium. Præterea à largifluo *naturæ* instinctu humilius incedere, se submittere, quædam creata oportet: Ergo, &c.

QUÆ-

QUÆSTIO III.

Virgo cujus sit generis.

NOTA quæstionem hic non desiderare genus Logicum, quod prædicetur in Quid, sed Grammaticum, quod vim verbi enunciet.

CONCLUS. Virgo est generis dubii, aliqui tamen volunt, quod sit communis, & est regula eorum:

Est commune duûm, sexum quod claudit utrumque.

Sed ridiculum videtur, quod Virgo virginem incluserit, de viro tamen intelleximus. si vero urgeant actum generativum, concedimus. Quia *olim virgo* (*ein gewesene Jungfrauw*) masculum & fæmellam edere potest. Nostram verò conclusionem rejiciendam non censeo, quia certò dicere non possumus propter repugnantiam, illa talis & talis, & sic revocatur objectum in dubium.

Adverte, quod sub nomine virginis intelligamus non vitiatam solum, sed etiam defloratam, hem, intactam dicere volui.

QUÆSTIO IV.

Virginem amabat, quis pes?

PEs hic non sonat pedem quo nitimur, sed quo in construendis meretricibus utimur, inquam artibus metricis.

CON-

CONCL. *Virginem amabat*, dactylus & spondeus.

Prob. Dactylus, ut in Prosodia patet, constat syllaba longa & duabus brevibus, Choræus, longa & brevi. Sed *Virginem amabat* taliter se habet. Ergo, quia est Adonicum carmen. Sic rem acu tetigimus.

QUÆSTIO V.

Virgo in quo prædicamento ponatur?

RESPON. In passionis prædicamento Virgo recte ponitur. Quia passio est, a qua forma quippiam dicitur pati. Ergo; Quia miseræ virgunculæ omni fortunæ se exponere coguntur, miseret me vicem illarum; unusquisque eas pro ephippio usurpat. Non est equus, sed est amabile pignus amoris. Sunt qui virginem esse cotem (*Schleiffstein*) garriunt, quod hodierno tempore & apud fugaces Posthommos, revera sic se habet. Sed bono animo estote virgines, omnium rerum vicissitudo est, vester luctus tandem convertetur in gaudium. Nam sicuti in Talmud legitur: Vestri persecutores tandem turpiter se dabunt animoque deficient. *Si werden sehen als weren sie im Wasser, wie ein Katz gewalckert, so seyt ihr noch frisch* in sempiterna sæcula, Amen.

QUÆ-

QUÆSTIO VI

Num virgo distinguatur à Studioso?

ANNIS abhinc aliquot, quibus philosophiam, tam completam tractare incepimus, clare cognovimus, nullam aut exiguam differentiam esse inter studiosum & virginem. Quandoquidem studiosorum manipulus mallet decem lectiones in consistorio neglectui habere quam levissima cum virguncula conversationem, alio vultum vertunt, abeunt & me in suggestu blaterare parietibus relinquunt. Nec est pusionum pusio tam exiguus, stupidus, ignavus, qui non (ut Coloniæ moris est) filiam incucullatam, dum spatiantur, à dextris (ecce honorem adhuc deferunt) currentem, & affabiliter jocantem, subridentem & garrientem habeat. Non curant meam inspectoris animadversionem, *Sie achten mich nicht ein Heller*, & si illis aliquid dixero, ad superfluum produnt mihi narrum.

Quos ego, si sophicum cupiant penetrare lycæum,
Discrimenque minus, nec verbera dura verentur,
Ante fores occultus, habent à tergore virgas
Et baculos magnos crassa de stipite quercûs,
Taliter excipiam, ut Divos miserescat in astris.
Quod si vero meis se non submittere flagris
Instituant aliqui, hos ego delumbabo severe.

Cavete vobis, ex capite laboro, *ich hab*

Medicis petendum plerique existimant. D. Varandæus dicit pallorem in quibusdam mulieribus & virginibus esse fallibilem: Quoniam Hippocrares *chlorosin* (luteum colorem) speciem cachexiæ esse putavit. Alii pallidos colores icterum album, *das weisse Fieber* febrem amatoriam, *die buhlerische Sucht*, & morbum virgineum appellarunt. Unde & nos morbum illum ex mala opinione profectum, & mala libidinis cupiditate exortum censemus. Adde, quod virgines & uxores juvenculæ se fuco imbuere solent, quo pulchriores appareant. Quandoque malus ille & pallidus color internum morbum denotat, pulmonis, splenis, &c.

Deinde puellæ quæ rubræ complexionis sunt in his sanguis abundat, & vocatur sanguinea temperies. Quocirca quæ per se sunt rubedini obnoxiæ, eædem sunt maxime venereæ, & consequenter amabiles. Interdum tamen aliquæ etiam sunt rufulæ ex phlegmone, ex initio febricationis, quod cor non usque duret, minus periculosum esse auguror. Quid igitur faciendum, ne alicui injuria fiat: ne inficiatur una; ab utriusque stabimus: sed tamen callide.

CONCLUSIO. 1, *Puellulæ pallidæ sunt amabiles, ut sex.* Prob. Quia cum essent amabiles ut quatuor, ulteriorem amabilitatem, ne superentur, arte quadam & industria sibi conciliaverunt, amabiles ideo quis esse negabit?

CONCLUS. 2. Puellæ rubicundæ adeo dulcescunt, ut nihil supra, nisi illa rubedo ex

affecto sanguine proveniat. Prob. Omnia venerea sunt amabilia, sed rubedo virginalis est Venerea. Ergo.

NOTA. Mallem puellam fuscam modicæ proportionis quam pallidam. Nam etsi in utrisque color ex destructo supposito oriatur, tamen minus periculi in fuscis est.

NOTA. 2. Mulieres pallidæ potius sunt Hermaphroditi, quam fuscæ. Quia calor utrique sexui subvenire volens, propter exiguitatem, nihil efficit; & hæc est ratio palloris adæquata. Exempli gratia: Bonus quidam vir Rhenum ingressus fuerat ab urbe Moguntina, talemque virgunculam in Hollandiam navi transportare volebat, paratis omnibus ad navigationem, foramen in fundo ad erigendum malum non inveniebat. Quid consilii? frustra iter susceperat, ejusmodi damnum in tali virgine fecerat.

Si non credis, ego tibi non jurabo, quod illud
Non vidi, ast usu posse venire scio.

QUÆSTIO VIII.

Utrum uno nixu perdatur virginitas.

TOT *sunt sententiæ, quot capitolia* inquit Flitnerus. Nam quidam asseverant, virginitatem non perdi, quidam contrarium tuentur ita ut quis excoquendo verum, sapientia exuatur. Negantium hæc est ratio potissima: Perdere est contento privari. Sed virgines virginitate non privantur. Ergo non perdunt. Minorem

rem probant sic: Si privarentur, illa privatio esset quid reale: sed nullibi auditum est virginem membro aliquo mutilatam aut corruptam intrinsece aut extrinsece fuisse, sed experientiam docere, quod post nixum, ante nixum, tam bene virgines sint, quam in cunabulis primis, etiam mulieres vetulas eodem privilegio gaudere. Imo virgines, quibus non mens recta sed diminutiva placet (*die auff dem Hundtsruck gewesen da man mit Schwebelspen umb sich wirfft*) pulchriores, amabiliores & teneriores evadunt. Et sic concludunt; Ergo virginitas nixu non labefactatur, sed fortificatur, purificatur, consolidatur, & in vigorem restituitur amplissimum. Quod argumentum maximi momenti est, neque solutu facile. Quid ergo consilii? quo nos præsidio muniemur? dicemus mulieres non amplius esse virgines?

Nobis continuo tunc ligna in vertice stabunt,
Laniger æque colus, fœmina & æque manus.

Si dicamus, mulieres & vetulas esse virgines, cum puellæ in majori pretio habeantur, dicent.

Cum sunt puellularum
Et matrimonitata
Obscuriores uni
Flores, adusque quare
Libentius decorum
Lacessitis puellæ
Vos limen atriorum
Quam conjugis vetustæ?

Tunc sane actum est de nobis, *Dan haben wir*

wir erst ein lange Nas bekommen, tunc philosophia nostra, quanta, quanta est, merda consignabitur. Verum ita jejuni in determinatione non sumus: faciemus periculum.

CONCLUS. Non deperdenter perditur virginitas, cum deperdentia subjecti. Prob. Quod perditur sic, ut non perdatur, hoc non deperdenter deperditur, sed taliter perditur virginitas. Ergo, &c. Sine hisce terminis leviter & nugatoriè ad propositam quæstionem respondissemus, *wir weren kahl dar von gekommen*. Nam præcise sumendo nihil certi hac de re statui potest. Speramus tamen hanc nostram conclusionem Virginibus & vetulis gratam fore.

TRACTATUS
SECUNDUS.
DE STUDIOSIS
QUÆSTIO PRIMA.
Quid sit studiosus?

DUBITAVERUNT hac de re Academici Westerwaldenses, hi sunt rustici *Westerwaldt*, ut etiam Hercinii *das seind die Hertzwalder*. Hi esse vitulum marinum habentem cornua tria in fronte, illi monstrum peculiare, & effectum à recta hominum dispositione degenerantem putaverunt

runt, itaque Westerwaldenses quendam miserunt Coloniam, quæsitum qui & quales essent studiosi. Is summo mane stetit ante Bursam Laurentii, avide exspectans studiosos; tandem Juristæ gladiati incesserunt in auditorium, ait ille, hicene studiosi, de quibus fama usque ad nos pervenit? talis quisque nostrum foret, si pallia (scilicet) & gladiolos circum latera gereremus. Sed,

Non faciunt spadi studiosum aut longa, Ribalde
Pallia, non alte glomerans vestigia fastus.
Sed virtus studiique vigor cum Palladis arte.

CONCLUS. Studiosus est homo mirabilis à natura, cujus finis est rixari. Prob. Aut enim finis est Theologia, aut Medicina, aut Jurisprudentia; Sed hæ facultates non sunt sine rixis. Ergo.&c. Quod verò sit mirabilis patebit. Nam ille est mirabilis, cui aliquid ex instituto non succedit, atque hoc sæpe accidit studiosis, cum plurimi desiderent fieri *doctores*, & fiant *agasones*: *Schulteti*, fiunt stulti: *Decani* & gaudent haberi *campanatores*, *æditui*. Deinde propter admirabilitatem & subtilitatem ingenii merito mirabiles dicuntur, cum pene decies aliquid legant antequam intelligant, & quædam scribant, quæ ipsi legere nequeant Sunt ergo mirabiles.

QUÆSTIO II.

Opusne sit studiosis?

AD hoc Everhardus lignifaber respondet; tam opus esse studiosis quam ferre noctuas

ſtuas Athenas, *Es ſeye den ſtudenten ſo nötig, als dem Wagen das fünffte Radt*, bona verba, chariſſime, lupus eſt in fabula: ſi ſtudioſos, redundantes & ſuperfluentes inſimulaveris, male audies.

CONCLUS. Opus eſt ſtudioſis, ſed non neceſſario. Digna res eſt, ubi nervos intendas tunc, quia ultima primis, tanquam ex diametro reſpondent. Et ſi ſtudioſus hac de re interrogetur, hac ratione ei reſpondere poteſt,

---

QUÆSTIO III.

In quo prædicamento ponantur ſtudioſi?

DICTUM eſt ſuperius virgines commode poni in prædicamento paſſionis, ſupereſt denique, ut ſtudioſi, qui nullam cum puellis diſcrepantiam habent prædicamentum ſeu ſeriem terminorum magis & minus communium adſcribamus. Secundum Stoicos habent relationis prædicamentum, cui referuntur mediante inſtitutione ad præceptores ſuos, alii qualitatem, alii alia adſcribunt.

CONCLUSIO I. Non everſoriè ſtudioſus comprehenditur ſub actione: Prob. Actio eſt quæ aliquid agit, aut rectius, qua aliquid agitur. Sed ſtudioſi plurimum agunt, aut mediantibus ſtudioſis multa fiunt? Ergo. Major eſt Ariſtotelis. Minorem deplorant multi hoſpites cum eorum fructus ſeu debita ſuſtinere cogantur, & cum hoſpita menſam & ſcamna purgare vult, & reperit fermentum vetus,

vetus, quod debet fuccinctorio (*mit dem Schurtz*) coacervare. Et centena reliqua.

CONCLUS. 2. Passionem studiosis assignamus. Probatur ille qui terribilia quoque patitur, & infracto animo subit, illi apta est passionis series. Sed tales sunt studiosi. Ergo. Prob. minor, quia nulla vita sub sole calamitosior est vita studiosorum. Ab infima usque ad Philosophiam sunt scabiosi, & nescio quibus commilitonibus stipati deambulant; simulac ad Logicam pervenerint, è patria missam pecuniam dilapidant, hospiti servandam tradunt, cauponibus mendicantibus *und Betlern, die für dem zapffen stehen*, ac postea lupinam famem patiuntur, donec mittatur iterum quippiam. Immensa pecunia sine refectione fruuntur, omnibus ludibrio sunt qui contrariam sententiam tueantur, dicuntque nullam vitam vita studiosorum esse meliorem & minus laboriosam. Sed ô quam bene quietis dentibus comedunt!

QUÆSTIO IV.

Quare studioso licet ferre gladium?

POLITIANUS, Quod si bella forent, quid ad aspera promptius arma? Præterea in aperto hoste aperta sunt arma ferenda. Neque aliquem fugere reor, quæ insidiæ clam & aperte parentur studiosis ab indoctis sylvarum truncis, & Satyrorum fratribus. Notum est si studiosus parumper in plateis grassatus fue-

 rit,

rit, quomodo excipiatur, (*wie mann einem solchen die Haub rucket die Gerf wassert*) tunc necessaria se defendere debet, & hæc est moralis ratio. Deinde generalis est, quia dignitate cæteros antecedunt propter ipsorum jura, privilegia & dignitates. Particularis ratio est *Jurista*, scilicet gerunt, gladios, degos, plantos, & pugiones, ut quod legum demonstratione convincere, rabulosa garrulitate inflectere, codicillorum aperitione, Decretalium expositione non possunt superare, sanguine etiam fuso victoriam obtinere non expavescant.

Medici gladiati visuntur ut cum patientem accedunt, suisque masslecatoriis & sternutatoriis nihil efficiant, morbus qualiscumque sit à tam armato hoste (*von einem armirten Cavalier*) sibi magnopere timeat.

Loco vero gladiorum *conviciantur Theologi*, libros edunt, aliosque fædissime perstringunt, in concionibus quorundam sepulchrum apertum.

QUÆSTIO V.

Cur studiosorum cohors majorem gratiam apud puellas invenit quam Ribaldorum, *Coridonum & Menalcarum?*

ADVERTE, ad intelligentiam, illi studiosi, duo. Primo est studiosus omnis is, qui studiis operam navat. Secundo, de quibus posterius loquimur, studiosi perfecti sunt, quibus per depositionem grobianitas excussa est,

eſt, quam beneficentiam priores nondum guſtaverunt.

Sit ſimilis, ſenſumque trahat, dignoſcat & anceps,
Hoc petit in ſocio Virgo venuſta viro.

Ait Poëta: Ex quo educimus, non unumquemque Knebulorum illi cæleſti muneri propter defectum præeſſe poſſe. Præſertim cum temperamentum peculiare ineſſe fœminis Varandeus inſinuet propter quod paratiores ſunt vel ad hunc vel ad illum actum ſuſcipiendum concurrentibus cauſis aptis, ſimilibus, re ipſaque ex deſiderio natis. Quod bipedes bubulci corticeſque ſylveſtres proſtare nequeunt, propter groſſitatem & inſitam ligneitatem indolatam, ut philoſophicè loquamur. Si quis autem affectus puellarum eſt, non ob identitatem humorum, ab iſtis ribaldis reſtingui poteſt. Medemur ergo contrariis receptis in unoquoque morbo: exempli gratia, in calido,damus frigida,& è contrario. Proinde quis refutabit commune Medicorum axioma:Mulierum eſſe naturam humidam & frigidam. Quapropter eam curare volens, alterare diætam, ad ſicca & calida quantum ſufficit,debet. Sed tales ſunt ſtudioſi depoſiti ſenſuales, illi ſunt ſicci & calidi, adeo ut vel minimum humidi niſi nativi, ex ipſis extorqueri poſſit: & hoc adepti ſunt per depoſitionem. Quis neſcit ſaltus, curſus, verbera, quæ humidi & frigidi copiam in ſiccum & calidum transferunt? nam cum fuſtibus male mulctantur ſtatim ſudant, etiam ſi in media hyeme

foret, ficut de leporibus fcribitur, qui (ut credibile eft) antequam vexatione agitentur, funt calidi & humidi, fed capti à canibus & mordicitus apprehenfi, confeftim luce clarius mutantur, adeo ut propter ficcitatem adeptam non comedantur, nifi adipis vel pinguedinis quid admiftum fit. Hinc infero quod ftudiofus talis commode in medicinam laborantis puellæ propter vim contrarie agentem adhiberi poffit. Contra *afelli (Stockfifch) knebeliones.*, aut potius *Cornipedes Fauni*, qui adhuc à primis unguiculis iftam craffitudinem præ fe ferunt; gratiæ nihil aut fummopere parum à virginibus ineunt. Siquidem retro pecora, in caulis, ftabulis pernoctarunt, & nativi humidi & frigiditatis Grobianicæ nondum expertes funt. Atqui ut graviffime docuimus, eodem nihil fit; id eft, quod ejufdem temperiei eft. Ergo pecora pafcant, aggregenturque in numerum caprorum, caprarum, capellarum & hircorum. Certe Poëtæ verba, *fenfumque trahat dignofcat & anceps*, in folos ftudiofos quadrat: cum ille fenfum trahere, fentire non poffit qui cum per depofitionem nondum affecutus eft. Sed tales funt Hengftii campeftres, paluftres, cum mihi facile perfuadeatur, quod caput decies trabi allidant, quam eandem fentiant. Ergo exoptato accidunt ftudiofi præ cæteris puellis, virginibus & reliquis matronis, quibus exvadavit natura, & non nifi oppofito repelli valet.

QUÆ-

QUÆSTIO VI.

An sit opus deponere studiosam?

NOTA. Nomine studiosæ inrelligimus virgunculas, quæ ob munificentiam ingenii in studium artium incumbere, & partim cum studiosis conversari consueverunt, nam pares cum paribis facile congregantur *Dieweil es ein Ey ist, ists auch ein Küchen.*

Restat nunc quæstio, an eam, quæ nominatur studiosa, ex jure studiosorum deponere, & verberibus depositoriis, *das seind gutte Kropstösz*, affligere conveniat; aliqui negant, ut sunt Conimbricenses, Suarez tamen concedere dicit, sed in confuso: Quidam Cujacium, Bortholum & alios Jurisconsultos explicantes dicunt, qui admittitur in hæreditatem, admittitur in privilegia & similiter in onera, debita, æs alienum. Uti qui renunciatur comes, jam habet parili ratione jus comitum &c.

Nec per vulgarem substitutionem exstinguitur *leg. 4 de vul. subst. Coras. lib. 4. miscell. Donell. 6. comm. Fachin. lib. 4. controv. Vasquius libr. de success. creat.*

Suarez putat non insulse & rustice tractandas, *man sol sie nicht zu grob handlen*, item Hartedo & Toletus *disp. 4. lib. 11. phys.* quæ opinio non quidem mala, attamen non satis solida est. Pinell. & Wesenbec. *in Paratit. Apro hæredum. nu. 2.* dicunt, habendam esse rationem pudoris. Catharina Ignifera *lib. 3. de de-*

pof. fœminali ait quod mihi factum est, etiam aliis fiet, quoniam ex eo mortua non sum. Adstipulatur Elsa de Kamber, Tractat. de suppositione Logica & Physica, qui libri lectu digni sint; inter cætera sic ait, semel deposita sum, & si semper tam benigne mecum ageretur, singulis diebus me submitterem, sed in quibusdam locis habent depositores tam ingentes causas & baculos ut primo intuitu quis terrefiat, & fœminalis imago non perhorresceret.

Concludo. Si studiosorum privilegiis, bullis & annexis uti puella velit, debet se submittere depositioni, pro qualitate personæ, Prob. Jura sibi mancipans sibi debita, sed studiosorum jura sibi mancipans puella, si qua inveniatur, etiam obibit in partem debitorum; qui una vult furari, una quoque debet pendere, attamen, inquit Suarez, clementer tractandæ sunt, ne animi deliquium patiantur.

Cautela. Ubi studiosa deponenda, honestatis ergo secedendum à publico, ne rubore afficiatur, & præsertim vesperi cum exiguus concursus. In inferiore parte eam tamen plus flagellent, quam in superiori, quia teneritudo capitis id non potest quod crassitudo vestimentorum sustinet.

QUÆ-

QUÆSTIO VII.

Utrum abrogari conversatio inter studiosos & puellas possit de jure, nec ne?

ANTE tres annos, ut memini, eadem in publicis thesibus mota est quæstio, sed nihil præcise determinatum. Quidam doctores hic nimis rigidi sunt, dicuntque conversationem cum studiosis puellis periculosam esse, quia *anguis latet in herbis*, & quia *proximus ardet Ucalegon*, & sic adolescentibus & puellis aqua & igni interdictum volunt.

Quid juvenes fecere mali, cultroque puellæ?
Tanta sævitia, tantaque tyrannide pessum
Ut deceat mores, & cognita fœdera longo
Usu, & fraterne magnalia sternere dotis?

Turca non ita sævit in sanguinem juvenculum ut illum fame perire patiatur, & nos quibus cœlica illa clementia inculcata esse debet in plantulas juventutis tenerrimas sæviemus? Apage: Nos studiosi iis contenti non sumus, & procul dubio taliter virgines loquuntur, cum audiunt tam sinistram in se legem ab Eunuchis doctoribus & cæcutientibus magistris esse latam. Scriptura longe aliter judicat & facit cum *confratribus*, *sie helt ihnen die stang.*

CONCLUSIO Abrogari usus conversationis & cohabitationis inter studiosos & studiosas nequaquam potest.

Probát. Quia ubi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum, imò debet esse. Sed majorem stu-

diofus acquirere thefaurum non valet, quam pulchram & ornatam puellam: unde apud Germanos dicitur, meum corculum, meus thefaurus, *mein Hertz, mein Schatz.* Ergo non poteft nec debet.

Major eft Theologorum, quam fi quis oppugnare velit, ftatim hæreticæ pravitatis, & novæ fectæ arguetur: propter id cavete vobis Zoili, antiquam obtinemus, religiofe fecundum receptam religionem vivimus, Vetus & recens teftamentum legimus, nec eft fententia, quæ non à nobis magna cruce † notata fit.

Exin expertum eft, quod in fegregatione duorum continuatorum utrumque pereat, quia non venimus per accidens, fed vere & fubftantialiter. Nihil etiam eft tam trifte fub cœlo, quod quis aliquem nimis accurate obfervet. Cum filia domo egreditur, fortaffe ad repetitionem jam adeft ancilla, jam mater, mox foror & frater ficut mihi & amafiæ meæ accidit, cum illam ante ædes opperirer, egrediebatur, nos autem citato curfu progrediebamur, ac fi quis ftimulis nos pungeret, *als wen es hinder uns brent*, ad hæc Mater.

Quò; quo fceleſti ruitis, aut cur corbula
Aptata fub ligaculo eſt?

Id eft, quo curritis homines nequam, & tu cur corbem abfcondis, forfitan de Diabolo fomniavit, quod filia fcilicet, haberet cantharum in corbe plenum vino.

QUÆ-

QUÆSTIO VIII.

Quæ summa quisve finis studiosi & studiosæ?

NON mediocris disceptatio, sub hac quæstione occultata est, & multi doctores Theologi & Juristæ venerunt in controversiam haud vulgarem. Illi enim dicunt finem esse, ut Deus & proximus sincere diligantur: cujus rei symbolum fuit in duas tabulas ab uno calamo facta distinctio. Hi asserunt studiosorum finem esse studere & disputare. Elsa vero de Camber ait, studiosus & puella ideo conveniunt, ut aliquid discant non speculative sed practice, quæ opinio improbanda non est si quis eam rite examinare velit.

CONCLUSIO. Finis proximus studiosi & studiosæ est, librum generationis & corruptionis, causæ efficientis, an Idea causet efficienter, enucleare, Probat. Finis est quod dat influentiam, & primam propositionem concludendi; sed propterea simul literis operam navant ut sciant; an verum sit, quod veteres de generatione docuerint utrum definitiones conveniant definito. Ergo finis est, &c.

CONCLUSIO 2. Finis secundario est; ut alter alteri, ubi difficultas fuerit, explicet textum.

PROBAT. Quia plurima in libris occurrunt, quæ quis primo intuitu comprehendere non potest, & sine ipsis res substinere non potest: Ergo. Exempli gratia, puella in Aristotele legit, quod quinque in agente &

patiente requirantur, *exsistentia*, id est quod uterque debeat exsistere, *inaequalitas*, hoc est personæ debent esse inæquales, vir & fœmina: *similitudo*, hoc est, uterque debet esse homo, *vicinitas*, hoc est, non debent distare, *aptitudo*, hoc est, pro ratione temporis, ætatis & personæ convenire debent. Jam verò studiosa hos terminos intelligere nequit, accedit aliquem condiscipulorum, inquiens, Domine, quid hoc sensus, expone: mox ille exponit, donec satis est. Itaque secundarius finis est terminos explicare, qui etiamsi aliquo modo duri & asperi sunt, cavendum tamen ne omnino iisdem intricemur, confusionis gratia, etsi detur regressus, qui si negaretur, nemo hanc telam ordiretur; ipse non tentarem, neque tantum modestiæ subirem, ne mihi diceretur, *Medice cura te ipsum.*

QUÆSTIO IX.

Licetne studiosum incarcerare?

RESPONDEMUS, quod non. PROBAT. à Decoro, quis tam nobilem sapientiæ gemmam, perlucidam margaritam in fœdissimas custodias includere vellet? non sumus fragmenta ollarum.

PROBAT. ab impossibili, Continens debet majus esse contento. Sed talis carcer non datur. Ergo, &c. Minor Prob. Nam communiter loquendo studiosus ubivis est, Romæ, Neapoli, Bruxellis, Coloniæ, &c. particulariter, tamen interdum periclitatur. Sed illi

illi maxima fit injuria, si ibidem essem non paterer: non enim porci sunt ut includantur stabulis *Wir seind kein Sew, sondern das aller edleste Blut, als je war, und wierdt sein.*

Nisi aliquis similitudine Moschi diceretur: nam dicitur, si quis Moschum qui odor bonus defecit, includat labrino, quod confestim propter fætoris duellum, antiquum odorem recipiat. Sed non est cura de perdito vigore nobis.

QUÆSTIO X.

Beanusne in depositum agere potest?

CONCLUSIO Minime gentium; sit cujuscunque professionis velit, Doctor, Magister, Baccalaureus, Ecclesiasticus, secularis. Nam quid Sus cum Minerva? quid Beanus interrogaret, cum ipse nihil sciat, injuriam illi faceret, quia sensuum expers est, & quid loquatur, nescit, quod videt, cæcè videt; quod audit, surde audit: quod olfacit non sentit; quod tangit, tanquam de querno robore frustum saxo allisum non advertit, uno verbo sunt *Rustici quadrati, Es seindt rechte Flegel, Bengel, und Klöppel*: Et si quis talium aliquem Dominum deponendo pileum salutaverit ejusdem farinæ esse apparet, eo honore digni non sunt, in *Canis ædes* eos abdere oportte, *zum Hundtstall*, & postquam mortui fuerint, asininis crepitibus sepeliendi.

——— *quippe Beani*
Fossorum similes, Caprimulgorumque ferorum
Sensibus humanis expertia pectora vivunt.

TRACTATUS
TERTIUS.
DE HOSPITIIS.
QUÆSTIO PRIMA.
Quid sit hospitium?

HIC sedulo investigandum censeo, quid auctores antiqui & recentes, de hospitio senserint. Cicero diversorium appellat, hospitalitatem alii, sed hoc est valde quadragesimale definitum. Nam studiosi libenter apud omnis generis homines habitant, peculiari cellula gaudent, præsertim antea vermibus obnoxii fuerunt, & se ad recentiorem cumulum dimittent. Non facit in palatum nostrum, jus hoc non satis conditum est.

CONCLUS. Hospitium est œconomicum receptaculum constans ex hospite, uxore, & ancillis meliusculis, ubi advenis studiosis necessaria corporis pro pecunia non iniqua administrantur. Hoc quoniam satis notum, non indiget probatione. Hospitium vero, quod prioribus requisitis caret, hospitium vocare non ausim, hoc ideo dico, ne quis pecuniam suam consumat in sordido loco, *in einem garstigen Winckel*, ubi scilicet hospes solus ad men-

mensam à poculis est, hospita in culina sola in cibis coquendis versatur. Ornatior vero ordo est, cum cursitant mistæ puellis puellæ observantes, an in mensa quid desit. E contra posito ubi tales observantes non sunt, ibi recta methodo non proceditur, nam raptis à prandio patellis infunditur cœna, ita ut dubites, utrum scutellæ lotæ sint nec ne. His scopis purgationis gratia opus foret. Hospitia optima sunt Moguntiæ in speculo, Coloniæ in sydere, aureo porcello, cygno, Francofurti in Corona, sub signo Aquilæ, Poppardiæ sub Ense, Lugduni Batavorum in aureo cornu. Pessima subinde ob tædium ne quoque confundantur, non significabo.

QUÆSTIO II.

An jure hospitii liceat uti studioso?

JUS gentium & civile inhibet, quod qui venit in locum, venit etiam in jus, & qui venit in loco, veniat è jure ut *Concl. lib.* 3. *Pancrat. ff.* 6. *lib.* 8. *Cornel. tract.* 10. *ff.* §. & unicuique ibi vis prostat sua patria pro pecunia, nec ulli denegatur jus.

CONCLUS. Jure hospitii licet uti studioso. PROB. superiori axiomate Juridico. Deinde ratione: usufructus est jus aliena re utendi, fruendi, salva rei substantia, sed tale quid hic fit, cum divertuntur studiosi apud hospites: Ergo, &c. Nam neminem occidere volunt, propterea non venerunt illuc,

luc, sunt pauperes Diaboli incarnati subsidium quærunt: non semper sub gelido Jove tutum est dormire, at ut eis clarius intelligentiam præbeamus, hac inductione probabo. Quare emis pomum, nunquid ut eo fruaris? quare intras templum, nunquid ut in eo omnia Christiana exercitia usurpes? Quare iter facis Romam, nunquid videndi Papæ gratia? Quare à Judæo accipimus vestes mutuas pro reservato debito, nunquid ut eis utemur. Ergo studiosi non intrant popinas jocandi gratia, sed ut semel cum necessariis jure utantur. Hæc est egregia probatio quæ nititur grallis *sie gehet auff steltzen*. Nam manifestum est, neminem ingredi tabernam diversoriam, ut pila ludat. Ambigis adhuc; Nunquid si vicinæ ædes incendio absumerentur, si hospitium peteres, eatenus quatenus tale sustentaculum est, tu te ipsum ab incendio salvares si vero te salvas in alieno, Ergo alieno jure uteris.

Fibula Scias, quod quicquid sit in hospitio pertineat ad jus ipsius, ut sunt *servi*, *ancillæ*, *Domina*, *filia*, & cæt. quibus aliquando in necessitate uti potes. Servi scilicet equum curare debent: Ancillarum est, lectum tuum sternere. Uxor pro stomacho tuo, quando placuerit, ex præcedenti potatione, Julepum conficere debet, quo paulatim recreëris, circa cor & umbilicum: Filia, dum is cubitum lucerna tibi præire potest & similia.

Nota, cum hospes nimis suspiciosus est, non est bonum ibi manere, egredere & excu-

te

te pulverem è calceis tuis. Non enim bonum est vesperi suspicari cum juvenes Studiosi cubitum se conferunt, tunc enim aliquando lucerna exstinguitur & fit maximus tumultus.

QUÆSTIO III.

Cur rara inter hospites & uxores præsentibus studiosis est concordia?

QUIDAM dicunt quod de nocte, dum studiosi aridas & siccas fauces habent hospes cogatur surgere,& siccis fratribus promere, sed interim hospita lectum circumvolvit, ut hospes cum redierit, in sponda dormire teneatur, quod illum male urit. Si gravetur ipse surgere mittatque uxorem suam allatum vinum, tunc ipsa honestatis ergo, proficiat dicere debet, & ultra necessitatem bibere *Sie muss eins über Nacht annehmen.* Quod si redeat ad hospitem, anima ipsius tam graviter fætet, ut sustinere non possit: Quia jejuno stomacho facta concoctione graveolentia vix perferre possumus. *Galenus Aphor.* Alii ferunt,quod studiosi optimo vesci petunt, quod negante hospite uxor illis largissime propinat.

CONCLUS, Hospites raro intelligunt latine, meliuscule uxores.

PROB. Nascitur zelotypia, cum id, quod ignoramus, ab inferioribus fieri cernimus, sed hospes cum non intelligit latine, uxor statim ad nutum attendit, Ergo. Majorem præsup-

ſupponimus certam. Minorem experientia probo. Nuper Argentorati cum quibuſdam magiſtris doctoribuſque Baſilienſibus divertimus ad inſigne galeæ *im Helm*, è proſtibulo ſalutabat nos hoſpes & hoſpita tanquam honoratos viros. Cui ego: Hoſpes dignetur nobis accipere amphoram Rhenenſis, ut laſſitudinem corporis pauliſper reficiamus, hoſpes me aſpiciebat neſciebatque quid vellem: mulier intelligens proſiliebat: neſcis mi hoſpes, quid hi boni viri deſiderant, vinum Rhenenſe, *das iſt*, *Rheiniſcher Wein*, corpus ſignificat ventrem, *der Bauch*. Itaque volunt corpus reficere, ad nutum animadvertebam vinum album beneficio *Albis*. Succenſus Hoſpes, Mulier, mulier, inquit, quem exitum? ait illa, ut introitum. Noli mihi hoſpes iſtud in malam partem interpretari, ſæpe oportuit me humiliare ante ſtudioſos antequam tantum dicerim, ſæpe illis humillima officia præſtiti. Heus ſi veſperi ſtudioſis quoque calceos detraheres, ſic etiam aliquid diſceres. Nos autem credimus eam, antequam nuberet hoſpiti, fuiſſe ſtudioſam.

QUÆSTIO IV.

Si hoſpita riſerit cum ſtudioſo culpabiturne?

RESPONDEMUS nullo modo, *Hony ſoit, qui mal y penſe*. Nam omnis homo eſt riſibilis, & poteſt fieri, ut Studioſus aliquid novi afferat aut fabulam aliquam narret, quam

quam hoſpita nunquam audivit aut vidit, ex quo probabiliter ſequitur eam ad riſum concitari. Deinde me æque bene excipit quiſpiam riſu, quam torvo vultu quum ex eodem proveniat ſubjecto. Quid vobis videtur? aliquando res præter opinionem accidit, *unter wsilen wiert de Kart verfälſcht*, imprimis cum ſtudioſus ſciat *Hiſpanicum Pater noſter*, quod milites ante triennium in Palatinatu confecerunt. Sed quoniam inde nihil dependenter cognoſcitur: Ergo, non culpabitur.

QUÆSTIO V.

Detrahatne auctoritati ſtudioſi, ſi hoſpitis prolem juniorem ſcilicet, ulnis in hoſpitio geſtat & deoſculetur.

TOLETUS dicit quod detrahat, dicitque ſtudioſum invigilare debere libris. Negat Petrus Molina, Vaſquius & nonnulli alii, dicuntque eſſe ſignum humanitatis.

CONCLUS. Non detrahit auctoritati ſtudioſi geſtare puerum juniorem natu hoſpitis & deoſculari.

PROBAT. Lex naturalis dictat, quod frater fratri ſervire debeat in decentioribus. Sed ſtudioſi ſunt fratres, & incertum, cujus opere puellus (reſpectu hoſpitis) editus ſit. Ergo, licet & nihil detrahit. Nam nullus hoſpes dicere poteſt, hic eſt meus puer, non minus ac Paterfamilias qui Gallum unum & gallinas tres alit, interim Gallinæ aliò vagantur,

tur, ubi alterius ordinis galli ſunt, quibus ſe gallinæ propter novitatem ſubjiciunt, cum crebritas ejuſdem odium gignat, & ſic pater familias non poteſt dicere, hæc gallina hoc ovum peperit mediante meo gallo. Ergo, quod volebamus.

QUÆSTIO VI.

Quod ſi hoſpes nimis importunus ſit, licet ne verbera admiſcere?

RESPONDEMUS. Licet: non ad eum quidem modum, quo jubentur milites in campis congredi & ſe ad ſanguinem uſque verberare, tamquam hoſtes, inimici, & raptores bonorum omnium: at longe inferiori gradu nimirum veluti obmurmurantes inſpectores hoſpites verberamus. Non licet ex ſuſpicione judicare, & ſi quis ei adverſum aliquid fecerit, ſtatim habet pœnas. Nam ſtudioſos nemo poteſt cogere, ipſum Diabolum parvi faciunt: quocirca ſi bene tecum actum velis, noli cum illis rem habere, ita omnia ſalva erunt, juxta illud.

Non frenos, non vincla ſubit ſtudioſus, at effrons.
Ira petit, liberque agili jactatur habena,
Altior ingreditur, cui ſi commoveris iras,
Va tibi! non impune feres, memor iſte ſuarum
Virium, in ærumnas te præcipitabit atroces.

Modum vero omnia mala vitandi hoſpes ex præſcripto intelligunt: nimirum hoſpes in men-

mensa monebit, & quicquid in mensa appositum erit, boni consulet, uxor vero & filia in culina relinquantur.

QUÆSTIO VII.

Segregabitne hospes merito filias a studiosis?

CERTUM est, quod ex conversatione duorum oppositorum nihil boni proficiscatur; quo circa separare tutissimum erit. Secundo si pater familias habet pueros infantes illis exhibeant: certe Studiosi eo modo non illos à consortio studiosorum excludere potest, ne vagiendo & fœtendo molestias delectantur. Eatenus igitur Paterfamilias pueros à studiosis abscondat, ne forsan aliqui sint, qui illos virgis acriter cædant.

CONCLUS. In filiabus debitam ætatem (decimum sextum, 17. 18. 19. 20. & cet.) attingentibus, propter augmentum prudentiæ non est rara segregatio. PROBAT. Illud ratum non est quod studiosorum confidentiæ oppugnat: sed segregare virginem puberem à studioso oppugnat confidentiæ studiosorum: Ergo non est ratum. Major est certissima: Minorem probo. Nam si quis leporem assatum è conspectu meo eripit, illi mihi amplius non fidit, alias relinqueretur, si perinde foret. Ex hoc stultescere apparet, & parum sapere talis videtur, dum duo fallibilia insulse sibi præsumit, in fidelitatem nempe studiosorum & impru-

prudentiam virginum. Nam metuit insidias à studiosis: quasi officium eorum esset insidiari, putat præterea studiosos non esse fideles, timetque ne obsignatum cubile refringant. Atqui hoc absurdum est, imo inauditum, studiosum ut sic futurum fecisse. Ergo. Secundo præsupponit filiam ipsius non satis sapere. Stulte tuam ipsius familiam ignominia afficies? cum annis provenit sapientia: Ergo, quod petimus, non segregabis filias tuas à studiosis, à quibus multa bona omniaque decentia discere possunt; siquidem arbor bona malum affectum præstare nequit.

OBJICIES. Filias meas nere, & texere telas faciam, sed hoc à studiosis discere non possunt: Ergo. Minorem probo, quia ipsi tanquam muliebrium artium experti circa libros versantur.

RESPONDEO. Data majore; Negamus minorem. Nam novi quosdam studiosos, qui tam bene nere & texere possunt *flicken und placken*, ac si per decennium didicissent, non quadrat. Noli ergo segregare filias.

TRA-

TRACTATUS
QUARTUS.
DE POTATIONE.
QUÆSTIO PRIMA.
Quid est Potatio?

DUPLICEM esse potationem patet; unam civium opificum & rusticorum; alteram studiosorum studiosarumque, & ambæ tamen inter se distinguuntur realiter. Prima est, copiosa vini in ventrem sine modo per guttur ad nauseam usque infusio, ex hac ut plurimum sequitur vomitus *ein Kalb*. Posterior est humida trium, quatuor, vel quinque confessio, quibus vinum moram gerit: & hi angelis, hem Angils dicere volui, non impares feruntur, omnia ridicularia hic agitantur: disputationes jucundæ, blandæ, concinnæ, amabiles, hinc inde oriuntur: Cur Venus pingatur nuda & cæca? quid significent tela Veneris, & similia egregia proverbia. Ibi quoque aliquando differitur de constitutione Microcosmi, generatione & corruptione, de materia, forma secundum Physicam Aristotelis.

Hic modus arridet nobis, hæc gaudia tantum,
Appetimus, non hinc retrahet nos atra Noverca, *(est,*
Mancipium corvi Cacodæmonis, unica mens
Vivere cum tali, cum tali occumbere turba.

QUÆ-

QUÆSTIO II.

Utrum ultra Raufferum, ut vocant, bibere liceat?

HÆc quæstio plurimos traxit in controversiam, attamen dicant quidquid velint, Medici corporis naturalis, tutores aversantur, nihil faciunt, nominantque plenitudinem ad vasa, cum quis ita madet, corpus illius, pluris vini capax non sit; deinde plenitudinem ad vires dicunt, cum quis ita ebrius fuerit, ut corpus plus vini perferret.

CONCLUS. Ultra Raufferum bibere non licet. PROBAT. ea quæ sua malitia sic gratiam gratis datam excludant, ut neque in hoc sæculo, nisi ægrè admodum, neque in futuro remittentur per se vehementer abominandæ sunt, & non licet. Sed talis est potatio ultra Rauferum: Ergo, non licet. Major est Theologorum: Minorem probo. Quæ humanæ, fraternæ charitatis jura violant: ipso facto gratiam excludunt: Ergo. Et hoc experimur in nuptiis, conviviis, nundinis, encæniis & aliis congregationibus, ubi homines mira metamorphosi transformantur in bestias, asinos, porcos, tigres, ex iis quoque actibus, oriuntur homicidia, stupra, &c.

QUÆSTIO III.

An liceat in potatione adhibere alveolum alea cum tesseris & orbiculis?

RESP. Sunt qui affirment, adducti hac ratione; quia animi nostri ludo aleato-

rio

rio recreantur, & ingenia ſtupida exacuuntur. Sunt, quorum cerebrum ad mentionem tabulæ aleatoriæ finditur, & quorum cor guttatim tabeſcit, quaſi in aquam indideris ſalem.

CONCLUS. 1. Animi cauſa alea uti licet. Hoc totus mundus fatetur.

CONCLUS. 2. Pro lucrandis pecuniis tabula aleatoria ludere non licet.

PROBAT. Quodcunque hominem ad ſummam paupertatem redigit, eo ludere non licet. Sed tale quid efficit ludus aleatorius. Ergo. Majorem nemo ſanus negabit. Minorem probo. Exemplo Sidonii, cujus res hac via ad reſtim redierat.

Verba Sindonii ſunt.

Ludus aleatorius (dum adoleſcens eram) exuit me miſerum in quadam cauponula primo omnibus nummis meis præſentariis, tum mutuatitiis, deinde villis, agris & poſſeſſiunculis, ut ne hara quidem ſuilla mihi ſupereſſet, aut tantillum loci ubi catellus cubitare poſſet. Poſtremò verò omnibus tunicis cum amiculo & crepidulis: ut ne intima quidem tunica ſupereſſet, ut te non homunculum denudatum, ſed cuculum hybernum deplumatum ſpectare putaſſes, verum eſt quod commemoro. Imo Diogene illo cynico longe pauperior eram, nam illi reliquum erat dolium verſatile quod ad faciem ſolis diurni (inſtar ſolſtitialis herbæ obverſabatur, mihi vero præ nimia paupertate, ne cavea quidem viminea, ſub quam gallina cum pullis ſuis ſuccubare poſſet) erat; erat illi tunica inte-

rula,

rula, palliolum, quod supernè circumjecerat, mendicorum suppellex baculus & pera panaria, mihi vero, proh dolor, nihil horum erat, non modo videbar Diogene, verum & quovis mendico circumforaneo pauperior. Quod cum (licet sero) animadvertissem, nec ullum verbum ac ne tacitum quidem gemitum quivi emittere, post aliquantulum temporis occepi meam fortunam meosque casus graviter ingemiscere, & vacuas manus sæpiusculè complodere, pedesque incertis alternationibus commovere, modo hanc modo illam capitis partem (quæ mihi non pruriebat) adscalpere & ore semiclauso balbutiens nescio quas querimonias effutire. Tandem dolore ingravescente subitò velut lymphaticus incepi victorem meum imo herculè, exspoliatorem omnibus maledictis (quæ quivi comminiscier) onerare, compellans eum trifurem, latrunculum, sicarium, veneficum, patriæ proditorem, parricidam, sacrilegum, perjurum, legirupam, perniciem adolescentum, & cum dictum libratum pugnum in ora ejus impegi, ut gingivas ejus edentarem. Ipse vero extemplo mihi caput correpto de mensa alveolo excerebrasset, nisi unus ex collusoribus nostris Mysargyrus nomine (qui assidebat) altrinsecus intercedisset, & rixas nostras intercessu diremisset. In ipso ferme temporis puncto accurrit minister cauponis, qui me miserum affatim plagis castigatum forinsecus adjecit, & tres canes villaticos feras atque immanes è cavea sua (in qua per tempus diur-

diurnum concatenati cubant, emisit, & in exitium meum inhortatos immisit: qui signo solito ministri cauponis incensi furiosaque rabie conciti & allatratibus horrendi eunt in miserum. Quod cum vidissem illico silicem quendam de via tremundus corripui, correptum in caput propinquioris canis accurrentis magno nisu contorsi, sed impetu casso per extremum dorsum transcurrens lapis contra opinionem meam deciderat in terram innoxius: quo lapidis jactu canis alioquin exasperatus, furiosus me miserum rabido rictu aggreditur, aggressum terræ guttur applosit, applosum ipse (cæteris canibus coadjutoribus) membratim discerpere tentavit. Sed in eodem pene momento, accurrerunt viri rusticani (qui meum miserabilem ululatum cognoverunt) allaturi suppetias, hi cum fustibus, isti cum furcis bicornibus, illi vero cum perticis quibus segetes demessæ in area flagellantur: qui ubi appropinquavere non modo armis suis rusticis, verum etiam sublatis clamoribus canes abs me abegerunt. Abactis igitur canibus, me miserum humi stratum in pedes statuerunt, & corpore meo sanguinem laciniis & quibuslibet aliis panniculis deterso, igitur sanguinis profluvio: accessit quidam ex amicis meis, cui nomen erat Eleus, qui me miserum apprehensum, ad ædes fratris majoris natu perduxit, qui ubi cognovit me à canibus admorsum & variis vulneribus distractum, statim medicum vulnerarium cum pyxidiculis unguentariis acciri flagi-

tavit. Hic fuit infelix eventus istius Sidonii.

Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

Ergo habemus intentum.

TRACTATUS
QUINTUS.
DE MECOENATE.

QUÆSTIO UNICA.
Quid sit Mecœnas?

NON diu hærebimus in hoc tractatu, si modo nucleus ad quem tendimus, subito prostet. In hac autem quæstione solummodo dicendum erit, quid sit Mecœnas, hoc est, amator studiosorum: communis est sententia, quod inter viros nulli aut pauci reperiantur. Quo permota *Veronica Spierlitzna in tract. de mec. & stud. cap.* 10. *dict.* 3. aperte dicit: *Horatium & Virgilium* non fuisse amatos propter doctrinam à Romano quodam nobili, qui fuit intimus Augusti Imperatoris, sed à diversis virginibus, quas propter benevolentiam Mecœnates appellant. Et si quis Georgica Virgilii cum Eclogis diligenter inspexerit, facile animadvertet: quod sub masculino semper fœmineum putaverit, & amores sub obscuri nomine prodiderit. Ejusmodi Mecœnatem quoque Naso habuit, ob quam potius, quam ob scripta de arte

amandi relegatus fuit. Etiam ratio dictat viros non esse Mecœnates studiosorum, nam aut sunt docti aut indocti; ipso facto contra morem suum agerent, quia docti ne separentur, oderunt doctos, indocti susque deque habent doctos, quare ergo amarent?

CONCLUS. Mecœnas est homo habens nasum, oris superficiem, mentum, propter rem unam à viris distinctus, qui singulariter est propensus erga studiosos. Ex quo patescit esse fœminam: quia inter fœminas, ut eruditum est plures reperiuntur, quæ in studiosos bene animatæ sunt, ob rationem physicam.

TRACTATUS
SEXTUS.
DE OPIFICIBUS.

QUÆSTIO PRIMA.

Quid sit opifex?

OPIFEX non plane à doctis rejicitur, quia vix eo carere possumus; nunc ad definitionem. Quidam putaverunt Opificem esse cujusvis servum. Sed hi nimis abjecte de illis loquuntur; alii dicunt opificem esse hominem laboriosum, cujus finis est, *nunquam ditescere.* Sed hæc definitio nimis angusta est; sit rationalis.

CONCLUS. Opifex est lucrator pa-

nis ſudore faciei, re aliqua, quam aut uſus aut neceſſitas poſtulat.

PROBAT. Finis eſt, quod rei ita conſequenter eſſe ſtatuit, aut quod rei influxum ſuppeditat, ſed tale eſt opificium, cum nimirum propterea extrema & fortiſſima quævis exantlet, ut panem & æs conflare poſſit. Ergo, Rectius in terminis. Nam nemo S. Sepulchrum cuſtodit gratis, quilibet ſuum petit. Ex quo intelligitur nos minus poſſe carere opificibus quam doctis.

QUÆSTIO II.

Quodnam ſit ſordidiſſimum opificium?

SUDOR mihi præ anxietate erumpit, tot enim ſunt ſordida opificia, ut quo me vertam neſciam, quædam verſantur circa materiam puram, quædam puram materiam impuram reddunt. Nulli laudem ſuam detraho, hoc unum dico alutarios intrinſece fœtere. Prætereo jam Piſcatores, ſartores, laniones, pelliones, carbonarios, latrinarum purgatores, quorum ſordes & odores ſi quis non ſentiat, *is homo obeſæ naris* merito dicendus eſt.

CONCLUS. In ſordibus opificium limarii prærogativam obtinet. PROB. Illud eſt ſordidiſſimum opificium, quod nuſquam ſordibus caret. Sed tale quid habent limarii *die Leimentretter*. Ergo, Major eſt vera, Minorem probo, nam ſimulac limarii dixerint, quod felix fauſtumque ſit, manus eorum permerdatæ ſunt, *ſoo haben ſie ſchon ihr Hembt beſchiſſen und beſudlet.*

TRACTATUS
SEPTIMUS.
DE MEDICINIS ET MEDICINA.
QUÆSTIO PRIMA.
Quid ſit Medicus?

ANTE aliquot annos medicina tam vilis fuit, ut homines indocti & agreſtes; (*die ſchlimme ungelehrte Flohhirden* medicos urinæ inſpectores nominaverint, quaſi urina objectum eorum foret, unde quidam illos cum juriſtis hoc verſu riſit:

Stercus & urina Medicorum fercula prima,
Sunt medicis ſigna, Juriſtis fercula digna.

Ex quo factum eſt, ut agyrtæ circulatores, viri ſylveſtres, (*Walthanſen*) Rottorum captores, radicum effoſſores in majori precio habiti fuerint quam Medici. Dixerunt illi quicquid in buccam venerit: Nulla ſcientia, meo animo, tam excellens eſt quo auctoritati medicorum aliquid detrahat, quia revera ſunt nobiliſſimi corporis humani inſpectores.

CONCLUS. Medicina eſt ſcientia practica & ſpeculativa, verſans circa corpus ſanabile incluſive.

PROBAT. Quia medicus, dum ægrotum accedit, perſcrutari debet quo morbo laboret, quatenus eſt ſpeculativa. Deinde per an-

te cognitam curandi regulam eundem curare. Ergo, est practica & speculativa scientia. Inclusive vero, cur annexerimus, ex sequentibus videre licet.

QUÆSTIO II.

Quare hæc disputatio in antepenultimo loco posita, cum nobilissima sit?

RESPOND. Quia medicus est tanquam pædagogus corporis humani. Sed pædagogi clientes suos præcedere finunt, præterea honestum est ut servi præcedant. Dominus autem sequatur, *Hysteron proteron wie bätgen mit den Schollen*. Etiamsi hic mos apud Germanos exolevit: (Nam Domini equitant, eunt præ, servi autem sequuntur) attamen nos ab Italorum partibus stamus, qui optimi medici sunt, & quia alii omnem suam scientiam ex illis hauserint, eorum quoque mores imitari debent. Ergo.

QUÆSTIO III.

Utrum medicus juvenis salva conscientia puellam denudatam videre possit?

DIFFICILIS sane quæstio, sed an respondeat arbitrio paucis docebimus. Quidam dicunt esse impuritatem & curiositatem, ex hoc non leve peccatum provenire posset. Et hæc est sententia communis doctorum, alii innuunt quod ex aspectu nudæ puellæ rigor febrilis & alia gravissima symptomota oriantur. CON-

CONCLUS. Propter anatomiam medicus salva conscientia potest puellam denudatam videre. PROB. Quæ medico adeò necessaria sunt, ut sine eis medicina sua sit irrita & fallibilis, ea salva conscientia perlustrare potest. Sed puella ratione anatomiæ talis est. Ergo. Nam nemo unquam somniavit, quomodo viscera sese habeant, quo in loco sita sint, nisi ipsemet aspexerit; velbi causa. Puella quædam laboret stranguria, si medicus nescit ejus constitutionem, potius exhibebit styptica quam electiva, quæ urinam magis remorantur, quàm prolectant, vel puellà laboret febre quæ qualitate sua est calida & sicca, si jam parentes tam morosi essent, ut medico ejus videndi copiam non facerent, sed illum adirent peterentque ab eo medicamentum pro tali morbo: interim medicus non potest dicere quæ morbi species, an febris sit tertiana vel quartana. Si dicant esse tertianam, nescit, an sit tertiana spuria an pura, si pura, quæ egeret humido & frigido medicamine, dat ei pro digestione R. Syrup. acetos. unc. 1. Mellis rosati collati unc. 1. Buglos. unc. 1. quod tamen tertianæ spuriæ. Ergo, Medicus de puellæ cognitione diligenter inquirere debet.

NOTA. Medicus necesse habet puellam (de patiente loquor) diligenter inspicere: imprimis in purgatione noscere debet substantiam subjecti quid perferre possit, an sit masculosa & enervationem nondum experta. Nam si illud nescitur in materia purgante, facilè incideremus in *Hypercatharsin*, de quo multa dicenda forent.

NOTA. Si virgini Syrupum præscribere velis, utere sequenti, R. Radicem phys. calam. an III. Rosar. circa natalitia Christi natarum lib. III. Julep. rosar. mellis violat. an. 3. I. misceantur donec satis sit: ita puellam ægram facile in pristinum sanitatis gradum restitues: quia impense dulcibus gaudent. Aliqua traduntur Hemistilionis man. I. Dactyl. datnez *Kern.* lib. II. Aquæ vivæ seu Elixir an. 3. I. Si qua probatiora sint, quæ vix puto, secure probare poteris; sed meum probatum est.

QUÆSTIO IV.

Quid sit medicina Culinaris?

NIHIL certi hac de re statui potest, quia *trahit sua quemque voluptas*, ut ait Poëta: tamen generalem modum culinariter cibandi cum suo ornatu præscribemus, qui famelico stomacho satisfacit, ex quo de cæteris conjecturam facere poteris. Primo mensam mappa consterne, deinde mappulas manuarias per extremam oram ejus circumducens superimpone, quibus stanneos orbiculos per certa intervalla injice: & ne quid ad mensæ apparatum deesse videatur, duos circulos æreos, (quibus paropsides sustentantur) in mediam mensam conjice: salinum non neglige, mox panibus ex canistro depromptis mensam per certa intervalla onerare stude. In eodem temporis puncto, affer amphoram cerevisiæ communis & pocula fictilia, quæ juxta panes in mensa rite collocato. Tum i allatum edulia.

edulia (loquor de iis quæ æstivis duntaxat diebus sunt salubria) & appone ex una parte edulium confusaneum ex crudis herbulis, lactuca scilicet & nasturtio acetosaque confectum, aceto perfusum, & olivo inunctum: ex alia parte sorbitiunculam ex ovis gallinaceis vinoque & pulvere aromatico confectam. Tum patinam cum reliquiis herbarum tolle, & aliud edulium appone, ex una parte; patinam cum ovis longa elixatione duratis, testa exutis, bipertitis, ac petroselino minutatim conscisso respersis, & in acri aceto natantibus; ex altera parte patellam cum binis ovis testa adhuc inclusis, & in calido cinere ad ignem leviter versatis ac percoctis. Jam ito in cellam vinariam allatum cantharum vini vetuli, & deinde in discubitorium allatum duos vitreos calices multinodos, vinoque impleto. Iterum tolle patinas & pone ex una parte mensæ pulmentarium ex bubulis carnibus tessellatim concisis & uvarum passarum acinis interjectis confectum, ac pulvere aromatico affatim conditum: ex altera parte appone pisces fluviatiles (quos lucios vocant) aromatico liquore innatantes & suavi sapore percoctos. Rursus illas dapes amove & ante hospites bulimiâ laborantes appone ex una parte capos illacardatos & ad ignem crebro volumine versatos ac percoctos; cui adjice stannea quædam patella cum olivis ex vase condimentario recenter depromptis: ex altera parte pone opiparum ferculum ex sturione assum & piperis
 gin-

gingiberisque polline & saccharo affatim conditum. Tum interjecto tempore paropsides tolle & lancem cum butyro flamenti, nec non & canistrum cum caseis bubulis & ovillis mensæ superimponito; Interim calices mero impleto. Tandem bellaria apponito videlicet duas patinas cum pomis quarum altera semiplena sit cerasis aqua perlutis, & altera plena flavis & lividis prunis, itemque calathum cum malis acidis amiculi & præcocibus hornis.

Hæc est medicina culinaris, quæ optime latranti stomacho medetur, qua qui non sanatur is incurabilis.

QUÆSTIO V.

De Diæta.

Qua ratione quis vitam quam longissime prorogare potest?

RESPOND. Observando sequentes regulas salutares.

1. Regul. Sanitatis studium est, non satiari cibis, impigrum esse ad Labores.

2. Motus, cibus, potus, somnus, venus, omnia mediocria.

3. Cibus novus ne unquam sumatur, nisi priore probe concocto.

4. Mensæ ne sint æquales, sed semper cœna levior.

5. Prioris mensæ error, sequentis parsimonia corrigatur.

6. Cibus ne prius ingeratur, quam in ore fuerit exacte masticatus,

7. Po-

7. Potus ne unquam ſuperet alimenta ſicca.

8. Potus ne ſumatur priuſquam bona cibi portio ſit ingeſta.

9. Varietas ciborum in eadem menſa ne adhibeatur.

10. Semel in ſeptimana menſa omittatur cum ſcilicet corpus minus videbitur alimento indigere.

11. Semel in die corpus ita exerceatur, ut naturalis calor excitetur, utendum autem exercitio temperato ante cibum, cujus utilitates ſic deſcripſit Fulgentius: Exercitium eſt humanæ vitæ conſervatio, dominantis naturæ ſuperfluitatum conſumptio, virtutum roboratio, temporis lucrum; otio inimicum, juventutis debitum, ſenectutis gaudium. Nam exercitium ſolvit & evacuat per poros ſuperfluitates: contra quies maxima nocumenta affert: hinc Poëta.

Otia nullus amet, niſi ſunt conjuncta labori,
Nam nimia requie mortificatur homo.

12. Is ordo in cibis ingerendis ſervetur, ut liquida ac mollia ſolidis ac ſiccis præmittantur.

13. Inter unam & alteram menſam, ne quid cibi aut potus ingeratur.

14. Alvus quotidie ſit mollis aut natura, aut arte.

15. Extreme calida in cibo, potu ac aëre vitentur, itidem frigida.

16. Somnus nec brevior ſit ſex horis, nec octo prolixior.

17. A cibo ſtatim, ac pleno ventriculo, legere, ſcribere, ac gravioribus cogitationibus, operam dare pernicioſum eſt.

18. Violentus motus à cibo statim omnino fugiendus.

19. Mane refoto corpore membra omnia fortiter extendantur.

20. Nunquam potus assumendus jejuno ventriculo, quoniam talis potus valde nocivus est, & habet potentiam percutiendi nervos & eis nocendi. Galenus secundo Aphoris. 21. dixit: *si quis famelicus ante cibum vinum acceperit, cito in spasmum & mentis alienationem incidit*: Neque post cibum vinum assumendum est; quoniam digerit velociter & penetrat, & penetrare facit cibum, qui nondum sit digestus, & facit hæreditare oppilationes, & putrefactionem.

21. A notabili quantitate vini abstinendum est, & quantum potest fieri ab omni, quia nocumentum adfert cerebro: & ex ipso, nemo debile cerebrum habens, nisi parum & admixtum bibat, & Serapio dixit: Vinum replet caput vaporibus multis.

22. Panis sit optimus ac mollis, cum pauco sale mixtus.

23. Caseus ac lacticinia omnia vitanda: lac integrum utile est in æstate cum sacharo: Aqua lactis vel serum lactis semper utile est.

24. Piscium rarus sit usus, soli froibiles admittantur adhibito aceto atque aromatibus atque salsamentis.

25. Conchylia ostrea ac testacea omnia, quod frigidum, lentum ac hærens alimentum gignant, declinanda.

PRO-

PROPHETIA MIRABILIS AD ANNUM DOMINI

Millesimum Sexcentesinium 34. futurum.

A *Lmanachius artium Magister Parisiensis*, diligens lustrator universi hæc infrascripta cunctis notificat, diligenti indagine, antiquissimo codice, in bibliotheca communi, totius regni Franciæ reperta, quod anno Domini 34. in mense Januario & sequentibus; Consurgent *ossa mortuorum* (A) quæ quidem plena erunt oculis, sed non videbunt, virtutem tamen habebunt cæcos illuminandi, quæ per plana discurrunt vestitos quidem nudabunt, habentes spoliabunt, non habentibus dabunt, & inter homines discordiam concitabunt, furore dominante.

Insurget enim gens bellicosissima, non utens bombardis aut tormentis ferreis vel æneis (hoc enim vulgatum est) sed *sagittis peste infectis* (B) tam venenatis, ut si unum ex militibus tetigerint non solum ipse, sed & totus exercitus quantus quantus est, moriatur.

E contrario erit miles admodum benignus, (cui militiæ nomen dant non solum rustici sed & cives, nobiles, *principes*, *imo Reges* (C) qui multos quidem prosternet, jacentes quasi semimortuos: sed tamen iterum reviviscent: in hoc bello qui primus aufugerit, præmium auferet, qui constanter in finem usque pugna-

verit & permanserit, non solum risu sed etiam pœna *pecuniæ præsentariæ mulctabitur.* (D)

Interea ex regibus *consurgent quatuor* (E) cum suis exercitibus mirabilibus & monstrosis, qui pedes habent sed non ambulant, aures nec tamen audiunt, oculos nec vident, vosque similes illis, & in medio exercitus erit *Heros quidam Diabolo.* Tunc consurgens contra gentem, & pugnabit frater contra fratrem, servus contra Dominum, & erit admiratio universis: nam minor superabit majorem, multitudo cedet paucitati, & quod terribilius est contra nequissimum *Belial*, non erit victoria in hoc prælio, nec contra illum Heroa nisi unicæ non quidem magno, sed parvo & modico pygmæo pannoso. Et erit finaliter talis persecutio, qualis ab initio non fuit, & beatus, qui illæsus in tali pugna fuerit.

Præterea supervenient alia larvata, quæ potius monstra vocabuntur, sed nondum statim finis, & nisi abbreviati fuerint dies: omnes depauperabuntur: sitiunt enim sanguinem justorum, & de sudoribus pauperum vivere concupiscunt: Reges namque 4. cum uxoribus (F) senioribus & militibus, ac aliis equitibus suis venientibus quatuor mundi plagis animi relaxandi causa exeuntes in campum planum variis colorum floribus distinctum atque adornatum, incipient alter alterum provocare & in iram concitare, dicentes vincat qui potest, *vive le Roy*, fortuna nobiscum; hæc audientes qui astant, incipient admirari, non sine parva exspectatione eventuum futurorum; Exitus enim

enim acta probabit & in fine videbitur cujus toni. Commisso bello, quod plerumque in feram usque noctem protenditur, omnes tacite in unum se recipiunt locum, neque amplius sunt loquelæ aut sermones, quum priora transierunt. His peractis sequitur pœnitentia multorum, qui converterint ad cor, præ angustia spiritus gementes, & insaniam suam agnoscentes, in qua quidem pœnitentia, stabit contritio, sine confessione & lachrimis & erit gaudium universis super uno peccatore pœnitentiam agente.

Prodibunt quoque *magnates quatuor*, (G) cum suis domiciliis, & servis, initur pugna certamine dubio, ille tamen qui primus 31. ceperit & abduxerit non solum ipsos captivos sed & pecuniæ tantum *quantum illis alendis sufficit* (H) *auferet*.

Sphæra insuper lignea imo hemisphæra à peccatoribus super viventibus remote torquetur in novem ligneos jambos seu digitulos (I) quam potius fortunæ globum seu rotam diceres. Et quicunque inimicorum eorundem, plures ex his prostraverit in terram, quanto præconio quantisve donis muneretur, hi scient, quorum interest hæc scire: Nam nullus eorum, qui viriliter dimicaverit, immunis abibit: non curando aspectus torvos atque oppositos suorum sodalium contorquentium. Nam inde capiet, quo novos sibi comparare possit amicos, juxta illud: *Tot amici, quod nummi.* Heu quam inique comparatum est, ut hi qui minus habent, addant ut plurimum aliquid divi-

divitioribus, sed hoc ibi fit, ubi non rectè vivitur.

Exortis densis tenebris, præ festitudine exsurgunt semivivi (K) & dant se requiei, tunc consurget quoddam animal admirabile, habens os de cornu & barbam carneam (L) clamans super semi-vivo, surgite mortui, venite ad judicium. Tunc consurgent semi-vivi, accipientes pelles mortuorum (M) vertentes & revertentes, postea consumunt patrem suum, cujus locus factus est in pace.

Demum facta pace fit cantus celebris, & plurimi ex illis in Synagoga reperiuntur, ubi spoliis & oneribus alleviantur, deponentes quæ apportaverant, eaque alienis custodibus committunt, ut & ipsi cantent simul cum illis, non lamentationes Hieremiæ, sed gaudeamus omnes, quoniam filius perditionis inventus est, tanquam ovis, quæ perierat: sit gaudium miseris quorum luctus vertitur in gaudium. Sed domi ibi erit fletus & stridor dentium; non habentes, quod manducent, quoniam captivi (N) sui educti sunt in tenebras exteriores, & quis scit, quando revertentur, dies cum illa dies iræ, dies calamitatis & miseriæ, dies magna & amara valde, lugebunt super se omnes tribus terræ, à qua nos liberet, qui sic vivit & regnat, *Amen.*

Concertatio muliebris.

Orta rixa inter Mulieres, cum altera alteri objiceret mendacium, & convitia agitarent: Mentiris, inquit una, ut meretrix, ut fur, ut vene-

venefica. Huic altera: At tu, inquit, mentiris ut calendarii opifex, qui toto anno, & singulis diebus mentitur. Putabat nullum mendacius hominum genus excogitari posse, cui adversariam conferret, quam Astrologos & tempestatum conjectores.

De Modestia civili lictoris.

Comes Zollerensis, cùm in pago quodam vicino Tubingæ divertisset, & forte illic præfectus Tubingensis negotia istius loci componeret: mox unà prandere cœperunt. Erat fortè unus ex mensæ administris & pocillatoribus lictor oppidanus, homo pro popularium suorum more admodum civilis. Hic cùm discum Comiti apponeret, & aliquâ immunditiâ sordidatum adverteret, celeriter ad se reductum prius femorali ad nates absterfit, & deinde Comiti apposuit. Putabat enim hac ratione multò mundiorem jam factum esse discum, & comitis ore longe digniorem.

Cujusdam Judaïcæ mulieris facetum dictum.

Fui olim in oppidulo Hechinga nomine, quod est in ditione Comitum Zollerensium, illuc reperi unam Judæam, quæ cùm esset conspicua forma, fuit & perfaceta: cui ego cum persuadere conatus essem fidem Christianam, nihil ineptum respondebat. Tandem circumcisionem credidit tantum valere, quantum baptismum, quæsivitque à me, quanti nos Christiani baptismum faceremus: Respondebam, multi; & sine eo claudi portas regni cœlorum: ipsa verò subjunxit: At nos Judaicæ mulieres parum tenemus de circumcisione.

Quod

Quod cum causam inquisivissem, dixit: Quoniam mallemus addi virorum nostram virilibus portionem, quam adimi. Unde cunctis adstantibus maximum risum commovit.

De quodam Rustico.

Ego nosco rusticum, qui cum esset factus Prætor pagi sui, venit non longo post tempore ad balneum in Minsingense oppidulum. Cumque ibi invenisset quendam, quo cum olim equos pavisset, dixit inter cæterea (cum ille gratulatus esset ei de Prætura adepta) quis æstimasset unquam, bone amice, dum eramus Hipponomi, quod ego indignus Prætor factus aliquando essem? Credens se tam grandi in Magistratu collocatum, ut singulari etiam augurio & fortuna opus fuerit, quum tamen ultra novem rusticos non haberet sibi subditos.

De Studente lepidum dictum.

Ego habui ante aliquot annos conterraneum Schlecklingensem in studio nostro Tubingensi, qui cum aliquoties ad gradum Baccalaureatus (ut vocant) aspirasset, nec unquam obtinere potuerat, tandem spe omni ablata dixit: Non est necesse ut fiam Baccalaureus: nam & Christus habuit duodecim discipulos, & tamen nullus eorum fuit Baccalaureus.

De quodam Nobili.

Jacuit nuper mecum quidam nobilis Scholasticus, quem cum sæpe adhortatus essem, ut in honorem tantæ festivitatis (erat enim nativitas beatæ virginis) maturius surgeret, atque in fanum

fanum properaret. Quæsivit ille ignarus qualis dies esset) an festum circumisionis beatæ Virginis celebraretur. Quod tantam præbuit omnibus audientibus ridendi materiam, ut pene in proverbium verteretur.

EXPLICATIO

Hujus Prophetiæ.

A. Ossa mortuorum) id est, tessera, cubus *Würffel, dobbelstein.*

B. Peste infectis) lusus, vulgo dictus *Tic-Tack*, in quo si una rotula tangatur, totus ludus amittitur.

C. Principes imo reges) ludus aleatorius vulgo *Verkehren*, hic ludus quoniam admodum delectabilis est ingeniumque volatile requirit magnatibus quoque allubescit.

D. Pecunia præsentaria mulctabitur) recte, nam hic ludus non patitur dilationem debiti, cum sit molestissimus creditor.

E. Ex regibus consurgent quatuor) Ludus chartarum, vulgo *coram nobis Karneffel Spiel.*

F. Reges quoque duo cum uxoribus) Ludus turriculæ vulgo dictus *Schacht Spiel*, in quo etiam si appareant species humanæ non tamen homines, sed potius nomina hominum sunt.

G. Magnates quatuor) Ludus chartarum, vulgo Triumphus dictus *Trouff.*

H. Quantum illis alendis sufficit) Nam ficuti oculos habent & non vident, ita os & non comedunt,

I. Jambos seu digitulos) Ludus globi dictus *Kegelen.*

K. Semivivi id est, somnolenti.

L. Animal habens os de cornu) id est, Gallus gallinaceus, *hahn.*

M. Pelles mortuorum) id est, libros orationum.

N. Captivi sunt nummi in bursis, id est, tenebris.

De Rustico.

Novi rusticum, pinguefacere cupiens porcum, tantùm illi in die cibum bis porrexit: & cum semper macer maneret, indignatus ille conquestus est vicino. A quo cum correptus esset, quod non bis, sed ter vel amplius deberet pastum porrigere. Respondit rusticus, ter vel amplius, nullo modo: quoniam ego homo cum maximis laboribus, contentus sum bis comedere in die. Credens hominem laboriosum plus debere esse, quam porcum.

Fatui cujusdam facetum dictum.

Dicitur mihi de aliquo stupido homine & fatuo, qui cum funus maternum prosequeretur, cantabat alta voce. Quem cum pater castigaret, dixit: Haud esse te sanum credo pater: cum precio conducas Sacerdotes, qui canerent, ego vero gratis concinam.

F I N I S.

PUGNA
PORCORUM
PER
P. PORCIUM,
POETAM.

Paraclesis pro Potore.

Perlege porcorum pulcherrima prœlia, Potor,
Potando poteris placidam proferre poësin.

NIVERSTADII,
Apud CASPARUM MYRRHEUM
MELCHIOREM THUREUM,
&
BALTHASARUM AUREUM,
1720.

AD LECTOREM

Jodocus Helmontanus.

Porciolus Porcos, cecinisti parva croacum,
Sic condigna refert præmia, Homere tibi.

Ad Eundem.

Mœonides ranas cecinit, sed Porcius ille
Posterior porcos, plaudite utrique precor.

Ad Eundem.

Potando pugnas Porcorum perlege potor,
Petendis posuit prœmia porciolus.
Porcorumque procul propellant prælia planctus,
Persuadent propter poëmata percinere.
Perdocuit paucis porcorum pulchra Poëta.
Prælia, perlecto plaudite porciolo.

Po-

Potentissimo

PATRONO

PORCIANORUM.

P. PORCIUS.

Poëta

Prosperitatem precatur plurimam.

POSTQUAM publice porci putamur; præstantissime patrone, placuit porcorum pugnam poëmate pangere, potissime proponendo pericula pinguium prælatorum: pugnant pigriter pusillanimes prælati propter pinguedinis pondus, porro potentius porcelli pauca proceritate perpoliti: propterea placeat precor puerile poëma perlegere porcorum porcellorumque pugnam propositionibus pictam paribus, peripræpostere.

Proditur patronus porcianorum,
Primordialibus punctis.

Res Inamœna Caret Affectu. Læta Decorem
Omnimodè Aspirat Bellula Habc Ergo Rata:

Proditur Poëta.

Plura Latent Animo Cœlata, Et non Temeranda
In diciis Ullis, Scilicet hoc Volui.

Pra-

PRæcelſis proavis pulchre, prognate patrone,
Pectore prudenti pietateque prædite priſcâ,
Præter progeniem, præter præclara parentum
Prælia pro patria, pro præſulibuſque peracta,
Pleraque pro propulo proprio perfecta potenter
Pellucens probitate, potentique proſperitate,
Propoſito præſente petens plerumque peritos,
Propteareaque probas philomuſos; perſequeriſque
Parnaſſo potos, precio precibuſque poëtas:
Poſtquam percepi puerile placere poëma
Præcipue propter præſcripta proœmia pugnæ
Porcorum, placuit parvam præfigere pugnæ
Pagellam, porci prodentem proprietates
Plauſibiles, pinguem patronum promeruiſſe
Pectore pinguiculo, pol promeruiſſe poëtam
Pingui porcorum pingendo poëmata pugnam:

Propoſitiones pugnæ.

Porcos piſtorum pergunt proſternere pugna
Porcelli, paſti planti per pervia prata.

PUG-

PUBLIUS
PORCIUS
POETA.

Perlege porcorum pulcherrima, prœlia, potor
Potando poteris placidam proferre poësin.

Inferatur pag. 241.

di Placenzio o Platin

Pag. 2

PUGNA PORCORUM

PUGNA PORCORUM PER P. PORCIUM Poëtam.

(a) PLaudite porcelli porcorum pigra propago.
Progreditur, plures porci pinguedine pleni.
Pugnantes purgent, pecudum pars prodigiosa,
Perturbat pede petrosas plerumque plateas,
Pars portentosa populorum prata profanat.
Pars pungit populando potens, pars plurima plagis.
Prætendit punire pares, prosternere parvos.
Primo porcorum præfecti pectore plano.
Pistorum porci prostant pinguedine pulchri.
Pugnantes prohibent porcellos, ponere pœnas
Præsumunt pravis: porro plebs pessima pergit
Protervire prius, post profligare potentes.
(b) Proconsul pastus pomorum pulte perorat
Prælia pro pecude prava prodesse, proinde
Protervire parum patres persæpe probasse
Porcorum populo pacem pridem placuisse.
Perpetuam, pacis promptæ præconia passim
Pro præcone pie pacis per pondera plura

L Pro-

a *Processus porcorum ponitur.*
b *Propositio proconsulis.*

Proponente preces, prudens pro plebe patronus
Porcus prægrandis profert placidissima pacta.
(*b*) pacisci placeat porcis, per prælia prorsum
Plurima priscorum perierunt pascua patrum.
præstat porcellis potiori pace potiri,
Præstat prælatis primam præbere palæstram.
porro proclivis pugnæ plebeia potestas
(*c*) prœlia portendit, per privilegia prisca
Proponens pugnæ porcos potuisse patenti
Prostravisse pares, per plebiscita probari.
Porcum pugnacem pecudem, præclara potestas.
Pendet per porcos pugnaces, pergite passim
Perdere præfectos, porci properare pusilli
(*d*) perdere pinguiculos, præfectos præcipitare,
prigritia pollent prælati perpetuati,
postquam plebs pertæsa potentatus penetravit
præcipiti pede, porcelli petiêre pusilli.
pugnando properare prius, pessundare patres.
præstituunt personatos præcurrere porcos
propugiles, porro plenum pinguedine putri
præclarum porcum pistrino pinsere panem
præcipiunt, per posticam, per pervia portant
(*e*) propterea properans proconsul poplite prono,

præ-

b *Placidatorum pacta proponuntur.*
c *Prælia portendit.*
d *Propterea porcellorum penetratio.*
e *Preces proconsulis pro prælatis.*

præcipitem plebem pro patrum pace popofcit.
perfta paulifper, pubes præciofa, precamur.
penfa profectum parvum pugnæ peragendæ
plures plorabunt poftquam præcelfa premetur
prælatura patrum, porcelli pecutientur
paffim, pofteaquam pingues porci periere.
propterea petimus,præfentem ponite pugnam
per pia porcorum perimus penetralia, pofthac
prælati poterint patrata piacula parce
perpetrare, procul poftponite prælia parva,
præ prælatorum pœnis patientia præftat.
(*f*) plebs porcellorum parte præcone parato
Porcis prælatis proponit particulares
pacis particulas: pateant præfentia pacta
Porcorum populo, porcorum pofteritati.
Principio petimus prælatos perpetuatos
Poftponi, propter pia privilegia patrum,
porcellos patuit pariformi pondere paftos
porcis perfimiles, porcos præftare pufillos
propter pulmonem propter penetrale palati,
pars parvi porci prunis plerumque perufta
principibus primis portatur, porro putrefcens
porcorum pectus putri pinguedine plenum
projicitur paffim, partim pro pefte putatur,
propterea porcis prælatio præripiatur.
pergite porcelli præfectos præcipitare.
(*g*) pro prælatura porci pugnare parati
profiliunt, pars prata petit pars prona paludes
prodit præcipuo proterva potentia plaufu,
porro porcelli pulchrè per prata perfurgent

 pin-

f *Propofitiones porcellorum particulares.*
g *Pofteriorum pugna.*

pinguiculos properare procul, penetrare parati
per portas patulas, porcos perfodere pergunt
Prosternunt, pinguedo potens prohibet properare.
(*h*) propterea pacem proponunt; parcite porcis,
porcelli posthac potimur pace perenni:
propterea pulcher porcellus præco politus
prospiciens patres pronos peccata profari
prospiciens positos prædà, positosque periclo.
propositum pandit; pacem perferre potestis;
parcite prælati, procerum pondus puerile,
perdurare parum propter plerosque putatur,
perfringunt pacem penitus post pacta peracta.
(*i*) ponite pro pacto pignus, proferre potentes.
pro pacis praxi, potiora pericula pensant
porcelli, portent pignus, pax pacta placebit.
princeps porcorum propria pro plebe pedestris
procumbens, pœne perplexus prœlia propter
(*k*) pestifera populi, promittit præmia pulchra.
pultum pomorum, propinam pulvere pisti
pastilli, partem placentæ posterioris,
pocula profundæ perquam preciosa paludes.
porcum prægrandem placido pro pignore præbet

pro-

h *Porci pacisci petunt.*
i *Præconis propositio.*
k *Profertur pignus pro pastione.*

promulgas planâ porcellos proprietate.
præfecturarum poſthac pertingere palmam,
porro porcelli pinxere procœmia pacis
particulis paribus, pareat pax poſteritati.
(*l*) porci prælati placido pacto pepigerunt
perpetuam pacem, poſthac præcedere parvos
porcellos porcos, putri pinguedine plenos,
phas poſthac porcis paſſim pugnare puſillis
pro pomis putridis, pro parte poſterioris
proventus pingui, poterint purgare plateas.
prolixè poterint pomaria, participare,
partiri prædas, patulas peragrare paludes,
proclamaturi porcelli pectore pleno,
poſtquam præripitur porcellis per peregrinos
poſtquam percipiunt pede prendi poſteriori.
(*m*) plaudite porcelli, plebs precioſa perenni,
parta pace parate procul præludia pulchra,
pompas præcipuas, proſcænia publica palmæ,
purpureos pannos, picturas pendite pulchras
progeniem priſcam porcellorum perhibentes,
priventur platani, priventur pondere pinus,
porcellis paſſim pomaria proſtituantur,
palmarum prorſus plantatio præripiatur
pendula, pro pacta portentur pace parati
palmarum pilei, procedat pulchra propago
pacificatorum porcellorum, penetrando
planiciem, patriæ paſſim peragrando plateas,
plantæ pro pedibus plateatim projiciatur.

l *Particula pacta pacis.*
m *Pompa porcellorum poſt pacem peractam.*

portetur præcipuos præco peramœnus,
pacis perfector promat præconia pacis
publicitus, prono procumbant poplite porci,
porcellos patriæ patronos profiteantur.
(n) porro præcedat potu pincerna, paludis
pocula propinans plenissima: pabula præbens
pulmenti putris pro proprietate palati,
pro præcone potens paleæ pistura paretur,
proluvies pepli polluti, portio pinguis
pleni potoris promentis particulatim
pocula præsumpta, prægustatos patinarum
pullos, perdices, pavos, porcos piperatos.
prætereas patriæ per prima palatia perget
persuadens populo porcellorum pietatem,
plaudant porcelli, portent per plaustra peronem
per patriam patulo progressu perspiciantur:
pistorum porci prope pistrinum patiantur
perpetuas pœnas, præservati prope pestes:
(n) perturbent pueri porcos prope percutiendo,
propellant porcos pulchræ per pensa puellæ,
pertractent parvos porcellos, poplite prono
procumbent, pilos patientur pectine pecti.
plaudite porcelli, pistorum plangite porci.
pistores pascant porcos pastu palearum,
percussos partim pedibus; per plurima probra
partim projectos petris pugnisque pedeque,
(p) pastores pascant porcellos posperitate
præ-

n *Pincerna præcedit præconem poculo plenissimo,*
o *Porcelli puellarum pollice perfricti procumbant.*
p *Porcorum præsaga pensiculatio pro profecto parranda.*

præcipua, peragrantes prata patentia paſſim.
poſtridie poſtquam porcelli pace potiti,
præſumpſere patres protervè pungere paſſim
prælia prædictæ pugnæ populis perhibemus;
plurima porcorum penſans præſaga poteſtas.
propoſuit primo palmæ præſcribere pondus
peſtiferæ plebi porcellorum pedetentim
propoſuit pedites precio pro poſſe parare,
porcos prædones per pagos perque paludes.
(*q*) pungentes pecudes promuſcide, phamaque paſſim
perfertur, properatque pecus proclive, proinde
perficitur pennæ procurator peracutus:
ponens pugnaces porcos pecudeſque papyro.
promittunt poſito pede præfectis præferare
præſcripto pugillum pugnam properare parati
(*r*) præcipuum, prout præcipient princeps pugileſque.
porro proventus precii pleriſque parantur,
præcurrent proceres precii plus percipientes
placant pollicitis, proh! propellos peregrinos
perfidiam patrant proprioque penu potiores
præſtituunt prædas, proponunt poſtea plebi
perſolvendarum propinarum paracleſin
pugnaque protrahitur, porro porcus philomuſus
pædotriba puſillorum per pariſienſes
promotus, pagi paſtor, parochuſque paludis
paulum perdoctus pariter producere petrum

 per-

q *Phama prælii.*
r *Perfidia præfectorum precium præripientium pugnantibus.*

pertrectabatur, proh! perdita pectora plena
perfidiæ: pudeat perceptæ præmia prædæ.
plebi præripere peccato pernicioso
peccat, profusa pecunia, prodet,
prodet prædones; postquam pensent peregrini
præmia pro pugna patrata, proque periclis.
(s) personuit parochus, pergens proponere plures
perfidiæ partes: porro princeps pugilesque
pestiferum parochum proclamabant perimendum
pseudo-euangelicumque probabant præcipitandum
ponto, præterea plus provenisse pericli
persuasu parochi, plus ponderibus pavimenti
portæ præcelsæ, plus ponderibus platearum.
protestabantur pœnis plectendum poste patente, (ftis)
ponendum prope prunas, particulisque peru-
profundo puteo profundè præcipitandum,
(t) publicitus pugiles prædicta piacula patrant.
plebsque putat pulchrum philomusum perdere porcum,
proinde preces princeps proponit plebsque parata
promittit parere piis precibus, pugilesque.
(u) partiri pergunt propinam: perficiuntque
perfidiam, pauci prohibent peccata patrari
pro placito pugilum, plecti plerique putantur.
propter perfidiam propalatam peregrine.

post-

s *Propatulatio perfidiæ per Philomusum.*
t *Pœna philomusi.*
u *Porcellorum percipientum persolutionis perfidiam.*

postquam porcelli præceperunt peregrinos
privari precio, prolixe pensiculando
(w) publicitus propere procurant præmia pugnæ,
proponi porcis paganis persoluturus,
prostat præco potens plures præcurrere porci
prætendunt, prohibetque pedo plus percipientes.
postquam pellecti precio porci peregrini.
(x) præsidium pugna præbebant, præcipitare
pugnam pergebant porci, porro properabant
partim pinguiculi, partim putredine pleni
provecti plaustris, partim peditis properabant.
porro porcelli præceperunt peregrinis
plaustra penetrando porcos prosternere pingues
producique palam pendendos poste patente.
(y) propterea peditis prudenter progredientes.
perturbaverunt, projeceruntque potenter.
plaustrum porcorum, prædaque potente potiti,
præcipuos porcos protraxerunt plateatim.
porro, porcorum prospecto principe primo:
præco potens populo propinavit perimendum,
plectendum pœnis pendendum poste patente.
porro pauca petit princeps proferre, priusquam
perficiat placitum præconis plebs pileata,

w *Ponitur persolutio præsentissima.*
x *Pingues porci provehuntur plaustris.*
y *Prædatio porcellorum.*

permittuntque parum proponere proinde profatur;
(z) parcite porcelli, proavorum prifca putamur
progenies, prifci potuerunt plura parentes
prælia pro patria patrare, pericula plura
pro populo perferre pio, pro plebe parati
pœnas pauperiemque pati, poffunt pietatem
publica phana parentum pyramidefque probare,
promeriti pulchrè per præmia picta probantur.
propterea penfate, precor, penfate periclum,
parcite perdendo, pietatem perficientes.
poftquam perfecit princeps prædicta, paruinper.
plorant, percutienfque palam pectus peramœnum,
profert parcendum ploranti præco politus
propter progeniem, propter præciofa potentum
patrum privilegia, prognatamque profatur
(a) progenie propria princeps præcoque proinde
pergunt pacifici populo prope profpiciente,
prælatos pariter, prælatis participari,
partiri prædas: porro promifcua plebes
propterea præfert, pateat prælatio prava.
(b) poftquam parturiunt præclara penaria prædas

per-

z *Precatio principis porcorum.*
a *Pacifcuntur princeps.*
b *Populi propofitio potiffima.*

perficiunt pacem patitur populusque
posteaquam patuit prærepta pecunia plebi.
plangunt privatim procerum præcordia pacem.
plectunt perjuro perjuria plura patrantes.
propterea porci, porcelli plebs populusque.
posthac principibus prohibent producere pugnam.

Personavit Placentius post pocula.

Potentissimo, pientissimo prudentissimoque Principi.

PATRI PURPURATO,

præsenti Pontifici,

PLACENTIUS

plurimum precatur prosperitatis.

PErge pater patriæ patriarum perfice pacem.
promereare palam palmam placidissime princeps.
possessæ pacis primam perhibe pietatem
priscorum patrum per prudentissima pacta.
posteritas perget præconia promere passim
pontifici preciosa pio, plebecula, pubes,
primores patriæ proclamabunt peramæno
plausu pastorem pacis, pia pectora plaudent.
phama paragrabit, peragrabit phama polorum
per penetralia: præterea populosa propago

progenies patriæ, patres, puerique pusilli
proteſtabuntur priſcis patribus potiorem.
pontificem pileo pretioſo prædominantem,
phama penetrabit penetrabit phama paludes
perſarum, poterit phœnix profere perennes
pacis particulas, per pontificale paratas
præſidium, poſthac penetrabit pax paradiſum:
plebs peregrinorum proſpectâ pace perenni
pacati populi pactum pariforme probabit.
publica patronum pacis, privata patenter
pectora perpetuo plauſu pariter perhibebunt.
prudens pontificis pectus, per plura probetur.
plectra poëtarum, plerique poëmata promant
præcipuam plerique parentelæ probitatem
pertractent proſa, præſtante poëmate prorſus.
præcellat princeps pacis, princeps pietatis.

Poſtremo pronunciavit.

penſa pauperiem, princeps præclare, poëtæ.

FINIS.

Præ-

Præcatiuncula.

P. PORCII

Poëtæ.

Parce precor pingui pagellæ, parce pru-
dente
pugnantium parœmiæ
parce parum pulchræ picturatæque pöëfi,
præfente pictæ poculo.
Phœbo poftpofito placuit profundere plura,
præceps poëmaque promere.
poftquam potaram, perlegi paucula puncta
pingens, proindeque potitans.
perplacuit poto plufquam puerile poëma,
plerifque perfuadentibus.
produxique palam perfcrutandum paradigma
pleno probandum poculo.
percuffo pluteo puduit puduitque papyri
partique pudet poëmatis.
porro potores partim prodire perurgent,
partim precantur protinus:
præfertimque poteft patronus præcipiendo
parvâ precatus paginâ,
porcorum populus, porcellorumque precatur
promifcue plebecula,
perfectam pugnam perfecto ponere prælo
propediem placentium.
Charus Centurio curavit comere chartas
Cenforem, cura commifit Chalcographorum.

Testamentum Ludicrum

GRUNNII PORCELLI,

Cujus

D. HIERONYMUS,

Ad

EUSTOCHIUM,

meminit.

M. GRUNNIUS COROCOTTA PORCELLUS *Testamentum feci, quod quoniam manu mea scribere non potui, scribendum dictavi.* MAGIRUS *Cocus dixit: Veni huc, eversor domi, soliversor fugitive* PORCELLE. *Ego hodie tibi vitam adimo, Corocotta Porcellus dixit: si qua feci, si qua peccavi, si qua vascula pedibus meis confregi, rogo domino Coce; veniam peto, roganti concede. Magirus cocus dixit: Transi puer, adfer mihi de culinâ cultrum. Porcellus comprehenditur à famulis: ductus sub die* XVI. *Calend. Lucerninas: ubi abundant Cymæ, Clybanato & Piperato Coss. Et ut vidit se moriturum esse, horæ spacium petit: Cocum rogavit, ut Testamentum facere posset, inclamavit ad se suos parentes, ut de cibariis suis aliquid dimittetet eis. Qui ait: Patri meo Terrino Lardino* DO, LEGO DARI *glandis modios XXX. Et matri meæ Veturrinæ Scrophæ* DO, LEGO DARI *Laconicæ filiginis modios* XL. *Et sorori meæ Quirinæ, in cujus votum interesse non potui,* DO, LEGO DARI *hordei modios XXX. Et de meis visceribus dabo donabo*

Su-

Sutoribus setas, Rixatoribus capitinas; Surdis auriculas: Caussidicis & verbosis linguam: Bubulariis intestina: Esiciariis femora: Mulieribus lumbulos: Pueris vesicam: Puellis caudam: Cynadis musculos: cursoribus & venatoribus talos: Latronibus ungulas: & nec nominando coco DO, LEGO *ac dimitto popam & pistillum, qua mecum detuleram à querceto usque ad haram: liget sibi collum de reste, volo mihi fieri monumentum ex litteris aureis scriptum:* M. GRUNNIUS COROCOTTA PORCELLUS, VIXIT ANNOS DCCCCXG IXS. Quod SI SEMIS VIXISSET, MILLE ANNOS IMPLESSET. *Optimi amatores mei vel consules vita, rogo vos ut corpori meo benefaciatis, bene condiatis de bonis condimentis nuclei, piperis & mellis: ut nomen meum in sempiternum nominetur. Mei domini, & consobrini mei, qui huic meo Testamento interfuistis, jubete signari.*

LUCANICUS	signavit.
TERGILIUS	sign.
NUPTIALICUS	sign.
CELSANUS	sign.
LARDIO	sign.
OTFELLICUS	sign.
GYMATUS	sign.

Cre-

HISTORIA DE GALLO GALLINACEO,

IN QUA

Singuli versus Elegiaci, continent litteras Alphabeti.

GAllinis propriis gallus satur, hisce relictis,
Liber ad externas fertur amore novo.
Comiter excipitur, fruiturque libidine: lassum
Fortè domum regredi serior hora monet.
Sed proprie gallum redeuntem nunc undique rostris
Excipiunt, turbant, cumque furore necant.
Gallum etenim fidum stabilemque in amore petebant:
Non ex instabili hunc, qui vagus igne furit.
Ergone adulterii hunc pœnas pro labe dedisse,
Sicque vel exceptum forsan obisse putas?
Galle igitur, ductor quicunque futurus earum es,
Hujus ab exemplo disce manere domi.

De Ebrio quodam.

INtrarat lectum somnoque meroque sepultus,
Micturus matulam quærit utraque manu.
Muscipulam matulæ vice dum capit ebrius, ejus
Pars muscipulæ capta pudenda dolo.

Proverbia Leonina de Ebrietate.

EBrietas prodit, quod amat cor, sive quod odit.
Bacchus & argentum mutant mores sapientum
Qui multum bibit, is miser ac Idiota redibit.
Vivere vis lætus, vel sana mente quietus,
Dæmonis ut linum, sic mordax effuge vinum.
Ebrie quid faris? vivis vel morte gravaris?
Quid facias nescis, truncus sine mente quiescis
Nec differt multum, te inter fatoque sepultum
Sicut sobrietas facit, ut sit longior ætas
Sic facit ebrietas vitæ breviare diætas
Ebibe vas totum, si vis cognoscere potum.
Mortales lætos vinum facit atque facetos.
Post vinum verba, & post imbrem nascitur herba.
Quando venit potus, cessat sermo quasi totus.
Si non ægrotat, bene mingit, qui bene potat.

Ebrii cujusdam Epitaphium, prope Erfurdiam.

HIc jacet, qui fuit unus inter mille,
Semper mane & sero, cum sua plenissima pera,
In *Pintersleben* natus, *Hans Raumtasch* fuit vocatus.
Omnibus fuit gratus, qui bipsit in charitatis,
Postea

Poſtea pauper factus, eſt ad patibulum tractus,
Hoc facit mihi valde væ, quia nullum dedit mihi Vale,
Nec mihi hoc dixit ſua mater quando morixit.
Quicunque tranſit apud, memento flectere caput
Dicentes humiliter, tria lignea Pater noſter.

De Vino modice ſumpto.

VIna parant animos, faciuntque coloribus aptos,
Cura fugit, multo diluiturque mero.
Tunc veniunt riſus, tunc pauper cornua ſumit,
Tunc dolor & curæ, rugaque frontis abit
Tunc aperit mentes ævo rariſſimo noſtro
Simplicitas artes, excutiente Deo,
Illic ſæpe animos juvenum rapuere puellæ,
Et Venus in Vinis, ignis in igne fuit.

De non ſumpto Vino.

NUlla placere diu, nec vivere Carmina poſſunt,
Quæ ſcribuntur aquæ potoribus, ut male ſanos
Adſcripſit liber Satyris, Fauniſque Poëtas.
Vina fere dulces oluerunt mane camœnæ.
Laudibus arguitur vini vinoſus Homerus:
Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda; forum puteoſque Libonis
Mandabo ſiccis, adimam cantare ſeveris.
Hoc ſimul edixit, non ceſſavere Poëtæ
Nocturno certare mero, potuere diurno.

Veteres ad numerum literarum nominum eorum, quos amabant, biberunt.

NÆvia ſex cyathis, ſeptem Juſtina bibatur,
Quinque Lydas, Lyde quatuor, Ida tribus.

Omnis

Omnis ab infuſo numeretur amica Phalerno,
Et quia nulla venit, tu mihi ſomne veni.

Ad numerum Muſarum novem ſcyphos propinabant Veteres,

TEr bibe, vel toties ternos, ſic myſtica lex eſt.
Vel tria potanti, vel ter tria multiplicanti.

In Germanorum luxum & gulam.

NOs miſeri extremos pipere introceavimus ungues
Jam me ſi videas, pſittacon eſſe putes.
Et Solem Lunæ longa conjungere menſa,
Et nocte ad cœnam continuare diem.
Quid de Patricio ſentis? qua nare madentes
Inter Germanos vivere poſſe putas,

De Septentrionalibus Germanis, qui Cereviſia maximè utantur.

ESt mos Arctoo quo ſe Germania claudit
Æquore, quo rigidum temperat aræ gelu,
Snb terra effoſſis facimus convivia cellis,
Quis lardum crudum, farſaque cruda damus:
Cum ſtrumulo cæſo, butyroque in pixide falſo,
Et Bacchum, & Cereris pocula aquoſa damus.
Phœbus Rogidas globus ut ſe condit in undas;
Noxque ſuos oculos protulit ignivomos:
Cumque proceſſerunt ſtellata ſydera mundi,
Effulſitque ſuo jam Cynoſura polo,
Mox noctem ludis, Baccho Cereriſque liquore,
Ducimus æquali & pocula lance volant.

Item de iiſdem.

Jamque fuit ventum ſub ſubterranea caſtra,
Quæ Ceres & Bacchus, Cypris & alma tenent

Elysiis positum campis me forte putabam,
Atque locis quibus in turba sepulta sedet:
Tam varios video lusus, & ludicra verba,
Oscula & amplexus quicquid & audet amans.
Jamque ego non noctes tenebrosas ita putabam,
Sed qui vernali videt in axe dies.
Gaudet amor tenebris, volat sub nocte Cupido,
Noxque placet Veneri Bacchoque blande tibi.

Rhythmus Cordi Urcei, die divi Martini pronunciatus.

Jo Jo Jo Jo.
Gaudeamus Jo Jo.
Dulces Homeriaci.
Jo Jo.
Noster vates hic Homerus
Dithyrambi dux sincerus
Pergræcatur hodie.
Jo Jo.
Hæc est illa bona dies
Et vocata læta quies
Vina sitientibus,
Jo Jo.
Nullus metus nec labores,
Nulla cura nec dolores,
Sint in hoc symposio,
Jo Jo.
Vultis mecum jam potare
Ex Lyæum exaltare
Dulces Homeriaci,

Jo Jo.
Qui potare cupit mecum,
Licet verum portet secum
Vina plenis utribus
Jo Jo.
Ecce tibi Tribunali,
Apportamus & Albani,
Centum plenos urceos,
Jo Jo.
Sed quis nobis miniſtrabit
Et quis præſto vinum dabit
Dulce ſitientibus?
Jo Jo.
Hic habemus Thomaſinum,
Cognoſcentem bonum vinum,
Primò viſu ſubito,
Jo Jo.
Hic ridendo propinabit,
Et bibendo propinabit
Omnes Homeriacos,
Jo Jo.
Audi bone Thomaſine
Græce bibens & Latine,
Tuum fac officium,
Jo Jo.
Eſt jam tempus ut potemus
Et poſt potum ſic oremus,
Deflectamus genua,
Jo Jo.
Si potaſtis, jam levate,
Et crateras coronate,
Ut bibatis iterum
Jo Jo.

Fœlix eſt ter, fœlix quater,
Cui dat potum Bacchus Pater
De ſpumanti cantharo.
Jo Jo.
Ne lucernæ exſtinguantur,
Et potantes moriantur
Date nobis oleum.
Jo Jo.
Vos Germani, vos Hiſpani,
Vos Inſubres, vos Britanni,
Bibite pro viribus,
Jo Jo.
Sed vos rogo dum potatis,
Ter quaterque videatis,
Ne frangatis urceum,
Jo Jo.
Omnes fortes ſunt vinoſi
Et potantes animoſi
Dicit Ariſtoteles,
Jo Jo.
Omnis Doctor, omnis Rector
Bacchi Patris ſit protector,
In æterna ſæcula,
Jo Jo.
Dulces dulci miſceatis,
Ex hoc in hoc faciatis,
Ut potetis dulcius
Jo Jo.
Bacche vatum fortis Pater
Et qui ſolus es bimater,
Et formoſus diceris
Jo Jo.
Qui delphinos amatores

Pue-

Puerorum & potores
Feris miſces lyncibus,
Jo Jo.
Tecum civem Lamſacenum
Rogo ducas & Silenum,
Bacchaſque Thyrſigeras,
Jo Jo.
Et te prope ſit Potina,
Quæ dat potum in culina,
Prima cunctis pueris
Jo Jo.
Tentat Bacchus Ityphallus
Malus caper, malus gallus,
Aha nimis turpiter
Jo Jo.
Bibe quantum vis Priape,
Sed honeſtam partem cape,
Ne perturbes gaudia,
Jo Jo.
Bibe, bibe, bibe, bibe,
Tu qui ſapis bibe, bibe,
Dum Lyæus imperat,
Jo Jo.
Sed jam potrix turba tace
Et tu Codre talos jace,
Sub bibendi arbitrio
Jo Jo.
Quod jeciſti canes ternos,
Bibe, bibe, bibe ternos
Jam Falerni calices,
Jo Jo.
Codre caput tibi fumat
Ne quis ignis te conſumat,

Stingue

Stingue mere citius,
Jo Jo.
Et vos mei combennones
Elevate bactriones,
Ut possitis dicere
Jo Jo.
Jo jo jo jo.
Gaudeamus jo jo.
Dulces Homeriaci,
jo jo

De duobus Conjugibus captis, Jocus.

Quam mirabiliter capiuntur fœmina virque:
Utentes licitis tactibus, atque jocis.
Cistæ ludentes innitebantur apertæ.
Cum simul in cistam, & clauditur illa, cadunt.

De Virgine jam nuptura moriente.

Quæ matura viro est virgo, immaturaque morti
Mors rapit hanc, nuptam nec sinit esse velo.
Si quis eam rapuisset vir, potuisset eidem
Nubere: mors rapuit, nupta cui esse nequit.

In puellas falsis crinibus, superbientes.

Quæ geritis fictos alieno è vertice crines
Dicite, sub dulci melle venena latent.

In puellam semper faciem tegentem.

Mitte operire nigro posthac velamine vultum,
Nuda Venus nudi nam decus oris amat.

Vidua & Eccho.

V. Nunc ego sola meos hic nullo teste dolores
Solabor tristi tristis & ipsa loco?

Hic

Hic à parte juvat ſylvarum obſcurior umbra,
Muſcoſo inde placent antra referta ſitu:
Hinc etiam fontes è quorum murmure leni
Exiguos lapides ingemuiſſe puto
Atque inter tantos ſi fas gaudere dolores,
Hunc equidem lætor me reperiſſe locum.
Nullus adeſt? *Ec.* eſt. V. hic loquitur quis juſtius æquo?
Ec. Echo. V. reſpondes tu, rogo ſi Dea? *Ec.* ea.
V. Qui ne agitant fluctus? *Ec.* luctus. V. ſemperne manebit.
Aut dolor aſſidue me ſuperabit? *Ec.* abit.
V. Non abit, at contra Cadmei militis inſtar
Naſcitur, & lætam me fore reris? *Ec.* eris.
V. Abſit ut hoc credas, prohibent fata aſpera. *Ec.* ſpera.
V. Quid ſperem accepto vulnere, quæſo refer?
Ec. Fer. V. Fero quod poſſum, verum mors conjugis inter
Præclaros primi ſic mea corda movet.
Ec. Amovet. V. ab illo facile abſtinuiſſe putabis,
In quo magno Deûm munera erant ſita? *Ec.* ita.
V. Naturæ ſuadet vis. *E.* vis. V. tum cætera diſce.
Ec. Diſce. V. omnes dotes opta referre. *Ec.* fere.
V. Si quidquam omittam. *Ec.* haud mittam. V. excuſatio talis.
Sufficit, en dico principio. *Ec.* incipio.

V. Artibus excultus. *Ec.* cultus. V. fuit atque disertus.

Ec. Certus. V. tum leges excoluit. *Ec.* coluit

V. Quod si fortunam spectes, fuit omne decorum.

Ec. Aurum. V. est quod pluris tu facies? *Ec.* facies.

V. Pulchra quidem facies perfecta ætate virili,
Illum qui cernit numina sperat. *Ec.* erat.

V. Plura sciat fecisse illum hæc quisquis legit *Ec.* egit.

V. Iam dolor haud patitur dicere plura tibi. *Ec.* i.

Contra Fœminas.

Fœmina corpus, opes, animam, vim, lumina, vocem
Polluit, annihilat, necat, eripit, orbat, acerbat.
Adam, Samsonem, Loth, Davidem, & Salomonem.
Fœmina decepit, quis modo tutus erit?

MEntiri: flere, & lacrymari, nilque tacere,
Decidere hæ veræ sunt dotes in muliere.
Ut corpus teneris, sic mens infirma puellis.
Nil non perimttit mulier, sibi, turpe putat nil,
Cum virides gemmas collo circumdedit, & cum
Auribus extensis magnos commisit elenchos,
Intolerabilius nihil est quam fœmina dives
Malo in consilio fœminæ vincunt viros.
Neve puellarum lacrymis moveare caveto,
Ut flerent oculos erudiere suos

Fœ-

Fœmineus vere dolor eſt poſt facta dolere,
Ille lavat laterem qui cuſtodit mulierem.
Male quod mulier incœpit,niſi efficere id perpetrat,
Id illi morbo, id illi ſenio eſt: ea illi miſeræ miſeria eſt,
Si bene facere incœpit, ejus tam cito odium percipit.
Sed vobis facile eſt verba & componere fraudes,
Hoc unum didicit fœmina ſemper opus!
Non ſic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto;
Quam cito fœminea non conſtat fœdus in ira,
Sive ea cauſa gravis, ſive ea cauſa levis.
Væ tibi fœmineo quiſquis es captus jugo.
Tu miſer es, & eris, ſi tangat te ars mulieris.
Sit tibi conſultum mulieris ſpernere vultum?
Componit vultum: quia vult ut des ſibi multum.
Attrahit ut fiſcus, ſed decipit ut Baſiliſcus.
Non hodie, nec heri, nec cras credas mulieri.
Eſt quaſi grande forum vox alta trium mulierum.

Pro fœminis.

RUſticus eſt verè qui turpia de muliere
Dicit, nam vere ſumus omnes de muliere.

Veſtes fœminea bene tegunt, quia longa.

DUlcibus & modicis ornatur fœmina verbis;
Et collaudatur mulier ſi pauca loquatur
Quæ dos matronis pulcherrima? vita pudica.

In medio uxores, & pisces sunt meliores.

De muliere quæ viginti quatuor maritos habuit,

UNa viris mulier viginti quatuor uxor
quæ fuit, hanc viduam non nisi stultus amet.

Ad expertum Medicinæ Doctorem.

Ægrorum haud minor noscas si tangere pulsum,
Hoc cum te proles non animata docet.
Nam dicis fœtus sentire in conjuge vitam
Ortus bis senis mensibus ante diem.
Conjugis ast ventrem cave dum clystere relaxes.
Ne medium fœtus mordeat hic digitum.

Medici ficti.

FIngunt se Medicos omnes; Idiota, Sacerdos:
Judæus, Monachus, Histrio, Lusor, anus:
Miles, mercator, cerdo, nutrix, & arator.

Salarium Medici.

MAximus in morbis Medico permittitur orbis:
Sed fugit ex mente medicus morbo recedente.

De furto, Problema, ad Juristas.

QUi domino invito rem contrectaverit est fur;
Quid, si hoc invita non faciat domina;

In jurisconsultum ad amasiam properantem.

JUridicum, peragens vocat accelerare Patronus,
Lucatos nummos cernat amica cupit.

Juris

Juris præceptum.

QUod tibi vis fieri, mihi fac; quod non tibi, noli,
Sic potes in terris vivere jure poli,

Baldus, Plato, Aristoteles.

ECce it Baldus eques gemmis oneratus & auro,
Plato secum peditem trahit Aristotelem.

Ad Romulum, Lupæ alumnum.

EXcipe, magne puer, lactantibus ubera labris,
Quæ lupa facundo præbet amica sinu.
Est lupa, sed genium ponit cum lacte lupinum,
Tu cave, ne mores, quos vomit illa, bibas
Quam vereor, subito hic illud acescat; nec
Quod tibi dat vitam, pluribus eripiat.

Roma amoris nomen.

ROma quod inverso delectaretur amore,
Nomen ab inverso nomine cepit amor.

Ad amatorem.

AD dominam intrepido vis tendere carmina cursu.
Scire operæ pretium est, quo pede versus eat,
Nimirum pedibus metrorum ex omnibus præ unum,
Reliquis mulier dactylon omnis amat.

De amore proverbia.

ILli pœna datur, qui semper amat, nec amatur.
Cœcat amor mentes, ac non raro sapientes.
Caris jactatur, si quis Veneri sociatur.

Est oculo gratum, speculari semper amatum
Heu dolor est! gratis abscedere rebus amatis.
Illum nullus amat, qui semper, da mihi, clamat
Post mortis morsum, vertit dilectio dorsum:
Quot campo flores, tot sunt in amore dolores
Stultus quando videt, quod pulchra puellula ridet,
Mox fatuus credit se quod amare velit:
Verus amor miserum nunquam contemnit amicum
Dulcis amica vale, mandatum do tibi tale.

In procum pudibundum.

GUttur clamat amo, cum gutture reliqua membra
Quid animus tacita voce susurrat, amo.
Omnia si hoc clamant tardas cur adire puellas
Et cur, amo, trepidas, dicere virginibus?
Hoc quamvis clamant, tamen adveniente puellâ,
Et lingua, & guttur vociferare negant.
Quæ sit causa rogas, pudor est qui dicere non vult;
Cum pueris pudor est, desine amare puer.

In amatorem deformis Puellæ.

VEstra modo est nostris oculis oblata puella,
Tam dulcis, tam pulchra fallax ac candida vultu,
Ut tres si offerret tales mihi Iupiter ipse,
Ultro duas diti darem, ut abriperet restantem

Nihil nisi sub specie pulchri amatur.

QUisquis amat cervam, cervam putat esse Minervam

Quis-

Quisquis amat ranam, ranam putat esse Dianam,
Quamvis fædatur, cuivis placet id, quod amatur.

Opium nimia cupiditas quanta mala proferat.

PRopter opes acquirendas mala plurima fiunt.
Et bona deficiunt plurima propter opes;
Propter opes se mercator dat mille periclis.
Exponitque mari se, sua propter opes.
Propter opes vetulo fit sponsa puella marito,
Ducit anum juvenis vir quoque propter opes.
Propter opes quandoque volens vir cornua sumit,
Sæpe dat invito fœmina propter opes
Propter opes tolli patitur sibi virgo pudorem
Floreque fit demto publica propter opes.
Propter opes, quæruntur opes, opulentia crescit;
Crescit avarities sordida propter opes;
Propter opes, quæcunque prius promissa, negantur,
Et data dicuntur non data, propter opes.
Propter opes spes sæpe ruit, vota irrita fiunt;
Summaque ad ima ruunt omnia, propter opes.
Propter opes Medicus sæpe haud bona pharmaca scribit:
Æger & hæc renuit sumere propter opes.
Propter opes etiam carissima pharmaca fiunt:
Quæ nequeunt inopes sumere propter opes
Propter opes inopes Medicos accedere nolunt,

Auxiliumque negant hi quoque propter opes.
Propter opes lites injustæ, injustaque dantur
Judicia injusto à Judice propter opes.
Propter opes, ditumque domos, inopumque pererrant,
Et capiunt fures omnia propter opes.
Propter opes passim sunt prælia bella, rapinæ;
Pacis iniqua etiam fœdera propter opes.
Propter opes quid non patitur miserabile mundus?
Proditur arx, urbes, regnaque propter opes.
Propter opes nunquid Christum vendebat, Judas.
Et crepuit pendens arbore propter opes?
Propter opes homines animam cum corpore perdunt,
Sic perduntur opes, cunctaque propter opes.

Tres studendi modi parum utiles.

NOn bene fit studium quodcunque fit ante fenestram,
Nec valet in lecto, nec valet ante focum.
Flamma nocet libris: studium impedit ante fenestram,
Visa Venus: somnum lectus inire monet:
Ergo relinque focum, lectum simul atque fenestram
Major & è studiis sic tibi messis erit.

Studiosi Characterismus Belgico-Latinus.

LUgduni studuit quidam Psaltista,
Die zijn vaderlik goed meest al verquist had
Musicus erat atque Citharista

Hy

Hy minde een meisken, en leid'er lijst na,
Om haer te behagen op alle termine,
Experientia multa docet ſine fine,
Dat bethoonde hy haer bewijſende,
Quod amanti nihil ſit difficile,
Als hy een hoentken opkloof vers gebraden,
En daer toe een ſtoop wijn in ſijn maeg laden,
Cupidinis inſtar erat amænus.
In dictis ac factis totus obſcænus?
Nam ſine Cerere & Baccho friget Venus.
Een kaertken te ſpeelen in plaets van ſtudeeren,
Libros vendere, *en't gelt te verſmeeren,*
Een nachtken te tiktacken of verkeeren:
Sou ook een Eeſel ſoo wel niet wat leeren?
's Avonts op ſtraet te ſcrappen, tieren, en baren,
Et alta voce, ſta, ſta, vociferare;
Doch te vluchten, ſoo hem een muys komt tegen
Scirpo armatus *In plaets van een deegen;*
Tanta magnanimitas *dient ook niet verſwegen*
Neen, 't is beter gelopen als ſlagen gekregen.
Per mille Dæmones *ſwoer den vromen* Johannes *(is,*
Gans Droes ik moet ſien wat dit voor een man
't Rammelter en ruyſter al watter ontrent is:
Cor meum pejus eſt quam cor ſerpentis.
Broeder wat dunkt u of dit geen ſtudent is?

Ænigma.

DIc, quibus hoc animal terræ naſcatur in oris,
Maſculus eſt mater, cui mulierque pater?

Aliud ad Ponticum

ESſe duos oculos miror tibi, Pontice, cujus
Unocula eſt mater, unoculuſque Pater.

Non est corrumpenda substantia propter accidens.

ARtibus incumbens noli corrumpere sensus:
Quid juvat ars, usus si tibi nullus erit?
Artibus incumbas, ut vita tibi integra duret,
Sic etiam poteris scribere multa senex.
Fac quoque ne nimio mens sit labefacta labore;
Arte quid is faciet, mens cui stulta, boni?
Non corrumpendum est quod substat propter inhærens,
Fundamento etenim cuncta ruente, ruunt.

Votum Scriptoris.

QUi librum scripsit, cum scutis vivere posset
Detur pro pœna scriptori pulchra puella.

Ad nomen virginis Clara.

LPereat, nec sit (Græcorum ut lingua ministrat)
Littera H. Chara est, quæ modo Clara fuit
Fallimur & Clara es, clara tua forma relucet,
Et mihi Chara, ergo nomen utrumque refers.

Fabula de Pruna, Faba, & Stramine,

PRuna, Faba, & Stramen rivum transire laborant,
Seque ideo in ripis Stramen utrimque locat.
Sic quasi per pontem Faba transit: Pruna sed urit
Stramen, & in medias præcipitatur aquas.
Hoc cernens nimio risu faba rumpitur imo
Parte sui, hancque quasi tacta pudore tegit,

Fa-

Fabulæ ſignificatio.

NOli infelicem caſum ridere propinqui
Nec ſimilis fiat, deteriorve tibi.

In terreſtrem Cœlicolam.

ANte necem cum quis cælorum tecta frequentat,
Talem Luciferum quis fore poſſe negat?

Ad Gertrudem Carmen Leoninum.

O Pia Gertrudis quam inter bene baſia ludis!
Dum trudo, trudis, bis terve, quaterve retrudis.

Nullus ſolus bene ridet.

NE ride ſolus nam riſus ſolius oris
Pravus vel ſtultus reputabitur omnibus horis.

Luſus delectabilis.

ESt pulcher ludus, cum nuda ludere nudus.

Trium breve faſtidium.

POſt triduum mulier faſtidit, & hoſpes, & imber:
Quod ſi plus maneat, quatriduanus eat.

Agere & pati fortia Romanum eſt.

CUm ſuſpendendum mater deplangeret, ille
Romanum eſt inquit, fortia poſſe pati.

Honoris & Divitiarum Comparatio.

DOnat opes homini Deus, & ſibi poſcit honorem.
Ergo divitiis anteferendus honor.

Favor.

RIdenti domino, nec cælo crede sereno,
Ex facili causa dominus mutatur & aura.

Dos formosa.

FOrmosam nudam volo, nudam non; volo formam;
Quæris cum forma quid volo? materiam.

An viduo ducenda sit vidua?

QUæritur à viduo viduam cur ducere nolit?
Nam simile est similis congrua, parque pari,
Respondet viduus: viduam tum duxero quando.
E cruce suspensus vir prior ejus erit.
Ut mihi nupta virum nequeat laudare priorem,
Est vir enim viduæ semper in ore prior.

Pro nasutis.

DIc mihi nasutos carpis cur zoile, nasos.
Indignos nostin regibus esse breves.

Ad Claram, ne sola maneat.

CUncta creare Deus voluit ne longius esset
Solus, solaque tu Clara manere cupis

Bias.

OMnia qui dixit mea mecum porto, videtur
Uxorem sapiens non habuisse Bias

Omnis similitudo claudicat.

CUm quis homo nequam Mancum deluderet ille
Non mirum est paritas claudicat omnis ait.

In

In Cothurnatum Gallicum.

VEctari rauco pudor eſt tibi, Gallico, curru,
Cur ergo rauco non pudor ire pede?

Anagramma uxoris.

INſaturabile par ſunt orcus & uxor: ait Rex,
Unius experiens, alteriuſque, ſciens.
Quiſquis in uxorem cecidit, deſcendit in orcum:
Rite inverſa ſonant *Veſor & Orcus* idem.

Reſponſio.

NUncupor *véſor* ego, non ſum quaſi conjugis *orcus.*
Sed quia per totam ſedula *curſo* domum:
In muliere vir eſt, ut in orco Belzebub? ergo
Infernum ſi ſit fœmina, vir Satan eſt.

In Anabaptiſtas de uxorum communitate.

COmmunes vobis uxores eſſe feruntur.
Impingi falſo cenſeo tale nefas.
Conjugium eſt, dum carne duo ſociatur in una,
Et, ſoboles, certum novit adulta patrem.
Uxores vobis non ſunt, dicantur amicæ,
Quis ita communes omnibus eſſe licet.
Sed cum nemo libens aliis concedit amicam.
Ergo Meretricum nomina vera ferant.
Gratis at (objicitis) præſtant, & nulla meretur:
Nomine ne careant, ſcorta vocare decet.
Haud nova res igitur communia ſcorta teneri,
Commune eſt vobis hoc aliiſque nefas.

In eosdem.

OMnia sunt vobis communia sicut amicis.
Laudo quod exposite participentur opes.
Uxores vero dum prostituuntur & ipsæ,
Hoccine amicitia est? non puto: Luxuria
est, est.

In uxorem.

QUi capit uxorem capit absque quiete laborem,
Longum languorem, Lacrymas, cum lite dolorem.

Ad uxorium.

SÆpe quiescit ager, non semper arandus at uxor.
Est ager, assiduo vult tamen illa coli.

De Helena ad nuptias Paridis transeunte.

ID quod Naso jubet, Menelai noverat uxor:
Si qua velis apte nubere, nube Pari
Tristis ob id Menelaus erat: quia vertice nata
Cornua se numero sensit habere pari. (*co.*)

De equo bipede noto, ac proinde homine Platoni-

OMne animal bipes impiumque est homo, quando Platoni
Creditur: ergo Equus, qui bipes ortus, homo est.

Ad Amatorem,

FLes, rides, gaudes, mœres, requiescis, oberras:
Non mirum, vita est talis amantis; amas.

Cornix & Meretrix.

BAlnea Cornici non prosunt, nec Meretrici;
Nec Meretrix munda, & nec Cornix alba fit unda.

Scor-

Scortatorum infelicitas.

FErtur in amplexu quendam exſpiraſſe puellæ;
Quæſtio fit: quonam ſpiritus ejus iit?
Hoc ſcio: nam Pauli docet id ſat Epiſtola; quod non
Præbeat ad Superos janua talis iter.

De Scortorum fallacia.

FAllite fallentes, ex magna parte prophanum
Sunt genus, in laqueos quos poſuere cadant.

Item.

CRede ratem ventis, animum ne crede puellis.
Namque eſt fœminea tutior unda fide.

Ad Adoleſcentes nupturos, ne ducant meretrices

NE placeant turpes pietatis imagine tædæ,
Si bonus es, & vis ducere, duc ſimilem,
Quid faciet meretrix, fallit quæ caſta putatur,
Vina placent aliis, fæx ne relicta tibi?

Item ne ducant etiam virgines filias meretricum

LAc dabit hæc ſcorti, quæ lac ſuxit meretricis?
Quo ſemel eſt imbuta recens ſervabit odorem
Teſta diu. Et,
Quod nova teſta capit, inveterata ſapit.
Der Haſen ſchmäckt gern nach der erſten Brüh,

Epitaphium cujuſdam Sacerdotis, ad obitum dilectæ ſuæ Elſæ.

HOc jacet ingenuæ formæ Elſa ſepulchro:
Grata fuit Elſa mane cultello ſemper.
Quæ dum vixit, in rufa tunica vixit,
In rufa tunica, Deus habet ſuum anima.

Qui

Qui orat pro ſecum debes comedere mecum,
Et ſi ſunt mille, omnes oratis pro ille. *Amend.*

Clericus.

CLericus in ſella gaudet veniente puella.
Clerice ſis fortis nec des tua munera ſcortis

Cantiuncula Latino-Germanica.

PErtranſibat Clericus,
Durch einen grünen Waldt
Videbat ibi ſtantem, ſtantem, ſtantem,
Ein Magdelein wohlgeſtalt.
Salva ſis puellula,
Godt grüſs dich Mägdelein fein,
Dico: ibi vere, vere, vere,
Du ſolſt mein Beiſchlaf ſein.
Non ſic, non ſic mi Domine,
Ihr treibet mit mir ſpott,
Si vultis me ſupponere, ſupponere, ſupponere.
So macht nicht viel der Wordt,
Ceciderunt ambo,
Wohl in das grüne gras,
Extraxit ille dactylum, dactylum, dactylum,
Sie fragt ihn was iſt das?
Sublevarunt veſtes,
Di beine wahren weiſſ:
Fecerunt mirabilia, mirabilia, mirabilia,
Nach aller menſchen weiſſ
Und da das ſpiel vollendet war,
Ambo ſurrexerunt,
Und ging ein jedes ſeinen wegh, ſeinen wegh, ſeinen wegh,
Per quam venerunt.
Anno præterlapſo,
Da bracht ſie ihm ein Kind,

Quem

Quem ille fabricaverat, fabricaverat, fabricaverat,
Mit ſeinen inſtrument.
Quis eſt qui nobis cecinit,
Das war ein braf Student,
Qui liberos compoſuit, compoſuit, compoſuit
Biſſ aen ſein letztes end.

Carmen ad Clerum.

DIſce bene, Clerice, virgines amare;
Quia ſciunt dulcia oſcula præſtare,
Juventutem floridam tuam conſervare,
Pulchram & amabilem prolem procreare
Et ut cognoſcas latius
So nimb gar eben war,
Ludimagiſter fatuus,
Das iſt weit offenbar.
Se multum ratus amari,
Von einem Weiblein ſchon,
Amore volens cremari
Hies ſie mit ihm heym gohn.
Replentur vini veteris,
Und waren guter ding,
Jocus hic fuit celebris,
Gar ſchön ſie ihn umbfing.
Non immemor rei ſuæ,
Der Schantz namen ſie in acht,
Gratulando illi ſuave,
Bald ihn zu eim Narren macht.
Multos hinc extorquet nummos
Das iſt ihr aller arth,
Abit & quærit alios,

Lag ihm an ſicher hart,
Nec hunc curabit miſerum,
Dieweil ſie Pfenning hat.
Nevit poſt huic linteolum,
Dar in geſchrieben ſtaht:
W. V. H J. M G.
Er kundes auſſlegen fein,
Sic ſpeculans Poëtice,
Das war die Gattung ſein
Omne dediſti gaudium,
Weynen und hertzenleidt
Grave paris cordolium,
Jammer menglich geſpreit
Non fuerat autem ita,
W. V. H. Wilt und Hert,
Illi prius non audita,
I. M. G. Iſt mein geſert.
Sonabat, mira dicam,
Der guth Geſel war ein Gauch,
Judæo portat tunicam,
Zwo Deck, den Mantel auch,
Ut eam poſſet adire
Mit Säckel wohl beſwärt,
Quo placentur ejus iræ,
Gar bald er zu ihr färht.
Ad ipſum ubi venerat,
Da Wahr es gar noch nacht
Ipſa blandiri non ceſſat,
Biſſ ſie das Geld rauſſ bracht;
Mox aperit ſtultus peram
Wolt ſo geliehen ſich,
Rem refero, vobis veram,
Si ſprach, halt dich an mich,

In cubiculum ducitur,
Hoffet ein guten Muth,
Super lectum abſconditur,
Er meynt es wer als guth.
Ecce quidam ingrediens,
Selber er auffthun kundt,
Manet cum ipſa dormiens,
Dem wahr ſein Hertz verwundt,
Sub lecto jacebat ſpretus,
Sie hett ein Scherer Knecht
Summis qui viribus fretus,
Macht ein gros Gepracht,
Pauper ſub lecto torquetur,
Durfft reden gantz kein wordt,
Et qui non cruciaretur,
Wo er ſolch ein Spiel hort?
Mane ſurgens hilariter,
Das Fräwlein war geſcheit
Exeunt domum pariter,
Wenn er forcht ſeiner Haut.
Interim miſer trepidus,
Säumpt ſich nicht lang im Hauſſ,
Saltabat prorſus territus,
Hinden zum laden auſſ.
Nec poſt illam adivit
Sie hett das Gelt ſchon ein
Ubi talia reſcivit
Auch wolt ſie nimmer ſein,
Deinde totum extortum
Thet ihm gar eben recht
Fallaciſſimum hoc ſcortum
Verpraſt der Scheerer Knecht
Luſum cernens ſe fabulam,

Von dern er wohl getrawt,
Incepit amare quandam
Auff die er gäntzlich bawt,
Bonorum cum dispendio,
Versch'empt sein Mutter-Erb.
Erat durans amatio,
Darnach ward sie ihm herb,
Repertus it per tegulas,
Er lief über Die Dach,
Ammittitque suas scholas,
Der Teuffel des gelach,
Se post caminum abscondit,
Es war ihm gar kein schertz,
Vota precesque spopondit,
Erschrocken war sein Hertz.
Fuga sibi consuluit,
Das war ein Faßnacht Spiel.
Linquat vestem oportuit,
Ein Buler leidt sich viel.
Amor dicebat abiens,
Ist Kartheusers Orden,
Heu mihi quam fui amens,
Innen bin ichs worden.
Quid autem nunc dicam Clara?
Es weiss doch jederman,
Quam proba sit avis rara,
Ach Gauch ich fahr davon.
O Gretula, Kataraque,
Klein Lieb macht groses Weh,
Id stultus sensit utique,
Bisher und fürbaß meh,
Ergo sapienter dixi,
Ich wist gern wie der bies.

Tamen

Tamen si non ita vixi
Der sich nicht narren lies
Ejus ego vellem viventis noscere nomen,

Qui non fœminea lusus ab arte foret.
Felix dives & beatus,
Mag wohl Pfaff Keris seyn,
Meo casu avisatus,
Lass solchs und trinck guten Wein.
Demum sic nunciatur,
Wie ein gestorben ist,
Quod deflendo lamentatur,
O Todt wie grimm du bist.
Et quia favet Helicon,
Schreit er mit grossem leydt.
Hoc elegans eulogium,
Godt geb ihm ewig Freud.
Eheu terribili grassans mors impia vultV
Lethifera fixit cuspide corda tu A
Sorte cadit parili dux & cum rhetore consu L
A stra tenens vitæ, præmia digna tu Æ.
Hic jacet Elisabet, si benefecit habet.

Ein Fürstin schon im Thummen loch,
Ligt leyder todt, und lebet noch,
In meinen Hertzen gantz ohn end,
Seyt sie geschieden is behend,
Alleinig gar verlassen mich,
Betrübt und elend jammerlich,
Empfindet jetzt den rechten Lohn,
Trost gibt dem sie hat wohl gethan.
Ita vixit ille Rector,
Er wolts nicht anders han,
Vale semper bone Lector,

Lug-

Lug du und stos dich dran,
Guth Gesell ist Rinckman.

Filia Mœcha quæ?

Filia Mœchatur, quæ Mœcha matre creatur.

Meretrix.

Est Meretrix dicta ex hoc, quod dat verbula ficta,
Exterius picta est, verum interius maledicta.

Carmen Trochaicum Rythmicum ad Peregrinantes.

Qui videre mundi.
Concupis rotundi.
Universitatem,
Atque vanitatem:
Ambula per urbes,
Teque nolo turbes,
Si vagas puellas
Cernis ore bellas.
Virgines fuerunt,
Nunc at exuerunt
Cum metu pudorem,
Cum pudore florem.
Flore destitutæ,
Laude diminutæ,
Ære prostitutæ
Fraude & involutæ;
Non petunt amorem,
Te volunt datorem,
Non amant ocellos.
Sed tuos locellos.
Si cares locellis,
Non places ocellis:

Non manus puellis
Eſt avara bellis.
  Naviga per undas
Æquoris profundas
Piſcibuſque piſces
Victitares diſcès.
  Hic vides vagantes,
Qui manus parantes
Exhibent carinis,
Mercium rapinis.
  Si nemus pererras,
Exteraſve terras,
Repperis latrones,
Qui necant barones.
  Sive te necabunt
Teve ſauciabunt,
Eximent vel ullas
Sacculis medullas.
  Mendicare panes,
Sacculos inanes
Qui tenes, & æris
Indigus vereris?
  Præſtat ergo ad ædes
Patriaſve ſedes
Denuo redire,
Quam fame perire.

Virgo non vitianda.

Eſt Magnum crimen corrumpere virginis hymen.

Carmen Rythmicum de Nuce & virgine.

Cum nux rubeſcit
Et virgo crine pubeſcit;
Tunc nux vult frangi,

Et

Et virgo ſtipite tangi.

Signa corruptæ virginis

VUlvæ dum pollent, gena pallet, & ubera
mollent:
Hæc ſunt ſigna ſatis corruptæ virginitatis.

De meretrice noctu interfecta.

DUm ſe fingit anus formoſam nocte puel-
lam
Et lupa fucato decipit ore procum,
Suppoſitam veluti calchas pro Virgine cer-
vam
Sic procus hanc mactans conficit enſe lupam.

Epitaphium Penelopis meretriculæ

PEnelopes tumulum, fractoſque Cupidinis
arcus,
Exſtinctaſque faces adſpice; quiſquis ades;
Et lachryma: lachrymis exſtinctæ triſtibus
ornant
Et Venus & Charites funera Penelopes.

De puella duobus nupta.

DUm genitor natæ tædas non curat adultæ,
Nupſit amatori ſponte puella ſuo;
Quærenti Veneris furtivæ gaudia, denſum
Nunc nemus exhibuit, nunc ſeges alta tho-
rum
Multi abiere dies, generum pater optat, & illa
Non negat; in gremio nupta jacetque viri.
At prior, uxorem repetit, pater abnuit; illa
Pellitur è patria tunc ſine dote domo.
Illa quidem vellet, quod lex vetat, eſſe duobus
Juncta viris: merito jura priora valent
Poſterior repetit ſponſæ data dona maritus;
Primaque promiſſi pignora conjugii

Ai-

Accipit. Uxorem retinet prior, augur Apollo.
Dic quis eris proles, quam dabit illa pater?

Fauniæ meretriculæ.

FAunia lascivas inter memoranda puellas,
Illa ego famosis gloria fornicibus;
Qua teneros movisse jocos haud doctior ulla,
Nec fuerat Veneris fingere mille modos.
Dum lusu nimium dulci lassata recumbo;
En subito incautam Mors nigra me rapuit,
Omnia cum rapiant; non sunt mihi fata dolori:
Sed quod non medium Mors fuit inter opus,

De Perilla mendica meretrice.

QUid pia subtrahitur mendicæ dona Peril- (læ?)
Non minus est, quam quæ stat prope digna Crocis
Pœnitet hanc actæ, si quid fuit improba vitæ;
Et dolet admissi territa mole stupri.
Audiit esse minus quoniam se mille profanis
Uni quam sacro substituisse viro.
Mille sacris quondam se substituisse fatetur.
Desiit; & peccat jam minus illa, date.

Bellicum facinus.

AUdierat procul arma, bonâ de gente Batavus.
Gestit in hostiles fervidus ire globos.
At lateri patrium mater dum subligat ensem,
Hæc, inquit, referas, nate fac arma domum
Vix proprior steterat pugnæ, vestigia pressit,
(Mille micant enses, vulnera mille ferunt.
Numquid, ait, ludi est? oculis non parcitur ipsis,
Certe oculis ludus non placet ille meis,

Forte tamen jacuit truncum ſine nomine corpus
Irruit: Hiſpanum nam cutis eſſe docet.
Sævit atrox, & qua cædendo, qua laniando;
Abſecuit miles ſtrenuus enſe femur.
Facturuſque fidem, magni argumenta duelli,
Et femur, & ferrum ſanguinolenta gerit,
Inde memor moniti, nam pugna cruenta peracta eſt,
Arma celer properat ſalva referre domum.
Hoc ait Hiſpanum mulctavi verbere mater,
Maternoſque femur projicit ante pedes.
Horret anus, ſed enim potius caput enſe tuliſſes
Nate, refert, olim hic forte redibit eques.
Non faciet certo ô Mater; ſed poſcis iniquum,
Unde caput vellem tollere? non habuit.

In Hiſpanum ſignum crucis in pallio gerentem.

CUr Hiſpane crucem geris ob Mavortia facta?
Aptior eſt factis crux maledicta tuis.

Ad Claram.

DAnt oculi mortem, dant Clara tua oſcula vitam,
Sic ſæpe ut vivam, ſic volo ſæpe mori.

Tria mala.

QUæ mala ſunt hominum rebus tria maxima, ſcire
Quæris? habe paucis; fœmina, flamma, fretum.

Ad Grammaticos.

DIcite Grammatici, cur maſcula nomina cunnus,

Et

Et cur fœmineum mentula nomen habet?
Sic ego; sic aliquis senior de gente verendâ
Rettulit, attollens longa supercilia;
Mentula fœminei gerit usque negotia sexus,
Unde genus merito vendicat illa sibi.
Indefessus agit res qui sine fine virorum
Mascula non temere nomina cunnus habet.

In furem.

ERipuit vitam sibi fur, vis noscere causam?
Tortoris nummos maluit esse suos.

In Porphyrium.

FLesse bis; at nunquam legitur risisse Redemptor,
Cur hominis proprium risibile ergo vocas?

Militia amoris.

MIlitat omnis amans vincenti laurus amata est,
Victorique parant læta trophæa jugum.

Poësis nova.

QUisquis amas Phœbum pariter venerare Lyæum,
Quam tribuit venam Phœbus Jacchus alit.

Johannes pro Anagrammate habet
SINE ANO.

INfantem vidi (fuit hæc res mira) *sine ano*:
Nomen *Joannes* hoc Anagramma dabat.

Metamorphosis.

QUi fuit ante bipes, si ducta homo conjuge, fiat,
Hic animal quadrupes, qua specie illud erit
Non asinum nec equum, sed cervum fœmina format,

Aut illum cuculi more volare facit.

Quis felix?

PRimus, qui nulli debet; ſortem inde ſecundam,
Judice me, cœlebs, tertius orbus habet.
Si tamen uxorem quis habebit, dote recepta,
Recte erit, obtingat ſi tumulare malum.

Gryphus Ænigmaticus.

DIc quid non vivens vivum fit vertice dempto?
Id lapis eſt: dempto vertice nam fit apis.
Inque brevem ſi mutetur, quæ ſyllaba longa eſt
Navis & ablato vertice fiet avis.
Sic paries, aries fit, ſanguis & anguis: at hamus
Mus, magnus Agnus, Jaſpis & aſpis erit.
Et rabies abies ſine vertice, ſimula mula eſt
Fit loculuſque oculus, ſic oculuſque nihil
Imo & quod vivit ſine vertice vivit & ivit,
Tranſit nequam in equam, ſicque boves in oves.

Jocus Grammaticus.

MObile fœmineum fixum fugit omne virile;
Vaccaque non craſſus, craſſa ſed illa datur.
Dos ſacra, non ſacer eſt; cur dicitur ergo ſacerdos
An quia ſacra ſacrum dos facit eſſe virum?
Non incongruus eſt igitur mihi ſermo futurus,
Quando ſacerdotem dixero dote ſacrum.
Sed cur Veſtalis ſoror eſt quoq; dicta ſacerdos?
Nec potius ſacra dos, quando virile nihil:
Nam quia dote ſacra eſt, non hinc dicenda ſacerdos,
Sed

Sed potius sacra dos jure vocando foret.
Fallor? an hæc ideo est forte appellanda sacerdos,
Quod sacrâ huic animus sit quoque dote sacer?

De septima Genituræ domo, apud Astrologos.

COnjugii Astrologis domus est si septima, quare
Rixarum hæc eadem est, litigiique domus?
Non quia pacifica est, aut lites fæmina tollit:
Lis solet uxorem, corpus ut umbra, sequi.
Hoc probat *Elisabeth.*: medio huic in nomine Lis est,
Bellaque fide parans *Isaabella* suo est.

Mulier unde dicta?

DIcta fuit mulier quasi * mollior: est tamen Eva.
Non de carne sui sumpta, sed osse, viri.

VATICINIUM,
Seu
Carmen Chronographicum de pace, in opposito sensu Retrogradum pro anno 1633.

Opinio loquitur,

VatICInor bona,non beLLans hIC LabItVr annVs:
paCIfer est VenIens,non MaLa ContrIb VIt

Suspicio respondet.

COntrIbVIt MaLa, non Veniens est paCIfer annVs,
LabItVr hIC beLLans non bona VatiCInor.

 De

* *Varro de ling. Lat.*

De frigore in Februario 1635. vaticinium felis, & Chronicum carmen.

FeLIs nostra retro, ConI Vn CtIs renIb Us IgnI,
SIC hoC OMne geLV VatI CInata FVIT; 1635.

Ebrius commisso homicidio culpat vinum.

EBrius occidens occurrentem obvius ense;
Mox capitur sceleris nescius ipse sui.
Criminis ast dum mane sui quæ causa rogatur,
Nescio quæ sit, ait; sit nisi causa merum.
Ignoscenda mero culpa: at frangenda lagena est
Prætor ait, ne iterum peccet, ut ante, merum.

Ebrietatis quot sunt species?

BIs sex credatis species sunt ebrietatis:
Est vilis primus; sapiens est alter opimus.
Ternus grande vorat; quartus sua crimina plorat.
Quintus luxuriat: sextusque per omnia jurat;
Septimus attendit, octavus singula vendit;
Nonus nil celat, quod habet sub corde revelat,
Somnia denus amat; undenus turpia clamat;
Et cum sit plenus, vomitum reddit duodenus.

Aliter.

EBriu s atque satur, modis his ecce vagatur:
Hic canit, hic plorat, sed & hic blasphemus, hic orat,
Hic est Pacificus, sed & hic nullius amicus,
Hic saltat lætus, sed & hic sermone facetus,
Hic qui loqui nescit, hic cespitat, ille pigrescit,
Hic

Hic eſt clamoſus, ſed & hic verbis vitioſus,
Diſputat hic, ille aſt currit per compita villæ,
Hic ſervit Veneri, ſomno vult ipſe teneri,
Hic vomit, hicque vorat; ſic Bacchi turba laborat.

In Ebrium.

PONtice cum ſapido Baccho tibi vena tumeſcit
Quid clamas; homines mille necare volo?
Quod magis admiror, quoniam te uxore juvante
Non tenerum puerum progenerare potes.

Oenopota Germanus ad Populares ſuos.

NOn potare nefas. Potinna nata benigna,
Teutona progenies, pulcro conamine ſueta
Cum poclis vacuare ſcyphos, magnoſque cullos
Æmula Perſarum & Græcorum læta ſuperbi:
Quid, quo jure modoque, ubi cur & quando bibendum?
Internumque fiet, Davus ſors potet an herus,
Quodque fiet robur potus? jam rite propinat
Potorum præſes: Tu oculis, ore imbibe & aure,
Qua peccare datur potu haut impegeris unquam;
Qua præſtare datur potu, haud defeceris unquam.

In Pamphagum, hominem voraciſſimum.

PAmphagus in patulam tam multa ingreſſerat alvum
Quam poterant denis plus ſatis eſſe viris:

Ecce venit caupo, pretiumque expoſtulat: ille
Ebria terribili lumine mota rotans,
Evomit in patinam vinumque ciboſque receptos,
Atque ait; En, merces tu tibi habeto tuas.

Famulus Otthonis hominis voraciſſimi.

Conditus hac ſub humo eſt gurges vaſtiſſimus Ottho,
Cui nunc officium juſta rependit humus.
Condidit in ventrem terræ tot jugera vivus;
Hunc ſub ventre ſuo nunc quoque terra tenet.

In Aſtrologum: omnia ex Aſtris ſcire volentem.

Aſtrologo Aſtra, foris quæ fiunt, omnia dicunt:
Uxor cuncta domi quæ facit, Aſtra ſilent.

De Claræ dotibus.

Tres quondam nudas, vidit Priamejus Heros?
Luce Deas; video tres quoque luce Deas;
Hoc majus; tres uno in corpore. Claraque ridens
Eſt Venus, incedens Juno, Minerva loquens.

Idem ad Claram.

Tres uni. Si dona ferunt, Vulcania conjux.
Formam, divitias Juno, Minerva ſonum.

Falſam eſſe ſententiam: CASTA EST QUAM NEMO ROGAVIT.

Falſum eſt plebs quod ait: Caſta eſt quam nemo rogavit;
Caſta quaſi non ſit virgo petita procis.

Nemo

Nemo petit turpem, quam judicat esse puellam:
At nihilo minus hæc cor meretricis habet,
Uni ex mille procis cupiat si pulchra placere;
Attamen amplexus non nisi nupta dabit.
At cui forma deest, quia spernitur omnibus, hinc fit.
Ut facile admittat luxuriosa virum.
Pulchra procos refugit, quamvis à mille petatur:
At deformis eos poscit, iisque caret.
Falsum est hoc igitur, Casta est quam nemo rogavit,
Casta procis petitur; quæ caret, illa minus.

De pulice.

PUlchra pulex teneræ penetrat dum membra puellæ,
Clamque subit niveum dente premente femur,
Comprimitur digitis & Nigro Clauditur Orco
Sed dedit hoc illi distichon alma Venus
Mortuus hic jaceo sed non hic mortuus ardens,
Dum premor albenti pollice, vivo pulex.

Ænigma.

IN Cœlo est vox una novem quæ scripta figuris
Tres *fel* habet, cunctas sed *cita felis* habet.
Solutio est, vox felicitas.

Aliud Ænigma.

PErdita huic res est, nec, ubi sit perdita nescit:
Et tamen hæc nullo reperienda loco est.

Invenit tamen huic similem non prorsus eandem:
Plorat, & hanc similem se reperisse dolet.
Solutio.
PErdita res est virginitas; ubi perdita scitur.
Hæc tamen in nullo est invenienda loco.
Rem similem invenit prægnans ubi facta puella est:
Nam cum prole sata est huic nova virginitas.
Et quia virginitas nova prodit abisse vetusta,
Plorat, ob idque novam se reperisse dolet.
Aliud Ænigma mulieris conjugatæ ad procum
ESt quiddam quod pene nefas mihi dicere versu,
Hoc tibi vis totum, Pontiliane, dari.
Syllaba prima meo debetur tota marito:
Sume tibi reliquas, non ero dura, duas.
Solutio est, vox Osculum.
Aliud Ænigma.
O Sine quinque tenet vocales dictio, & unam
Ter liquidam, angelicus quam capit usque polus.
Idem paulo aliter.
O Sine quinque tenet vocales dictio, & unam
Ter liquidam, in templis quam sibi Pascha petit.
Solutio est, dictio Alleluja
Aliud Ænigma.
QUære mihi verbum totum quod regnat in orbe Sola-

Solaque in Empyreo syllaba prima polo.
Solutio est, verbum Satago.

Aliud Ænigma.

POma Petrus carpsit, decerpsit & arbore Paulus;
Pomorum numerus quis sit uterque latet:
Petrus ait Paulo, duo des mihi poma tuorum:
Pomorum numerus tunc mihi duplus erit.
Paulus ait Petro, tria des mihi poma tuorum;
Pomorum numerus tunc mihi triplus erit.
Dic quot poma Petrus, quot Paulus ab arbore carpsit:
Si quid Arithmetica doctus in arte potes.

Solutio.

ÆQualem numerum pomorum carpsit uterque:
Sex etenim Petrus, sex quoque Paulus habet.

Aliud Ænigma.

OScula dat Nymphæ, cùm multa foramina, Pastor.
Quæ clamat toties, oscula dat quoties.

Solutio.

FIstula Pastoris cui multa foramina, Nympha est:
Quam quoties inflat, fistula dulce canit.

Aliud Ænigma.

A Christo orandi certa est data formula nobis;
Dic mihi, quot voces formula tota capit?
Dic quæ sit media, & minima, & quæ maxima vocum,

Optima quæ, dein quæ pessima vox sit ibi?

Solutio.

QVinquaginta ibi sunt voces si junxeris *Amen.* *

Da vocum in medio est, si modo desit *Amen.*

A vox hîc minima est, sed maxima *sanctificetur.*

Optima vox *Pater* est, pessima voxque *malo*

Tria, ni feceris, se ipsa facient.

HÆc tria, ni facias, facient se: nempe tuarum.

Rerum ni, facias, se facit ipse status.

Et podex, nisi, tu tergas, se terget id ipsum,

Filia; ni tu des, se dabit ipsa viro.

Inaures.

O Stultas mentes! aures aliena voluptas

Cur lædit? caput hoc quis neget esse Nudæ?)

Lira.

QUinquaginta abeant è nomine *Lira* fit *ira*:

At *Lira*, cum brevis est syllaba prima canit.

Bruxella.

URbs *Bruxella*, licet perdat *Rux*, *Bella* futura est,

R, X, E pereant, nil nisi *Bella* manet.

Epitaphium pro puero Exposititio.

NEscio qui fuerint, qui me genuere parentes

Forte meum ignorat mater & ipsa patrem,

Quod mihi sit nomen, proprium non dixero verum,

Apellativo nomine dicor homo.

Sive

* *Amen poni tunc debet post à malo.*

Sive mea est meretrix, seu pauper honestaque mater,
Hoc tamen officium præstitit illa pium:
Quod me lustratum Baptismate chartula signet;
Corpus ut intret humum, spiritus astra petat.
Non pro me Lector, pro patre & matre rogabis.
Ut requiem æternam ponet utrique Deus.

Aliud Epitaphium.

HIc situs est Nero, laïcis mors, vipera clero,
Devius à vero, Cupa repleta mero.

Aliud.

COntinet hæc fossa, Bedæ venerabilis ossa

Aliud.

HIc jacet Erasmus qui quondam bonus Erat mus:
Rodere qui solitus, roditur à vermibus.

Hoc in disticho nullus quantitatum est respectus: nam nos Britones non curamus quantitates syllabarum.

Aliud.

QUem lapis iste tegit, salvet qui tartara fregit.

Aliud.

HIc infra est cineres, quem deflent hæ mulieres,
Rusticus Andreas qui vitiabat eas.

Aliud.

SYlvius hic situs est, gratis qui nil dedit unquam:

Mortuus at gratis quod legis ista dolet.

Aliud.

HIc sum, post vitam miseramque inopemque sepultus.
Nomen ne quæras, Lector, Di te male perdant.

Aliud.

TAlis eris, qui calce teris mea busta pedestris,
Qualis ego jaceo, vermiculosus eris.
Sis Cæsar, Macedo, vasti moderator & orbis
Sis Cato sis Cicero, denique talis eris.

Aliud.

HIc dormit Claustri Prior, hic aurigaque plaustri,
Hicque jacet rite ast rediturus ad ostia vitæ:
Nam sine figmento consurget ab hoc monumento.
O mors quam dura, & quam tristia sunt tua jura;
Si mors non esset, quam lætus quilibet esset;
Præterit iste dies, stat mox aurora secundi:
Stat labor aut requies, sic transit gloria Mundi.

Anagramma.

VOx eadem *gerere* & *regere* est, omenque notandum:
Ut *regat* uxorem vir, *gerat* illa virum.

De uxore luzente maritum.

LAchrymula ex oculis fluxit, dum fœmina luxit:
Hanc lætam ob lethum quis putet esse viri;

Ænigma.

MUs post infernum est, præcedit utrumque voluntas.
Dic

Dic quis compositum sic sibi nomen habet?
Solutio est, *Wilhelmus.*

Sara.

QUæ velit ancillam concedere nupta marito,
Res est hoc nostro tempore rara *Sara.*

Versus Protei seu variabiles, quorum novem priores singuli, servato sensu, variant 72 57 60. *decimus vero* 399 16 800 *modis.*

Ad stultum.

COr, vox, dens, frons, ren, splen, pes, lux sunt tibi, deest mens.

Ad Cœcum.

MEns, cor, vox, dens, frons, ren, splen; pes sunt tibi, deest lux.

Ad Claudum.

LUx, mens, cor, vox, dens, frons, ren; splen sunt tibi, deest pes.

Ad tristem.

PEs, lux, mens, cor, vox, dens, frons, ren; sunt tibi, deest splen.

Ad infacundum.

SPlen, pes, lux, mens, cor, vox, dens, frons sunt tibi, deest ren.

Ad inverecundum.

REn, splen, pes, lux, mens, cor, vox, dens sunt tibi, deest frons.

Ad mitem.

FRons, ren, splen, pes, lux, mens, cor, vox sunt tibi, deest dens.

Ad mutum seu Taciturnum.

DEns, frons, ren, splen, pes, lux, mens, cor sunt tibi, deest vox.

Ad Timidum

Vox, dens, frons, ren, ſplen, pes, lux, mens, ſunt tibi, deeſt cor.

De perfecto.

Cor, vox, dens, frons, ren, ſplen, lux, mens pes, vola, crus huic.

Venus.

Cum tam Venalis quam Bacchus proſtet in urbe.
Cur inſigne ſuum non habet, alma Venus.

Ad Ruſticum, Epigramma.

Cur mala fæmineo de ſexu Ruſtice profers,
Et bona quæ confert, non reticenda, taces?
Fœmineum eſt ſervile genus, crudele, ſuperbum?
Nobilis, & clemens virgo humiliſque data eſt.
Lege, modo, ratione caret, rectum abjicit, inquis?
At placet huic rectum, lex ratio, atque modus.
Extremis ea gaudet, ais mediocria vitat?
Hæc extrema fugit, ſed mediocre tenet.
Decepit Judæa virum, prolemque Rebecca?
Concipit alma virum Virgo, paritque Deum.
Eva genus noſtrum felicibus expulit arvis?
In meliora facit, nos ut eamus A V E.
Cur bona fæmineo de ſexu, Ruſtice celas?
Et mala ſi qua facit, non referenda, refers?

De Podagra.

Naſcitur ex Venere & Baccho, ſolventibus artus, Fi-

Filiaque ſolvit membra, Podagra, virum.

Item.

MEmbrifragus Bacchus cum membrifraga Cytherea
Progeniunt gnatam, membrifragam Podagram.

Item.

NEc Veneris nec tu vini capiaris amore;
Uno namque modo vina Venuſque nocent,
Ut Venus enervat vires, ſic copia Bacchi,
Et tentat greſſus, debilitatque pedes.

Symbolum cujuſdam Podagroſi.

SALUS ET SPES MEA DEUS.

EMergit duplex ſenſus ſub voce SALUTIS.
Namque SOLI una ſalus, altera ſola POLI.
Indulgent illam mortali ſemine creti,
Creti aſt hanc tantum de genitore DEO.
In trullis (mirum!) fœcundis naſcitur illa,
Turpibus & mediis iſta paranda venit.
Hinc in magnatum tot pocula pota ſalutem
In gyrum ductus Bachius ordo probat,
Hujus amore ſimul deducunt labra frequentes
Abſorbent poti flumina magna meri.
Aſt hanc ætherea tantum de ſede fluentem
Non ficta gignit cum pietate, fides.
Illa facit fragiles, agiles hæc, illa ſceleſtos,
Cœleſtes iſthæc, perpetuoque bear.
Vade ſalus hominum, DOMINUS mea ſpesque ſaluſque,
Hanc peto, non illam ſic bene ſalvus ero.

VOS PODAGROSI

omnes, omnes

HUC, HUC, HUC,

huc, inquam,

Relictis omnibus,

celeri gradu, pro more veſtro, accurrite.
ATTULIT ENIM PRÆGRANDIS
& capitooooooooſus Doctor vobis remedium ſalubre & approbatum.

Lamentes, ſchnappentes, hinckentes, leiſeuntes, & pelliceos pedes cornu duriores reddens.
Videte ut curam veſtri habeatis.

EXPERIMENTATUM APPROBATUM,
juſtum, bonum, excellens & ſalubre
hoc medicamentum eſt tale.

℞. FUres, Mures, Lemures, Vacca, Bracca; Caca, Ede, Minge, Pedes, Quercus, Stercus, Suppellex, miſce cum allio, & oſculare ancillam in culo: quæ omnia ſi tibi non ſufficiant, ſume gentianam & paſtrianam, & admiſce ſtercus vitulinum, tunc pedem habebis cervinum.

Auff Teutſch ſo viel:

V Euſe, Meuſe, Leuſe, Niſſ, Schiſſ, Friſſ, Speck,
Leck, Dreck,
Hausrath, Seudreck, Knobloch, leck der Magdt
das Arsloch,

Ha-

Hastu nicht genug daeran, so nimb Finzium und Pastrian,
Vermisch es mit eim Kalberdreck so ist dir wohl gethan.

In Claram.

VIr ducatne duas, an nubat virgo duobus
Quæritur: hanc litem solvere Clara volens
Una viris, inquit, magis apta duobus: in una
Consistent aliter quomod carne duo?

Metamorphosis.

C*Arnibus* in plenum currum *bo* syllaba scandat,
Carbones plenus nil nisi currus habet.

Alia.

C*Arbones* fiunt, abeat *bo* syllaba, *carnes*;
Sed *carnes* fiunt, *r*, pereunte, *canes*.

Alia.

C*Arnes carbones* medians *bo* syllaba reddit;
At *b* si pereat littera, *carbo caro* est.

Suum cuique pulchrum, Ad H. M.

PLus tibi vicini conjux, tua plus placet illi;
cuique igitur pulchrum non solet esse suum.

De duobus Philosophis, quorum alter ridebat res humanas, alter flebat.

HIc pieno, lachrymas effundit lumine, ridet
Alter num risus dignus uterque fuit?

De Pallade, & Venere armata.

ARmatam vidit Venerem Lacedæmone Pallas.
Nunc certemus, ait, judice vel Paride.
Cui Venus armatam tu me, temeraria, temnis

Quæ

Quæ quo te vici tempore, nuda fui.

* *Propria quarto modo.*

MEntitur quisquis communem Thaida dixit.
Thaida semper habet solus & omnis homo.

De Culice.

NOn finit ipse culex placidos me capere somnos.
Credo equidem in culicem se modo vertit amor.

Lucifer, Vlcifer.

LUcifer in Cœlo splendebat sideris instar:
Nunc ab eo tenebras, quas ciet, Orcus habet.
Perdidit is lucem, nimium dum luce superbit;
Luce carente ideo perpetuo igne flagrat.
Litterulas prima inversas det syllaba: verè.
Ulcifer est is, qui Lucifer ante fuit.
Dira ergo igne dabit, non lucem ast ulcera servis:
Ulcera quæ nullo sunt abitura die.

In Pomponiam.

COrpore cum quæstum faciat Pomponia, punctum.
(Vtile nam dulci miscuit) omne tulit:

Ad Gallam puellam, jam senescentem.

DIcebam tibi: Galla senescimus, effugit ætas.
Utere rene tuo; casta puella, anus est.
Sprevisti, obrepsit non intellecta senectus.
Nec revocare potes, qui periere dies.

Nunc

* *Omni homini, soli & semper.*

Nunc piget, & quereris, quod non aut illa voluntas
Tunc fuit: aut non est nunc ea forma tibi.
Da tamen amplexus, oblitaque gaudia junge,
Da, fruar, & si non quod volo, quod volui.

Homerus.

MEntiri cæcum cum nemo miretur Homerum:
Auritus testis: non oculatus erat.

Ad puerum formosum.

DVM dubitat natura, marem faceretne puellam:
Factus es, O pulcher, pœne puella puer.

De Jove, Junone & Clara.

JUppiter, insani dum sæva Cupidinis arma,
Et nequit accensas pertolerare faces,
Jane biceps, cœli custos, mihi limina pande,
Pande nec hoc unquam sentiat uxor ait.
Sensit ut hoc uxor turbatur,& undique fluctus
Ore vomit: liquida fit magis atra pice.
Irruere in magnum magna cum voce Tonantem,
Audet, & illius detrahit arma manu.
Clavigerum terret Janum; lustratque per omnes
Terras, an videat quò vir ab igne calet.
Nunc huc, nunc illuc: dum torvo lumine se fert,
Aspectu patuit candida Clara suo.
Quam simul ut vidit, cæcas exarsit in iras;
Tuque Jovem exclamat, regnaque nostra trahis?

Dum

Dum rotat, & piceo contorquet ab æthere fulmen;
Illud in hæc durus pectora flexit amor.

Ad Grammaticos, cur sæpe scribat lasciva.

CArmine cur spargam cunctis lasciva in bellis,
Quæritis? insulsos arceo Grammaticos,
Fortia magnanimi canerem si Cæsaris arma;
Factave divorum relligioso virum,
Quot miser exciperemque notas, patererve lituras!
Quot fierem teneris supplicium pueris!
At nunc una mihi dictent cum basia carmen;
Pruriat & versu mentula multa meo,
Me legat innuptæ juvenis placiturus amicæ,
Et placitura novo blanda puella viro,
Et quemcunque juvat lepidorum de grege vatum
Otia festivis ludere deliciis.
Lusibus at lætis procul hinc absistite sævi
Grammatici, injustas & cohibete manus:
Ne puer, ob molles cæsus lachrymansque lepores,
Duram forte meis ossibus optet humum.

De cornibus Problema.

SI quando sacra jura thori violaverit uxor,
Cur gerit immeritus cornua vir? caput est.

In Erasmum.

CUr Monachos fratres & claustra relinquis Erasme!
Non Misera factum hoc ambitione caret.
Namque latens illic velut in scrobe vilis ERASMUS

In

In lucem ut videas, & videare, ſalis.

Chriſtus in cruce.

IN medio Chriſtus latronum quando pendit
Aut nunquam; aut Virtus, tunc fuit in medio.

In medio virtus.

AMbulat in medio mulier pompoſa virorum:
Virtus jam medium perdidit ergo locum.

Duo ante conjugium divites, poſt illud pauperes.

ESSe, inquit Invenis, terræ ſibi jugera mille:
Redditibus ditem ſe quoque virgo refert.
Atque parem ſe divitiis cenſebat uterque:
Aſt inopes juncti ſe reperêre thoro.
Cur? quæ narrantur ſi ſint ea vera reperta?
Virgo onera omiſit; debita virque ſua.

Nec { *ex malis minimum.* / *ex bonis maximum.* }

Optima ſit quamvis, uxorem nolo gigantem
Uxorem Nanam nolo, licet mala ſit.

Antitheſis inepta.

CUm ſuper impoſita eſt ſedi inverſa altera ſedes,
Neutra tibi ut ſedeas apta futura ſitu eſt.

Carmen Rythmicum de Dactylo.

Dactylus antiquus
Non eſt mulieris amicus,
Frangitur ut ſtramen,
Cum venerit ante foramen.

Æni-

Ænigma Arithmeticum

OVa duæ gestant populo vendenda sorores,
Ast horum numerus quis sit, uterque latet
Una ait, Heus adjunge meis, soror, octo tuorum:
Sunt numero æqua tuis ova futura mea.
Altera, non, inquit, sed da mihi quinque tuorum;
Ovorum numerus tunc mihi triplus erit.
Dic, age quot gerat ova prior; quot & ova sororum
Altera Arithmeticâ si quid in arte potes.

Responsio.

OCtodecim gerat ova prior, tunc cuncta sororis.
Bis septem atque decem posterioris erunt.
Nam si posterior donaverit octo priori,
Sex & viginti cuilibet æqua manent.
At si posterior sumat sibi quinque prioris;
Hæc retinet tredecim, ter tredecim, illa tenet.

Testes.

AN quia testamur fixum sic dicimur; an quod
Nequitiæ testes adsumus ambo tuæ,

Detestatio mortis accersitæ.

QUid juvat heu! ferro fatum properare vel undis?
Sponte venit tacitum nec remoratur iter,
Scilicet hæc omnis spatiosum turba per orbem
Victima Plutonis nil miserantis erit.
Vnum omnes exspectat iter: quod Trojus heros,
Quod

Quod Numa, quod Tullus dives,& Ancus fit,

Litteralis Dactyli Metamorphosis,

Surgens facit I,
Intrans facit O,
S. Pede levato.

Jocus in Inconstantem.

SE famulum Noipus, modo se cupit esse Magistrum,
Se modo Cantorem, se modo vult Logicum
Vivere vult Romæ,modo Pisis degere mallet,
Malleret in patria stertere posse domo.
O quot mente urbes peragrat, quot devorat artes!
Omnibus esse locis, omnia nosse cupit.
Interea Logicus non est, non Musicus ille,
Non famulus, pueros non elementa docet.
Nec Romæ vivit, nec Pisis degere curat,
Et pudet ad patrium scalpere crura focum.
Quid Noipe es, vel ubi es? nihil, omnia, nusquam & ubique.
O ars digna loco, dignus & arte, locus!

In sententiam Ovidianam.

OMnia sunt hominum tenui pendentia filo,
Et subito casu quæ valuere ruunt.
Carnifices crasso suspendunt corpora filo
Ne subito canibus dilaceranda ruant.

De puero & Sorore.

FOrte puer rutilum cum matre resedit ad ignem,
Et tenuit gremio lactea vasa suo,
Tum soror opposità pueri quæ parte sedebat,
Detegit obscuro, nescia membra loco.

Illud ubi frater jam terque quaterque notasset
Sollicitat Matrem vocibus hisce suam;
Quæso jube nostra cunnum occultare puella
Mater, ut in cineres ecce remissa sedet.
Mox Priapus dudum mihi qui surrexit in altum,
Dejicit è gremio lac patinamque meo.

Amicorum Jurgium.

OB bis sex obolos lis nascitur inter amicos;
Vere igitur damnum tollit amicitiam.
Sed qui tam ob parvas componunt jurgia causas
Vix bis sex obolis hosce valere puto.

Duorum Rusticorum querela, Leoninis versibus expressa.

Rust. 1.

O Sors cæca bono semper scelerata colono!
O durum fatum nocte nigrante satum!
Nos inopes victus, viles gestamus amictus,
Æternos fletus cura paritque vetus,
Et tu scire potes quas proferat area dotes;
Qui vix fonte bibis, vix satiare cibis.

Rust. 2.

DUm te cernebam, attonito sermone stupebam,
Sperabamque bonos aure probare sonos
Jam tandem scivi primum ut tua tecta subivi,
Qui vaga rura terunt, hi mala multa ferunt
O sors haud sentis quis sit status esurientis!
Paupertate gravor, cor tenet inde pavor.

Rust. 1

SErvio nummatis, urbanis vivo beatis,
Arva

Arva aliena regens, aſt ego ſemper egens.

Ruſt. 2.

QUid texo has telas? Vos Divi audite querelas
Et poſt mille neces accipite aſtra preces.
Da Deus hanc lætâ burſam turgere monetâ.
Unicus hic clamor, unicus hic & amor.

Mirabilis Interrogatio.

THeologorum præceps judicium,
Juriſconſultorum langues conſilium,
Medicorum tardum remedium,
Philoſophorum ſuave delirium,
Dic mihi quid ſit optimum?

Reſponſio.

REi bonæ abuſus haud eſt bonus

Caupo.

HOſpitii rector ſemper ſit lætus ut Hector,
Ut Job ſit patiens, utque Sibilla ſciens.

Titus Manlius filium plectens.

FIlius a pugnâ ſpoliis veniebat onuſtus.
Fauſtaque non juſſa ſumpſerat arma manu
Ultores patriæ ſenſit me judice faſces:
Nempe ſimul potuit victor & eſſe nocens
Non pater occidi, nam quiſquis judicis æqui
Perſonam induerit, exuit ille patris.

C. Junius Brutus.

IPſe ego ſubjeci natorum colla ſecuri.
Utcunque hoc olim poſtera turba ferat:
Crederet imperio quiſquam moviſſe ſuperbos,
Quando ſuperbiret ſanguis in Urbe meus?
Quin potius collapſa domus me lugeat orbum

O 2 Dum

Dum tibi me poſſis dicere Roma patrem

Jephte ex voto inconſulto filiam immolans.

QUod memorat cæcus de rege Poëta Pelaſgo,
Heu utinam de me ſola theatra ferant!
Sed nimium veris geſta eſt mihi fabula rebus,
Dum cecidit noſtra filia cæſa manu.
Non ſatis ut conſtet, pius, an ſceleratus, Jephtes
Vota recuſanti ſolverit iſta Deo.
Serius infelix moneo, æternumque monebo:
Irrita vota facit, quiſquis iniqua facit.

De quadam puella.

CUm quædam, cur ſim barbatus, virgo rogaret,
Hoc, dixi, vultu territus hoſtis abit.
Tunc illa id falſum tibi vel me teſte probabo.
Quæ glabra tuta fui, facta ſed hirta pejor.

Medicus & Lippus

STercus & urina hæc Medicorum fercula prima:
Sunt Medicis ſigna, at ſunt Lippis fercula digna

In fictos amicos.

INtumeant Zephyris ſi turgida vela ſecundis
Et veniant ſatis omnia læta tuis?
Mille tibi comites, & mille parabis amicos;
Affinis, Dominus, cunctaque ſolus eris.
At poſtquam, infidum mutans ſemel aſpera vultum,
Ingruerit velis aura maligna tuis;
Tum qui jam fueras tot circumſeptus amicis,
Et modo qui dominus,, qui modo frater eras;

Hæc

Hæc sola cunctis infelix dicta reportas,
Quis mihi? quid tecum proximus ipse mihi.

In senem uxorem ambientem.

CUm tua laxa tremit fædato in corpore pellis
Ambis virgineum captus amore thorum,
Quæ tamen est ratio, num forsitan extrahet annos;
Et bustum & naulum triste puella dabit.

Senex dives de se.

PAuper eram juvenis, nunc tandem ætate senili
Ditesco; hei misero, tempore utroque mihi!
Uti cum poteram, nummorum copia deerat:
Copia nunc superest larga, sed usus abest:

In avarum sacerdotem, facetia.

AUdi quid spectat ad hos, qui bonum vult esse sacerdos.
Alta prece lege, cum vadis per civitate,
Curre per Ecclesiæ, lachrymare, percute pectus
Et genua flecte, longissima Missa lege.
Habe pellet rite, si vis implere burse.
Esto Pontifices, Papa, Sacerdos, & omnes
Expede mille statim fac cito redire.
Murmure non cure, mitte vade quomodo vade,
Per manice, burse, pome coclear, quoque pyre
Da puere parve, tunc mater dat tibi magne.

Castitas puellæ rusticæ.

RUstica conscendit noctu fœnile puella,
Hanc sequitur poscens dulcia furta puer.

Ad quem correpto fœni conversa maniplo,
Te misere feriam, me nisi linquis ait.

De Astrologo & Aratore.

Dixerat Astrologus cœlum sine nube futurum,
Principe silvarum lustra petente suo.
Dixerat è contra ruiturum nubibus imbrem,
Vertere consuetus bobus Arator humum.
Vix ingressus erat Princeps nemus illico densum.
Cum subito pluviæ præcipitantur aquæ
Laudat Aratorem Princeps, ipsumque docere
Astra, sed Astrologum sumere rastra jubet.

De Thalete Astrologo & Anu rustica.

Ardua forte Thales cœli dum sydera lustrat,
In foveam gressu præcipitante ruit;
Hunc anus ut quædam delapsum rustica vidit
Quæ vitreo liquidas fonte petebat aquas.
Sic super illudens cum pervenisset ad ipsum,
Alloquitur quatiens voce tremente caput.
Astra quid inspectas cœli sublimia stulte,
Nec tibi quæ prosint inferiora vides?
Dumque futura studes aliis prædicere fata,
Cernere quæ jaceant, non potes ante pedes

In puellam apud focum sæpius dormientem.

Quando dat somno sese officiosa puella,
Tunc ait hoc tacite, carpe pudicitiam
Nam dum somnifera tanguntur tempora virga,
Abrepti somno culpa pudoris erit.

In somnolentam.

Post cœnam dormire, inquis, nequeo immediate; Mira-

Miraris? lectum prandia adusque premis.

Tutior est sibilus Basilisci quam cantus puellæ.

TUtius in silvis basiliscum adire frementem,
Quam molles cantus fœmineumque Melos.

Ad puellam.

RES tibi in immensum quam parvo tempore crevit!
O Mega nunc, annos ô Micron ante duos.

In Nanum.

AUsus formicæ Nanus conscendere tergum,
Credebat domito sese elephante vehi.
At vero ut cursu fertur nimis illa superbo,
Infelix media præcipitatur humo,
Calcatusque miser, quid rides invide casum
Dixit communem cum Phaëthonte mihi?

In Sartorem.

SArtor cum in fulta residebat fuste fenestra
Esse suum vesti forfice dans & acu,
Bini dura canes inter se bella gerentes
Sartorem ad lapsum fuste cadente trahunt
Vidit ut hoc populus, risit; sed turbidus ille
Plebs justi ob casum non pia gaudet ait.

In Cerelliam eunucho Gallo nuptam.

NUnc ego Spartanos iterum desidero mores.
Spondeat ut nudo virgo puella viro.
Nuper enim sterili desponsa Cerilli a Franco,
Crediderat Gallo nubere; nupta Capo est.

Tria mulieris petulantiam cohibent.

FOemina molle genus, turpes proclivis ad actus
Ni vir sit custos; ni pudor atque metus

In Medicum quendam.

DIlectum Medicus gnatum ad me misit ut illum
Grammaticis primis imbuerem studiis.
Ast ubi, *Musa refer furias Pelidis & iram*,
Notat & hoc carmen quod solet inde cani
Multas qui fortes animas sub Tartara misit
Discipulum nostris detinet à foribus;
Meque videns genitor; tibi sum devinctus amice,
Gnatus at è nobis hæc bene discet, ait:
Namque & ego multas animas sub Tartara mitto,
Nec mihi Grammatici tunc opus est opera.

In Cinnam Medicum.

TOllere scis morbos: at quomodo; tollis & ægros;
Quodque facis (Judas ut) cito Cinna facis,
Qui tuus est patiens, ô terque quaterque beatum!
Ægrotare illum non patiere diu.

Æsculapius Trifrons.

INtrantis Medici facies tres esse videntur
Ægrotanti; hominis, Dæmonis, atque Dei.
Quam primum accessit Medicus dixitque salutem;
En Deus, aut custos Angelus, æger ait:
Cum morbum Medicina fugaverit, ecce homo clamat:

Cum

Cum poscit Medicus præmia; vade Satan.

Antidotum contra pestem.

Viginti foliis Rutæ salis adde pusillum.
Atque duas ficus junge, nucesque duas;
Antidotum Mithridatis habes contra omne
Venenum.
Aëris & contra pestiferi omne genus.

Auctor de se.

HÆc miser scripsit Poëta
Cui semper deest moneta
Est Valde bonus socius,
Edit & bibit ocius.
Non Curat farvis valorem,
Emit panem apud pistorem.
Quem non juvant carminibus
Quæ docet de virginibus:
Non est enim affabilis,
Nec forma delectabilis:
Non habet ergo gratiam,
Sed semper stat post januam
Semperque locum ultimum
Tenet in domo virginum;
Sed hoc non nocet admodum;
Non adfert enim commodum
Non est bonum aucupium,
Purgat enim Marsupium,
Et studiis est noxium,
Perditioque juvenum omnium;
Ergo colamus Venerem,
Quæ gradum habet ad inferna celerem.
Nobilis procedit male,
Ideo posthac amor vale.

De quodam Sponso.

DItem pauper anum juvenis sibi duxit, & ipsa
In socii ut cœpit mutua jura thori.
Omnes in geniale viros conclave vocavit:
Estque gravi exorsus taliter ore loqui:
Vos chari affines, vos quotquot adestis amici,
Appello testes hac ego nocte meos.
Quod mendax fuerit Conjux, si objecerit olim
Hanc nudis natibus me subiisse domum.
Ac simul has picta redimitas sindone partes
Rejectis pronus vestibus exhibuit.

De Fure quodam.

COnstitit horrendum furti reus ante tribunal,
Et vinctas tenuit post sua terga manus.
Hunc ubi formosum juvenem paupercula virgo.
Cerneret, in socium poscit habere virum.
Ad quam conversus morti modo proximus ille,
Argutum nasum pressaque labra videt,
Moxq; assistentem lictorem hortatur & inquit
Ad jussam propera, vivere nolo, necem.
Mortuus utilius, quia quum tabesco superstes,
Atque brevem malo, quam sine fine, crucem.

De puella quadam & juvene.

ASpexit juvenem formosa puella superbum,
Illius in vultu lumina fixa tenens.
Hic ait, in terram potius tu dejice ocellos,
Non oculos habeat casta puella vagos.

Imo,

Imo, ait, hæc magis in terra tu lumina figas,
Ex terra primum nam tua facta caro est,
Nostri principium fuit ortus, costa virilis;
Hanc quæro, & jungi me velit illa sibi.

Cur fœminæ citius crescant viris?

UT lolium segetes crescendo vincit, ut alte
Emicat hortorum carduus inter opes:
Fœmina sic maribus citius consurgit in auras,
Fœmina non ullum ferre parata modum
Nimirum pravæ crescunt vel ocius herbæ,
Fœmina quas inter connumeranda fuit.

Erit finis, hæc Medica præscriptio, ut lectoribus sit sine fine salus

R. *id est*, Recipe mamillarum virginalium manipulos duos,
Et comprime, donec fiat resurrectio carnis
Atque tunc pone rem in re,
Donec sudaveris ad uncias quinque, fiat mixtio.

F I N I S

C A5

CANUM CUM CATIS

CERTAMEN

CARMINE COMPOSITUM

CURRENTE CALAMO

C. CATULLI CANINII.

Auctor est Henricus Harderus.

CANUM CUM CATIS CERTAMEN.

CAttorum canimus certamina clara canumque
Calliope concede chelyn; clariæque Camœnæ
Condite cum cytharis celſo condigna cothurno
Carmina: certantes canibus committite cattos,
Commemorate canum caſus caſuſque catorum,
Cumprimis cauſas certamina cuncta creantes.
Currentem cupide cruda cum carne catellum
Conſpexere cati captique cupidine cœnæ
Comprendunt catulum, capiunt coguntque carere
Carne, canis clamor complebat compita, cuncti
Confluxere canes; conamina cruda catorum
Conqueritur catulus, captas carneſque ciboſque
Commemorat; cunctis cum cognita cauſa catellis,
Concilium cogunt, canus calvuſque culinæ
Cuſtos Caſtrutio cathedram conſcendere celſam
Cœpit, cumque canum conſedit concio, cauſa
Communis, *clamat*, comites, commune ciebat
Conſilium: coeunt crudelia corpora catti
Contrectantq; canum carnes complentq; culinam.
Contemnunt catulos; contemnunt? cedere cogunt,
Corpora corripiunt, conteſtaturque cicatrix
Cæcilii catuli conamina cruda catorum
Conniveat cauſaque cadat careatque culina

Clara

Clara caterva canum ? citius contendere cursu
Cum cervo cancer cupiet citiusque canorus
Cogetur creperis Cygnus cessisse cicadis
Cur catuli cur cessamus ? conjungite castra,
Conveniant campo catti, certamine claro
Contendant cui conveniat censura culinæ
Collaudare canes cani cœpere cerebri
Consilium, Ceneus cum Castilione creatur
Centurio. Cernunt catti crudele cieri
Certamen,coeunt catti conflantque cohortes.
Callimedonta caput campi columenque Catorum
Consilium commune creat,curamque capessit.
Cumque coëgissent catuli cattique catervas,
Certamen campestre catis campestre catellis
Complacuit, currêre citi cursuque citato
Convenere canes, cum conspexere catellos
Cattorum cuneata cohors, concurrere cœpit
Candida canenti cum Castilione Camauce,
Conculcata cadit clarumque cruore colorem
Corrumpit. coeunt certamine Casca Colaxque
Casca colorato, candenti corpore Colax,
Casca Colaxque cadunt. carus Condoq; Coquoq;
Captaneus claram cupiens convellere Callam
Conficitur. Catilina cadit, capiturque Cerastus
Cumque Capo Canaus celebris commilito claudi
Cromvelli, cum cœpisset contingere castra
Crantor corruerat cunctoque cruore carebat
Confectus cursu. confligit Claudia cæco
Cum Cephalo. curvam Clebuli Caronia caudam

Con-

Convellit. Cum cattorum coeunte caterva
Colligeret cunctas Canape Chionæa cohortes,
(Clara canis Canape campo Custosque cubilis
Callimachi) cœpitque canum convertere cursus
Corbulo consuetis contritus colla catenis;
Certatur, cæsis colles camposque cruentant
Corporibus. colluctantur caudis cubitisque
Cattorumq; canumq; cohors, celeberrima Cauce
Cum cedens campo claudo cum crure cucurrit
Cœpissentque canes cattorum cingere cornu;
Currite, clamabat Caronia, currite catti,
Conficimur capimurque, canes cœpere cruenti
Clauso certantes cuneo circumdare cattos.
Cernite constrato cumulata cadavera campo,
Cernite calcantes cattorum colla catellos:
Cedamus campum canibus, causaque cadamus
Continuo catti cedunt cursuque citato
Condita conantur celeres contingere castra,
Cum consternari cattos, cum corde carere
Conspexere canes, conclamavere citoque
Conglomerata cohors certat contendere cursu
Cum Cattis, capiunt cattorum castra catosque
Complures, captos cœnoso carcere claudunt,
Connexis cruciant caudis cumulantque catenis;
Centeni cecidere cati, cessere cruenti
Centeni, claudit centum custodia captos:
Concinno comitum celebrantes carmine cladem
Complaudunt catulisque canes, canibusq; catelli;
Constituunt certas captivis conditiones:

Cum

Cum canibus coeat Cattis Concordia : cœnis
Captivi careant catti, cedantque culina (no)
Cum coquitur,cineres captent,caleantq;cami-
Cernere contenti completos carne catellos.
Captivi canibus cito consensere, canesque
Carcere confracto cum cattis conciliantur.
Colle cavo comitum congesta cadavera con-
dunt
Cattorumq;canumq;cohors curantq;cruentos
Complexi catulos catti cattosque catelli
Civili certant cauda, cubitisque cohærent:
Cantatur, crudam claudunt convivia cædem ;
Cunctaque composito cessat certamine clades.

F I N I S.

